

श्री हरि

श्री प्रागद्वय सिद्धान्त ग्रंथ

रचयिता : श्री गोपालदासभाई
व्यारान्विवासी
अनुग्रह महेश्वर
श्री रमणलालजी महाराज

संपादक : वैष्णवदास कमलदास

सहायक : डी. पी. गुप्ता
रामरत्न अग्रवाल
निर्मला शर्मा
कीशन स्वल्प
बालुभाई शर्मा

प्रसिद्ध कर्त्ता : रमणभाई रामजी राजा

मुद्रक : शैलेश प्रिन्टरी, सतनवाई मस्जिद सामने,
जामनगर. फोन : (०२८८) २६७९२९२
मोबाईल : ९८२५० ५३३३२

અનુક્રમણિકા

માંગલ્ય	વિષય સૂચિ	પાના
૧.	પ્રાગટ્યનું કારણ, પ્રાગટ્યનો સિદ્ધાંત અને સ્વરૂપ નિરધાર લીલા વર્ણન	૧
૨.	લીલા આરંભ વર્ણન	૩૬
૩.	મુલકુલ, આચાર્યજીનું પ્રાગટ્ય અને લીલા વર્ણન	૪૬
૪.	શ્રી ગુસાંઈજીનું પ્રાગટ્ય અને લીલા વર્ણન	૬૬
૫.	શ્રી ગોકુલેશજી પ્રાગટ લીલા વર્ણન	૮૪
૬.	શ્રી પરમ પુરુષોત્તમ પ્રાગટ્ય મહા ઉત્સવ વર્ણન	૯૫
૭.	મોટાલુ સંસ્કાર, છઠ્ઠી સંસ્કાર, આવરણ સંસ્કાર, જાત કર્મ સંસ્કાર	૧૦૪
૮.	જન્મપત્રી લીલા વર્ણન	૧૧૪
૯.	અન્ન પ્રાસન અને કર્ણવેધ સંસ્કાર લીલા વર્ણન	૧૨૮
૧૦.	બાઝ લીલા વર્ણન	૧૪૧
૧૧.	પ્રથમ વર્ષગાંઠ ઉત્સવ લીલા વર્ણન	૧૫૧
૧૨.	શ્રી ગુસાંઈજી પ્રણિત મહા ઉત્સવ લીલા વર્ણન	૧૫૯
૧૩.	કુમાર લીલા વર્ણન	૧૭૩
૧૪.	પૌગંડ લીલા વર્ણન	૧૮૪
૧૫.	ઉપવિત સંસ્કાર ઉત્સવ વર્ણન	૧૯૩
૧૬.	અડેલ લીલા વર્ણન	૨૦૯
૧૭.	દેશાંતર ગમન લીલા વર્ણન	૨૨૩
૧૮.	ગઢા પ્રસંગ - રાણી દુર્ગાવતીસું રસારંભ લીલા વર્ણન	૨૩૩
૧૯.	ગઢા પ્રસંગ - રથયાત્રા ઉત્સવ વર્ણન	૨૫૬
૨૦.	ગઢાથી વિજય, ગોકુલ ગમન માર્ગ લીલા વર્ણન	૨૭૧
૨૧.	શ્રી ગોકુલ પ્રવેશ લીલા વર્ણન	૨૭૯
૨૨.	શ્રી મથુરા પ્રવેશ લીલા વર્ણન	૨૯૪
૨૩.	શ્રી વિવાહ ઉત્સવ લીલા વર્ણન	૩૦૮
૨૪.	મથુરા નિવાસ - વસંત ખેલ લીલા વર્ણન	૩૬૯
૨૫.	મથુરા લીલા વર્ણન	૩૭૩
૨૬.	શ્રી ગોકુલ દ્રઢ વાસ લીલા વર્ણન	૩૮૬
૨૭.	સ્નેહ બોધક, સેવા સિદ્ધાંત, વાત્સલ્ય સંબંધ અને રસ અંગીકૃત ઉત્કર્ષ લીલા વર્ણન	૩૯૮
૨૮.	પ્રમેય ગોપનાથ ધર્મ ચરિત્ર સાત્ત્વિક લીલા વર્ણન	૪૨૩
૨૯.	ગોણા પ્રસંગ લીલા વર્ણન	૪૬૩
૩૦.	ગૃહસ્થાશ્રમ અંગીકાર સુખાનુભવ લીલા વર્ણન	૪૮૫

॥ श्री गोकुलेशो जयति ॥ “ श्री प्रागट्य सिद्धांत ” “ राग सुहो ”

मांगल्य - १ - पहेलुं

श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल ग्रंथ लखीअे छीअे
श्री सर्वतोधिक प्रागट्य सिद्धांतनुं प्रथम मांगल्य गुजराती भाषामां
जन्म प्रकरण श्रीस्वरूप सिद्धांत

कृपा शक्तिजीना पद कमल हुं पद वंदु वारंवार	
चरण रेणु माथे धरी करूं वचन उच्चार	११।
कृपावंत अनुदिन निकट रहो प्रभुने साथ	
रूची उपजावो प्रेमसुं अे सर्वे तुमारे हाथ	१२।
तम वस व्हाला वसे तमो अंतरंगत अनुराग	
सर्व सखीमां मुगट मणी तमने अधिक सोहाग	१३।
ते गुण केम वर्णन करूं ज्यां प्रभुनुं सनमान	
करी विनती जीव हित कीधुं अद्भुत दान	१४।
अेह विसद करवा तणो मनोरथ छे मन मांह	
जो कृपा दृष्टे सन्मुख थई साहो मारी बांह	१५।
कर जोडी उद्यम करी करूं तुमारी आश	
विघ्न भाव क्षति सकल दुख हरी सुखनिधि करो प्रकाश	१६।
हुं कविगति जाणु नहीं छंद प्रबंधनी रीत	
गीत कवित न गुण लहुं नहीं अंतरगत प्रीत	१७।
हुं अयोग्य अति हीन मति उगत जुगत नहीं सार	
वचन कला नहीं चातुरी नहीं वाणी उच्चार	१८।
दोषावधि परमीत नहीं ते वचने केम कहेवाय	
प्रभुना रसमा शुं कहूं कहेता मन सकुचाय	१९।
हीन वचन केम उचरूं आप्युं प्रभुअे शरण	
लौकिकथी अलगो करी कीधुं मारूं वरण	१०।
तमो स्वतः करूणा करी कीधो अंगीकार	
तेह बले मनोरथ हवो मनमां मोद अपार	११।
पुरुषोत्तम आनंद घन निरावरण रस रूप	
जेह स्वतंत्र परम चित्त परमाद्भुत परम अनूप	१२।
गुण अगाध परमित नहीं करूणा सागर आप	
शरणागत जे अनुसरे तेना हरो सद्य संताप	१३।
दिनबंधु वात्सल्य भक्त सर्वज्ञ मुगट मणी राय	
सुंदर रसिक शिरोमणी सुंदर वर रसदाय	१४।

नित्य रमणीय पराकाष्ठा अहेवा कहीये जेह	
ते प्रगट्यानुं कारण कहुं परम अव्यक्त छे तेह	११५।
एहोना उद्यमने करुं तमने प्रथम प्रणाम	
तम बलथी मारा थशे पूरण सघला काम	११६।
करूणाअे करूणा करी कीधुं मुजने दान	
ते अनुभवे प्रारथुं सुंदर कृपा निधान	११७।
जै जै श्री विठ्ठल सुवन जै केली कला सुखदाय	
जै जै महा नायक नवल जै सुंदर वर रस राय	११८।
जै जै रसिक शिरोमणी जै जै रसिक रस भर रूप	
जै जै रस दायक अमय जै जै श्री गोकुल भूप	११९।
जै महा उदार आनंद भर जै रोम रोम रसधार	
जै रमणीक महा रसमय रमण जै स्वकीय सकल श्रृंगार	१२०।
जै अदेय दान दायक अखिल जै कृपाभर करूणाल	
जै स्वकीय भाव पूरक सदा जै स्वकीय जन प्रतिपाल	१२१।
जै जै द्वीज वर वेस वपु जै आरत हर अभीराम	
जै सोहाग सकल सुंदरी सोहाग तिलक जै महा मंगल धाम	१२२।
जै जै मोहक रूप रस जै रसमय रस वस अंग	
जै आनंद मात्र कर पाद मुख जै उदर आदि सर्वांग	१२३।
जै जै गोकुलैक जन जीवन प्रभु जै गोकुलमणि राय	
जै गोकुल प्रिय आत्मा जै गोकुल सुखदाय	१२४।
जै जै श्री गोकुलनाथजी जै गोकुल सुख धाम	
जै जै लीला नित नवी जै श्री पूरण काम	१२५।
कर जोडी चरणे नमुं श्री वल्लभ रस रास	
अभिलाषा जे जे मन धरुं ते करवी पूरण आस	१२६।
जेम राजे पोते थकी प्रथम तेडी पास	
दासत्त्व दान देइ कराव्यो निज चरणे निवास	१२७।
त्यांहा वचन सुधा सिंचन करी महेद सृष्टि सुखसार	
तेहोने संगे हुं पण रहुं समे समे तेणी वार	१२८।
कल अव्यक्त मुख माधुरी रसधारा अविछिन्न	
ते पामे सौभाग्य सृष्टि सहु रहे प्रफुल्लित अनुदिन	१२९।
ते महेद अनुग्रहथी मुने लागी तेहनी छींट	
वली स्वतः सींचन कर्युं प्रोढ करी करूणामय द्रीष्ट	१३०।
तेणे अंकुरित अंतर गत हवा पुष्ट पुष्ट जे भाव	
पल्लवित चित चंचल थयुं कुसुमित नयणे चाव	१३१।
स्वरूप विषे स्थाई भाव जे ते फल संपन्न प्रकार	
स्व योग्य योग्यताअे करी सौभाग्य सकल अनुसार	१३२।

ते सौभाग्य मदे मन मारे भाव न अन्य प्रवेश	
स्वरूप संबंधी वारता वर्णन केरुं उद्देश	।३३।
पहेलुं पोतानी ओरथी जेम कीधुं मारे काज	
तेम अभिलाष ऐ आरंभनी पूरण करवी राज	।३४।
महा प्रागट्य श्री राजनुं मर्म न जाणे कोई	
स्वतः श्री मुख वचने करी प्रगट कर्युं छे सोई	।३५।
ऐ कहेवा उलट भर्युं रहे मन ऐणी रीत	
इच्छाऐ महाराजनी मने पूरण हवी प्रीत	।३६।
पछी बुद्ध प्रकाश मारी तणो थयो इच्छाने अनुहार	
हृदयमांथी रस भर्या वचन नीकले बहार	।३७।
बुद्धिने बल वाध्युं घणुं राज इच्छा रूची जोड़	
मन इच्छीत आयास विन प्रगट हशे सहु सोई	।३८।
पण इच्छा तुमारी कृपा विना केम रहे मुज पास	
अवगुण शरीर सुभावना ते देखी पामे त्रास	।३९।
ऐ स्थिर थईने तो रहे जो करो कृपा रसरस	
तो मनोरथ अदभुत मनतणा ते होनी पहोंचे आस	।४०।
ऐ आस पूरण कृपा विना फल रस रमण समेत	
करवा कोइनुं सामर्थ नहीं कृपा सहनुं हेत	।४१।
रमण ऐकांते रस समे रसनुं पूरण पात्र	
सहाय थकी सर्वे थशेऐ काज हेल्ला मात्र	।४२।
पछी सुणी सुंदरवर सुखनिधी प्रसन्नता नहीं पार	
निज तत्त्व जणावी माधुरी न गण्यो पात्र विचार	।४३।
मारा ऐ मनोरथ मनतणा पूर्या करी सनमान	
अति अंतरंग कृपा तणुं कर्युं कारुणिक दान	।४४।
विज्ञप्ती मानी मारी गोकुल पति नव नाह	
निःदर्शन ते निश्चय तणुं मन मुदित अति उत्साह	।४५।
अंतःकरण ने आत्मा ऐ परस्पर प्रमुदित होय	
युक्त संयुक्त जोया विना ऐ प्रभु विन करे न कोय	।४६।
में बुद्धि अनुसारे मागीयुं पण अगाधता ऐहो पास	
उदार राय तेथी अधिक ढलणी ढल्या सुख रास	।४७।
कृपा रूप सुंदर अनूप अति गंभीर गुणवंत	
ते सामर्थ्य सहित अंग आपीया कर्या मनोरथ अंत	।४८।
प्रभु उपकार अनिरवचनी ते जाणे मननुं मन	
अंतरगत आनंदते कहे न प्रीछे अन्य	।४९।
स्नेह भरे महातम रहित कृपा कर्या संघोड	
तेह कृपा में प्रारथीया नमन करी कर जोड	।५०।

કૃપા મોદ મનમાં ધર્યો સુણી ભાવ ભાવતું જેહ	
આશ્ચર્યા આનંદ ભર ઉત્તર પૂછ્યો એહ	૧૫૧।
જે નહીં પ્રાગદ્ય લેખનમાં જે નહીં વેદ પૂરાણ	
જે સિધાન્તે નહીં સ્વપ્નમાં તે કેમ કરીસ વખાણ	૧૫૨।
એહનો ઉત્તર એક કહું જેમ થાશો તમો પ્રસન્ન	
હારદ મ્હારા હૈયા તણું સાંભળજો ધરી મન	૧૫૩।
એક ભરોસો ભાવનો બીજો સ્વકીય સહાય	
ત્રીજી ઇચ્છા એહોની તો કાં સિધ્ધ ન થાય	૧૫૪।
હું જદ્દપી છું હીન અતિ તમો તો ચતુર સુજાણ	
યથારથ કરસો જોડને એહ તમારી બાણ	૧૫૫।
પણ માથે દીધું મારે ધન્ય મમ જીવન પ્રાણ	
તમ બલે બલ સૂચવી કહું બજાડી નિશાન	૧૫૬।
પ્રથમ સ્વરૂપ નિરધાર કરી કહું જે અતિ ઉદભટ	
વલતુ વિસ્તારે કહું જેમ હવું પ્રાગદ્ય	૧૫૭।
જો કરી કરૂણા મમ હૃદયમાં ધર્યા ચરણ સુખસાર	
હવે રસ નિધી રસના ઉચરૂં મહા પ્રાગદ્ય પ્રકાર	૧૫૮।
એ અતુલ પ્રાગદ્ય અભનવું તે નિગમ ન જાણે લેશ	
નિજજનને જ્ઞાપિત કર્યું અન્ય નહીં પ્રવેશ	૧૫૯।
ફલ પ્રગદ્યું મહા રસ તણું રસ રસ મય રસ રૂપ	
રસ દાયક રસ પાત્ર ને પ્રગદ્યા શ્રી ગોકુલભૂપ	૧૬૦।
અનાદી સ્વરૂપ અચલ લીલાયુત મહા નાયક નવરંગ	
અદ્ભુત વેશ વિશેષ રંજ આનંદ અંગ તરંગ	૧૬૧।
પરમ ઉદાર પ્રમેય રસ પૂરણ વિલસે વિના વિચારી	
નિઃસાધન ફલ સદા ભક્તના સ્વતઃથી હિતકારી	૧૬૨।
અવિચ્છિન્ન લીલા એહની તે અણુ ન જાણે ઈશ	
વાગીશ વર્ણન કેમ કરે જ્યાં નહીં પ્રવેશ જગદીશ	૧૬૩।
એહવું પ્રાગદ્ય ભક્ત હિત કર્યું સ્વતંત્ર સાર	
તેહવું કોઈ સમજે નહિં પ્રભુ મન એહ વિચાર	૧૬૪।
તે આસય મનમાં ધરી જગત હિતારથ કાજ	
પ્રગટ કરી પોતે કહ્યું જેમ સમજે સર્વ સમાજ	૧૬૫।
પ્રહસિત વદને પ્રેમસું બહુવાર કહ્યું છે જેહ	
એસો પ્રાગદ્ય આજલોં હુઓ ન હુએ એહ	૧૬૬।
એ પ્રાગદ્ય પોતા તણું કહ્યું કરી નિરધાર	
અનુભવી એહ સ્વરૂપનાં તે સમજ્યા તેણી વાર	૧૬૭।
પોતે કહ્યું એ કારણે તેહનો આશય એહ	
પુરુષોત્તમના સ્વરૂપને પુરુષોત્તમ જાણે જેહ	૧૬૮।

ते सर्वतोधिक परमाविधि अति अगाध महासार	
वचनातीत जे अपरमित कोइ न जाणे पार	१६९।
अेहवुं प्रागद्य प्रगट अति अदभुत भूयल अेह	
श्री मुखे प्रगट कह्या विना समजे नहीं कोइ तेह	१७०।
जे स्वरूपमां आपथी विस्मय थाय ज्यांहा	
ते स्वरूप कहेवा तणुं केहेनुं सामर्थ्य त्यांहां	१७१।
ते माटे करूणा थकी कह्युं विसद करी जेह	
जे अेसो प्रागद्य आजलों हुओ न हुअे है अेह	१७२।
अे वचने प्रागद्यनो सर्वतोधिक कह्यो धर्म	
अंगीकृत जे आपणा तेने जणाववा मर्म	१७३।
मर्म वचन महाराजना स्वतः सिद्ध केम थाय	
आस्वादी अेह स्वरूपना तेहो संग जाण्या जाय	१७४।
जे अनुभव विना समजे नहिं आसय प्रभुनो अेह	
तेहना समाधान हित निःदर्शन कहुं तेह	१७५।
अनिरवचनी प्रागद्य ते केम करुं वचने भाख	
परमाविधि प्रमाण ने स्वरूप संबंधी शाख	१७६।
जे अनुभवीअे अनुभव करी कीधो वचन विलास	
अे अनुभव सिद्ध प्रमाणवा कहुं छुं करी प्रकास	१७७।
अनिरवचनी प्रागद्यने उपपत्य अन्य न होय	
स्वतः स्वरूप प्रमाणवा कहुं जेम समजे सहु कोइ	१७८।
अेक समे प्रभुना तनुज सुखद शिरोमणी सार	
मनवरतीसुं मन मेलवे नहीं कोइ अनुहार	१७९।
इच्छा अनुसारे अनुसरे अनुदिन अेह विचार	
स्नेह रीत पूरण लहे पूरित भाव अपार	१८०।
प्रेम सहित हीत विषे प्रभु सुख पूरित पात्र	
परम चतुर चित्तवृत लहे न रहे अलगा क्षणुमात्र	१८१।
प्रभु हारद्र हेते करी करे वचन वृष्टी जे वार	
ते पान करे रस माधुरी जीयुं जीयुं करी उच्चार	१८२।
सामग्री अति सुखद सहु जे प्रभु अंगे उपयोग	
मन राखी रचना करे जेम आवे विनियोग	१८३।
प्रभु संबंधी जे सहु ते शुं बहु विधि हेत	
तेहो संगे फूल्या रहे आनन अंग समेत	१८४।
अंगे अगणित वाधती नित प्रती फूल अपार	
प्रभु संगे फूले घणुं अने वली चित सुचार	१८५।
अति प्रपन्न मन वच कर्म आज्ञा अनुवरती बाल	
श्री गुंसाईजीनुं प्रतिबिंब अेहवा श्री गोपाल	१८६।

સ્વરૂપાનંદે ભરે થકી ઇચ્છાને અનુસાર	
સભા મધ્યે નિઃશંક થઈ બોલ્યા તેણી વાર	૧૮૭।
અવતારાતીત આચાર્યજીએ પૂરણ તેહ સ્વરૂપ	
જાણ્યું કહ્યું અને લખ્યું શ્રીનાથજીનું રૂપ	૧૮૮।
જેવું સ્વરૂપ શ્રી આચાર્યજીનું સામર્થ સહિત પ્રતાપ	
તેહવું શ્રી ગુંસાઈજીએ લખ્યું ને જાણ્યું આપ	૧૮૯।
હીત સંબંધે શ્રીજીને કહી કાકા અભિધાન	
શ્રી ગુંસાઈજીના સ્વરૂપનું પૂરણ એહોને જ્ઞાન	૧૯૦।
પણ યથારથ પ્રાગદ્ય એ કાકા તણુ અનૂપ	
કો જાણે કો કહી સકે એહવું એ સ્વરૂપ	૧૯૧।
એ પ્રમાણ સિદ્ધ ઉપપત્ય સહિત કહ્યું કરી અનૂપ	
પરમ પુરુષોત્તમ રસાત્મક રસ નિધી એહ સ્વરૂપ	૧૯૨।
એ દ્રષ્ટાંત કહ્યું એહ કારણે જૈ અનુભવી અનુદિન અનુભવે	
અન્ય સમત એહ સ્વરૂપને અનુભવ વિન કેમ સંભવે	૧૯૩।
લૌકિક દ્રષ્ટાંતે રંક જેમ કહે રાજાને મા બાપ	
ચંદ્રને સાઘા પર કહી દેઘાડે સહુ આપ	૧૯૪।
ક્યાંહાં રાજા ક્યાંહાં રંક ક્યાંહાં સાઘા ક્યાંહાં ચંદ્ર	
ક્યાંહાં દ્રષ્ટાંત અને ક્યાંહાં ગોકુલપતિ રાજેન્દ્ર	૧૯૫।
તે લોક સમાધાન અર્થને કહ્યું પ્રમાણ તણુ નિર્માણ	
એ પ્રમાણ અપેક્ષિત સ્વરૂપ નહીં અહીં અનુભવ એહ પ્રમાણ	૧૯૬।
શ્રીજીએ વિવરણ કર્યું શ્રી વલ્લભાષ્ટકમાં જેહ	
અનુભવ નિગમ પ્રમાણ છે એ અનુભવી જાણે તેહ	૧૯૭।
તે માટે મહા પ્રભુજીએ કહ્યું ભક્ત હીતારથ ભાખ્ય	
વચનાતીત પ્રાગદ્યને અનુભવ કીધી સાખ્ય	૧૯૮।
તે અનુગ્રહ બલ સામર્થથી કહ્યો અનુભવ તણો આસ્વાદ	
પણ સ્વરૂપાનંદ સંયોગ વિના કો કેમ કરી જાણે સ્વાદ	૧૯૯।
કહેતા વિચક્ત વિસદ કરી મન મારું સકુચાય	
અદ્ભુત અનુભવ સાધ્ય તે લિખિત પદારથ કેમ થાય	૧૯૦૦।
પણ તોયે મન રહેતું નથી કહેવા અતિ અકુલાય	
જે ઉઠે ઉમંગ ઝરમા થકી તે પાછી ત્યાં ન સમાય	૧૯૧।
તે માંહેનો અંકુર કહું સાંભળજો રસ પાત્ર	
શ્રી ગુંસાઈજીએ જ્ઞાપિત કર્યું તે કહું કાંઈ છાયા માત્ર	૧૯૨।
એક સમે શ્રી ગુંસાઈજીને કહ્યુ ઘાઘા હરિવંશ	
સ્વકીયતાના બલ થકી થઈ અતિશે નિસંશ	૧૯૩।
રાજ પોતાનું આપ જો પ્રાગદ્ય ના કરત આંહાં	
ત્યારે અમારી કોણ ગતિ થાતી આ જુગ માંહાં	૧૯૦૪।

त्यारे श्री गुंसाईजीअे पोतानुं सर्वस सार	
अंतरंग सत पात्र लेइ देखाडयुं तेणी वार	१०५।
श्री वल्लभ हे सब मुकुट मणी अेह समान नहीं कोई	
जो जानो हित आपनो जानी लीजीयो सोई	१६।
वली अेक वार चाचाजीअे पूछयुं अेणी रीत	
राज अमारी कोण गति कहयुं करी बहु प्रीत	१७।
कहा तुमारी औरकी अरू अेतन मारग साथ	
मेरी और श्रीनाथजीकी दोरी इनके हाथ	१८।
तो का चलत हे औरकी श्री गुंसाईजीअे कहुं तेणी वार	
अे वचन स्वरूप सिद्धांतने कहयां करी विस्तार	१९।
वली अेक कारण कहुं करवा अेह प्रमाण	
जग विदित सहुको लहे जाणे राणो राण	१०।
श्री गुंसाईजी पधारीया वन यात्राने काज	
पिता वचन पालक प्रभु साथ छे महाराज	११।
अेक स्थले श्री गुंसाईजी चरण पखाले ज्याहां	
अलगेरा उभा रहया महाप्रभुजी त्याहां	१२।
त्यांहा आवी रूपे सेवके छाया लीधी हाथ	
घाम निवारणने धरी श्री गुंसाईजीने माथ	१३।
त्यारे तेहने अेम कह्युं करी गुंसाईजीअे रीश	
कहा धरत है मोही उपरे धर श्री वल्लभ के शीष	१४।
जेह सबनको मूल है अरू जगको आधार	
अे सब जिनके हाथ है सकल सृष्टि निस्तार	१५।
वलता जई ते सेवके छाहया राखी त्यांहा	
पिता वचन कारण लही जाणी रहया मन मांहां	१६।
अेक समे श्री गुंसाईजी गादी बेठा ज्याहां	
राघव भट ब्राह्मण तेणे करी विनती त्यांहां	१७।
अंतर हिते भगवदी अेह प्रसंगनो जेह	
गायत्व ऊंचे श्लोक खर कारिका कही छे तेह	१८।
शब्दोही धूम वल्लोके अेहनो पूछयो अर्थ	
तेह कुटील कांइ नवी लहे ने फरी फरी पूछे व्यर्थ	१९।
प्रथम श्री महाप्रभुजीअे कहयो करी विस्तार	
ते सुण्युं श्री गुंसाईजीअे प्रसन्नता नहीं पार	२०।
अविश्वास अति घणो मनने नहीं निरधार	
प्रभुने पूछया उपरे पूछयो बीजी वार	२१।
श्री गुंसाईजीअे सदपुत्रने पूछयुं अति सुखसार	
में सुन्यो हे जे याहीकुं तुम अर्थ कहयो विस्तार	२२।

- त्यारे मोदसुं संकोचसुं कहयो ते मुख मुसकाय
 अेक वेर में याहीकुं कहयो प्रगट समजाय । १२३।
- त्यारे श्री गुंसाईजीअे पूछयुं राघवदास
 ते श्री वल्लभ पासते सुन्यो हे श्लोक प्रकास । १२४।
- पछी श्री गुंसाईजी आगल अेम बोल्यो निरधार
 हा जी अेहोने पासथी सुण्यो छुं अेकवार । १२५।
- त्यारे श्री गुंसाईजीअे अेम कह्युं तो का पूछत हे मोहे
 इनके कहे समज्यो नहीं सो मेरे कहे कहा होये । १२६।
- अेम उत्कर्ष अनंत छे कहेता नावे पार
 हवे अगाधतानो आसय कहुं करी प्रगट विस्तार । १२७।
- अेक समे श्रीमहाप्रभुजी पौगंड लीला मांह
 आवरण रहित आनंद युत खेले आंगण ज्यांह । १२८।
- कंठ मध्य मुक्ता तणो सुभग सुशोभित हार
 छटा छबीली अभिनवी कांती तणो नहीं पार । १२९।
- पदक जटित मणी गण खचित तेहनी अनुपम ज्योत
 नील पीत आरक्त युत असित श्वेत उद्योत । १३०।
- हीरोटी हथ सांकळा क्यां लगी कहुं विवेक
 जे अंगे जे शोभिता धर्या विचित्र अनेक । १३१।
- लंगोटी युत लहलह्यो करे ते बाल विनोद
 ते जोइने श्री गुंसाईजीने प्रगटे अतिसे मोद । १३२।
- त्याहां चाचाजीने अेम कह्युं श्री गुंसाईजीअे तेणी वार
 अनुभवने अधिक्यथी सहित भाव अनुसार । १३३।
- खेलत लंगोटी कीये लडेतो आंगण मांही
 सबको हारद जाणीये पण इनको जाणुं नांही । १३४।
- जे रीझवेगो याहीकु इनकी मनोवृत जान
 वाकी हुं वंदु हुं सदा तिन समात नहीं आन । १३५।
- अेह वचन सर्वज्ञना कहां प्रगट करी सोय
 जग विदित सहु अेम कहे अे समान नहीं होय । १३६।
- अेहवुं धीरूं स्वरूप अे गहेरूं परम अथाह
 ते रसिकने ज्ञापित कर्युं अन्य न जाणे थाह । १३७।
- ते मांहे पोते दूराववा मुक्षे करे प्रमाण
 अे भूलवनी अेहोनी ते केम जाणे को जाण । १३८।
- जाण युक्त को केम लहे अेहोनुं विचार्युं अेह
 समग्र भार अग्रम करी प्रमाण प्रमाण्युं तेह । १३९।
- जे प्रमाण कह्युं पोते थकी सेवा रीते ज्याहां
 कोण न भूले अे भेदथी अे भूलवणी माहां । १४०।

पान कर्युं श्री अंगथी जेणे वारंवार	
अे रस स्वाद माधुर्यथी भूले नहीं निरधार	१४१।
स्वरूपानंदे जेहने स्वतः कर्युं निजदान	
प्रतीत प्रमाणे केम होये विना प्रमेय रसपान	१४२।
पण गोपनमा रस अति घणो तेहनुं नहीं निरमाण	
ज्ञापित होय न सर्वने अंतरंग करे पान	१४३।
स्वकीयने रस वाधवा ने हीत प्रगटावा काज	
दूरावे रस अभिनवे ते अनुभव ओह समाज	१४४।
कृपा तणे बलथी लहयुं अनुभवी जे अंतरंग	
जेहने अनुभव आपथी कराव्यो अंग संग	१४५।
अनुभव वीण ओ स्वरूपने सम्यक लहे न कोई	
सर्वात्म भावने दानथी भाव बले लहे सोइ	१४६।
ओ भाव तणुं आधिक्य जेमांहे प्रभु आधीन	
साधनथी स्वतंत्र सदा भावे रहे न भीन्न	१४७।
पुष्टी मारगी थई अने प्रवाह आचरे कोई	
यथारथ स्वरूपनुं ज्ञान न तेहने होय	१४८।
जेहने जेह स्वरूपशुं अनन्यता नीरधार	
ते भावे रस अनुभवे जेहने ज्यां होओ भार	१४९।
ते शुं जाणे ओहने जेहने होय प्रमाद	
स्वरूपास्क्त वेधी रसिक ते जाणे ओ स्वाद	१५०।
ते स्वादे श्री मुख थकी प्रगट कराव्युं जेह	
स्वकीय भाग्य विस्तारवा विसद करुं छे तेह	१५१।
ओक समे उत्थापनने पोढी उठया आप	
बेठो सेजया उपरे हरे विरह संताप	१५२।
अध मलता अति रस भर्या अरूण अनुपम नयण	
आलस वस अंग थकी बोले मधुरा वेण	१५३।
तुलसी गुंजा शोभती माला उपटी अंग	
उपरेणो लपटी रहयो अधिक अधरनो रंग	१५४।
जंभा युत विकसित वदन भक्त तणुं आभरण	
उलटो कर मुख पर धरी पछे स्पर्श करे कर्ण	१५५।
जलपान करी बीडुं लई बेठा थई प्रसन्न	
ते समय जे कोइ जुओ भाग्य तेहोना धन्य	१५६।
ओहवुं प्रगट स्वरूप जोइ ध्यानदास मन रंग	
तेह समय त्यां उपज्यो मनमां अधिक तरंग	१५७।
सनमुख रह्या प्रश्न पूछवा काज	
अब ठाकुर कहो कहां हे कहीये मोकुं राज	१५८।

त्यारे श्री मुखथी कह्युं सेजे कर प्रसराय	
अब तो ठाकुर यहां हे अेम बोल्या मुख मृदु	।१५९।
अेहोने अेह स्वरूपमां नथी कांइ संदेह	
पण श्री मुखमांथी सांभलवानु मनोरथ मनमां अेह	।६०।
तेसो वैष्णव अरू गुणी जाण्यो नहिं शास्त्र प्रकार	
जेना महाप्रभुअे कहया अेह वचन बहु वार	।६१।
अे सर्व थकी अलगो करी आण्यो प्रभुअे शरण	
कृपा करी अेहोनो कयों पुष्टी मार्गे वरण	।६२।
स्वरूप नेष्टिक अति भलो अेहवो आप अनन्य	
प्यार करे सहु भगवदी हित आंणीने मन	।६३।
अेकवार चटइने समय सुंदर बेठक मांह	
चरण पखालीने पछी आवी बेठा त्यांहा	।६४।
स्वरूप रसात्मक रस भर्युं शोभानो नहीं पार	
अंग अंग प्रति अनंग पर कोटि काम बलीहार	।६५।
केशर तिलक ललाट पर रेखा बेहु संघोड	
ओढी उपरेणा ऊपरे तोस पामरी जोड	।६६।
पीठ दइ पूर्व दीसे पश्चिम सनमुख थई	
आसपास सहु श्रृष्टि अेतो उभी आनंद मय	।६७।
शीत विषे रस अभीनवो सुंदर धाम सोहाय	
ते जोइ नटवर निपुणनी उपमा कहीअ न जाय	।६८।
श्री अंगथी पछी पामरी न्यारी कीधी हाथ	
लटकाशुं थांभी थकी सरकी बेठा नाथ	।६९।
पीठ उपरेणा परे कीधो केस प्रसार	
श्याम स्निग्ध कोमल सरल कोण करूं अनुहार	।७०।
आरंद्र परम सोहयामणा विरल करे निजहाथ	
अटके त्यां बीजे करे निवारे छे नाथ	।७१।
लीला केस प्रसारनी माहा मोहक आनंद कंद	
युवती जन मन फंदवा अेकअेक लट फंद	।७२।
वलतो जुडो दइ ने हस्त पखाले त्यांहां	
अटकी बेठा खांभीअे गादी राखी ज्यांहां	।७३।
त्यां पात्र विचारी रूची सहित आपे अदभुत दान	
गोप्य प्रगट बहु भांतना तेहनुं नहीं कंइ मान	।७४।
तेह समे रस अभिनवो लीला अनेक प्रकार	
वचने संक्षेपे करी केम थाय विस्तार	।७५।
भाग्यवान तेणे समे भगवानदास जे नाम	
प्रभुनी करुणानी बले बेठो तेणे धाम	।१७६।

करी विनती आपुयी प्रभु प्रसन्न छे ज्याहां	
जमुनाजी जमुनावते पहेला वहेता त्याहां	१७७।
हां हां करी महाप्रभुजीअे कर्यो वचन सत्कार	
त्यारे तेणे अे वली पूछयुं बीजी वार	१७८।
हमणां अहींया केम आवीआ श्री गोकुल अनुकूल	
उतर अेक वचने करी कारण कहयुं समूल	१७९।
ज्याहां ठाकोर लीला करे त्यां जमुनाजी पास	
पोते अति मुसकाइने अेम बोल्या सुखरास	१८०।
त्यां भट कल्याण खंभालीअे कह्युं राज राज महाराज	
जमुनाजी त्याहां राज ज्याहां सहित सकल रस साज	१८१।
अे बोले माहाप्रभुशुंसदा ते सनमुख थई	
वचन सुणी श्री प्रभुना होये आनंद मइ	१८२।
सावधान अतिसे निपुण जाणे बहु मनुहार	
प्रभुना वचन सुणी करे विवेक अनेक प्रकार	१८३।
रीझे ने वली रीझवे बोले मीठा बोल	
उपजावे रस प्रभुने नहीं कोइ अेहनी तोल	१८४।
सभा चतुर रस रसात्मक सरस दिन सहित रहे अेह	
प्रसंग चलावे प्रेमशुं अनुमोदन करी तेह	१८५।
वाणी विलास जोइ स्वकीयना फूले अतिसे मन	
उपदिन रस तेह समे होअे सहुने संपन्न	१८६।
कृपा थकी कारण लइ कहयुंजी राज राज महाराज	
जमुनाजी त्याहां राज ज्याहां सहित सकल रस राज	१८७।
अेम दूराव रस वस थकी प्रगट करावे नित्य	
ते करतां श्री गुंसाईजीअे प्रगट करी कह्युं प्रित्य	१८८।
निःसाधन फल आत्मा अे प्रादुर्मूतोस्ती गोकुले	
अतो वयं सुनिश्चिंता जाता सर्वत अेह बले	१८९।
प्राचीन पर अे श्लोक नहीं अे अंगुली निर्देष	
नरेस निपुण महा मुगटमणी देखाडया गोकुलेस	१९०।
अेहवुं अलौकिक स्वरूप अे भक्त सहित नीरधार	
सर्वोधिक सर्वोपरे लीलानो नहीं पार	१९१।
निज सृष्टीशुं लीला करे भूतल प्रगटी आप	
प्रगट करीने प्रगटीया हरवा ते परीताप	१९२।
अतिरिक्त आधिदैविक थकी लेखनथी अतिरिक्त	
अेहवुं स्वरूपने सृष्टि अे वचने परम अव्यक्त	१९३।
तेह सृष्टि प्रगट्या तणुं कारण कहुं विवेक	
अन्य अनेक प्रकारनी सृष्टि ते भांत अनेक	१९४।

હિરણ્ય ગર્ભ અને બ્રાહ્મી ભાઈક સૃષ્ટિ અનંત	
તેહ વિશદ વ્યાં લગી કહું ગણના નાવે અંત	૧૧૫।
તેહથી અલગી જેહ છે તેહનો કહું વિસ્તાર	
સાનુભાવ ને સ્વરૂપ સમ્બન્ધી તેહના ત્રણ પ્રકાર	૧૧૬।
પ્રવાહ સૃષ્ટિ ઇચ્છા થકી પ્રગટ કરી નિરધાર	
મર્યાદાની વચનથી વેદ માર્ગ અનુસાર	૧૧૭।
પુષ્ટી સૃષ્ટી અંગે થકી પ્રગટી પરમ અનૂપ	
અંગ જેહ સર્વાંગથી નિર્મિત અતિ રસરૂપ	૧૧૮।
તારતમ્યને પહેલી કરી પ્રવાહ ને મર્યાદા	
સર્વોપર રસ સ્વરૂપને એહ જાણવા સ્વાદ	૧૧૯।
જદ્યપી ઇચ્છાથી હવી રમણ કરે નિશદિન	
તે પ્રવાહ સૃષ્ટિને આસુરી ભુકતે ફલ સંપન્ન	૧૨૦।
મર્યાદી સત્સંગતે તેહને મુક્તિ સંબંધ	
ભક્તિ રસથી અતિરિક્ત તે ત્યાંહાં સ્વરૂપ સંબંધી ન ગંધ	૧૨૧।
સંબંધ નહીં સે કારણે જે મર્યાદી મહાતમ જ્ઞાન	
પ્રેમ વિના નહીં નેમશું જે સ્વરૂપ રમણ રસદાન	૧૨૨।
સંબંધ રસ ગેહેરો ઘણો જે મહા અપરમિત વિત	
તે પ્રગટ કર્યો અતિ પ્રેમશું પુષ્ટજ ભક્ત નિમિત્ત	૧૨૩।
મુક્તિ મારગી ભક્તને ભજન તે બ્રહ્માનંદ	
સ્વપને સુખ નહીં સ્વરૂપનું જે મહા રમણ રસ કંદ	૧૨૪।
મર્યાદા પુરુષોત્તમ શું મન મગ્ન એ જ મહા વ્યાપત	
કદાપી નહીં કોઈ સમય સ્વરૂપ રમણ રસ પ્રાપ્ત	૧૨૫।
પુષ્ટિ સૃષ્ટિ તે પ્રેમયુત કેવલ આનંદ કંદ	
સ્વરૂપાત્મક રસમય સદા તેહને ફલ સ્વરૂપાનંદ	૧૨૬।
પુષ્ટી ભક્ત ઇચ્છા કરે નિત્ય લીલા રસ પાન	
સ્વરૂપ વિષે અનુરક્ત રહે અન્ય ન અનુસંધાન	૧૨૭।
એહવું જે કોઈ આચરે તેહનું નામ નીરોધ	
નિરોધ રૂપ પોતે પ્રભુ એ ફલ રસ ઉદબોધ	૧૨૮।
એ ઠાકોરના કૃત્યને કહીએ ભગવદ કાજ	
પરપંચથી પોતા વિષે પ્રોજે સકલ સમાજ	૧૨૯।
ધર્મ માર્ગી ધર્મે કરી સેવા સાધન ભેર	
રસ માર્ગી રસે પ્રોજીયા વ્યક્ત કરી બહુ પેર	૧૩૦।
એ આસયે નિરોધ પ્રકરણ આચાર્ય લખ્યો નિરધાર	
તે સૌભાગ્ય સભામાં શ્રી મુખે મહાપ્રભુજીએ કર્યો વિસ્તાર	૧૩૧।
તે દુર્બોધ લિખન અનુભવ વિના કહેવા કોઈ નહીં યોગ્ય	
તે કર્યું પ્રગટ ગોકુલપતિ સર્વદા જેહને ભોગ	૧૩૨।

ज्ञाता दाता पुष्टता पुष्ट रसे अनुकूल	
पुष्टि श्रुष्टी प्रगट करी परम पुष्टनुं मूल	१२१३।
ज्यारे रमण इच्छा करी प्रभुअे निज उरमांह	
भावानुभाव सामर्थथी सिद्ध थयुं सहु त्यांह	१२४।
इच्छा ते नारायण स्थल कमल ते स्थाई भाव	
विचित्र भाव ते पांखडी करी रचना बहु चाव	१२५।
ते मध्ये रमण संबंधना भाव जे अनिरवचन	
ते ते करता सृष्टीनो कीधो त्याहां संपन्न	१२६।
जो संपन्न कर्युं पोते थकी तो नारायणनुं शुं काम	
ज्यां अन्य तणो अधिकार न्हों तो कां कह्युं अे नाम	१२७।
नमामि हृदये शेषे तेहनो अर्थ जेह	
श्री गुंसाईजीअे टीपणीमां विवरण कर्युं छे तेह	१२८।
नारायणने नाभीथी ब्रह्मा उपज्यो जेह	
ते ब्रह्माथी सृष्टी प्रगटी साम्यता करी छे अेह	१२९।
साम्यता विना संदेह नव्य भागे वस्तु उग्रता तेहनी	
बलथी बल परीक्षा अर्थे पटतर कीधी अेहनी	१३०।
आत्मानुभावे करी जगत प्रगट कर्युं जेह	
स्वरूप रसानंद आपणु तेहवा तेहना देह	१३१।
नारद पंचरात्रनुं वचन श्रीमुखथी कह्युं अेह	
हरी भक्त मय साक्षाततस्मात भक्तोपि तन्मय अेह	१३२।
वली निबंध मांहे कह्युं शास्त्रा प्रकरण	
पाद समूल रूप ताद्रस सर्वे अनुकरण	१३३।
ते माटे आनंद मय पूरण गुण निर्दोष	
प्रभु जेहवा तेहवी करी सृष्टि महा रस कोष	१३४।
सेवा अर्थे स्वारथी प्रिय प्रभुने अेह	
पुष्टी प्रवाहे विसद करी श्रीमुखथी कही तेह	१३५।
जे समान सृष्टी पाखे प्रभु लीला करे न आप	
कह्युं संदेह निवारवा परीहरवा परिताप	१३६।
प्रिय संबंध रहितथी सर्व मनोरथ व्यर्थ	
अे प्रगट कर्युं श्रीमुख थकी स्नेह तणे सामर्थ	१३७।
अेहवी सृष्टी साथे करे रमण अखंडित नित्य	
तेमांथी महाप्रभुने आव्युं ज्यारे चित	१३८।
अदभुत प्रागट दशानी हवी रमण इच्छा	
त्यारे प्रथम प्रगटीयो मारग अतिय अथाह	१३९।
लीला उपीयोगी त्याहां प्रगट करी सृष्टी	
वलता पोते प्रगटीया करी कृपानी वृष्टी	१३३०।

તે ભક્ત અલૌકિક સૃષ્ટી સહુ નિઃસાધન ફલમાત્ર	
અંતરંગ આનંદ મય જેશું લીલા દિન રાત્ર	૧૨૩૧।
એક સૃષ્ટીને આપણું નિજ સ્વરૂપ સમજાય	
ત્યારે રસ ભાસે નહીં રસાભાસ થઈ જાય	૧૩૨।
પોતે જીવ કરી લહે માને પ્રભુનો ઉપકાર	
જે અમ અર્થે પ્રાગદ્ય હવું એહ રસનો નહીં પાર	૧૩૩।
એહ સૃષ્ટીને જાણવા એહનું એહ સ્વરૂપ	
પરસ્પરે એહજ લહે અન્ય ન જાણે રૂપ	૧૩૪।
તેહ વિસદ કરીને કહયું શ્રીજીએ શ્રીજીદ્વાર	
કલ્યાણભટ્ટ ખંભાલીએ પૂછ્યું જેણી વાર	૧૩૫।
યહાંકી સામગ્રી સબે જાવદીક હે સોય	
સબે લીલા ઉપયોગની સમજે નહીં કોય	૧૩૬।
એ વચને કરી આધુનિક સૃષ્ટિ સ્પષ્ટ કેમ થાય	
તે વચનામૃતે પોષણ કર્યું મહા રસિક શિરોમણી રાય	૧૩૭।
એક સમે વલી એહસું બોલ્યા વચન વિલાસ	
વાતને પ્રેમશું વિતર્ક કરી સુખ રાસ	૧૩૮।
હમ જેસે પુરુષોત્તમ હૈ તેસે સેવક એહ	
હમારે હમ સરખે કહી સંબંધ સૂચવ્યો જેહ	૧૩૯।
એ સાંભિપ્રાય શ્રીમુખ વચન તે અન્ય ન જાણે ગંધ	
ભક્ત પ્રાબલ્ય કરીને એ પ્રગટ કર્યો સંબંધ	૧૪૦।
તે સંબંધ તણું લક્ષણ કહું તે સહેજ સુભાવી ધર્મ	
અનુભવથી અનુભવ કર્યો તેહનો કહું છું મર્મ	૧૪૧।
નિરોધ નિરવિધિ નેહની જે પ્રભુને પ્રિય અપાર	
અવસ્થા ભૂલે અંગની અલગો એક લગાર	૧૪૨।
વિણ દીઠે આવી વ્યાકુલ થઈ લીલા ઉપયોગીની બાલ	
ધર્મ સંયુક્ત રસ શ્રવણ પંથે નીરોધાઈ તત્કાલ	૧૪૩।
સહુ સમાજ કાજ એતદરસે પ્રગટવ્યો છે આપ	
અન્યો અન્ય આકર્ષણ કરી સ્વરૂપ સુગંધ પ્રતાપ	૧૪૪।
દરશન સ્પર્શ ન સંભાષણે રમણ તણે પ્રતિબોધ	
પૂરણતા વિન કો કરે પ્રગટ પરાગ નિરોધ	૧૪૫।
અનુરાગે પ્રાગદ્ય એ અંતર હિત અંતરંગ	
આગમસંકેત સ્વકીયને પ્રગટ હવો રસ રંગ	૧૪૬।
પૂરણ રસ મહીતલ પ્રગટ ફેલી રહ્યો મકરંદ	
થઈ સહુ પ્રગટ પરાગ યુત મુદિતાનન અરવિંદ	૧૪૭।
પ્રાગદ્ય અભિલાષીયને પ્રગટ્યો અંગ સોહાગ	
મન સાચી આરત ભર્યા અંતરને અનુરાગ	૧૪૮।

એ પ્રાગદ્ય થયા પહેલીય જે સૃષ્ટી સોહાગી દૂર	
રસે છીત અંતરંગતે અંગ ભરી આવ્યા પૂર	૧૨૪૯।
સ્નેહાતુર સંભ્રમ નહીં પ્રીછ્યા એક લગાર	
અગ્રજાનું જે ગીધા હતા તેહની કીધી સાર	૧૫૦।
અન્ય થકી અલગા કરી સાધ્યો તે વલી અર્થ	
તેહોના વલી વરણ કર્યા પોતાને સામર્થ	૧૫૧।
પ્રૌઢ પરાક્રમ પ્રમેયં બલ કોણ કરે એ પેર	
શોભાને બલ આળીયા પોતા કેરે ઘેર	૧૫૨।
હૃદય કમલ તે ભક્તના ફૂલ્યા ઊર ન સમાય	
વદનાંબુજ વિકસિત થયા દીઠા ગોકુલ રાય	૧૫૩।
સ્વરૂપ સુંદરતા થકી થયા તેહ અનુરક્ત	
શ્રી અંગ સમીપે રાખીયા કરી અતિશે આસક્ત	૧૫૪।
આધિદૈવિક અખિલ ગુણ પ્રાગદ્ય ગોકુલ રાય	
હાથ કંકણ શી આરસી એ અહીં પૂરણતાય	૧૫૫।
એમ વિનોદ મન મોદ ભરી મનમાં અનુભવ કર્ણ	
ભાવ ભક્તના કરી અને નારી નેહ અનુસરણ	૧૫૬।
ગુણ નિરગુણે આશ્રિત કરી જે જ્યાંનો અધિકાર	
કાંઈ એક સૃષ્ટી ન્યારી કરી સ્વ રમણ યોગ્ય અનુસાર	૧૫૭।
તે માટે શ્રીમુખે કહ્યું કરી કૃપાની વૃષ્ટી	
જેવા પુરુષોત્તમ અમો તેહવી અમારી સૃષ્ટી	૧૫૮।
એહ સૃષ્ટીને જાણવા સામર્થ કેહેનું નહીં	
એહ પ્રાગટ કરી છે જેહવી તેહવી પોતે કહી	૧૫૯।
એહ વચને એ સૃષ્ટીને પ્રમાણ કરવા જેહ	
રઘુનાથદાસે કરી વિનતી વિસદ કહું છું તેહ	૧૬૦।
એક સમે જલ ગ્રહમા પ્રભુજી અતી એકાંત	
રઘુનાથદાસ સનમુખ ત્યાંહાં બેઠા નેષ્ટાવંત	૧૬૧।
પરમ નિપુણ બહુ ગુણ લહે વચન કલા સામર્થ	
પદ કવિત બહુ શ્લોકના પૂછે પ્રભુને અર્થ	૧૬૨।
સ્નેહ જાણ સમજે ઘણું જે રસની મર્યાદ	
કરી કરાવે પ્રભુને ભગવદ્ રસ આસ્વાદ	૧૬૩।
ગુણ કવિત પોતે થકી કર્યા પ્રભુના બહુ	
રીઝ્યા છે પ્રભુ સાંભળી તે જાણે છે સહુ	૧૬૪।
યેક તર્ક વચને કરી હારદ્ર જે હીત માત્ર	
તે સહુ પ્રભુ એહોને કહે લહી ગૂઢ રસપાત્ર	૧૬૫।
પ્રશ્ન વારતા પ્રેમસું પૂછે પ્રભુને જેહ	
નિશ્ચે નિઃસંદેહ કરી કહે એહોને તેહ	૧૨૬૬।

प्रश्न करे प्रेम सहित त्यां प्रभु करे उच्चार	
तेह मिसे सह जगतना होय भाग्य विस्तार	।२६७।
अेहवा अनेक प्रकार छे क्यां लगी कहीअे तेह	
अनुभव सह साथे कर्या भाग्यवान छे अेह	।६८।
ते भाग्यवान भावे सहित महा भाग्यवानने अर्थ	
प्रश्न कर्यो महाप्रभुने लही कृपा सामर्थ	।६९।
महाराज पहेली सृष्टी जेह कोण भांत्यनी तेह	
पुरुषोत्तमकी सृष्टी ते कहयुं प्रभुअे अेह	।७०।
सृष्टी आधुनिक कोण अे विचरे भूतल मांह	
ऐहू पुरुषोत्तम तणी कहयुं प्रभुअे त्यांह	।७१।
वली पूछयुं त्रुटियुगा आहांने तो ते नहीं	
समय नहीं इच्छा नहीं समजाव्या अेम कही	।७२।
वेसा भाव समय विना अब क्यों करी प्रगटाय	
समय विरूद्ध संसारमें कछुको कछु हो जाय	।७३।
त्यारे कीधी विनती अमारो कोण विचार	
तुम मेरे बल आपुथे सोओं पांव पसार	।७४।
भुज परसी बल सूचवी अेम बोल्या महासुर	
फल सीध्य करी साधन तणो संसय कीधो दूर	।७५।
कही सृष्टी अलौकिक नित्यनी रमण संबंधी जेह	
अे प्रभु विन अलगी केम रहे समाधान कहुं तेह	।७६।
वली अेकवार उत्थापने चरण पखाले ज्याहां	
भाग्यवान सह भगवदी आवी उभा त्याहां	।७७।
धोती सुंदर शोभिती उज्जवल तेहनी कान्त	
कटीकर खोसी कसवटमां मुद्रीका राखी रूडी भांत	।७८।
उपरेणो अंगी कर्यो प्रीते पहेलो जेह	
अवला सवला पेच दइ मस्तके राख्यो तेह	।७९।
बेहु चरण मध्ये धर्यो गडुओ पीढा पास	
जमणे मुकी मृतीका कोमल परम सुवास	।८०।
जमणे कर लेइ मृतीका डाबैमें महेले नाथ	
कोपरसे गडुओ करी प्रथम पखाले हाथ	।८१।
वलतो गडुओ त्यां थकी राख्यो दक्षिण पास	
चरण पखाले जे जुअे उपजे सुखनी राश	।८२।
करे कोगळा अति धणा करे आचमन सार	
पछे जनोइ कर्णनी उतारे तेही वार	।८३।
उपरेणो मस्तक थकी छोडयो वेगे ज्याहां	
श्रीमुख उपर फेरवी लुही निजकरे त्याहां	।८४।

ફેરી બેઠા કર મુદ્રિકા પહેરે પરમ ઉદાર	
અતિ પ્રસન્ન દીઠા પ્રભુ મનમાં મોદ અપાર	૧૨૮૫।
ત્યાં પંચોલી પ્રેમ સહિત મુદિત માલજી નામ	
પ્રભુની કરુણા બલ થકી પ્રશ્ન પૂછ્યાની હામ	૧૮૬।
સમે સમે સનમુખ નીકટ બેસે પ્રભુની સાથ	
નામ લેઈ પોતે થકી પૂછે એહોને નાથ	૧૮૭।
ગૂઢ ભાવ રસ વસ થકી પ્રભુ આનંદ ઊર ન સમાય	
મોદ ભર્યા એહોને કહે એથી નહીં સંકોચાય	૧૮૮।
એમ પ્રભુનો અનુભવ કરે શ્રીમુખ સુણે વચન	
પ્રશ્ન કર્યાની યોગ્યતા થઈ એહોને સંપન્ન	૧૮૯।
પ્રશ્ન વારતા સમય જોઈ પૂછે પ્રભુને જેહ	
આધુનિક પ્રાગદ્યમાં ક્યાંહાં રહે છે તેહ	૧૯૦।
શ્રીમુખથી એહોને કહ્યું કરી કૃપા અતિ વૃષ્ટિ	
અન્યત્ર કહું કહું એ નહીં સબે યહાં હે સૃષ્ટી	૧૯૧।
એહ વચન શ્રી મુખ થકી કહયા જે સભા સમેત	
તે કારણ પ્રભુના મન તણું કેવલ સ્વકીયને હેત	૧૯૨।
એણે પ્રકારે સ્વરૂપ કહ્યું લીલા ભક્ત સમેત	
હવે પ્રાગદ્યનું કારણ કહું જે પ્રાગદ્યનું હેત	૧૯૩।
એમ પ્રાગદ્ય સ્વરૂપ લીલા સહિત કહ્યું ફરી સિદ્ધાંત	
પણ જે પ્રકાર પ્રગદ્યા તણો કોઈ ન જાણે પ્રાત	૧૯૪।
તે ઉપરથી ઇચ્છા કરી પ્રગટ કર્યાનો ચાવ	
ઉપજાવ્યો મન ભક્તને પ્રશ્ન કરવાનો ભાવ	૧૯૫।
તે ભાવાત્મક ભક્તનો પ્રેમે કર્યો સત્કાર	
પ્રશ્ન કરેથી પ્રભુજીએ કહ્યું તેણી વાર	૧૯૬।
એ પ્રાગદ્ય પરમ વિચિત્રતર સાર તણું જે સાર	
કૃપા રસ વસ થકી પધાર્યા તેહનો કહું વિસ્તાર	૧૯૭।
જલ ગ્રહમાં શ્રી મુખ થકી પ્રગટ કર્યું છે જેહ	
ભાગ્યવાન તેણે સાંભલ્યુ વિસદ કરું છું તેહ	૧૯૮।
એક સમે ગોકુલપતિ આનંદ વદન ઉદાર	
બેઠકથી પધારીયા भीतर भवन मंझार	૧૯૯।
આગલ પાછલ ભક્તની भीड તણો નહીં પાર	
ભાગ્યવાન શ્રીમુખ જુએ કરે તે જયજયકાર	૧૩૦૦।
એહ જુથસું પરવર્યા આવ્યા જલગ્રહ માંહ	
પીઢે ગાદી મખમલી આવી બેઠા ત્યાંહ	૧૧।
સંધ્યાના આરંભને સુંદર અભિનવ વેશ	
દક્ષિણ કર અંબોડલો છોડી લટક્યા કેશ	૧૩૦૨।

बेहु करे केश संवारता विकसित वदन रसाल	
अंबोडो वाल्यो अलवसुं प्रेमे निरखे बाल	।३०३।
भाल तिलक रेखा भली कुंडल जोत्य अपार	
नयण चपल उपमा रहिय अधर अरूण रस सार	।४।
नासा स्वास सुवास रूची भुजा दंड आजान	
उर उत्तंग अति रसभर्युं भक्त भाव नहीं मान	।५।
दुलरी माला शोभती गुंजा माल विशेष	
क्यारे मुक्ता हेमनी राजे कंठ सुदेस	।६।
उदर नाभी कटी जंघ जुग रसात्मक रस रूप	
मनोरथ पूरण मन तणा धरे जे भाव अनूप	।७।
चरण शरण दाता सदा अभय दान अति दक्ष	
विरहातुर जे अनुसरे तेहनो करे ते पक्ष	।८।
धोती श्वेत सोहामणी उपरेणो अति सोहे	
लसे जनोई ललित गति दीठे मनडुं मोहे	।९।
कनक मुद्रिका नंग जडी प्रीते पहेरी जेह	
भक्त मनोरथ मन धरी जाणी तेहनो नेह	।१०।
प्रहसित वदने मृदु वचन अमीय निरूपम वृष्टि	
तेहनी उपमा शी कहुं संजीवन निज सृष्टि	।११।
रयणी रसे संध्या समय कामागम रस वेश	
रति पति कोट ओवारीये सुंदर रूप सुदेश	।१२।
वाम भागे गडुओ धर्यो आचमन कीधुं नाथ	
स्पर्श चपलताशुं करे सर्वांगे निज हाथ	।१३।
गडुआ ढांपण उपरे जल भरी राखे भूप	
निज करशुं उछालता अे छबी नवल अनूप	।१४।
बेहु करे देइ थापडी जमणो कर लेइ ज्यांह	
मस्तक पाछळ फेरवी ग्रहे नासिका त्यांह	।१५।
चलण वलण चंचल पणे करे ते भाव विचित्र	
फरी बेसे सनमुख फरे अद्भुत अेह चरित्र	।१६।
वाम पाण्य स्कंधे धरी जमणो रूदीया वार	
सहज नित्य सुमरण करी फरके अधर ते सार	।१७।
अंगुली नाम अनामिका भूमि परस करे हाथ	
तेह पछी भ्रकुटी वच्चे स्पर्श करे छे नाथ	।१८।
त्यांहा निकट बेठक रची गादी तकिया सार	
संध्याथी पहाँची करी बेठा प्राण आधार	।१९।
अति प्रसन्न आनंदसुं करे ते हास्य विनोद	
तेह समय जे अनुभवे तेहने मन अति मोद	।३२०।

त्यांहां माहा पात्र रस प्रेमनू गूढ भाव गंभीर	
नमन दिनतासुं रहे सहसुं सरखी रीत	योगत्व रस ग्रहणने मोहनभाई धीर ॥३२१॥
पुष्ट पुष्ट अंतरंग ते प्राण प्रभुशुं नेह	प्राणनाथ पद कमलसुं दिन दिन अधिक प्रीत ॥३२२॥
स्वरूप नेष्टीकने विषे अति अनन्यता मन	स्वाभाविक मन शीलता प्रगट देखीअे अेह ॥३२३॥
अंतरंग अंतर लहे प्रभुना मननुं हेत	महारसिक रस रसिकनो ते अेहोने संपन्न ॥३२४॥
स्वमनो रूपा अेह छे पण कारुणिक करी आश	इच्छाथी अेणे लहयो अंकितनो संकेत ॥३२५॥
पण रसभावे पुरित थकी संकुचे अति मनमा	सुणीये प्रागद्य प्रभु तणुं जे पोते करे प्रकास ॥३२६॥
वली विचार्युं पात्र कोइ होअे मार्ग प्रवीण	पोते प्रश्न करी न सके सन्मुख प्रभुने त्यांहां ॥३२७॥
समान सील सह स्वकीयने अेतदभाव संपन्न	तेहशुं प्रश्न करावीअे जे प्रभु करे रस वृष्टि ॥३२८॥
त्यांहां भट कल्याण सनमुख रहे महाप्रभुने अनुकूल	रस भावे संकुचे घणुं बोले कोण वचन ॥३२९॥
अति गुणज्ञ समजे घणुं पंडीत कला प्रवीण	कथा प्रसंगे रीझवे प्रभु अेना पर सानुकुल ॥३३०॥
अेह द्वारा उत्तम भगवदी प्रश्न करावे जेह	नमन युक्त सहसुं रहे सहित सर्वदादिन ॥३३१॥
वात हंसारू करीयने प्रभुने करे प्रसन्न	प्रभु प्रसन्न थईने कहे करे ते निःसंदेह ॥३३२॥
अे आशये लेइ आग्यना करी ते तेणी वार	दोहरावे फरी फरी कहे रीझे सहको मन ॥३३३॥
ते समय जोइ दंडवत करी प्रश्न कर्यो छे अेह	त्यांहां प्रश्न कराव्यो प्रभुने मोहनभाईअे सार ॥३३४॥
भक्तराज उपदेशथी प्रश्न कर्यो अति सार	जे कल्लियुगमां प्रागद्य हवुं कारण कहीअे तेह ॥३३५॥
जेह वचन श्रीमुख थकी कहया ते जेणी वार	ते आशय प्रभुअे लही कर्यो प्रगट विस्तार ॥३३६॥
भक्त आशय अंतर लही प्रभु मन मोद न माय	ते हीत दायक शीतल सुभग कहुं प्रगट विस्तार ॥३३७॥
भावांतर रस वस थकी बोल्या मुख मुसकाय	॥३३८॥

पुरुषोत्तम रस रूप जे सबे करण सामर्थ	
आनंद मात्र कर पाद मुख उदर आदी रस अर्थ	१३३९।
सत्य ज्ञान आनंद घन सबे पराजीत जोय	
कर्तुमकर्तुमन्यथा करण करन कहत है सोय	१४०।
आधार शक्ति आधारके श्री गोकुल है ज्याहां	
सर्वोपर राजीत सदा रमण निरंतर त्याहां	१४१।
अपनी सर्व सृष्टी सहित कृपापात्र हे पास	
दूर भये कर जोडीके रहे सकल निजदास	१४२।
सबे शक्ति अवतार सब अवतारी सब अंश	
सबे कला विभूति सब अधिकारी करेही प्रसंस	१४३।
ब्रह्मादिक सातो प्रकृति त्रीगुण तत्त्व चौवीस	
चौद लोक ब्रह्मांड सहु रहेत नमाये शीष	१४४।
सबे वेद पूराण सब शास्त्र सबे अरू धर्म	
आगम ज्ञान वैराग्य सब और अज्ञान अधर्म	१४५।
जय तप अष्ट महा सीधी नवनिधी पुरुषारथ चार	
लौकिक अलौकिक सबे त्याहां ठाडे सहित परिवार	१४६।
आज्ञा परीकर जोरीके सेवा अर्थ तींही वार	
सनमुख सब ठाडे निकट योग्यता के अनुसार	१४७।
कोइ निकट कोइ अति निकट कोइ दूर अति दूर	
अभिलाषा मनमां धरे देखन जीवन मुर	१४८।
ऐ वैभव सामग्री सबे रस लीलाकी ओट	
भीतर कोइ देखे नहीं कहा बडो कहा छोट	१४९।
प्रभु सबकुं देखे प्रगट ज्याहां चक्र अनुहार	
बाहेर सुनीऐ गानवत पे पावे नहीं पार	१५०।
लीला उपयोगी त्याहां महा रूतु राज वसंत	
ये सदा निकट रहे शरद रूतु अन्य प्रवेश नहीं रत	१५१।
ज्याहां गुण निधान अच्युत अरू अमोघ वीरजवान	
पुष्ट पुष्ट जे सृष्टीसुं लीला करे निदान	१५२।
त्याहां ओरन को अधिकार नहीं या लीला के पास	
ऐसी नित्य नौतन करे लीला परम विलास	१५३।
सात शक्ति सब ते निकट रहत प्रभु के पास	
रस उपयोगी काजकुं उपजावत सुख रास	१५४।
कृपा शक्ति इच्छा शक्ति प्रभुता शक्ति अरू ज्ञान	
भक्ति शक्ति आनंद अरू काज शक्ति पहेचान	१५५।
मुख्य भक्तसुं रस रमण ज्यां विलसे महाराज	
त्याहां सबे ठाडी रहे तत्पर सेवा काज	१३५६।

अेक समय स्वामिनीजी सहित विलसत प्राण आधार	
हसीत वदन आनंदमें बहु विधि करता विहार	१३५७।
यहुं देखी करूणां करी जाणी जगत उपकार	
अेसी भूतलमें करे लीला प्रगट अपार	१५८।
कृपा शक्ति मनमां धरी अेसी अंतर जान	
समय पाय विनती करूंजो माने कृपा निधान	१५९।
जब कृपा शक्ति आनंद भर देखी अपने ईश	
निकट जाइ दंडवत करेय चरण नमाये शीश	१६०।
महाराज गुण जाणत तुम कृपासिंधु हितकार	
दिन बंधु करूणा समुद्र करन सबने उपकार	१६१।
कर जोडी विनती करूं तुमहो कृपा निधान	
कली मांहां दैवी जीवकुं तुम विन गंती नहीं आन	१६२।
जीव दैवी सृष्टि माहां बहोत दुखी अरू छीन	
इनको को आधार नहीं तुमहो जान प्रवीण	१६३।
असाधारण लीला सहित प्रगटो भूतल आप	
अे अदभुत प्रागद्य प्रगट करी हरो सबको परीताप	१६४।
अेह काज श्री महाप्रभु तुमकुं हे कर्तव्य	
करूणा सिंधो शिरोमणी बहोत कहयां विगतव्य	१६५।
कृपा शक्ति की विनती कृपा शक्ति मन भाय	
कृपा हेत करूणा करी आनंद मुख मुसकाय	१६६।
जो मेरी इच्छा हती कृपा शक्ति कही सोय	
अब भूतल दैवी जीवके काज ततक्षण होय	१६७।
अे विचार कीयो प्रभु आपुथे कृपाधीन व्हे चित	
कां को कृपाधिक्य क्यों जानीये विना कछुक निमित	१६८।
तब निज कर बीरां लीधो प्रमुदित वदन प्रसन्न	
सबनी ओर चित्तयो प्रभु बोले मधुर वचन	१६९।
तब इच्छा शक्ति आई निकट देखे रूची महाराज	
कह्यो आज्ञा देओ अवतारकुं जाय करे अे काज	१७०।
प्रभु कर ते बीरा लीओ प्रमुदित वदन सुचारू	
दंडवत करे आई त्याहां ज्याहां ठाडे अवतारू	१७१।
बोली लीअे अवतार सब इच्छा अपुने पास	
आज्ञाथी प्रभुके वचन उनकुं कीअे प्रकाश	१७२।
कोइ जाय संसार में करो जीव उध्धार	
अेक अेकते तुम वडे करत सबन उपकार	१७३।
अेह वचन सुणी संकुचे सबे उतर दीयो न जाय	
मौन ग्रही मौचक रहे नीचो शीश नमाय	१७४।

तुमकुं सब सामर्थ है तुमते सब कछु होय	
तुम सब चुपकरि क्यों रहे उतर देहोन मोहे	।३७५।
फिरी वचन इनके सुन्यो उतर दिने आय	
चरण लागी विनती करी भीत सहित संकुचाय	।७६।
तुम हो अति करूणा प्रबल कृपासिंधु हितकार	
हमही तुमारो बल सदा तुमही प्राण आधार	।७७।
जो मले जीव संसार हे सुधर्म के अनुसार	
हम ताही भलाइ करी सके करे ताही उपकार	।७८।
ऐतां दैवी सृष्टि हे कली जीवनकी अनुहार	
सो कलीमे कलीको जीवसुं मिले ऐ हे संसार	।७९।
महा दुष्ट कली काल जे ना जप तप नहीं याग	
योग ध्यान सन्यास नहीं ना इनके वैराग्य	।८०।
धर्म नेम कछुऐ नही न साधन इनके होय	
ता संगीको उद्धार कहो हमथी क्यों करी होय	।८१।
तुम मुक्ष मुक्ष ऐ प्रभुके अडतालीस अवतार	
निकट बोली लीने सबे कीनी अति मनुहार	।८२।
तुम भगवत अवतार हो सबते बडे कृपाल	
तुम ही वेद उधारके करी सबनी प्रतीपाल	।८३।
रसातल ते भेदन कीयो वेद उधार	
हिरण्य कश्यप मार्यो प्रगट हर्यो सकल भू भार	।८४।
सेतु बांधी रावण हण्यो अनेक पतित निस्तार	
तुम परबत हुं रज करो रज परवत करत न वार	।८५।
ऐसो कोन प्रकार हे जो तुमथी नाही होय	
जो मनमां इच्छा करो होय ततक्षण सोय	।८६।
साधन विन साधन करी तुमते कुछ होय	
यहु वेग कारज करो बोहोत भरोसो मोऐ	।८७।
सुने जबे मुख मृदु वचन तब बोले अवतार	
तुम दई बडाई दासकुं कही प्रगट प्रकार	।८८।
जो बल तुम हमकुं दीओ ताते कीयो काज	
सबे बडाई राजकुं हमपे कछु न साज	।८९।
इच्छा शक्ति विनती सुनो अपनी ओर विचार	
ऐह कलीयुग जो जीवकी हम क्यों करी करे उद्धार	।९०।
जीव सबे साधन रहित न वर्ण धर्म आचार	
यज्ञ दान नहीं ज्ञान कछु न धर्माधर्म विचार	।९१।
तीर्थ स्नान नहीं भक्ति रूची आश्रम धर्म न लेश	
दुष्ट बुद्ध अहर्निश रहे साधन कछु न शेष	।३९२।

- सदा भ्रष्ट कामी कुटिल दंभी लोभ अपार
दूराचार अरू मछरी करे न कछु विचार १३९३।
अभक्षा भक्षण करे अगम्या गमन अरू चोर
पाप प्रवर्तक आदिते को चितवे अही ओर १९४।
सदा वेद निंदा करे तीरथ माने नहीं
धर्म शास्त्र जुठो करे अधम संग मांह १९५।
धर्म लोप पापी निपट नीच हीन आचार
पाखंडी कृतधनी सदा कहेता न आवे पार १९६।
सागर बिन्दु अरू नभ उडग धरा रेणु को मान
तदपि अही कली जीवके दोष न होय प्रमाण १९७।
अधम जीव उधारको हमकुं साहस नाहीं
नाम याहीको लीजीये तो हमही इनके जाहीं १९८।
अैसे कलीयुग जीवमें दैवी मीले जो आय
हम अपने सामर्थथी न्यारे कीये न जाय १९९।
और आज्ञा शीश धरी करी हो देहो सोय
पे यहु कारज जीवको सो हमथी नाहीं होय १४००।
जबे वचन अैसे सुने तब उनते मुख मोर
सबनी मुख्य अवतार हे चित उनकी ओर ११।
वैकुण्ठनाथ बोले निकट वासुदेव नारायन
इनकुं यही आज्ञा दई दीयो बोहोत सनमान १२।
महा दुष्ट कली कालमें हमकुं नाहीं शक्य
करी विनती आपनी बोहोत कही अशक्य १३।
अशक्यता सुनी सबनकी इच्छा शक्ति फिर आई
करी विनती आइके प्रभुसुं शीश नमाई १४।
उनते कछु होनो नहीं सो सुनीये महाराज
सामर्थ नाहीं काहुमें सिद्ध न होये काज १५।
तब महाप्रभु मुशकायके विहंसित वदन विलास
बोली लई प्रभुता शक्ति निकट अपने पास १६।
करहु काज यह जीवको यों बोले महाराज
तोकुं सब सामर्थ है तोते व्है है काज १७।
अेह सुनीके सनमुख रही प्रभुता अचरज मान
प्रतिदिन विचार प्रागट्यको अरू समजावत कछु आन १८।
चरण लागी विनती करी बोली प्रभुता शक्ति
तुम बलेथी सब कुछ करुं मोते नाहीं अशक्य १९।
अबलों जो आज्ञा दइ कीनी शीश चढाय
काज कोउ अटक्यो नाहीं केतिक करी हुं बडाई १४१०।

- तुम बलेथी बोहोत भयो मेरो जस विस्तार
यह कारज सब ते बडो ताते मानत हार १४११।
- करी विनती आपनी बोहोत दीनता कीन
और सबनीते आपकु करी देखाडयो छीन ११२।
- आशंका दर्ई आपुते प्रभुता शक्ति अपार
इच्छा शक्ति पे जाय के पूछयो ऐही प्रकार ११३।
- विनती करी प्रागट्यकी अरू आज्ञा देइ अवतार
असंभवित आवत नहीं सो करी के कहो विस्तार ११४।
- तब इच्छा इत्तर आपते ऐही दिनो तेही वार
प्रभु अद्भुत प्रागट्यको करे सहसा ऐह संसार ११५।
- असाधारण कारज विना प्रागट्य होऐ न सार
प्रागट्य करनी कली जीवमें रहस्य रमण अपार ११६।
- पुरुषोत्तम विन प्रेम युत करे न कोइ उधार
कारन कारज रूप सब आपु भये तेही वार ११७।
- यद्यपि अति सर्वात्मना इच्छा हे मन मांह
तदपि आदर विन कीये स्वत करे कछु नांह ११८।
- यह केवल उध्धार नहीं ऐ रस युत अंगीकार
या मों काहु और को नाहीं न नेक प्रचार ११९।
- ऐह मनोरथ सबनके मनमें भयो अनूप
प्रगटे प्रागट्य अवनि पर महा परम रस रूप १२०।
- प्रभु आज्ञा सामर्थथी करी सके सब कोय
अशक्य देखाइ आपनी कृपा शक्ति रूची जोइ १२१।
- इच्छाशक्ति के वचन सुणी फरी प्रमुदित प्रभुये आइ
प्रभुता शक्ति कर जोडी के कहयो ऐह वचन बनाइ १२२।
- जो राजे आज्ञा देइ शीश चढाय करूं सोय
पे विनु प्रागट्य प्रभु आप तुम ऐहो काज कोन पें होय १२३।
- तब श्री पुरुषोत्तम ऐह वचन सुणी इनथे श्री मुख फेर
अंतरंग अपनी कृपा तिन पर देख्यो हेर १२४।
- कृपा द्रष्टि सनमुख करी कृपा शक्ति की ओर
देखी प्रभुकी चितवनी सनमुख आइ दौर १२५।
- तब निज सौभाग्य मदे मुदित आई बीरा लेन
प्रभुता आदी अवतारलों सुने अशक्य उनके वेन १२६।
- कृपा आसे ऐही भांत्यको जानी अपने मन
मोही विन तो रहेंगे नहीं, बोली मधुरवचन १२७।
- तब कृपा शक्ति विनती करी मों ते सब कछु होय
मेरे और सहायकुं चाहीऐ नाहीन कोय १४२८।

हुं दासी महाराजकी दइ राजकी शक्य

न मोहे अपेक्षा काहुकी ना मोकुं कछु अशक्य ॥४२९॥

श्री गोकुलके प्राणपति केतीक वात हे अहे

यह कारज सब में करुं मोकुं बीरा देहु ॥३०॥

अहे वचन श्रवणे सुनी प्रभु अति भये प्रसन्न

विदा करी बीरा दीयो रीझे अपने मन ॥३१॥

विदाय होन विनती करी चरण छोहावन शीश

कृपा नाथ करुणा प्रबल पुरुषोत्तम जगदीश ॥३२॥

तब सनमुख चीतही रहे कही न सके वचन

उमडयो प्रेम समुद्र उर भरी आये नयन ॥३३॥

स्नेह सहित श्री मुख कहयो संदेह नाहीं मोहे

हुं जाणत हुं तोहीकुं तो ते सब कछु होय ॥३४॥

पे क्यों हुं अकेलो तुम विना मों पे रहयो न जाय

तुम मेरे अति प्राण प्रिया तुम बिन क्षणु न सोहाय ॥३५॥

मेरो यह सुभाव हे प्रगट करत हुं सोय

मेरे प्रिय जन निकटथी न्यारे करुं न कोय ॥३६॥

तेरे संग में चलुं तुं करे सो में कर्तव्य

में तेरे आधीन हुं और कहा विगतव्य ॥३७॥

तुं कही हे करी हे सोय तुं करी हे सो में कीन

जो मेरे संपति सकल सो तेरे आधीन ॥३८॥

श्रीमुख के यह वचन सुणी कृपा शक्ति मन फूल

वारंवार दंडवत कीअे देह सुरति गई भूल ॥३९॥

रोमांचित गदगद सहित सनमुख रही निहार

कृपानाथ करुणा निधी तुमही प्राण आधार ॥४०॥

आज सफल जीवन थयुं भाग्य सफल मारुं आज

दासी पर करुणा करी स्नेह वचन कहे राज ॥४१॥

तुम श्री पुरुषोत्तम प्राणपति श्री गोकुल प्राण आधार

आनंद मात्र कर पाद मुख उदर आदी रस सार ॥४२॥

सर्वोपर राजत सदा वृज जीवन सामर्थ

निरावरण धर्मी स्वतः अंतरयामी अर्थ ॥४३॥

हुं निपट तुछ अधमा अधम साधारण ओर छीन

और सखीनथे नीच हुं अप्रयोजक ओर हीन ॥४४॥

अति निकृष्ट त्रण तुल्य हुं दासी वृज अवतंश

प्रभुशुं द्रष्ट कीयो जोग तो मोय नाहीं अंश ॥४५॥

स्वतः कृपा करी मेघ ज्यों वरसत सब संसार

तेसे तुम मोहे पर करी न पात्रा पात्र विचार ॥४४६॥

दासी पर करूणा करी अपने सहेज सुभाओ	
वृष्टी अनुग्रहकी करी करी कृतार्थ मोअे	१४४७।
जब ते सब संसार ये प्रभु तुम कृतार्थ कर्यो	
धन्य अबे कलीयुग भयो सतयुग उपर पग धर्यो	१४८।
अब कलीयुगमें जीव सब सृष्टीनीथे उपर भये	
कलीमल कलीमें रहे नाहीं सबे धर्म सरवत्र छये	१४९।
दोष भये गुण ते अधिक अज्ञान ज्ञानता लीन	
कलीमा आप प्रागट्यको यहु विचार जब कीन	१५०।
जो प्रगट यों करी रहया श्रीमुख अेह वचन	
मोहे पठवत जो काजकुं सो सबे भयो संपन्न	१५१।
अबके कलीमें जीवकु कहा सो अब सृष्ट	
उध्धार सबनीको भयो तुम कीनी करूणा दृष्ट	१५२।
कृपानाथ करूणा निधि भली विचारी राज	
जो जीयमें अे शीष धरी ते वेग करुं यह काज	१५३।
प्रगट होय संसारमें अे दुःखी नव रहे कोय	
लीला देखे गुन रटे सहेज कृतार्थ होय	१५४।
बोहोत भांती साधन सबे कष्ट मीटयो त्यांह	
विन साधन फल दानकुं आप पधारे ज्यांह	१५५।
कृपाशक्ति पर कृपाभर देखे प्राणआधार	
तब बोली प्रभुता शक्ति आदर समय विचार	१५६।
कृपानाथ करूणा करी भले निवाजी नाथ	
आप यही वस हे चले कृपाशक्ति के साथ	१५७।
जा के वश प्रभु तुम भये ताके वस सब कीन	
सबे शक्ति वैभव सहित में तिनकी आधीन	१५८।
में इनकी रूचीमें रहुं आज्ञा करुं न भंग	
ज्याहां यहु प्रभुके संग चले त्यां में चलु संग	१५९।
ज्यां महाप्रभु आप चलो ज्यां चले हे सब कोय	
कृपाशक्ति पाछे चली जेतिक संपति सोय	१६०।
यह विनती सुनी महाप्रभु फिर चितयों इत मांह	
श्री गोकुल आपु स्वरूप धरी दंडवत कीने त्याहां	१६१।
तबे श्री गोकुलकी विनती प्रभुता शक्ति प्रभुसों कही	
विनय वचन बहु भांती कीये सुनिये प्रभुजी चीत धरी	१६२।
तुम पुरुषोत्तम मुकट मणी सब तुमारे हाथ	
तुम श्री गोकुलके प्राणपति तुम श्री गोकुल के नाथ	१६३।
ज्यां ज्यां महाप्रभु चलो त्यां संग प्रभुके आहे	
तुम विन श्री गोकुल क्यों रहे जो रहे तो गोकुल नाहीं	१४६४।

फिर चितयो श्री गोकुलपति कृपा शक्ति के पास	
तब यह दोड़ कर जोड़ी के बोली वचन विलास	१४६५।
श्री गोकुलकी विनती प्रभुता शक्ति उचित करी	
तिनमें संदेह नाहीं कछु सुनिये प्रभुजी चित धरी	१६६।
श्री गोकुलकुं सब शक्तिकुं सब स्वामिनी अरू भक्त	
अवतारी अवतारकुं श्री गोकुलेश तुम गत्य	१६७।
तुम सर्वस्व आनंद तुम आधार प्राण धन जीव	
तुम वियोग क्षणुं ऐकमें सब होय निर्जीव	१६८।
सो तुम विनुं कैसे रहे जाके सर्वस्व नाथ	
लीला उपयोगी सबे ज्याहां प्रभु त्याहां साथ	१६९।
तब ज्ञान शक्ति आइ निकट कृपाशक्ति के पास	
वचन कहे हरवरायके ज्यों प्रभु न सुने प्रकाश	१७०।
कृपाशक्ति विनती सुनो तुम परम भगवत राज	
जाही प्रसन्न श्री गोकुलपति तिन सरवर को आज	१७१।
तुम कीने प्रभु आप सम और सोंप्यो अधिकार	
तुम प्रसन्नथी पाइअे प्रभु सेवा सुखसार	१७२।
तुम संगत इच्छा शक्ति चली वेहे परीवर्त	
मुख देखे प्रभुता शक्ति ततपर कारज अर्थ	१७३।
तुम आज्ञामें परवर्ती हुं भक्ति शक्ति हम दोय	
आनंद शक्ति रूची देखी के आनंद देही सब कोय	१७४।
करी हे काज कृपा शक्ति सबे मीली बनी आइ	
प्रभु प्रसन्न तुम पर ढरे सबहीन के मन भाइ	१७५।
हुं अपुने अज्ञानथी अभिलाष करती हुं अेह	
कर जोड़ी विनती करूं ज्यां तुम आज्ञा देह	१७६।
कृपाशक्ति बोली तबे धन्य धन्य हुं आज	
अति प्रसन्न मुज पर भये श्री गोकुलेश महाराज	१७७।
ताते तुमसे भगवदी कृपा पात्र अनुराग	
करत अनुग्रह अे मोहेकुं मेरो महा बडभाग	१७८।
सो बडभागी जगतमें जाको दरस तुम देह	
स्वरस परस आज्ञा करो करो जहां तुम नेह	१७९।
प्रभु प्रसन्न मों पर भये न मोहे योग्य अनुसार	
तुमसे पूरण भगवदी तिनकी कानी विचार	१८०।
हुं आज्ञाकारनी सबनकी तुमारी सबते विशेष	
जो आज्ञा देहो मोहे हुं करूं चढाइ शीष	१८१।
तुम मेरी सखी सहाय हो तुम आज्ञा में कर्तव्य	
जो मोहेकुं तुम पूछी असो मेरे विगतव्य	१८२।

तब ज्ञान शक्ति बोली वचन सुनिये करी के नेह	
तुम विन हुं कासो कहुं मेरो यह संदेह	१४८३।
जब सामग्री संग ले प्रगट प्राण आधार	
तब केसे ठेहेरायगो मुक्ष अेह संसार	१४४।
जब दिनकर सब किरण ले प्रगटे भूतल आय	
तब अंधकार सब जगतमें कहो कैसे ठेहेराय	१४५।
में अेक समय इच्छा शक्ति कहेत सुन्यो हे ते वार	
असुर जीव संसारके करे न प्रभु उध्धार	१४६।
श्रीजी देखे जस सुने नाम प्रभुको लेहींगे	
अबतो असुर जीव सब सहेज कृतार्थ होयेंगे	१४७।
जेसे अगनी मुखकुं शित निवारण जु करे	
जदपि सूर्य विमुख को तदपि तिमिर तिन को हरे	१४८।
सूर्य अग्नि अेक सम कहु न बेर अपनाये	
तिमिर शित सबको हरे अपने सहेज सुभाये	१४९।
जेसे प्रभु प्रगट भये नाम सुने जश गाय	
असुर जीव कलि कालके सब उध्धार हो जाय	१५०।
अधिकारी संसार के ब्रह्म रुद्र और शेष	
नारद इंद्रादी सबे त्याहां क्यों रहे निमेश	१५१।
तबे काज संसारके क्यों कर चली हैं त्यांह	
वाकी उपस्थित कर्तव्य है सृष्टी साधनकी मांह	१५२।
अपराधी असुर सबही देन दंड और भेद	
दूर भये सेवत नीती प्रभु क्यों करी हे उछेद	१५३।
जब प्राण प्रभु परीवारसुं भूतलमां पधारीअे	
सनकादिक श्रीमुख चहे योग युक्ति सब छांडीअे	१५४।
कोइ न देव पूजा करे कोइ न तीरथ जाये	
योगादिक करीये नहीं वेद आदरे नाहीं	१५५।
विन साधन रस रूप फल जबे भयो संपन्न	
अेसो श्रीमुख छोडीके को करीअे साधन अन्य	१५६।
तब साधन की सृष्टी सबे वृथा होय क्षण मांह	
मर्यादाको को अनुसरे सब पुष्टि है जाय	१५७।
देवांतर अवतार को सेवक अति बहीरंग	
तिन देखत प्रभुको करीअे लीला गोप्य प्रसंग	१५८।
श्री गोकुल के प्राण धन जीवन अति सकुमार	
अति सुंदर कोमल मधुर अपरमित मंगलकार	१५९।
पुरुषोत्तम प्रेमाविधि सबे सार को सार	
सबे भक्त और स्वामिनी अस्मादादिक आधार	१६००।

अैसे वल्लभ प्राण प्रभु अति अनुचित होय	
जब चित बहीरंगकी द्रष्ट परे जो कोय	१५०१।
मुजे बडो संदेह यह ताते पूछती तोहे	
ठाडी होय विनती करुं उत्तर दीजे मोहे	१२।
ज्ञानशक्ति के वचन सुनी निकत आइ प्रभुताशक्ति	
बोली जो प्रभु ना सुने कछु सुने ही कृपाशक्ति	१३।
तुं सोच पोच कछु मति करो प्रभु ते सब कुछ होय	
समाधान संदेह को जो करी राख्यो है सोय	१४।
मेरे अेक दासी रहे माया शक्ति हे नाम	
ताकु यह कारज दीयो वे करी है सब काम	१५।
तु कछु चिंता मती करो वे करी हे सब काज	
माया संगी अति प्रबल अगणित बहोत समाज	१६।
अविश्वास दोष स्फूर्ति लौकिक द्रष्टि संदेह	
पूर्व पक्ष अन्याश्रय मिथ्या बुद्धी छे जेह	१७।
मनुष्य द्रष्टी दुःसंगनी लौकिक जे संताप	
भक्त द्रोह विषे वस अरुची अनादर पाप	१८।
स्त्री पुत्र आदि सकल करत सबनी आशक्ति	
तुच्छ फलनी अभिलाष करी देवांतर की भक्ति	१९।
काम इर्षा लोभ मद मत्सर क्रोध विचार	
कोइ रूप तारूप्यकुं कोइ कुल अहंकार	११०।
अहंकार बल चातुरी कहुं विद्या अहंकार	
कहुं सेवा अहंकार करी कहुं धनको अहंकार	१११।
अैसे संगी बहोत हे मायाके आधीन	
वे सब यह कारज करे कर जोरी निशदिन	११२।
मेरे बल प्रभुको दीयो अपरमित कृपा अपार	
तेह बल करी मायाशक्ति राखि है सब संसार	११३।
जबे श्री गोकुलपति संसारमें प्रागद्यको मनमें कीयो	
तबे याही संसारकुं प्रभु अपनो बल दीयो	११४।
ताते यह संसार सब रहि है नीकी भांत	
द्रष्ट न दर्शन करी सके कही रहयुं अे प्रभुते हांत	११५।
संगी माया शक्ति के मनुष्य दुष्टादिक आदि	
वे प्रभु संबंध नहीं होन दे करि है कछुअ उपवाद	११६।
लौकिक कछु उपजायके मनुष्य द्रष्ट करवाय	
तब वे आसुरी जीव सबको उद्धार हो जाय	११७।
अधिकारी संसार के ब्रह्मादिक जो आहे	
ता पग बेडी व्यासंगकी भूतल अे हे नाहै	१५१८।

जब आगमन न होय हे तब दर्शन क्यों होय	
तबे अह संसारको काज करेंगो सोय	१५१९।
सनकादिकने अन्याश्रयीन देखन न दे यह स्वरूप	
मनुष्य द्रष्टे को लहे पुरुषोत्तम स्वरूप	१२०।
तुछ फलनी अभिलाषा मिली असुर विमुख हो जाय	
देवांतर पूजा करे प्रभु दर्शनको पाय	१२१।
साधन सब करवाय हे स्त्री पुत्र आसक्ति	
असुर यह अनुरोध करी होय न अे प्रभु आसक्ति	१२२।
अविश्वास के कीये ते विमुख होयेंगे सोअे	
वज्र चित बहीरंगको क्यों करी दर्शन होय	१२३।
काम क्रोध मद लोभ करी करी हे अपुने भाय	
सबदिन याहीमों रहे कोइ निकट न प्रभुके जाय	१२४।
सोई जाये सोइ देखि हे सोइ जानि है स्वरूप	
सकल पदार्थ तब मिले जब देखे प्रभुको रूप	१२५।
लीला अनुभव तब करे जब हरीअे सब संताप	
कृपाशक्ति अपनी कृपा करी हे जिन पर आप	१२६।
अेक दूर रहे तै देखीये अेक निकट न देखे अे होय	
कृपाशक्ति जोइ करे सोइ पें भली होय	१२७।
जाको जे मारग वरण करी अे प्रभु सांप्रत्य	
सो तिन मारगमें सदा भअे हे त्यां प्रवर्त्य	१२८।
भक्ति शक्ति बहु वचन सुनी मनमें अति सुखरास	
निकट आइ ठाडी भइ ज्ञान शक्तिके पास	१२९।
ज्ञानशक्ति तुम कह्यो दुष्ट चित बहीरंग	
ताही द्रष्टी प्रभु पर पडे होये त्यां रस भंग	१३०।
अेह वचन अति स्नेहको तुम्ह कह्यो अपने जान	
ये दोष सुरती ते दुष्टको होअे न प्रभु पहेचान	१३१।
कृपाशक्ति जा उपरे करी हे जब शुभ द्रष्टी	
जीनकुं हुं नवनीत करि करीहुं अमृत वृष्टी	१३२।
अयोग्य योग्यता में करूं बहीरंगकु अंतरंग	
वचन रूप बदलायके उपयोगी करूं अंग	१३३।
तुम कछु चिंता मति करो यामे केतिक वात	
ये सेवा में करी सकुं यह सब मेरे हाथ	१३४।
तब कृपाशक्ति बोली वचन जेतीक प्रभुकी शक्ति	
सखी परस्पर आपमें सब स्नेह अनुरक्त	१३५।
विरुद्ध धर्म सोइ करे जोइ बहीरमुख होइ	
भगवदीको काज यह प्रभु सेवा तत्पर सोय	१५३६।

जो कछु कारज में करूं तुमारो संमत जाणी	
तुम प्रसन्न जामो रहे विन रूची न करूं आन	१५३७।
कबहुक प्रभु रूची जानीके विन संमत करीहु कोय	
सोउं तुम संतोष करी मानी लेयेंगे सोय	१३८।
अब प्रभु और इच्छाशक्ति को संमत मनमें जाण	
सावधान कारज सबे कीजो रूची पहेचान	१३९।
समे समे सब ठोरहुं तेह प्रकार तेह रूप	
अपने अपने काज पर प्रगटत हे सब स्वरूप	१४०।
ज्यां ज्यां सब चरित्रकुं प्रगट होयेंगे नाथ	
त्यां त्यां सब निमित्त हम प्रगट होयेंगी साथ	१४१।
सबे भक्त श्री स्वामिनी सखी दास परिवार	
संमत इच्छा शक्ति के प्रगट होउं संसार	१४२।
कृपाशक्ति जब यह वचन कहां सबनी सुखकंद	
तब आनंद शक्ति सब जगतकुं देन भइ आनंद	१४३।
कार्यशक्ति सब कार्यकुं भइ अपने जान	
मायाशक्ति परीवारसुं अपने काज विधान	१४४।
यह कलीकाल संसारमें मध्य देश नर गात	
पुरुषोत्तम प्रागट्य भयें कृपाशक्ति के साथ	१४५।
अेम बोल्या श्रीमुख थकी ज्याहां भयो प्रागट्य	
शोभा चतुरन आनंद उर अरू अतिशे उलट	१४६।
मातृचरण महीमा अविधी पावे नहीं कोइ पार	
श्री गोकुलेश प्रागट्य भयो अजन जनम एह द्वार	१४७।
त्याहां श्री गोकुल प्रगट वपु आधिदैविक अंग	
सामग्री उपयोगी सहु प्रगटी प्रभु के संग	१४८।
पुरुषोत्तम पूरण प्रगट श्री गोकुलके भूप	
सबनि जाय दंडवत किये पे जान्यो नाहीं स्वरूप	१४९।
मायाशक्ति सब लोक पर कीयो आवरण सोय	
ताते प्रभु स्वरूपको क्यों कर चीन्हे कोय	१५०।
त्याहां भक्त समाजको भयो सबे मन भायो	
अति प्रसन्न वे जीवकुं कृपा शक्ति समजायो	१५१।
जो प्रथमे प्रागट्य कीयो लीला करण समाज	
ते फूले फले प्रेमसुं हरे सकल परिताप	१५२।
तिनके परमानंद भये आनंद मंगल चार	
जय जय जय करी कीयो दंडवत वारंवार	१५३।
अति प्रसन्न मन विवसते कीनी अतिशे नृत्य	
फूले अंग न समाय और फूली मनकी वृत्य	१५४।

सकल काम पूरण करण देखे प्राण आधार	
तेही छीनुं न्योछावर कीयो सर्वस्व वारंवार	१५५।
वरसत नयन हरख जल भये शिथल गति पंग	
कंठ पूरी गदगद भये रोमांचित सब अंग	१५६।
सबे जन्म अरू भाग्यकी सफल मानीके लीन	
धन्य धन्य अपनो जीयो हमकुं प्रभु सुख दिन	१५७।
अगणित आनंद प्रगट भयो बजवाये वाजिंत्र	
कीअे गान बहु भांत्य करी करे श्रींगार विचित्र	१५८।
बोहोत भांति मंगल कलश थाल आरती धूप	
सदन सुतिकामों भइ शोभा प्रगट अनूप	१५९।
सब घर बंधनवार अरू कुमकुम चरचित द्वार	
चौक पूरी मंगल सदन कीये सकल नरनार	१६०।
सहेज मोद सब जगतमें भये आपुने भाये	
अति प्रसन्न आनंद उर चौद लोक न समाय	१६१।
शीतल मंद सौरभ सरस आनंद चली वियार	
तीन लोकमां सहेज ही ज्यां त्यां जैजैकार	१६२।
दान बहोत विप्रन दीयो बंदीजन पहराय	
सबहीनकुं मन भावतो रूची भोजन करवाय	१६३।
जीन जो जाच्यो सो दीओ अपुने घर को सर्व	
आभूषण पट वस्त्र अरू मोती माणेक द्रव्य	१६४।
महाओच्छव प्रभु निकट कीने ले ले नाम	
ता पाछे कीने अधिक अपुने अपुने धाम	१६५।
जेतिक प्रभुकी सृष्टी हे तिनकु आनंद देत	
आनंदशक्ति प्रागट्यको आनंद ही सब होत	१६६।
ज्यां जतायो कृपा करी तिन मन अति उल्लास	
दैवी जीव ज्यां ज्यां हता सब मन पूरी आश	१६७।
जद्यपि सब सुर लोकमां समजे नाहीं न देव	
महामहोच्छव तिन कर्यो ब्रह्मादिक महादेव	१६८।
गंधर्व गाअे मोदशुं करे अपसरा नृत्य	
कुसुम वृष्टी ज्यां त्यां भइ बाजे देव वाजिंत्र	१६९।
महा मोद वैकुठमें अति प्रसन्नता पाताल	
शेष नाग वासुकी वली सुख पायो तेही काल	१७०।
अे ते जीव जो जगतमें मिटे याचना आप	
ततक्षण गई आपदा मिटे सवनि संताप	१७१।
अेवामां थई आरती उठया प्राणआधार	
भक्त सहु दंडवत करी कीधो जयजयकार	१७२।

- अक मास अंतर गयो हवो न त्यांहा प्रसंग
 भक्त तणें मन पूछ्वा मनोरथ अभिनव रंग १५७३।
 अति प्रसन्न जेणे समे दीठा जलग्रह मांह
 दंडवत कीधी ते समय करी विनती त्यांह १७४।
 श्रीमहाप्रभु ते दिवस नित्य तैमज रहे छे जेह
 उत्सव केरी वारता प्रगट करी कहो तेह १७५।
 सनमुख थई करूणा करी मुसकत वदन सुचार
 बोल्या कृपा वस थकी कयों प्रगट विस्तार १७६।
 यह भांती उत्सव थयो कहयो भाव अनुसार
 यहु प्रकार को कही सके कोन करे विस्तार १७७।
 महामहोच्छव जन्मको अपनो मारग मांह
 सब उत्सवमां मुख्य हे इन पटंतर कोइ नांहीं १७८।
 आनंद महोच्छव याही को कोइ न समजे अन्य
 के समजे श्री गोकुलपति के कृपाशक्ति पहेचान १७९।
 ऐसी लीला प्रागटमें गोपनीय जो वात
 अंतरंग बहीरंगकु ब्रह्मादिकने अज्ञात १८०।
 गुण लीला बहु भांतकी रूप धर्म अरू कृत्य
 ऐ सब प्रभुके प्रागट्य भये को कही सके चरित्र १८१।
 याते अधिक प्रकार हे ताको नांहीं पार
 कोन कहे और कोन सुने काहु हे अधिकार १८२।
 श्रीमुख वचनामृत सुनी करी दंडवत त्यांह
 अक प्रश्न मनोरथ मन धरी करी विनती त्यांह १८३।
 ऐह प्रागट्य पुरुषोत्तम तणुं जे राज कहो छे तेह
 श्री भागवत वेद पुराणमां क्यां लख्युं छे ऐह १८४।
 के बीजा शास्त्र पूराणमां लख्यो छे ऐह प्रकार
 जे उपर श्री मुख थकी कहयो प्रगट विस्तार १८५।
 श्रीमुखथी बोल्या वचन इनको लिखन नांहीं
 पुस्तक को कछु और ऐ यह तो अनुभव मांह १८६।
 सो जाने जो अनुभवे वेद पूराण अगम्य
 यह तो अनुभव ताही कुं जो पूर्ण पुरुषोत्तम १८७।
 जिनको यह प्रागट्य हे पूरण जाने सोय
 के इनकी करूणा द्रष्टीथी भगवदीय कुं होय १८८।
 ऐसो ओर यह भांती करी कहयो न कहीवे योग
 भगवद रस आवेसथी बन्यो आवे संयोग १८९।
 अबको अवतार सर्वज्ञकुं काहु न कछु संपन्न
 यह लीला समजे कहां जु श्रवण न अक वचन १५९०।

सबे देव आश्चर्य हे गये जु ब्रह्मा पास	
कहो कोन आनंद यह सहेज प्रगट सुखरास	१५९१।
ब्रह्मा कछु जाने नहीं इन जाय पूछयो वेद	
आनंद प्रगट्यो जगतमां सो तुम जानो कछु भेद	१९२।
वेदने ब्रह्माकुं कह्यो हमकुं बहुत अगम्य	
इन आनंद के मूल लें नाहीं न मेरे गम्य	१९३।
यह आनंदके मूलकुं नमन करे सब कोय	
यह स्वरूप सो जानीये अेह जनावे सोय	१९४।
हम यहु आनंद वृक्षके फीरत डार और पात	
यह आनंद के मूलको जानत नहीं वात	१९५।
मूल सबनी आनंद को सबे धं गुण भक्त	
सबे प्रेम सौंदर्य सब सबनी प्राण मनोवृत	१९६।
सब मंगल सामर्थ सब हम तुम और संसार	
यह जानत हुं सबनके जीवन धन आधार	१९७।
यह वेदके वचन सुनी सबहीके मन भाये	
शिव ब्रह्मा सब देव मिली कीने दंडवत आये	१९८।
कृपाशक्ति उपदेश प्रभु ज्यों ज्यों कारज कीन	
ज्याहां बोले ज्याहां वसे ज्याहां जाय सुखदिन	१९९।
जाको प्रभु आदर कीयो ज्याहां बोले मुसकाय	
भवन पधारे जाही को ज्याहां आप सुख पाय	१६००।
ज्यां ज्यां दरशन दीयो ज्याहां करी पहेचान	
स्वतः सुरती जाकी करी सेवा लीनी मान	१६०१।
निकट रही सेवक भये शरण अनुसरे जोय	
ज्याहां संबंध कछु अेक भयो निस्तारे सब कोय	१२।
संबंधी प्रागट्य को बंधु कुटुंब और दास	
ज्ञात पूरोहित आश्रित सेवक मन हुल्लास	१३।
जासुं रस लीला करी ताके समान नाहीं कोय	
तिन के सुमरण नामते और कृतारथ होय	१४।
गुन गाये और जस सुने करे प्रभूनी वात	
लीला अवगाहन करे प्रेम सहित दिन रात	१५।
सो बडभागी जगतमें तिन समान नहीं कोय	
तिन देखे परसे संगथे और कृतारथ होय	१६।
यह लीला विश्वास करी जो राखे उर मांह	
सुने सुनावे पात्रकुं सदा प्रेमे करी गाय	१७।
तिन परसे दर्शन मात्रथी नाम लीअे वांचे अेह	
निस्तारि हैं यह लोक सब यामें संदेह नाहीं	१६०८।

- अे प्रसंग परम आनंद सुं कीधो पूर्ण त्यांहा
 सौभागी अेकांत स्थल हवो जलघर मांहे ।६०९।
 श्री गोकुलेश श्रीमुख थकी कीधी करूणा वृष्टि
 निज प्रागट्य वचने कह्युं लह्युं भक्त जे पुष्ट ।१०।
 अे प्रसंग पूरण थयो हवो ते जैजैकार
 जे संबंधी प्रागट्यना तेणे राख्यो रूदिया वार ।११।
 प्रश्न कर्युं तेणे समे हुता भक्त रसवान
 वचनामृत अचव्युं श्रवण नेनरूप रसपान ।१२।
 प्रगट कर्युं पोते थकी प्रागट्यनू सुनी निज रूप
 महाभाग्य जेणे सांभली अनुवाद कर्यो अनूप ।१३।
 सार ग्रहो तेणे समे प्रगट्या जेहने काज
 अन्य न समजया ते समे समज्यो पुष्ट समाज ।१४।
 अति प्रसन्न थई सेवके कर्या दंडवत त्यांहां
 करी वीनती दीन थई प्रभु प्रसन्न मुख छे ज्यांहां ।१५।
 श्री महाप्रभु अे वातनो अक्षर कणिका मात्र
 अति दुर्लभ अहो जीवने धरण शक्य नहि पात्र ।१६।
 तेहने पण अे श्री महाप्रभु स्वतः कर्युं अतिदान
 संपन्न करो छे कृपा करी वचनामृतनुं पान ।१७।
 कृपानाथ अे सृष्टि सम भाग्यवान नहीं कोय
 सदा निरंतर निकट रहे सनमुख दरशन होय ।१८।
 ओर विचारी आपणी कीधी करूणा सार
 अेहवी लीला रहस्यनो कर्यो प्रगट विस्तार ।१९।
 अेहवुं प्रागट्य प्रगट कर्युं श्रीमुखथी सार
 ते चरित्रलीला विसद करूं तेणे अनुसार ।२०।
 करूणा करी प्रभु ऊच्चर्या स्वकीय हितारथ अर्थ
 ते महेद भगवदीअे ग्रह्युं अनुभवने सामर्थ ।२१।
 ते लेखनथी में लख्युं प्रभु वचनामृत सार
 केवल कारण रूप अे इच्छाने अनुसार ।२२।
 मधमहेद तणा मनोरथ थकी महेदे करी सहाय
 गोपालदासे विवरण कर्युं चरणे शीष नमाय ।६२३।
 इतिश्री गोकुलेश लीला रसाब्धि क्रीडाकल्लोल महा अद्भुत विचित्ररस
 व्याराना गोपालदास - विरचित
 प्रागट्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम
 प्रथम मांगल्य
 संपूर्णम् ।। समाप्तम् ।।

માંગલ્ય - ૨ - બીજું

- રાગ : કેદારો : એહની જાત. દાદાજી કૃત વિનતીની,
 "વૈષ્ણવજનને કરું વિનતી, સિર નામી કર જોડી" એમ ગવાસે
 શ્રી વિઠલસુતના પદજુગ વંદુ અભિનવ મંગલકારી
- પ્રગટ્યા ભૂતલ રમણ કરેવા રસલીલા વિસ્તારી ૧૧।
 દ્વિજવરરૂપે ભક્ત આભરણ ગોકુલેશજી નામ
- શ્રી ગુંસાઈજીને ઘેર કૃપા સહિત પધાર્યા પૂરણ કામ ૧૨।
 પ્રાગટ્ય મુખ્ય અવાંતર ભેદે તેહનું કારણ ભિન્ન
- રમણ મુખ્ય અવતાર અવાંતર સમુદ્ધે નહિં કો અન્ય ૧૩।
 મુખ્ય ગામ જાવું તે માંહાંથી ત્રણ સ્પર્સે જે ચર્ણે
- તેમજ મુખ્ય રસ ઉદ્ધાર અવાંતર પ્રગટ એહ અનુકર્ણે ૧૪।
 પથિક પગે ત્રણ સ્પર્સ કરે તે જ્યાંહાં લગી પોહોંચે ગામ
- અર્થ ન સરે તેથી તે ત્રણનો રહે આપાપણે ઠામ ૧૫।
 આ ઉદ્ધાર મહારાજ તણો તે અદ્ભુત કારણરૂપ
- કરે રમણ જોગ્ય ભોગ્ય રસરૂપે એહવા ભેદ અનૂપ ૧૬।
 તે રમણ અર્થે મહા પરમ રસિકવર શૃંગાર રસનું સાર
- પરમાદ્ભુત સુંદર અતિ મોહક કયોં સહેજ શૃંગાર ૧૭।
 ધોતી સ્વેત સ્વેત ઉપરેણો ભાલ તિલક અતિ સોહે
- તુલસી ગુંજામાલ કંઠમાંહા જે દેખે તે મોહે ૧૮।
 સકલ કલા સંપૂરણ પૂરણ પુરુષોત્તમ છે જેહ
- સકલાંશે સરવોપર રાજે અદ્ભુત પ્રાગટ્ય એહ ૧૯।
 આનંદમાત્ર કર પાદ મુખ ઉદર આદે દેઈ જે સાજ
- એહ અંગ રસાત્મિક એહોને રમણ સબંધી કાજ ૨૦।
 અખંડ અચલ લીલા સામગ્રી સાથે લેઈ આંહા પધાર્યા
- તે પ્રાગટ્ય કર્યા ભૂતલમાંહા જે જે ઠામ વિચાર્યા ૨૧।
 એ કારણમાંહા અનેક જીવનાં કર્યા ભાગ્ય વિસ્તાર
- વરણાંવરણે પશુ પક્ષી દ્રુમ કીધો અંગીકાર ૨૨।
 અનેક અનેરી લીલા અદ્ભુત પ્રગટ પ્રમેય પ્રકાર
- રસની રીતે ને બહુ પ્રીતે પુષ્ટ તણું જે સાર ૨૩।
 નામનિવેદન નવલી રીતે પ્રીતે કરી સનમાન
- વરણભેદમાં ભાવભેદસું જથાજોગ્ય રસદાન ૨૪।
 પાત્ર વિશેષે રસવિશેષ તે સ્વાદ તણો અભિલાખી
- પ્રથુક પ્રેમરસ જાણ રસિકવર રહે ન એ રસ પાખી ૨૫।
 પ્રાગટ્ય બીજે પ્રથમ લેઈ અને પછે કરે કાંઈ દાન
- આંહાં પ્રથમ દાન રસવૃષ્ટિ કરી ને પછે ગ્રહણ સનમાન ૨૬।

मूढ जीव अवस्था भिन्ने न धर्म नेम आचार	
स्वतह बले सनमुख ते लीधा कीधो अंगीकार	११७।
अंग अवयव अने वय रूपे चतुराई नहि पार	
भक्ति प्रेमणां अतद रस पर मनोरथ गूढ अपार	११८।
अेहवा महारस जोग्य करी अने दान अपरिमित दीधुं	
तेहने रसवस थया प्रभु पोते अेहनुं कारज कीधुं	११९।
अदेय दान दक्ष अतुलीबल निःसाधन फल आप	
कारुणिक करुणाभर रसभर सहे नहीं परिताप	१२०।
वली सहेज शरण आव्यानुं विन साधन विन नेह	
इच्छाअे सहुने सुख आपे लौकिक अलौकिक जेह	१२१।
अे प्रागट्य विसद करवाने महेदचरण आराधुं	
प्रथम अेहनी पदरज वंदु आगल कारज साधुं	१२२।
जे पदरेणु जोग्यता प्रियरस प्राप्तिकरण अेह	
संपादन सुख स्वरूप तणुं ने निरवधि उपजे नेह	१२३।
मंगलकारक निरविघनार्थ अति पुरुषारथ रूप	
माहारे सकल पदारथ साधक अनुभव अेह अनूप	१२४।
अेह रेणुनी महिमा अद्भुत कोअे न जाणे तेह	
के जाणे रसवल्लभ वाहालो के अेह जणावे तेह	१२५।
जेथी मुहने अेह जोग्यता प्रगट हवी संपन्न	
अेह स्वरूप ने अेह भगवदी वसिया माहारे मन	१२६।
अेह भक्तनुं स्वरूप कहुं संक्षेपे छाह्या मात्र	
संबंध प्रभुसुं समग्र कहेवा हुं जोग्य नहीं पात्र	१२७।
प्राणप्रभुअे आप सुखारथ अंगीकृत जे करीआ	
अनिरवचन अेहोने हितअरथे लीलाथी देह धरीया	१२८।
महाप्रभुनां परमप्रिय अतिपुष्ट पुष्ट भजनीय	
सेवाशक्त परायण अतिसे अंतरंग सजनीय	१२९।
शोभासिंधु दैन्य मर्यादा अनन्यता नहीं पार	
स्वरूप नेष्टीकना नरेन्द्रने पूरित भाव अपार	१३०।
सदा प्रसन्न स्वकीयना पोषक जगत तणा हितकारी	
अति गंभीर मनोरथ पूरे वल्लभना सुखकारी	१३१।
परम चतुर अंतरगति जाणे प्रभुना मननो मर्म	
निरावरण संपूरण जे मांहां दीसे भगवद धर्म	१३२।
श्रीमुख कमल रूप रसभर मकरंद मधुप अनुरागी	
हृदय निगूढ प्रवीन गूढ रस प्रिय सोहाग सोहागी	१३३।
स्वमनोरथ अनूप सुख अनुभव अद्भुत अति उत्कर्ष	
परम कारण रूप रस रंजित भरीया तेणे हर्ष	१३४।

ગોકુલ પરમ પ્રિય મહામોહન હસિત વદન અનુરાગી	
અતિ રસપાત્ર પરમ ઉપકારી એહવા માહા બડભાગી	૧૩૫।
અતિ ઉદાર અનુભવ સુખદાયક નાયકની જે રીત	
પરમ રસિક માહાદુર્લભ જેહો પર વાહલાની અતિ પ્રીત	૧૩૬।
ઈશ્વરેશ્વરને રસરીતે પ્રત્યંગે સુખદાતા	
મહારાજ રાજેશ્વર સંગમ અભિલાખે અતિરાતા	૧૩૭।
દરશનથી પ્રભુને સુખકારી રહે સદા શુભ નીત	
સ્વાર્થીય સૃષ્ટે અલંકૃત પ્રતિષ્ઠાથી ભયभीત	૧૩૮।
પરમ પ્રાણવલ્લભ રસલુબ્ધક વેધી રસના જાણ	
અતિ આસક્ત સ્નેહ ભરપૂરિત નહીં રસનું પરિમાણ	૧૩૯।
એહવા અનેક ગુણે સંપૂર્ણ ઉપમાનો નહીં પાર	
જેહનો જસ જગતે ન સમાયે તે કેમ કરીએ વિસ્તાર	૧૪૦।
એહના પદની રેણુ તણો હું ક્યાંહાં લગી કરૂં પ્રકાશ	
અતિ નિગૂઢ રસ અનુભવ કરવા એહની મુને આશ	૧૪૧।
પોષક અતિ પુરૂષારથ સાધક સર્વ મનોરથ પૂરે	
તે ચરણ રજને ચરણે નમન કરૂં માહારા અંતર દુઃખ ચૂરે	૧૪૨।
એહનો રસરૂપ અલૌકિક રસ રત્નાકર સોહે	
જ્યાંહાં અતિનિર્મલ મંજુલ ઉજ્જવલ રસરૂપી મુક્તા હોએ	૧૪૩।
કીર્તિ રસાલ રસે સ્વાદિત છે રસે યુક્ત રસદાઈ	
મનોરથ પ્રગટ કરણ છે તેહને નમન કરૂં સિર નાઈ	૧૪૪।
તેહના આશ્રિત મહાપ્રભુ અવતારી વરેન્દ્રરૂપ	
ઈશ્વરેશ્વર અતિ સુખદાતા શ્રી ગોકુલનો ભૂપ	૧૪૫।
કર પાદ મુખ ઉદર આદિ દેઈ આનંદમય સર્વાંગ	
ભક્ત મનોરથ પૂરણ અર્થે કર્યા મંગલરંગ	૧૪૬।
વ્રજ નિતંબનીના સેવ્ય પરમધન રતિ શૃંગાર રસસાર	
પ્રેમપાત્ર રતિ ત્રિય જન સ્વસ્વ જે છે નિત્યવિહાર	૧૪૭।
રૂચિ દાયક સુંદર મનભાયક પરમાનંદ સ્વરૂપ	
લોકોત્તર અનિરવચનીય મહા દિવ્યમાન અનૂપ	૧૪૮।
કૃપાસમુદ્ર દીન ઉપકારી નિજ અનુરાગ સુખદાતા	
ભક્ત ભાવાત્મક પરમપ્રિય અતિ નિજજનને રસ માતા	૧૪૯।
પરમ અનાદ્ય પૂરણ પુરૂષોત્તમ એ પરમ કષ્ટાપન્ન	
કર્તુમંકર્તું અન્યથાકરણ એ સામર્થ સંપન્ન	૧૫૦।
મૂલભૂત પુરૂષોત્તમોત્તમ ભક્તવચ્છલ હિત કાજ	
શ્રીગોકુલેશ પરમાદ્ભુત સુંદર જૈ જૈ જૈ મહારાજ	૧૫૧।
એના ચરણકમલ જુગ વંદુ જુગલ સ્વરૂપ વિરાજે	
અતિ પ્રફુલ્લિત મકરંદે નિરભર સ્વરૂપા આત્મિક રાજે	૧૫૨।

शरणेकराय शिरोमणी सागर आगर कीर्तिरूप	
रसात्मिक रसदायक निजजन नायक नवल अनूप	१५३।
प्रवेश नहीं त्याहां लेश लक्ष्मीनो निज जनने अतिगम्य	
रूदयारूढ अतिगूढ अहरनिस परम रमणीय अति रम्य	१५४।
अति शीतल सतपात्र सुखद अति कोमल प्रिय मनरंग	
ज्याहांथी भक्तिसागरना प्रगटे अधिक तरंग	१५५।
अे चरणरेणुने प्रेम पूरवक नमन करी बहु वार	
अेह बले में मनोरथ कीधो करवा जस विस्तार	१५६।
अेह ग्रंथ प्रागद्य थवानुं कारण कहूं छुं तेह	
कृपा करीयने सर्व भगवदी सांभलजो करी नेह	१५७।
अेक समय महाभक्तराज जे सरवोपर छे जेह	
महेदभक्त गोकुलभाईने भाव उपन्यो अेह	१५८।
तेथी मनमां हर्ष उपज्यो ते उरमां न समाय	
श्री महाप्रभुनी लीला वर्णन तेह प्रगट केम थाय	१५९।
पछी पोतानो आश्रित जानी तत्पर जमनादास	
तेडीने ते आगल कीधो पोते भाव प्रकाश	१६०।
पूछ्युं श्रीमुखना वचनामृतनो संग्रह छे कांइ तारे	
ज्यां त्यांथी संचय करी लावो कारज छे अेक मारे	१६१।
अेह वचन सुणीने अेहने उलट अतिशे आव्यो	
मारा प्रभुनो जस विस्तरसे अेह संमत मन भाव्यो	१६२।
ते ऊपर अेणे उद्यम कीधो महाप्रभुने चरणे लागी	
आठ प्रहर आरत मनमांहे नयने पलक न लागी	१६३।
भक्तराज आज्ञा सामर्थे इच्छाए प्रवेश कीधो	
वचनामृतथी वैष्णवने पूछी मधु संचय करी लीधो	१६४।
अेहने अेह योग्यता क्यांथी अेह रसे केम भीनो	
अेह आज्ञानो प्रताप अने अंगीकृत नारायणजीनो	१६५।
अेहनी संतति फल संगेथी परम महा फल लीधुं	
परम प्राण वल्लभ व्हालासुं प्रेम सहित मन बांध्युं	१६६।
तेथी अेणे जगत हितारथ संग्रह कीधो सार	
ते ऊपर भगवद इच्छाअे हवो ग्रंथ विस्तार	१६७।
श्री गोकुलेश लीला रस सागर तेनी कणिका मात्र	
ते जश कहेवा उद्यम कय्यो पण धरण शक्य नहि पात्र	१६८।
को कहेशे रस सागर मेली कणिकाने साधे	
त्यां कहूं छुं अे कणिकानो जोतां पार न लाधे	१६९।
अेक समय प्रभुअे श्रीमुखथी वचन कह्युं छे अेह	
रसाब्धी बिंदुमाहा मग्न होअे जे पुनरूथान न अेह	१७०।

अे कणिका सर्वज्ञ न समजे वेद न जाणे अर्थ	
ईश्वरेश्वरने अगम्य अति नहीं कोईनुं सामर्थ	१७१।
बुद्धि परम अणुं गोकुलेश जश अखिल ब्रह्मांडे व्याप्यो	
मेघ बिंदु जल कणिका गणीअे पण अे नव जाअे माप्यो	१७२।
त्याहां को कहेशे अति अगम्य तो तें केम कह्युं जाशे	
तेहने कहुं छुं चरण रेणुने आश्रयथी सिद्ध थाशे	१७३।
अे में मोटुं साहस कीधुं चरणरेणुं देइ माथ	
जेहनी कणिका छे सहु साधक ने पुरुषारथ साथ	१७४।
अेतनमारगे रूचि उपजावे अे स्वरूपने जाणे	
त्रीजु पुरुषार्थ अेह लीला हित करी मनमां आणे	१७५।
लीला सहित स्वरूप अंतःस्थिति होअे हृदयारूढ	
रस भावे उत्पन्न अने वली अनुभवनो रस गूढ	१७६।
प्रभु स्वतः इच्छाअे रस वस सदा रहे अनुरक्त	
अभिलाषे प्रतिक्षणुं रस वांछे अे पुरुषार्थ भक्त	१७७।
अेथी अनेक प्रकार गूढ रस ते प्रगट केम कहीअे	
ते सघला अे चरणरेणुं जो कृपा करे तो लहीअे	१७८।
ते चरणरेणुने नमन करवानो उद्यम रूपी चंद्र	
आरंभ मात्र उछलीत ऊपर थई आवे प्रेम समुद्र	१७९।
लीला रूपी लहेर गेहेरी मध्य करावे कल्लोल	
त्याहां प्रेरे छे मुज मन अनुदिन कृपा तरंग झकझोल	१८०।
ते तरंग अंग सहित मनने अेहवा भाव उपजावे	
वर्णन वल्लभ महानिधी दुर्लभ ते विण कांइ न भावे	१८१।
नमननो उदेश करता अेहवा अनुभव थाये	
तो साक्षात संबंध श्री चरणेरज रस क्येम कहेवाये	१८२।
अेह रेणुने नमन करीने अेहनो संमत लीधो	
अेहनी करूणानुं बल याची वलतो उद्यम कीधो	१८३।
जे महाप्रभु प्रागट्य हवा श्री गुंसाईजीने घेर	
परम रमणीक स्वरूपे लीला नित्य नित्य नवली पेर	१८४।
ते स्वरूप लीला गुण वर्णन कांइ अेक करूं प्रकाश	
अेक अेकथी अधिक रसात्मक आपे सुखनी राश	१८५।
सुंदर केश सरल सुशोभित अति सरस सचिकण श्याम	
कुंतल पर अलीकुल ओवारूं त्रिय लोचन पूरण काम	१८६।
चलके ललके लता लहलहे सरिता मध्य जेम नीर	
काम रूप कामिनी मन मोहन धरे नहीं को धीर	१८७।
जेह समे अंबोडो वाले मोडे पेचे केश	
लटकेशुं सोहे छोगालो ते दिसे अभिनव वेश	१८८।

भाल विशाल रसाल रसीली रेखा तिलक अनूप	
राजती सहेज श्याम रेखा मध्यकाम मोहिनी रूप	१८९।
भ्रोंह धनुष वंक गुण विन निरखे लागे तन बाण	
थाअे ते वस अवस देहथकी केहेनी करे न काण	१९०।
लोचन ललित चपल अणियाला अतिय रसाला सोहे	
रसदायक नायक रसना चितवनीअे मन मोहे	१९१।
लोल कपोल करण कुंडल बेहु जडित जोती अति चलके	
गल्ल स्थल नासिका निरूपम जोता त्रियमन ढलके	१९२।
वदन कमल विकसित शोभाभर मुसकनी ईषद हास्य	
दंत पंकती दुति पीक झलकतुं सुंदर सुखनी रास	१९३।
अधर अरूण रस रंग रस भर्या रंजित रस तंबोल	
रस निर्भर नमी आव्यो रस नहीं को समतोल	१९४।
दाता मोहक नहीं कोइ अे सम रस अगाधि अखूट	
सकल शिरोमणी रस रास जे नहीं को अे रस छूट	१९५।
गुण अे रसनो वचने न आवे पान करे न अघाय	
स्वाद रूचित मध्य स्नेह प्रगट्थी पीतां तृप्त न थाय	१९६।
रसना रसिक रसीली रसभर रसे जुक्त रसपूर	
रसनाअे रसना रस स्वादित रस कहेवा अति सूर	१९७।
ठोडी स्थल विश्राम धाम सुख ग्रीवा गुण गंभीर	
लटकनी भाव अनेक सूचवे अनुभवी धरे न धीर	१९८।
माला तुलसी हेम मुक्तानी गुंजा सोहे सार	
भाव भेद त्रीय रंग अंगना ललके रूदयावार	१९९।
उरोज अने वक्षः स्थल प्रबल ते दसन काम त्रियमान	
स्वकीयने सुखभर भेदशुं दे परीरंभण दान	१००।
स्कंध बाहु भुज अंगुली दल परसे अति अनंग विशेष	
सकुचे नहीं प्रिय हित अर्थे स्वारथ नहीं लेश	१०१।
नखमणी चंद्र तणी शोभा मुद्रिका अनुपम दीशे	
उदर नाभी रोमावली राजे जोतां हैयडुं हीशे	१०२।
कटि प्रदेश रस रूपे सोहे धोती धरी बिराजे	
उपरेणो आनंदे अंग ओढयो ते अतिशे भ्राजे	१०३।
नितंब जंघ जानु अति सोहे शोभानु नहीं मान	
शक्य नहीं शोभा कहेवा अे वचने करी प्रमाण	१०४।
चरणकमल सुशोभित अंगुली नखमणी जोती ते मोहे	
पदतल अंकुश ध्वजा अलंकृत भक्त शीश पर सोहे	१०५।
गौर कांती श्रीअंग अनुपम उपमाने नहीं आन	
तेजपुंज रसपुंज रसात्मक करे अनुभवी पान	१०६।

वचन मधुर रस अमित माधुरी स्वाद अपर्मित अेह	
करूणाभर मनोहर अव्यक्त रस थाये वृष्टि अति तेह	१०७।
नखशिख पर्यंत स्वरूप सूचनिका कही कांइ जेवी जाणी	
हवे आगल कहुं गुण स्वरूप रस जेहवो आवे वाणी	१८।
आनंद मात्र कर पाद उदर मुख आदि देइ सहु अंग	
गोकुलेंदु मुखी वृंदनुं जीवन वृजानंद कंद मनरंग	१९।
श्रीमद गोकुल नितंबिनी सेवित वल्लभ प्राण आधार	
श्री गोकुलेश रसोदय अद्भुत सुंदरी जन सर्व संसार	१०।
सदा सर्वदा श्री गोकुल प्रिय वल्लभा भाव संपन्न	
सर्वदा स्नेह सींचन ललित रस लावण्य वदन प्रसन्न	११।
मधुधारा वृष्टि सम वरसे अखंड वचनामृत	
मुखारविंद माधुर्य रसदायक जीवन रसिकनुं कृत्य	१२।
श्री गोकुलेश रसेन्द्रीय कपोलसु सुमुखे विलास	
विलास रसे संयुक्त भक्त रती उपजे सुखनी रास	१३।
रसांकित भुअ भ्रंग विलासे ईक्षण मनोहर दीसे	
स्वलीला दक्षणै क्षण ते जोतां हैयडुं हीसे	१४।
रसिकभाव सदा संपूर्ण रसारूढ आवेश	
रसिक वाक्य रस स्थापन करवा रामा रूदे प्रवेश	१५।
प्रत्यंगे अति अद्भुत सुंदर अखंड रसनी वृष्टि	
भक्त नेत्र महोच्छव होये निरखे सघली सृष्टि	१६।
कमनिय पादांबुज अनुरक्त भक्त मधु वृत	
विलास रसे सर्व रस मंडण नित्य लीलार्सवर्त	१७।
सदा विलास संयुक्त रसात्मक विलास रस सर्वस	
श्रंगार रसे मंडण ने जे छे श्रींगार रसने वस	१८।
श्रंगार रसे जेहनी छे प्राप्ती पोते भजनानंद	
मूर्तिमान श्रंगाररूप अे दायक अति आनंद	१९।
कला रसे शिरोमणी सुंदर केली कला सामर्थ	
रस भावे भूषित द्विदलात्मक पोषक उभय रस अर्थ	२०।
निज स्नेहार्थे नरने रूपे स्वरूप सचिदानंद	
समूल रसात्मिक भक्त आरत हर स्वतंत्र आनंद कंद	२१।
भक्तसुं आशक्त भक्त वश भक्त प्राण आधार	
अंतरंग फल दायक ते विण रहे न अेक लगार	२२।
चंद्र अलौकिक अद्भुत उदयो रूक्मणी रूदे आकाश	
सोल कला संपूर्ण साथे कुमुदिनी भक्त प्रकाश	२३।
नेत्र चकोर ते स्वकीय भक्तना तेहना पोषण काज	
स्त्री जन्म हित कारण केवल अेहवो उदय उड राज	२४।

विवर्धन रस आर्णव अगणित किरण कोटि प्रकाश	
जे रसवचन थकी छे अलगो ते आपी पूरे आश	।१२५।
स्वेत रंग सदा सुसेव्य दिव्य मनोहर देह	
गोकुल आनंद दायक नायक प्रगट श्री विठल ग्रह तेह	।१२६।
स्वकीय भक्तना प्राण आत्मा परम प्रिय मनुहारी	
तद भक्त परवेष्टित पोते श्यामा संग सुखकारी	।१२७।
सर्व ज्ञात स्वरूप अति सुंदर रहस्य रमणस्थल ज्यां	
प्रिय श्री गोकुल स्वतहा कृत लीला सदा स्थिति छे त्यां	।१२८।
मनोरथ अर्थ सिद्धी सुंदर वर वृज युवति पति प्राण	
भाव आत्मा भावे पूरक अहवा चतुर सुजाण	।१२९।
रस सिंधु उमडयो अंतरथी सुभग तन वल्लभराज	
नित्य प्रति रचना नाना विधिनी अंग अंगना हितकाज	।१३०।
अधरामृत पोषण प्रेमदानू भोजन छे सुखकारी	
अंकांत रस संबंधी जे छे नहीं को ते अनुहारी	।१३१।
चरणामृत सींचन सेवक ने सेवा तणुं सुख देवा	
आगलथी अदभुत दान अ प्रगट पुष्ट रस लेवा	।१३२।
स्वकीय निज अर्थ करी स्थापित विविध युक्त रसदाता	
रसज्ञ भजनानंद अने वली महाभोग्य रस माता	।१३३।
मान दमनहारी प्रिय प्रियजन रमण रसे अभिरामी	
चित्त हरण वरण रस दाता क्रीडासक्त अति कामी	।१३४।
भक्त तणा परिताप हरण सुख करण लीला विहार	
साक्षात मनमथना मनमथ ने तेहना आधार	।१३५।
स्मित मात्रे विरह महोदधि मग्न उधारक जेह	
अगाधि रस सागर गुण आगर भक्त भाग्य फल तेह	।१३६।
रसिक राय सिर मुगट महामणी रसिक तणा आधार	
अहवा अनेक गुणे परिवेष्टित पामे नहीं कौइ पार	।१३७।
स्वरूप लीला गुण अलंकृत अनिरवचनी रस रीत	
रसावेस आनंदे प्रमुदित रमण करे छे नित्य	।१३८।
अह प्रभुअ आप हितार्थ पुष्टी सृष्टी उपजावी	
श्री अंगथी प्रगट करी ते पोताने मन भावी	।१३९।
अह सृष्टी लीला उपयोगी सहुथी अलगी सार	
वासुदेव वेदांत न जाणे नहीं ब्रह्मा परिचार	।१४०।
भिन्नैवकाचित सा सृष्टीर्वोधातुर वितरैकिणीतीरे किणी जाण	
अह वचन श्रीमुखनुं कहुं छुं करवा अह प्रमाण	।१४१।
रस अंगेथी जे प्रगटी ते रस भावापन्न दीसे	
सर्वेन्द्रिय स्वादित रसभर अनुभव सिद्ध कहीशे	।१४२।

અંગ થકી આનંદે પ્રગટી એવી સુષ્ટી રસવાન	
તેહને હેતે પોતે પ્રગટ્યા કરવાને રસદાન	૧૪૩।
રસની જે સામગ્રી સર્વસ્વ સહિત અતુલ સામર્થ	
મહા અમિત રસ વૃષ્ટી કરવા રસ અનુભવને અર્થ	૧૪૪।
દૈવી જીવના ભાગ્ય વિસ્તર્યા જગત ઉદ્ધાર કરેવા	
નિઃસાધન ફલ કલિયુગમાહે પ્રગટ્યા પ્રેમ ભરેવા	૧૪૫।
પરમ વિચિત્ર બાહ્યજ્ય આવર્ણે મધ્યે છે રસ રૂપે	
શ્રીગુંસાઈજીયને ઘેર કૃપા સહિત પધાર્યા એહ સ્વરૂપે	૧૪૬।
ઈશ્વરેશ્વર પ્રગટ્યાનું કારણ કોણ કરે નિરધાર	
સ્વાભિપ્રાય સંશય એહવું વચન કહ્યું છે સાર	૧૪૭।
પુરુષોત્તમ પ્રગટ્ય હવામાં કારણ અનેક તે દીસે	
તે પ્રભુને બલે મારી બુધ્ધી અનુસાર કાંઈ એક વિસદ કહીશે	૧૪૮।
પ્રસાદ રૂપા શક્તિ પ્રભુને કરીય વિનતી જેહ	
તે કારણ પ્રથમ શ્રીમુખ વચનેથી વિસદ કર્યું છે તેહ	૧૪૯।
બીજું કારણ કહું છું તે તમો સાંભલજો ચિત્ત	
મારગનું સિધ્ધાંત અને વલી અંતરંગ સુખદાઈ	૧૫૦।
એહ પ્રભુ અનાદિ સિધ્ધ પુરુષોત્તમ પરમ રસાલ	
મહા કારુણિક કરુણા મય વછલ એહવા પરમ દયાલ	૧૫૧।
દીનોદ્ધરણ પરમ ઉપકારી નિઃસાધન ફલ રૂપ	
સાધન રહિત સહજ અંગીકૃત શ્રી ગોકુલનો ભૂપ	૧૫૨।
મહા દુઃખ સાગરથી કાઢતા નિમેષ ન લાગે વાર	
આરત હરણ જગત ઉપકારી સ્વકીયનો આધાર	૧૫૩।
એહ સંસારમાં પુષ્ટી માર્ગી જીવ દુઃખિત બહુ જાણી	
નિરૂપાધિ કલેશ નિરાશ્રય, જોડ કરુણા મનમાં આણી	૧૫૪।
તે જોડીયને પ્રભૂના ચિત્તમા દયા અપરમિત આવી	
તે ઊપર પોતાને મન વિચાર્યું સહજ સુભાવી	૧૫૫।
વેદ પુરાણ શાસ્ત્ર નવ સમજે પુષ્ટી પંથે સામર્થ	
લીલા રસ ભાવાત્મક મહાત્મ પ્રગટ સ્વકીયને અર્થ	૧૫૬।
ત્યાં કો કહેશે જો સ્વકીય તો કાં અલગા પ્રભુથી એહ	
તેહના સમાધાનના અર્થે કારણ કહું છું તેહ	૧૫૭।
પ્રથમ એહને સંગમ રસમાં પ્રભુશું અતિ અનુરાગ	
હઠ માન ઉપજ્યો તે અપરાધે પ્રભુએ કીધો ત્યાગ	૧૫૮।
વિરહ કલેશે વ્યાકુલ થઈને વિષયાનંદમાં મલિયા	
તેહ થકી અલૌકિક આનંદ અંતરગતથી ટલી	૧૫૯।
પછી એહવા સમ્બંધ વાસના બુધ્ધિથી હવા જેમ સંસારી	
પ્રભુ રમણ રસ મગ્નમાંથી એહોની સુરતી વિસારી	૧૬૦।

- को अेक काल अेणी पेरे अेम वीत्यो भाग्य उदय थयो ज्यारे
 भक्त भाग्य फल उदय प्रभुनुं नाम प्रगट थयुं त्यारे । १६१।
- कृपा वशात रमण रसमांथी सुरते आवी चढया
 दैवी जीव अे पुष्टी मार्गी प्रभुनी द्रष्टे पडया । ६२।
- देखत मात्रे करूणा आणी जाणी पूर्व नेह
 कोण प्रकारे कोण साधने शरण अनुसरे अेह । ६३।
- अे कारज कोइथी नव थाअे साधन कीया लेखे
 पुष्टी पंथे अंगीकृत करवा सामर्थ कहुं न देखे । ६४।
- शुद्ध पुष्टी भक्ति मार्ग जे पोताने मन भाव्यो
 ते प्रगट करवानो संमत श्रीप्रभुने चित आव्यो । ६५।
- स्वमुख रूपी श्रीआचार्यजीमां अे सामर्थ जाणी
 तमो जइ भूतल प्रगटो अेम बोल्या मधुरी वाणी । ६६।
- नाम वल्लभाचार्य थई धर्म धुरंधर कहावो
 पुष्ट पुष्ट परम स्नेह भर्यो भक्ति मारग प्रगतवो । ६७।
- स्वरूपात्मक श्री भागवत शुक मुख प्रगट थयुं जेह
 जेहनो कोइने बोध नथी जइ विवरण करीअे तेह । ६८।
- जगदीसे जगत मंगल अर्थे वेद शास्त्र बहु कीधा
 अेनो अर्थ स्वरूप जाण्या विना केहेना काज न सीधा । ६९।
- ते उपर आज्ञा अनुसारे स्वतःकृपाबल कीधुं
 अंतःकरण प्रबोधे कहयुं छे तेहवुं प्रागट्य लीधुं । ७०।
- महावेद पारग कारण मइ स्वमार्ग सामर्थ
 लीलामां थकी पधार्या भूतल भक्तने अर्थ । ७१।
- अेह प्रागट्य समूल थकी कहुं काली घेली वाणी
 अेतनमारगी सांभळजो मुज पर करूणा आणी । ७२।
- वलतुं प्रागट्य श्री गुंसाईजीनुं कहुं ते कारणरूप
 जेहने घेर कृपाअे प्रगट्या श्री गोकुलना भूप । ७३।
- तेनी लीला प्रागट्यथी कहुं अनुभव करवा काज
 पण वचनथी अगोचर तेहने कहेतां आवे लाज । ७४।
- अे प्रभुनो जस कोटि मेरू सम मारे वचने न आवे
 पण शुं करीअे अे लीला वीण बीजुं कांइ न भावे । ७५।
- अेणे कारणे आगल कहुं श्री आचार्यजी प्रागट्या जेह
 कुल चरित्र तणी सूचनिका छाहया मात्र तेह । १७६।

इतिश्री गोकुलेश लीला रसाब्धि क्रीडाकल्लोल महा अद्भुत विचित्ररस

व्याराना गोपालदास - विरंचित

प्रागट्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम द्वितिय मांगल्य

संपूर्णम् ।। समाप्तम् ।।

માંગલ્ય - ૩ - ત્રીજું

શ્રી આચાર્યજીના પ્રાગદ્યનું

એ પ્રાગદ્યનું તે કારણ જેહજી પ્રથમ થકી હું કહું તેહજી	૧૧।
અતિ દુર્લભ છે તે કેળે ન જણાયજી પ્રભુના બલથી તે મનોરથ થાયજી	૧૨।
એ પ્રાગદ્ય તે સહુનું સારજી પામે નહીં કોઈ એહનો પારજી	૧૩।
વેદ વેદાંત ન શાસ્ત્ર રીતેજી સાધન એહનું તેહીની પ્રીતેજી	૧૪।
પ્રીત સાથે નામ લેતા થાય રસની વૃષ્ટી	
રોચક પોચક સ્વાદ ને વઢી હોય અમૃત વૃષ્ટી	૧૫।
એ મારગે અનુસરણ માત્ર કરે વ્હાલો સહાય	
હેલામાં થઈ મધ્ય પાતી લીલા રસ અવગાહે	૧૬।
એ સ્વરૂપ પ્રાગદ્ય લીલા ગુણ ને મારગનું સિધ્ધાંત	
હું કેમ કહું એ અગાધ અતિશે સમજે નહીં કોઈ પ્રાંત	૧૭।
એ મારગના રસ પાત્રની રૂચી લઈ શ્રી મહારાજ	
ઇચ્છાથી એ ગ્રંથ પ્રગટ્યો જગતનાં હિત કાજ	૧૮।
જેમ કૃપા વસથી આપ પ્રગટ્યા જીવના હિત અર્થ	
તેહ રીતે સ્વકીયને હિત પ્રગટ કીધો ગ્રંથ	૧૯।
કોઈ કહેશે આપથી પ્રગટાવ્યો જો એ ગ્રંથ	
તો પ્રાકૃત ભાષાએ કરી કાં કર્યો એ સાંપ્રત્ય	૧૦।
સર્વોધિક ગિર્વાણ ભાષા લૌકિક અલૌકિક સાર	
તે માંહે એવા ગ્રંથનો કાં ન કીધો વિસ્તાર	૧૧।
તેહના સમાધાન અર્થે વચન કહું છું એહ	
શ્રીમુખ વચન અનુસારથી કર્યો તે નિઃસંદેહ	૧૨।
સંસ્કૃતમા કહેત માત્ર રસને પામે કોય	
વ્યાખ્યાન કરી સમજાવીએ તે સમય અનુભવ હોય	૧૩।
સંસ્કૃત કરી ફરીએને બોધવે ભાષા માંહ	
એ કારણે સંસ્કૃત તળો સંસય નિવાર્યો ત્યાંહ	૧૪।
એવી અતિ કરૂણા કરી ભક્તના આરત હરણ	
સદ્ય અનુભવ સર્વને હિત ટાલ્યું આવરણ	૧૫।
સાધન વિણનૂ ફલ પ્રગટ પોતે તે પ્રગટ્યા જેમ	
અંતરનો અનુરોધ ટાલી ગ્રંથ પ્રગટ્યો તેમ	૧૬।
જે વાંચે જે સાંભળે તેને ઉપજે સુખરાસ	
સ્વતઃ પોતે સર્વે સમજે ન કરવો આયાશ	૧૭।
ગોરસ જેમ મથાળા વિણ ધૃત હાથ ન આવે તેહ	
પ્રાકૃત માંહે સઘરસ નવનીત ન્યારા એહ	૧૮।

कूपजल जेम पथिकने गुन विना तरस्यो जाय	
तेम पंडित विण एहवी वाणी केणे नहीं समजाय	११९।
तेथी प्राकृत कराव्यो ग्रंथ कृपा निधान	
सुणत मात्र सर्व केहेने होअे ते रस पान	१२०।
श्री महाप्रभुअे श्री गुंसाईजीनुं वचन कहयुं बहुवार	
संस्कृतात प्राकृत रहस्य अेह करी निरधार	१२१।
अेम प्राकृत परम अगाध रस उछलीत सहुने ज्ञात	
अेह जाणी ग्रंथ प्रागद्यो प्राकृत जगत विक्षात	१२२।
श्री गोकुलेश रस लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल नाम	
आनंद मय रस भाव भर ने भक्तनुं अभिराम	१२३।
हवे मूल कुल प्रागद्यनुं ने परंपरा जेह	
अेह भक्त सहाय बलथी विसद करुं छुं तेह	१२४।
आंध्र अेहवु नाम एहनुं तिलंग कहीअे देश	
स्वच्छ महा पवित्र ने नहीं कलीनो प्रवेश	१२५।
ते देश मध्ये गाम अेक कांकरकुंभु नाम	
त्रिलोक अलंकृत अने महा मनोहर छे ठाम	१२६।
स्वच्छ जल रमणीक स्थल ने परम सुंदर ग्रह	
निवासी अभिलाषा नित्य देवता वांछे जेह	१२७।
त्याहां वसे कांकरवार ब्राह्मण शुद्ध परम पुनीत	
आचार शुद्ध खट कर्म जुत रहे ते शुभ नीत्य	१२८।
यज्ञ करता वेद पाठक तपस्या शुभ कर्म	
द्विज ग्रह पुनीत जगत वंदित सकल जाणे धर्म	१२९।
जगत इसे जगत हितने वेद प्रागटव्या सार	
तेहनी साथे अेह कुल प्रागद्युं ते अे संसार	१३०।
जे कुले सर्वांग मुख आचार्यजीनुं प्रागद्य	
स्वानंद अग्निकुमार विठलनाथ अति उदभट	१३१।
जे कुले श्री विठलात्मज श्री गोकुल आभर्ण	
प्रागट थई अने जेह कुलमां धर्या ज्यां मृदु चर्ण	१३२।
जे द्विजोत में कांकर कुले प्रागद्य प्रभुनुं ज्यां	
ते कुल तणुं वर्णन करे सामर्थ केहनुं त्यां	१३३।
वृक्षने जेम सर्व गुण मूल थकी संपन्न	
तेमज अे प्रागद्यथी फूल हवुं पावन धन्य	१३४।
जेम काष्टने संबंधे नावे तरे छे बहु लोह	
पुरुषोत्तम प्रागद्यथी जस सकल गुण संदोह	१३५।
आदी यज्ञ नारायण हवा तेने हवा वेद प्रसन्न	
संदेह सांप्रत्य रूपे करी टालता कहीय वचन	१३६।

ત્યાં ગંગાધર એક સોમયાગી ધર્મવાન ઉદાર	
ઘર સુખી વૈભવ અતિ ઘણો મહાદેવનો અવતાર	૧૩૭।
તે પ્રમાણ અર્થ શ્લોક શ્રીમુખે કહ્યો છે બહુવાર	
ગંગાધરે મહાદેવ ગણપતિ પુત્ર તે નિરધાર	૧૩૮।
તેહોને એક પુત્ર ગણપતિ સોમયાગી તેહ	
આચાર શુધ્ધ ખટ કર્મ જ્યુત ધર્મ રતિ શું નેહ	૧૩૯।
પરદ્રવ્ય પર નિંદા ન જાણે પરમ દીન દયાલ	
સ્વકીય પોષક જ્ઞાત વર્ગે કરે તે પ્રતિપાલ	૧૪૦।
ન્યાયે પ્રાપ્ત દ્રવ્યનો જેને અનાદર અહર્નિસ	
અન્યાય દ્રવ્ય પરસે નહીં નિરમાલ્ય ને સાદૃશ્ય	૧૪૧।
સત્ય વચન જે બોલવા મનમાં ધરે આલસ્ય	
તે મિથ્યા ભાષણ કેમ કરે જેણે વૃધ્ધી પામે યસ	૧૪૨।
ત્રણ સ્ત્રી સાધવી તેહને ધર્મસું છે સુત્ર	
એક એકને ત્રણ ત્રણ એમ નવ હવા છે સદપુત્ર	૧૪૩।
તેહ મધ્યે જેષ્ઠ સ્ત્રીને પુત્ર વલ્લભ ભટ્ટ	
તે શાસ્ત્ર વેદ પૂરાણ વક્તા જાણે સઘલી સૃષ્ટિ	૧૪૪।
પુત્ર એહ ઘેર લક્ષ્મણ ભટ્ટ કહીએ જેહ	
વેદનો અવતાર તે સાક્ષાત રૂપે એહ	૧૪૫।
જ્યાંહાં અગ્નિવત આચાર્યજી પ્રગટ્યા શું કહું નિર્માણ	
તેથી એ વેદનો અવતાર એહ પ્રમાણ	૧૪૬।
એહોને ઘેર ઇલમ્માજી પતિવૃતા છે નાર	
તેહને ગર્ભ સ્થિત હવા વલ્લભાચાર્યજી સાર	૧૪૭।
પરસ્પર અતિ હરખ ને આનંદનો નહીં પાર	
ઉત્કર્ષ એ બાલક હશે એમ કરે મન વિચાર	૧૪૮।
તેથી મન ચંચલ હવા ને મોદ ઉપજ્યો અંગ	
ઉદેસ પ્રાગ નિવાસને લેઈ ચાલ્યા ત્યાં સંગ	૧૪૯।
સુખદ મારગ માહે એક ચંપારણ્ય શુભ દેશ	
ભીમરથી નદી તટે ચૌડાગામ તે મધ્ય કર્યો પ્રવેશ	૧૫૦।
વિક્રમાર્ક સંવત્સર કહીએ તે તેને ધન્ય	
સવંત ૧૫૨૯ વૈસાખ વદિનો દિન	૧૫૧।
સાતમે માસે સ્વઈચ્છાએ એકાદશી શનીવાર	
શ્રી પુરુષોત્તમ મુખ રૂપી પ્રગટ્યા તેણી વાર	૧૫૨।
સપ્ત માસે જન્મ સહેજે લૌકિકમાં અતિ ધન્ય	
પ્રતાપવાન ને ઝગ્ર હોય એ તો અલૌકિક ચિન્હ	૧૫૩।
જગતી તલના તિમિર હરવા કરવા દૂર પાખંડ	
પુષ્ટી માર્ગ પ્રગટ કરવા માયા મત સતખંડ	૧૫૪।

પુષ્ટી સૃષ્ટી તે વૃથા જાતી લહી નિજ ફલ હીન	
મારગના ફલ દાનને પ્રગદ્યા તે જાણી દિન	૧૫૫।
જીવ દૈવી આસુરીમાં મલ્યા એ સંસાર	
પુષ્ટી મારગે પ્રવિષ્ટ કરવા જગતનો ઉધ્ધાર	૧૫૬।
ઉત્સાહ અતિ આનંદ સુર નર હવો સઘલે ઠામ	
પિતા માતા તે હર્ષ પામ્યા દેખી પૂરણ કામ	૧૫૭।
મહા તેજ પુંજ સ્વરૂપ જોઈ માતાને મન ફૂલ	
એહ બલથી તે વડે કરી સ્વર્ગને ત્રણ તુલ	૧૫૮।
પુષ્પ વૃષ્ટી અમર કરીને વજાડયા વાજિંત્ર	
દેવાંગના અતિ હર્ષસુ તેહ સમય કર્યું નૃત્ય	૧૫૯।
મંગલ પ્રકારે જાત કર્મ તે કર્યા વેદ વિહિત	
દાન દીધા વિપ્રને મન ધરી તે બહુ પ્રીત	૧૬૦।
પુત્ર મહાસુખ પુંજ ને તેજનો ભંડાર	
સાધક મનોરથ સિધ્ધ કારજ કરણ બહુ પ્રકાર	૧૬૧।
ચાલીઆ ત્યાંથી હરખસુ મન ધરી મોટી આસ	
પ્રાગમાંહે આવીયા ને કર્યો ત્યાંમાં નિવાસ	૧૬૨।
કારણ સ્વરૂપ આચાર્યજી દીન દીન મોટા થાય	
તે જોઈ લક્ષ્મણ ભટને હૈયડે હરખ ન માય	૧૬૩।
પ્રસન્નતા ઉત્સાહસું દીધું તે ત્યાં ઉપવીત	
વિધોગતિસું સર્વ કીધું શાસ્ત્ર કેરી રીત	૧૬૪।
આચાર્યજીને બાંધવ બે એક જ્યેષ્ઠ અને એક બાલ	
પિતા અંતરહિત હવા માતા કરે પ્રતિપાલ	૧૬૫।
ભટ્ટાચાર્ય વિદ્યા વિલાસનો વારાણસીમાં વાસ	
શ્રી આચાર્યજી ભળવા પધાર્યા પ્રથમ તેહને પાસ	૧૬૬।
વેદ શાસ્ત્ર અનેક જોઈને દક્ષિણ પધાર્યા રાજ	
ચાર સંપ્રદાયના શ્રુતિ ભાષ્ય ભળવા કાજ	૧૬૭।
બ્રહ્મચર્ય ત્યાં જઈ ભળી આવ્યા તે સર્વ	
માયા મત પાઠંડ સહુનો ટાઢવા તે ગર્વ	૧૬૮।
શ્રુતિ સ્મૃતિ શાસ્ત્ર પૂરાણ શ્રી ભાગવત વેદ વેદાંત	
મારગ સકલનું તત્ત્વ એહોને સિદ્ધ છે સિદ્ધાંત	૧૬૯।
પછી પોતાનું પ્રાગદ્ય પ્રયોજન વિચારી મનમાંહ	
ત્યાંથી વેગા ચાલીયા આવ્યા શ્રી ગોકુલમાંહ	૧૭૦।
ઉપકૂલ જમુનાજી તળો એક વૃક્ષ છોકર જ્યાંહ	
તે નિકટ પીપલ તલે આવીને બેઠા ત્યાંહ	૧૭૧।
સ્વચ્છ જલ સ્થલ વિમલ અતિ રમણીય રસનું કોષ	
તે જોઈને અતિ હરખીયા મનમાં પામ્યા સંતોષ	૧૭૨।

त्यांथी गोवर्धन पधार्या आव्या ते आन्योर मांह	
सदु पांडेने घेर आवी उतर्या ते त्यांह	१७३।
सवंत १५४५ माधव मासने नवमी दिन	
श्री आचार्यजी आन्योर पधार्या धन्य ऐ शुभ दिन	१७४।
तेहने पूछ्युं नाथजी बेसे छे कीये ठाम	
अमो नाथजीने शुं लहुं यहां देवदमन छे नाम	१७५।
प्रथम प्रभुने रमणनी इच्छा हवी मनमां जैह	
ते उपर आगल थकी सांप्रत्य कीधुं तेह	१७६।
प्रेमे ते पहेला प्रगट करीया नाथजी नवरंग	
अनुभवन १ संयोग सघले थयो ते अेह प्रसंग	१७७।
गांठोलीना गोरा मंगोल तेहने हवुं स्वप्न	
भीतरथी बाहेर बेसाडो बोल्या अेह वचन	१७८।
आचार्यजीना प्रागट्यथी कारण आव्युं मन	
सेवा प्रकार प्रगट थाशे, थया मन प्रसन्न	१७९।
गाम सघलुं मळी आव्युं उद्यम कयों अपार	
पण उठाडया उठे नहीं पछी कयों मन विचार	१८०।
पछे सदुने आज्ञा हवी ते नाही ब्राह्मण चार	
स्पर्श मात्रे प्रगट थई बेठा तेणी वार	१८१।
सवंत १४९६ ऐ वदी त्रीज श्रावण मास	
श्रीनाथजी गोप्य प्रगट थया ते करी मन उल्लास	१८२।
नाम देवदमन करी बोलावे त्यांना लोग	
अनुभाव जोइ समर्पे त्यां दूध दहींना भोग	१८३।
ते स्वरूप श्री आचार्यजीने देखाडयुं तेणी वार	
नाही वेगा पधारीया त्यां सेवा कीधी सार	१८४।
परस्पर बहु पेरसुं कीधी ते सघली वात	
अंग मनोरथ पूरण थया ते हैये हरख न मात	१८५।
चातुर मास रही करी देखाडी सेवानी रीत	
बार वन उपवन कर्या आणी ते व्रजशुं प्रीत	१८६।
जन्माष्टमी उत्सव कयों आवी श्री गोकुलमांह	
फरी अन्नकूटे पधार्या श्री गोवरधन ज्यांह	१८७।
अहीं रही पारायण करे श्री भागवत जे सार	
क्यारे कथा कहे श्रोता मले जे वार	१८८।
प्रतिवर्ष गोकुल गोवर्धनमां रहे चातुर मास	
अन्नकुट करीने पधारे ज्यां कयों अडेल निवास	१८९।
आज्ञा भगवद अभिमते ते करीऐ मन विचार	
मारग प्रगट हेत प्रयाण कीधुं करवा जस विस्तार	१९०।

कुरुक्षेत्रे प्राची सरस्वतिने करी करूणा द्रष्टी	
बेठा जे ज्यां कथा कहे छे रामानंद अेक मिश्र	१९१।
तेणे उठीने आसने बेसाडी कर्या बहु सनमान	
करूणा करी पधार्या ने कर्युं मुने दान	१९२।
कथा तेहनी सांभळी कह्युं अर्थ नोहे अेह	
तेणे कह्युं शुकजीअे कह्युं छे कहुं छुं तेह	१९३।
आचार्यजीअे कह्युं बालक शुक शुं जाणे अेम	
भक्ति मारग गूढ रस जाणवा नहीं कोइने नेम	१९४।
यद्यपि शुकजीअे कह्युं तेहनुं तू सुं जाणे हेत	
अनुग्रह थकी तेणे कह्युं महागूढ संकेत	१९५।
पछी पोते अर्थ करीने प्रगट कर्युं निज तत्व	
नवनीत गोरस मध्य तेम अे वचन रसनुं सत्य	१९६।
तेणे समय जे कोइ त्यां हता तेणे कह्युं अेह वचन	
ईश्वर विना शुकजीयने अेम कहेवा नहीं को अन्य	१९७।
प्रगट अेह प्रकार देखी आव्युं मन मांहे	
भगत वामनदास विद्यादास नाम पाम्या त्यांहे	१९८।
त्यांह हरस राणी क्षत्राणीने प्रथम लीधु शरण	
रस रूप मारग प्रगट करवा प्रथम स्त्रीनो वरण	१९९।
वैष्णव मार्ग प्रगट कर्यो अेह कारण बध्ध	
जे स्वतः प्रागद्य हशे ते आगमन मारग सिध्ध	१९००।
पछी श्री गोकुल पधारिया विस्तार मारग अर्थ	
स्वकीयने हित प्रगट कर्या स्वमारगना ग्रंथ	१९१।
जे ग्रंथनी गणना कहुं जे कीधा प्रथम ने प्रांत	
भक्ति मारग परम फलनुं जाणवा सिध्धांत	१९२।
प्रथम चतुःश्लोकी ग्रंथ जे प्रगट कर्यो तेह	
सर्वदा सर्व भावेन भजनीयो ब्रजाधिप अेह	१९३।
कृष्णाश्रय ने विवेकधैर्याश्रय जे नाम	
पुष्टी प्रवाह मर्यादा ने जलभेद विश्राम	१९४।
सिद्धांत मुक्तावली अने निरोध लक्षण लक्ष	
बालबोध ने सेवाफल नवरत्न निजजन सक्ष	१९५।
श्री भागवत तत्त्वार्थ दीप निबंध यमुनाष्टक	
भक्ति सिद्धांत भक्ति वर्धिनी सहस्रनाम मधुराष्टक	१९६।
पंचश्लोकी प्रकाश कर्यो निबंधनुं जे सार	
जेमां सहु शास्त्रनो सिध्धांत छे निरधार	१९७।
अनुक्रमणीका दशमनी कीधी तेह करवा पान	
तेथी अे रस समुग्रनुं उपजे सहुने ज्ञान	१९०८।

નામાવલી દશમની જે ત્રિવિધી લીલા સુબોધની શ્રી ભાગવત	
અણુભાષ્ય અંતઃકરણ પ્રબોધ સન્યાસનિર્ણય સત્ય	૧૧૦૯।
પુરુષોત્તમ સિધ્ધાંત અર્થ સિધ્ધાંત રહસ્યનું સાર	
કો પુષ્ટી મારગ નિરૂપણ કો રસ તળો વિસ્તાર	૧૧૦।
એહવા અનંત ગ્રંથ પ્રગટ કર્યા શુધ્ધ માર્ગ કેરે કાજ	
અન્ય મારગે અનુસરે નહીં આશ્રય અહીં જેહ સમાજ	૧૧૧।
એ ગ્રંથ છોટા ગુણે મોટા દોહન વેદ પૂરાણ	
અજ્ઞાત મારગ ભક્તને જાણવા એહ પ્રમાણ	૧૧૨।
શ્રીમુખે કહ્યું વટ બીજ ન્યાયે એહનો વિસ્તાર	
ભાષે તે સૂક્ષ્મ દીસતા માંહે રસ તળો નહીં પાર	૧૧૩।
એકવાર ન્હાવા પધાર્યા વિશ્રાંત ઘાટ છે જ્યાં	
કૃષ્ણદાસ મેઘન આવીઆ તે મલ્યા મારગ માંહ	૧૧૪।
આચાર્યજીના દરશને તેનું થયું મન કોમલ	
શરણ આવ્યા ફરી ન ગયા તે સ્વરૂપનું એ બલ	૧૧૫।
પછી જે કોઈ શરણ આવે શ્રી આચાર્યજી પાસ	
અભિલાષ મનમાં અતી ઘણી જે પૂરણ થાએ આસ	૧૧૬।
પરીક્ષા શુધ્ધતા જોઈને આપે તેહને નામ	
નામ પામે તે સહુના થાએ પૂરણ કામ	૧૧૭।
ભગવદ આજ્ઞા એમ હવી જે કોઈ આવે તમારે શરણ	
સંદેહ તેમાંહે નહીં અમો કર્યો તેહનો વરણ	૧૧૮।
ભાગ્યવાન જે હશે તેજ આવશે નર નાર	
પુષ્ટ પંથ અનુસરવાનો નહીં અન્યને અધિકાર	૧૧૯।
જે ઉપર ઇચ્છા હશે આવશે શરણે તેહ	
તેહનો અંગીકાર કરવો ન કરવો સંદેહ	૧૨૦।
તે દિવસથી જે શરણે આવે કરે અંગીકાર	
પરીક્ષા જીવની નહીં ન રહ્યો મન વિચાર	૧૨૧।
આશય ઈશ્વરનો લહી મન હવો અતિ સંતોષ	
જીવની જીવ દસા તળો ટલ્યો તે દંભક દોષ	૧૨૨।
એ મધ્યેના એહ સેવક કૃષ્ણદાસ મેઘન	
પ્રથમ એહને ગુરુ હતો બુધ્ધિ ભ્રષ્ટ માર્ગ ભિન્ન	૧૨૩।
આચાર્યજીસું આજ્ઞા માંગી ત્યાં જવાનો ઉદેશ	
આચાર્યજીએ કહ્યું ત્યાંહ જઈ પામશે તું કલેશ	૧૨૪।
પછી કૃષ્ણદાસ ગુરુ પાસે ગયા ત્યાં ગુરુએ પૂછ્યો ભેદ	
તે શું ગુરુ બીજો કર્યો પામીને બહુ ખેદ	૧૨૫।
કહ્યો મારે ગુરુ તમો એ વાતના છે સમ	
ગુરુના પ્રભાવે પામીઓ હું પૂરણ પુરુષોત્તમ	૧૨૬।

तेणे कहयुं अे पुरुषोत्तम ते कर्या केम प्रमाण	
तेणे कहयुं हुं बतावी आपुं तेहथी तुं जाण	१२७।
अग्नी जाज्वलमान लइ बेहु कर धरी उभो तेह	
युग्म घडी पर्यंत राख्यो सत्य वाध्युं देह	१२८।
श्रीखंड वत ते अग्नि करतल राखीओ धरी आप	
त्राहे त्राहे करी मुकावीओ गुरू पाम्यो पश्चाताप	१२९।
प्रताप उग्र प्रगट करी आव्या आचार्यजी ज्यांह	
वृतांत कहयुं तेना मन तणी ते भ्रांत टाली त्यांह	१३०।
अंतःकरण विरक्तता पर आचार्यजीनुं चित	
भागवते भगवद गुण करी करीशुं ते काळ व्यतीत	१३१।
पछी विचार्युं आचार्यजीअे रहेवुं थई ब्रह्मचर्य	
पाणी ग्रहण करीअे नहीं एहवुं धरयू मन धैर्य	१३२।
भगवद आज्ञा अेम हवी जे करो पाणी ग्रहण	
विनती कीधी ग्रहस्थ धर्मनुं नथी अंतःकरण	१३३।
इच्छा तमने नथी पण इच्छा छे अमने अेम	
कारण गोप्य प्रगट कीधुं समजे नहीं को जेम	१३४।
विज्ञप्ती कीधी वागधीश पति संकुच जुत मन लाज	
देश नहीं अहीं अम तणो तो कोण दे महाराज	१३५।
आयाश करवो नहीं पडे तमने ते अेक लगार	
सहेज मांहे थई रहेसे अेह सहु निरधार	१३६।
वाराणसी जाओ तमो करसेते अति सनमान	
स्वतःथी ते घेर आवी देशे ते कन्यादान	१३७।
देवन भटने घेर कन्या रूपवंत अपार	
आज्ञा थकी तेने मन उपज्यो स्वतः अेह विचार	१३८।
वाराणसीमां घेर आवी करी ते विज्ञप्त	
मनोरथ कन्यादाननो छे जो आवे तमारे चित	१३९।
सांभळी मन प्रसन्न थई मान्युं अेह वचन	
देवनभटे दंडवत कर्या कहयुं भाग्य मारो धन्य	१४०।
अक्काजी सौभाग्य सुखनिधी सकल पूरण काज	
इच्छाथी पाणी ग्रहण कर्युं ते वल्लभराज	१४१।
अंकाजी पति जगत वंदित जगत हित जगदीश	
श्री पुरुषोत्तम पुष्टी मारग प्रगट ब्रजाधीश	१४२।
प्रागट्यने परिक्रमाना क्रमनो ते जेह प्रकार	
निश्चे ते कोअे लहे नहीं अज्ञात अेह विचार	१४३।
आचार्यजीनुं कारण कोणे कहयुं नहिं निरधार	
में लख्युं छे श्री महाप्रभुजीना वचनने अनुसार	१४४।

પછી વલ્લભાચાર્યે વિચાર કર્યો વિજય કારણ કાજ	
દિગ્વિજય દશ દીશાએ કરથ પરિક્રમાને વ્યાજ	૧૪૫।
રૂદ્ર વાણીને સાંભળીને થયા જે જન ભ્રષ્ટ	
પરિક્રમાએ પધાર્યા નિરદુષ્ટ કરવા સૃષ્ટ	૧૪૬।
વિધી પૂર્વકે જ્યાંથી કર્યું છે ત્યાંથી કર્યો આરંભ	
વિમલ જસ વિસ્તારવા ને ટાઢવા દુઃખ દંભ	૧૪૭।
પ્રયાણ પ્રથમ પ્રદેશ કીધું વિમાસે મન તેહ વાર	
પ્રબલ બલે શ્રમ સાધીયો સુખ આપવા સંસાર	૧૪૮।
જગત હિત જગતી તલે જઈકર્યો જય જય કાર	
અધિક અધિક સુખ આપવાને સાથે સેવક ચાર	૧૪૯।
તે મધ્યે એક પ્રસિધ્ધ પહેલો કૃષ્ણદાસ મેઘન	
મનવૃત્ત કારણ લહે તત્પર સેવા સુખ સંપન્ન	૧૫૦।
પધાર્યા જે જે સ્થલે તે થયું સર્વ પાવન	
સહેજ દરશન થકી તેહના થયા કોમલ મન	૧૫૧।
ચરણ સ્પર્શે કરી સહુ કૃત્ય કૃત્ય કીધા તીર્થ	
યોગ્યતા તેને હવી થયું કૃતાર્થ સામર્થ	૧૫૨।
ઠામ ઠામે પંડિત જીત્યા ટાલ્યો મત પાખંડ	
બ્રહ્મવાદ તે સ્થાપીને માયાવાદ કીધો ખંડ	૧૫૩।
કુટીલ તિમિર અજ્ઞાનતા જડ બુધ્ધિ ધર્મ હીન	
તે ભક્તિ પંથે અંગીકર્યા જે હતા માયાએ લીન	૧૫૪।
એમ ઉદય કીધો ભક્તિ માર્ગ પ્રગટ જ્યોતિ પ્રકાશ	
માયામત પાખંડ ખંડી તિમિર કીધો નાશ	૧૫૫।
શાસ્ત્ર સિદ્ધ વિરૂધ્ધ ટાઢી વેદોગત વેદાંત	
શ્રી ભાગવત મત સ્વમત કરી સ્થાપીયો સિદ્ધાંત	૧૫૬।
પછી વિચાર્યું વારાણસી અતિ વિદ્યા કેરું પીઠ	
ત્યાં શંકરાચાર્યને મતે સહુ અનુસરે થઈ દીઠ	૧૫૭।
તે ખંડવા ઉદેશ કર્યો પધાર્યા છે ત્યાંહાં	
કનક પાત્રે લખી બાંધ્યું વિશ્વેશ્વર છે જ્યાંહ	૧૫૮।
તે વાંચીને પંડિત સહુ મલી છેદે આવ્યા ત્યાંહાં	
ઉપેન્દ્ર આશ્રમ આદી દેઈ અને આચરજ છે ત્યાંહ	૧૫૯।
દિવસ સતાવીસ સુધી વાદ કીધો નિત્ય	
સાકાર પુરૂષોત્તમ પ્રમાણ્યા કહ્યું બ્રહ્મવાદ તે સત્ય	૧૬૦।
વેદાંત મત જે અતિ અગોચર પ્રગટ કીધો તેહ	
પ્રમાણ સિધ્ધે સ્વમત સ્થાપ્યો લોકોતર છે જેહ	૧૬૧।
સહિત માયાવાદ ખંડયા સર્વમત પાખંડ	
ઈશ્વરેશ્વર જાણીઆ જસ વાધીયો બ્રહ્માંડ	૧૬૨।

पत्र बांधी पंडित जीत्या मार्ग मेटया अन्य	
उक्त जुक्ते उतर नाव्यो क्षोभ पाम्या मन	१६३।
अेम वाराणसीमां पंडित जीत्या बांध्युं पत्र	
भक्ति मार्ग जश प्रगट विस्तर्यो ते सर्वत्र	१६४।
त्यांथी पधार्या आव्या दक्षीण देश	
विद्यानगर अे नगर मोटुं कर्यो त्यांहां प्रवेश	१६५।
मोसाळना सहु हर्ष पाम्या नाना मोट जेह	
दानाध्यक्ष राजा तणा साक्षात मामा तेह	१६६।
विनती श्री आचार्यजी प्रति कही करी सनमान	
हुं मेळवुं महीपालने ते आपशे बहु दान	१६७।
ते प्रत्ये बोल्या श्री आचार्यजी महाराज	
हुं मलवानी इच्छा करुं वच्चे अन्यनुं शुं काज	१६८।
परिग्रह करवा तणी मनशा नहीं लव लेश	
परिक्रमा कर्तव्य मारे तीर्थने उद्देश	१६९।
अति उग्र वचन कहां लौकिक अलौकिक सर्व	
सुणी श्रवण पंथ मातुल तणो मननो गयो ते गर्व	१७०।
कृष्णराय राजा त्यांनो अति भलो धर्मोष्ठ	
अति निपुण सील स्वभाव ने रूची धरे भगवत नीष्ठ	१७१।
स्त्री तेहने पदमिनी तेहना रूपनो नहीं पार	
तांबोल गलता पीक आभा दीसे रूदया वार	१७२।
जावक शीष बोधनी दंवु ते अे अनुहार	
तेहनी सराहणा श्री महाप्रभुजीअे करी छे बहुवार	१७३।
त्यां तत्ववादी ने मायावादी ने परस्पर अति गर्व	
पंडित बेहु तेडिया ते पासना सर्व	१७४।
वेद शास्त्र पूराण रीते जेह छे मर्याद	
राजद्वारे सभा कीधी करे ते त्यांह वाद	१७५।
अेह रीते परस्पर संवाद नित्य प्रति होय	
निरधार के न करी सके ने ओसरे नहीं कोय	१७६।
मायावादी जीतसे हवो नगर सधळे सौर	
हवे जुक्त खूटी तत्ववादी हारसे ते भोर	१७७।
संध्या वंदनना समये सुणी आचार्यजीअे अे वात	
त्यारे अेहवा वचन कही वेदांतना विक्षात	१७८।
स्फुरे नहीं जो जुक्त माटे पराजय न कहेवाय	
वाद मुज साथे करे जो जीतवाने थाय	१७९।
गर्वित वचन आचार्यजीअे उचर्या मोसाळ	
जे यथारथ तेणे जइ कहां राजाने तत्काळ	१८०।

श्री आचार्यजी आव्या सांभळी राजा ते थया प्रसन्न सभा सहित ते हरखशुं आवी कर्या दर्शन	१८१।
दर्शन मात्रे तेहने उपज्यो अेह विचार हवे मारगनुं सिद्धांत थाशे अेहथी निरधार	१८२।
विनती करी पधरावीआ आवी सभा मंझार उंचा आचने बेसाडीआ कीधी ते अति मनुहार	१८३।
सहेज अतुल प्रताप दीसे अति शोभावंत धर्म धुरंधर गुण सकल पूरण पामे नहीं को अंत	१८४।
सोल दिवस ते सभामां सिद्धांत कीधुं सार निरउतर करी जीतीओ नहीं करी सक्यो उच्चार	१८५।
मायावाद जे तिमिर ते ततक्षण कीधो नास तिमि हर भक्ति मारग कीधो ते प्रगट प्रकाश	१८६।
चोहों दीसे ओ वात प्रसरी थयो जै जै कार भक्ति मारग स्थापीओ जस प्रगट जग विस्तार	१८७।
राजाअे विनती करी चरणे नाम्युं शीष सनाथ कीधो नाथ हुं पधार्या जगदीश	१८८।
बेसाडी आसने अति कीधुं ते त्यां सन्मान उन सोल सहस्त्र कनकने कराव्युं ते स्नान	१८९।
स्नानोदक ते तेमज मेली त्यांह थकी कर्युं प्रयाण धर्म स्थाप्यो जगतमां जस वाजीया निशान	१९०।
पछी कावेरी रंगनाथ ने कस्तुरी रंग विक्षात त्यांथी पधार्या ज्यां सेतुबंध रामेश्वर साक्षात	१९१।
हवे पंढरपूर विठलेश्वर थई आव्या द्वारिका मांह तीर्थ सहु पावन करी अने पछे पुस्कर ज्यांह	१९२।
त्यांथी पधार्या मध्यदेश मथुरा आप तीर्थनी कालिमां मटाडी हर्या सहु संताप	१९३।
ज्याहां वृंदावन श्री गोवर्धन नित्य रमण स्थल छे तेह श्री आचार्यजी पधार्या मनधरी पूरण नेह	१९४।
श्रीनाथजी अति हरखशुं वेगे ते सामा जाय परस्परनो मनोरथ वचने ते केम कहेवाय	१९५।
पधार्यानी कुशलता पूछी थया मन प्रसन्न स्नेह वाध्यो अति घणो हरख्या ते अन्यो अन्य	१९६।
श्री गोवर्धन अति फूलसुं आव्या ते अेहोने शरण कृपाशुं आचार्यजीअे छेवराव्या निज चरण	१९७।
श्री नाथजीनी सेवाना त्यांहा कर्या बहु प्रकार अति सुखद हिते जगत हितने कर्यो अेह विस्तार	१९८।

मंगला श्रींगार गोपीग्वालना जे भोग	
राजभोग अनेक विधी ते मांहा बहु संजोग	११९।
उत्थापन ने ग्वाल गोपी वल्लभ आवे वेग	
संध्या सेन तणा ऐम बांध्या सगळा नेग	१२००।
समय समय आरती उतारे ते बहु प्रीत	
राज रीते सेवा ऐम नित्य करी नवली रीत	११।
पछी श्री गोकुल पधार्या ज्यां रमण सुखनुं धाम	
कोऐक दिवस त्यां रहया पूरवा निजजन काम	१२।
श्री आचार्यजीऐ प्रगट कीधी भक्ती जेह स्वरूप	
स्व मारग सेवा प्रकारते लोकोतर जे अनूप	१३।
अन्य मारगथी निरूपण कह्युं विलक्षण	
प्रमाण पूर्वक शास्त्र सिद्ध कर्युं तेह विवर्ण	१४।
अन्य शास्त्र धर्म जेह विवेक आदी विचार	
चतुर्थ पुरुषार्थ अने जे त्यागनो निरधार	१५।
हवे स्वतंत्र जे प्रगट कीधो पुष्टी मारग शुद्ध	
चतुर्थ पुरुषार्थ विवेक ने त्याग जे अविरुद्ध	१६।
लौकिक, अलौकिक भिन्न भांते न्यारुं कीधुं सर्वे	
संदेह न रह्यो लेश ने प्रतिवाद टाळ्यो गर्व	१७।
पण पूजा मारगे पूजा अर्थे संभवित जे दोष	
ते निवृत पूर्वक पूजा कर्णे पूज्य संतोष	१८।
तेम स्वप्रगटित मारग विषे जे सर्व दोष निवृत	
सेवा प्रकार विचार न कर्यो ऐह मन उदवर्त	१९।
निर्दुष्ट ते केम थाऐ जाण्यो आचार्य उदेश	
जेहनी आज्ञाऐ प्रागट्य हतुं ते स्वयं श्री गोकुलेश	१२०।
आनंद छे कर पाद मुखने उदर आदी जेह	
श्री आचार्यजी प्रति वचन कहे साक्षात आवी तेह	१२१।
स्वसेवा प्रतिबंधनो जे निवृत दोष प्रकार	
असाधारण कह्ये जावद जे नर नार	१२२।
श्रावण सुदी ऐकादसी अने अमल पक्ष जेह	
महानिसी भगवद वचन साक्षात कह्युं छे तेह	१२३।
ब्रह्मसुं संबंध करावो देह जीवने साथ	
सर्व दोष निवृत निश्चय कर्यो निजजन नाथ	१२४।
पछी भाव प्रोजी निवेदन स्नेहे कर्युं सनमान	
नामने मिसे मुक्तिनुं कीधुं अवारी दान	१२५।
पछी ज्यांहां कुरुक्षेत्र ने हरद्वार आव्या ऐम	
बद्रीनारायण पधारीया ज्यांहा मल्या उद्धव प्रेम	१२६।

- કૃષ્ણદાસ મેઘન મારગમાં સાથે તે સેવા કાજ
તત્પર થઈ અને સહુ કરે વાત્સલ્ય કેરા કાજ ૧૨૧૭।
- શિલા પડતી આપ થાંભી એહવું કીધું કાર્ય
સાહસ કર્યો તે અતિ ઘણો રીઝવ્યા શ્રી આચાર્ય ૧૨૮।
- પ્રસન્ન થઈ અને એમ કહ્યું વર માગ મનમાં જેહ
સંકોચ રહિત બોલ તારે મનોરથ હોય તેહ ૧૨૯।
- મારગનું સિદ્ધાંત મારા હૃદયે હોય આરૂઢ
મારી મુખર્તા ગણીએ નહીં હું અલ્પ છું માહામૂઢ ૧૨૦।
- વલી એક કરૂણા કરી અને તે કરો એવી પેર
પધારો પ્રેમે કરીને મારા ગુરૂને ઘેર ૧૨૧।
- શ્રીમુખે કહ્યું માગ્યા તણું એણે ન જાણ્યો હેત
જો માગી જાણત તે સમયે તો દાન અલૌકિક દેત ૧૨૨।
- પછી વ્યાસ પાસ પધારીઆ એહોનેરાખ્યા જ્યાંહ
ત્રણ દિવસ ડાહ્યા આજ્ઞા પ્રમાણે ત્યાંહ ૧૨૩।
- વેદ વ્યાસસું કહ્યું શ્રી ભાગવતનું વ્યાખ્યાન
અલૌકિક પ્રસંગનું તે કર્યું એહોને દાન ૧૨૪।
- યુગલ ગીત યુગતે કરી સંભલાવ્યો એક શ્લોક
સાર કહ્યું સદપાત્ર તે જાણી મહાપરમ અલૌકિક ૧૨૫।
- વામ બાહુ કૃત વામ શ્લોકે કર્યો રસ વિસ્તાર
તે પાન કરતા માન ટાઢ્યું સ્વતઃ કીધો સાર ૧૨૬।
- વ્યાસજીએ કરી વિનતી કહ્યું ભાગ્ય મારું ધન્ય
તત્ત્વાર્થ આપ થકી જાણ્યું સફલ આજનો દિન ૧૨૭।
- શ્રી ભાગવત પ્રાગટ્યનું અમને થયું નિમિત્ત
પણ સ્વાદ જાણ્યો તમ થકી હું એ કહું છું સત્ય ૧૨૮।
- દયા કીધી દિન જાણી સ્વતઃ કીધું દાન
તાપ મારા મન તણો ટાઢ્યો તે કૃપા નિધાન ૧૨૯।
- વિજ્ઞપ્તી કીધી અતિ ઘણી દીનતા આળી મન
એહ લોકમાં એ દાન કરવા આપ સમાન નહીં અન્ય ૧૩૦।
- બદ્રીકાશ્રમ વ્યાસજીને કહયાં ભાવ અગમ્ય
ઉત્તર દિશા ઉધાર કરીને પધાર્યા સોરમ ૧૩૧।
- સોરમ સુંદર સ્થલ કરીને સંભલ આવ્યું શરણ
તાપ ટાઢ્યો તીરથનો જ્યાંહા ધર્યા કોમલ ચરણ ૧૩૨।
- પછી ત્યાંથી પધાર્યા કરી કાળકુબજ ઉદેશ
એકાંત સ્થલ જઈ ઉતર્યા જ્યાંહા અન્ય ગંધ ન લેશ ૧૩૩।
- જે દિન કનોજ પહોંચશે આજ્ઞા હવી તેણી રાત
કરતવ્ય જાણી પધારે છે એમ સ્વપ્નમાં કરી વાત ૧૩૪।

वाटिक निकट सोह्यामणी ने स्वच्छ स्थल आराम	
छाया शीतल सुखद सुंदर कर्यो त्यां विश्राम	१२३५।
कृष्णदासने पोते कहयुं जाओ सिधा ने उपयोग	
मन आसय आज्ञानो धर्यो तेहने आणवा विनियोग	१३६।
कही पठव्या ग्राम मध्येना कहीश मारुं नाम	
समृद्ध थाशे अति घणो अहीया रहेवुं छे जुगजाम	१३७।
वसाणी करता वाणिक हाटे घृत सुंदर अन्न	
दामोदरदास संभलवार जाती पामीयो दरशन	१३८।
उतरी आगळ उभो रहयो ने अश्व मोकल्यो घेर	
पधारवुं अहीया केम पडयुं ते कहोने मुजने पेर	१३९।
श्री आचार्यजीथी अलगा न रहो ते तमो क्षणु मात्र	
आज्ञा नथी मुने केम कहुं कोण मारुं गात्र	१४०।
सीधो आचार्यजी पासे लइ वेग वल्या जाण्युं रखे थाये वार	
दामोदरदास पुंठे थया मन धरी हर्ष अपार	१४१।
दरशन पाम्युं दूरथी जइ हरखे नाम्युं माथ	
सकल पदारथ सिद्ध थया ज्यारे शीश मुक्यो हाथ	१४२।
विनती करी विवेकशुं ने पधराव्या निज धाम	
आज्ञा ते आपी अेहवी ज्येम थाअे पूरण काम	१४३।
नाम निवेदन तेहने आप्युं तेहवे काल	
आध टाली आसुरी कीधी ते सकल संभाल	१४४।
स्वरूप सेवा संबंध कराव्यो करूणा आणी मन	
पटाभिषेक पोते करावीने बेसाडया आसन	१४५।
त्यांहा बीडा अर्थे पान आण्या ते दीठा हर्या अपक्व	
पोते त्यांहां आज्ञा करी पान आणवा परीपक्व	१४६।
सेवा अर्थे सामग्री जे जे होय विनियोग	
ते उत्तम थी उत्तम आणवी जे आवशे प्रभुने भोग	१४७।
वली वस्त्रनी शिक्षा कही लावीअे सेवा काज	
वण वधेर्या मांहेथी लइ कीजीअे सहु साज	१४८।
ते दिवसथी तेणे प्रकारे सेवानी सहु रीत	
करे सहु उत्साहसुं स्नेह सहित जे छे नीत	१४९।
स्वकीयने शिक्षा अर्थे अे वातनो उद्देश	
बहु वार पोते कह्युं छे श्री महाप्रभु श्री गोकुलेश	१५०।
वरण तेहना वेग कीधो आण्युं निज शरण	
पछी विजय कीधो त्यां थकी क्षेत्र नीम सा रण्य	१५१।
पाप क्षालण क्षेत्रनुं करी अयोध्या माहां भोग	
ते रमण स्थळ रघुनाथजीना जइ कर्यो संयोग	१२५२।

રઘુનાથજી મનરંગ અતિશેઆનંદ ઉપજ્યો રાસ	
વ્રજ વનિતા સુખ સાંભલીશે શ્રી આચાર્યજી પાસ	૧૨૫૩।
વ્રજ સંબંધી વારતા કહો કહ્યું કરી ઉચ્ચાર	
શ્રી ભાગવત સંભળાવીયું જે સુખ તણું છે સાર	૧૫૪।
મર્યાદા પુરુષોત્તમાયે નમઃ કહી કથાનો કર્યો આરંભ	
શ્રી હનુમાન જાજ્વલમાન થઈ ભાસીયું મન દંભ	૧૫૫।
રોષ આવેસે રાતડા થઈ ઉભું કીધું પુંછ	
અનન્ય ભાવ બલે થકી તે જાણે સહુને તુચ્છ	૧૫૬।
રઘુનાથજીએ રોષ શાંત કરવા કહ્યું થાઓ સાવધાન	
આપણે એ થયું છે શુભ ધરશો અભિમાન	૧૫૭।
હનુમાનજીની નેષ્ટા જોડે આચાર્યજીને ઉપજી પ્રતિ	
ગોકુલેશજીએ શ્રીમુખે કહ્યું એ અનન્યતાની રીત	૧૫૮।
શ્રી રઘુનાથજીના ભક્તમાં હનુમાન સમ નહીં કોય	
પ્રતાપ વર્ણન અનન્યતા શ્રીમુખ કરી કહ્યું સોય	૧૫૯।
ત્યાં ટોક કરી દેખાડી એ જે છે અનન્યતાની રીત	
અહીંયા આવ્યાનું કારણ કહો અમને થાએ પ્રતીત	૧૬૦।
સંબંધ વિના અમો સર્વથા નવ જાડું કેહેને દ્વાર	
ઉત્કર્ષતા કહી આપણી અહીંયા પ્રભુની સસુરાલ	૧૬૧।
આઠ પઠરાણીમા એક સત્યા જેનું નામ	
નગ્નજીતની કન્યા પરણ્યા તેહ છે એહ ઠામ	૧૬૨।
એ ઉતર દીધો એહેને કરી મારગ કેરો પક્ષ	
મર્યાદા હિતતે એમ બોલીઆ પળ વૃજ પ્રભુશું લક્ષ	૧૬૩।
સમાધાન સહુ કેનું કરી કહ્યું આવીયા તે માટ	
પ્રસન્ન થઈ પધાર્યા જ્યાંહાં ગયા કેરી વાટ	૧૬૪।
ગંભીર ગુણ ગયા કીધી અતિ ઘણી પાવન	
વિશેષ ભાવે વિજય કર્યો મંદિર મધુસુદન	૧૬૫।
પધાર્યા પોતે થકી તેહના તાપ ટાલણ કાજ	
દયા કીધી દુઃખ હરવા આવિયા મમ ઘેર આજ	૧૬૬।
પછી મંદરાચલથી રાજ મહેલને કોટ મંગલ જ્યાંહ	
જલ મારગે થઈ પધારે નાવે બેસી ત્યાંહ	૧૬૭।
આચાર્યજી પોઢયા હતા નાવમાં સુખસું જ્યાં	
કૃષ્ણદાસ મેઘન ઉતર્યા મન વૃત્તિ જાણી ત્યાંહ	૧૬૮।
ગંગાપાર જઈને લાવ્યા તે સુંદર ક્ષીલ	
જણાવ્યું કેહેને નહીં એહવા મહા સુશીલ	૧૬૯।
આચાર્યજી આલસ ભર્યા જાગ્યા તે તેણી વાર	
પૂછ્યું કાંઈ આરોગસો એમ કરી બહુ અનુહાર	૧૭૦।

कह्युं इच्छा क्षीलकी पे क्यांहा पाइअे आंह	
अेणे लइ आगल धरी अति प्रसन्न कीधा त्यांह	१२७१।
असाधारण सेवकनो धर्म ते कहीअे अेह	
मनवृत जाणे प्रभु तणी तेहना अलौकिक देह	१७२।
पछी गंगा सागर संगम पधार्या सुखसंग	
भगवद वचन आज्ञा हवी आनंद अभिनव रंग	१७३।
अेकवार अेकांत मलीअे होअे अर्थ संपन्न	
विप्रयोग संयोग करवा करो निकट गमन	१७४।
विरह अे श्री आचार्यजीने पूरण पुरुषोत्तम	
मिलन इच्छा थकी कह्युं ते स्नेह पूर्वक जेम	१७५।
श्री भागवत विवरण करो अेम प्रथम आज्ञा अेह	
निज वचन अन्यथा कीधुं तेडवा करी बहु नेह	१७६।
विरहना परिताप कारण कह्युं आवो अहींया	
आचार्यजी ये भाव बले थकी आज्ञा उलंघी त्यांह	१७७।
प्रथम आज्ञा हवी त्यांह सौभाग्य उपज्युं मन	
श्री भागवत विवरण विना केम थाअे रसनं पान	१७८।
अेणे भावे आतुर्या कर्यो मनसुं विवाद	
अनुभव विना केम पामिअे जे फल तणो सुख स्वाद	१७९।
श्री भागवत विस्तार करवानो जे मन विचार	
आज्ञा उल्लंघन करी सौभाग्य बल निरधार	१८०।
हवे अंतःकरण उद्देश कर्यो जगन्नाथ पुरुषोत्तम	
त्यांहां प्रसाद महातम अति घणुं अेवो स्थल छे उत्तम	१८१।
आवता जाणी अति घणा उत्साह अभिनव मन	
वेग ते वहेला मोकल्या सामा ते कृष्ण चैतन्य	१८२।
आदरसुं आवी मल्या रहया नामी शीश श्रीपात	
प्रणाम करीने दिन साथे कही सघळी वात	१८३।
पुरुषोत्तमजी अे मोकल्या बोल्या छे आवता जाणी राज	
अभिलाषा मनमां अति घणी हुं आव्यो अे काज	१८४।
साथे चाल्या सुख हवुं थई झारखंड मंझार	
महातम जेहने मन वसे ते शुं जाणे स्नेह अपार	१८५।
न जइअे अे वाट संकट विकट वारुण जुद्ध	
स्नेह पूर्वक समाधान अर्थे कह्युं शास्त्र अविरुद्ध	१८६।
महातम बले मान्युं नहीं त्यां गया कृष्ण चैतन्य	
राज मारगे स्नेह रीते पधार्या अे भिन्न	१८७।
आगल जइने आचार्यने मल्यो मारग थयो ज्यां अेक	
वृतांत सघलुं वेग थई कह्युं कारण अेह विसेक	१२८८।

- अद्भुत महा मद गलित मोटा वारूणवर बहु मोल
सामा जोड़ अनेस्पर्श न कर्यो शुं कहुं तेहनी तोल । २८९।
- ते सुनी श्री आचार्यजी साधे ते पोते मौन
अणे श्रम कराव्यो प्रभुने शुं लहे स्नेह शून्य । १०।
- सेवा संपुट श्रमजले भरपूर सालिग्राम
आश्चर्य पामी शीश नामी कह्युं जुओ पूजा ठाम । ११।
- हम तुमकुं तब ही कह्यो अे प्रभुको सामर्थ
श्रम कराव्यो बोहोत तुमे पधारे रक्षा अर्थ । १२।
- जन्म मारो व्रथा खोयो आवी प्रेम प्रतीत
प्रार्थना करी पाण जोडी कह्युं कहोने स्नेहनी रीत । १३।
- आचार्य उतर करी अने ते दान दीधुं त्यांह
पछी पधार्या प्रेमशुं दामोदर सलिता त्यांह । १४।
- वागधीश ईश जगत तणा ते जइ पहेंच्या त्यांह
प्रेम पुलकित पधार्या क्षेत्र पुरूषोत्तम ज्यांह । १५।
- त्यां साखा चार करण साक्ष पूरवा पधार्या छे नाथ
साखी गोपाल नाम धराव्युं जाणे जगत विक्षात । १६।
- पुरूषोत्तम परिताप टलीओ निरखी वदन सुचार
फूल अंगेअभीनवी अवलोके वारंवार । १७।
- अवलोकता आनंदीयो मन आज अम चित हर्ष
मही मंडलमां महातम हशे ज्यां त्यां उत्कर्ष । १८।
- आचार्यजीअे समाधान कीधुं सानुभाव संयुक्त
ते समय सुख जगन्नाथने अे विशद वचन अव्यक्त । १९।
- पछी पोते प्रयाण कीधुं महिमा वधारी क्षेत्र
जगन्नाथ रायना जुदा थाता नीर भरीया नेत्र । ३००।
- जगन्नाथ राय पधार्या ने दामोदर सलिता जाय
पुरूषोत्तम क्षेत्र साखी गोपाले अेम कर्यो महिमाय । १।
- उद्धार कीधो जई ज्यांहा त्यां जे कोणे नवि थाअे
परिक्रमा वेदोक्त विधी जे करी जगन्नाथ राअे । २।
- परीक्रमा करी पृथ्वी तल ने खंडयो मत पाखंड
वाम मारग नाम टाल्युं जस विस्तार्यो ब्रह्मांड । ३।
- जय जय कार जगते हवो सृष्टीनी पूरी आश
समाप्तम् करतां वरस नव उपर थया कंई मास । ४।
- सकल काम संपूर्ण करी पधारे काशी क्षेत्र
गंभीर नीर वहे गंगा अधिकार ज्यां तिन नेत्र । ५।
- वाराणसीअे गंगा तीरे पधार्या छे ज्यां
सासरे जई उभा रहया ज्यांहा अक्काजी छे त्यांह । ३०६।

लज्जा सहित घुंघट करी अने गया भीतर तेह	
माताने जइ अेम कह्युं जुओ कोण आव्युं अेह	१३०७।
सासु अति उतावळा आव्या ते आंगण मांह	
श्री वल्लभाचार्य ओळख्या अति हैये हरख ते त्यांह	१८।
प्रथम पाणी ग्रहण करी आचार्ये कर्युं प्रयाण	
अक्काजी पीयर रहे महा शील परम सुजाण	१९।
लोक सहु अेहोने कहे जे कह्युं अेह अनूप	
परदेशीसुं संबंध कीधो पामसो तमो दुःख	११०।
अति नेह कनिष्ठ पुत्री अक्काजी सुबाल	
पिता परदेश गया अे रहे छे मोसाल	१११।
माताने व्हाला घणुं ते करे सोच विचार	
अंतरयामी आचार्य पधार्या तेणी वार	११२।
सर्वेने मन सुख हवुं आनंदनो नहीं पार	
आगता स्वागता अर्घपाद ते कर्या बहु प्रकार	११३।
पछी ससुर पक्षनुं सहु मली ने वीमासे मन सोय	
आपणे हवे अे पेर करवी प्रसन्न अे जेम होय	११४।
अद्भुत भांते करीअ खांते सोलंकित श्रंगार	
पुत्री प्रेमे पहेराववाने वसन विविध प्रकार	११५।
आण्यो गमतो अक्काजीने सासरवासो सार	
फूल अंगे अभीनवी ने मोदनो नहीं पार	११६।
आज वैभव अभिनवो आपणे अेम बोल्या मामा मात	
पुज्याग्र थई घेर आवीया जगदीश जग विख्यात	११७।
आदर सहित आणुं कराव्युं अक्काजी अति उत्साह	
भाग्य मारुं सफल फलीउं पामीआ निज नाह	११८।
अति अनुपम स्नेह साथे भीडी भेटे अंग	
कोडे कुंवरी चलावता प्रेम पुलकित रंग	११९।
विदाय थाता विवस वचने नेत्र भरीया नीर	
सकुमारी सौभाग्य शोभा जोता न रहे धीर	१२०।
श्री आचार्यजीने आशीष दइ सहु को ते वलीया घेर	
जुगजुगमां बिराजो जोड अे स्नेह सहित अेणी पेर	१२१।
आज्ञा करी उतावली ते चालवाने उदेश	
हरख ते भरीया बेहु जण पछी कर्यो प्रणय प्रवेश	१२२।
मारगे मर्यादा छूटी अेकांत जोइ अवकाश	
लोचन द्वारा परस्परे त्यां हवो प्रेम प्रकाश	१२३।
प्रीत पूर्वक परवर्या आव्या ते अडेल मंझार	
माता अति मन मोद पाम्या हवो जय जयकार	१३२४।

- ऐम दिग्वीजय करी दशोदिश मिस परिक्रमाने तेह
 वाक्य भागवत फल उदय कीधो ते निःसंदेह । ३२५।
 अज्ञान जड तिमिर दूर करी टाल्या ते अन्य आवरण
 भगवद संबंध ते कीधो आप्युं निज शरण । ३२६।
 संसार सागर दुष्ट तरवा नहीं अवर उपाय
 पंथ पुष्ट सकल शिरोमणी ते तणा अ सुखदाय । ३२७।
 परिक्रमा मारग प्रगट हित करी कारण अहे
 भक्ति पंथ परीचारनी आज्ञा हवी छे जेह । ३२८।
 स्वमतिने अनुसार शास्त्र श्री भागवते कही ज्यां
 आरंभ कीधो ज्यां थकी फरी पूरण कीधो त्यां । ३२९।
 चार संप्रदाय ने वली आचार मारग जेह
 प्रवाह पुष्टी ने मर्यादा सहु कर्या निःसंदेह । ३३०।
 सर्वनो आदर करी कर्यो उद्दीपन निज धर्म
 प्रतारण सहुने जणावीअे अहेवो अेनो मर्म । ३३१।
 परिक्रमा मिसे प्रबल कीधा साधन जे संसार
 स्व भक्तथी अतिरिक्त अर्थे भिन्न भिन्न प्रकार । ३३२।
 मुक्ति क्षेत्र ले आदी तीर्थ कर्या अंगीकार
 जीव ने अर्थे सामर्थ कीधा संप्रदाय ते चार । ३३३।
 यजन जोजन दान वृत अे केवल परम उपकार
 तारतम्य अलगुं भजन अर्थ ब्रह्मवाद साकार । ३३४।
 भक्ति मारग अंबुज अद्भुत सुखद सारनुं सार
 ब्रह्म स्वरूपे भानुं भूतल प्रफुल्लित अर्थ विस्तार । ३३५।
 अवनी उपर आस्य आपणुं करवा जस विस्तार
 प्रगट कर्युं कारज अर्थ पुष्ट रसे जे प्रकार । ३३६।
 अनुभवार्थ आनंद अगणित आप स्वरूपानंद
 भक्ति हित स्थिति ग्रहे श्री गुंसाईजी करी श्रीगोकुलचंद । ३३७।
 आज्ञा आनंदित हवी जे स्वआनन आचार्यजी
 महीतल मारग पुष्टी प्रीत जइ करो अहे कार्य । ३३८।
 उत्साह अगणित अंग उपज्यो लीला उपयोगी जेह
 रस युक्त छे ते उक्त मारग पुष्ट हशे प्रचार वली तेह । ३३९।
 अति मनोहर सरस सुंदर मृदुल मारग पुष्टी
 रक्षा अर्थे मर्याद अंगीकरी करी संतुष्ट सहु सृष्टी । ३४०।
 अेक समय श्री महाप्रभु संध्या वंदन करी
 काज पोहोंची त्यांनुं तेह बाहेर आव्या फरी । ३४१।
 बेठकमां बेठा आवी गादी तकीअे सोहे
 आनंद भर अवलोकता जगतना मन मोहे । ३४२।

कल्याणभट खंभालीआना बेठा सनमुख पास
 बीजा भक्त यूथ सामे छे महा भाग्य केरी रास ।३४३।
 कल्याणभट पर कृपा प्रभुनी भाग्य तणो नहीं पार
 अे विनती वात्सल्य जुत करी जाणे बहु मनुहार ।४४।
 कह्युं कह्यो आचार्यजीअे मारग प्रगट करी अेह
 श्री गुंसाईजीअे आप अनुभव करी देखाडयो तेह ।४५।
 अे वचन भटनुं सांभळी महाप्रभु थया प्रसन्न
 सामर्थ बल सूचन करी बोल्या तेह वचन ।४६।
 कह्यो कीयो और राख्यो अेम कह्युं मुसकाय
 तेह सुणी सहु भक्तने आनंद उर न समाय ।४७।
 अेह मारगने हित प्रगट कर्युं द्रढ कर्यो सिद्धांत
 अनुक्रमे अवनी अर्थे विवरण कर्युं आदिने प्रांत ।४८।
 आचार्यजीअे प्रगट कीधो गुंसाईजीअे विस्तार
 राख्यो श्री महाप्रभुजीअे अनुभव्यो अति रस सार ।३४९।

“ इतिश्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अद्भुत
 विचित्र रस व्याराना गोपालदास
 विरंचित प्रथमतरंगे
 मांगल्य त्रीजुं - ३
 संपूरणम् ।। समाप्तम् ।।

માંગલ્ય - ૪ - ચોથું

શ્રી શ્રી ગોકુલેશો જય જયતિ

શ્રી ગુસાઈજીના પ્રાગદ્યનું માંગલ્ય ચોથું લખીએ છીએ (રાગ : ગૌડી)

અંગીકાર પ્રકાર મારગ ભક્તનો વિસ્તાર

ઇચ્છા પ્રમાણે શરણ લીધા કર્યો અંગીકાર ૧૧।

મહાત્તમે પ્રભુ ઓલખ્યા અનુભાવસું અનુરક્ત

પ્રવિષ્ટ થઈ સુમારગે અનુસર્યા મારગ ભક્ત ૧૨।

પરિક્રમાએ ને વલી જે જ્યાં આવીઆ શરણ

આદર અનુગ્રહ કરીને કીધો તે તેહોનો વરણ ૧૩।

તે ભક્તના કરૂં નામ વર્ણન વિસદ કરીને તેહ

શ્રી આચાર્યજીએ સ્વતઃ અંગીકાર કીધો જેહ ૧૪।

સીરંધમાં સૌભાગી વૈષ્ણવ વલી થાનેશ્વર ગામ

આપ આવી અનુસર્યા જે ક્ષત્રી જાતે નામ ૧૫।

રસ મારગની રીત પ્રીતે પ્રથમ સ્ત્રીનો વરણ

હરસ રાણી જાત તેહની એહ લીધા શરણ ૧૬।

જેત જાતી નામ તેનું સેવક વામનદાસ

નિરંતર રહે નેહભર કૃપા કેરી આસ ૧૭।

દામોદરદાસ સીરંધના જેહ હરસાણી જાત

તેહને શ્રી આચાર્યજીએ એકાંતે કહી એ વાત ૧૮।

તારે અર્થે પ્રગટ કીધો મારગ એ સુખદાય

હજી તુંને દસ જન્મનો રહ્યો છે અંતરાય ૧૯।

આચાર્યજીની કરે અંગ સેવા કૃષ્ણદાસ મેઘન

તે પર અતિ ઘણા પ્રસન્ન એ ભાગ્ય માને ધન્ય ૨૦।

કેશવદાસ કપૂર જાતે અગલપુર માંહ વાસ

ચૈતન્યદાસ સુજાતિ સેવક જેહનો પુત્ર રામદાસ ૨૧।

જીવણદાસ કપૂર જાતે જેણે મેહને દીધી આણ

સાનુભાવ સદા સંપૂર્ણ એહવા ચતુર સુજાન ૨૨।

ખેતુ રૂપો દીધો તો તે કોછડ જાતે ચાર

પ્રીત પૂરણ રહે પરસ્પર ભાગ્યનો નહિં પાર ૨૩।

સેઠ દિનકર શ્રોતા એહવા અહરનિસ અનુરક્ત

કરી પાક કાચો ચૂન આવ્યા ભગવદ રસ આશક્ત ૨૪।

કવિતા કરતા ભાટ જાતે કવી રામ ને પ્રભુદાસ

સીરંધ મુકી જઈ કર્યો જેણે સમાણામાં વાસ ૨૫।

પ્રભુદાસ જલોટ જેહના છે સેવ્ય સ્વરૂપે જેહ

મદન મોહનજી સિકંદરપુરમાહા અઘાપી બેઠા તેહ ૨૬।

अच्युतदास अहोरात्र रहेता अति घणुं विरक्त	
गिरि परीक्रमा दंडवते करता ओहवा भगवद भक्त	११७।
थानेश्वरमां क्षत्री ज्ञाते भल्लो गोविंद दास	
हीन मनसुं दिन सेवक थई रह्या खवास	११८।
वलता जइ अने सेवा जलनी करी अेकाग्र चित	
विश्राम घाटथी लेइ जाता श्री नाथजी निमित	११९।
इटोरडा गोपालदासने आश्रये चरणार्विंद	
कवित कीधा अति घणा जेणे आचार्यजीना छंद	१२०।
सेवक सहगल जातनो जे गोपालदास अभीधान	
बाबा वेणु सीरंध धधरी ते गाम सनमान	१२१।
कीरतन केशवराय आगल कृष्णदासे करयू अति दीन	
आवेश पूर्वक देह छांडी थई गया अति लीन	१२२।
सहेगल क्षत्री सेवक सूधो विठलदास छे नाम	
माधवदास पटपटीआ क्षत्री जेनुं थानेश्वर गाम	१२३।
गोरी समराइ सासु वहु बे परस्पर प्रसन्न	
आंतरिक तेहना भाव उत्तम सेवा सुख संपन्न	१२४।
वली थानेश्वर सीरंध केरा सारस्वत ब्राह्मण जात	
वरण कीधो तेह तणो जेहनी उच्च वरणे ज्ञात	१२५।
लहुअड क्षत्री आचार्यजीनी करता सेवा अंग	
कान्हडदास ते बेटा ओहोने नाम छे नरसंग	१२६।
राघवदास जगन्नाथ रववास गोपीनाथजीने संग	
को सकारण फरी आव्या अक्काजीने प्रसंग	१२७।
सीरंध मेली कडी रहेता गजाधर खंधाल	
विरक्त गोसाईंदास केरी करी स्वतः संभाल	१२८।
जात छकडो वासुदेव ने बूला मिश्र छे जेह	
भक्त नलुदन सारस्वत जे कडे जइ रह्यो तेह	१२९।
रामानंद मिश्र थानेश्वरी पंडित अति अनुराग	
वैष्णवना अपराध कारण कर्यो आचार्यजीअे त्याग	१३०।
जगन्नाथ मिश्र सनाथ कीधो जात जेहनी गौड	
विश्वनुदास छीपो सीरंधी जेना भाव प्रबल अति पौढ	१३१।
वैष्णव विद्यादास वारी अंगीकृत जे अपार	
थानेश्वरमा सदा रहेता जात छे भावसार	१३२।
हवे व्यक्त करी विशद लख्या छे वैष्णव जे गुजरात	
साधु सेवक सांचोरा जे ब्राह्मण केरी जात	१३३।
वडालीमा दुवे गोविंद जीवनधन अर्थ यत्न	
जेहने अर्थ प्रगट कीधो ग्रंथ जे नवरत्न	१३४।

તેહને ઘેર એક પુત્ર ઉત્તમ વૈશ્નવ નારાયણદાસ	
પિતા પુત્ર એકત્ર સ્થલમાં કરી રહ્યાં વાસ	૧૩૫।
નરહર જોશી જે સાંચોરા જેણે અન્ય ન નામ્યું માથ	
ભાવાનુરક્તે ભક્ત મોટે જોશી જે જગન્નાથ	૧૩૬।
એ ભાઈ બેહુ ભલા વૈષ્ણવ અને ત્રીજી માત	
ગામ તેહનું ખેરાલું એ પ્રસિધ્ધ સહુમાં વાત	૧૩૭।
વલી તેજ ગામે દાસ નરહર ભગવદીઅનું અંગ	
જીવન જેહને જોશી જગન્નાથ રહે તેહને સંગ	૧૩૮।
જોશી પુરુષોત્તમ અતિ ઉત્તમ મર્યાદાને કાજ	
કાશી ચાલ્યા કુટુંબ સાથે સંગ ન કોએ સમાજ	૧૩૯।
કૃષ્ણ ભટ તે સંગ ચાલ્યા ભગવદ રસને કાજ	
અભિલાષા અતિસે મન ધરી કહ્યું ભાગ્ય મારું આજ	૧૪૦।
જોશીએ ભટથી દૂરાવ કીધો ભગવદ રસનો મર્મ	
પછી ભટજીએ વાત કહીને જણાવ્યો મનનો ધર્મ	૧૪૧।
તે સાંભલતા દેહ દશા ન રહી ને ઘણું થયા પ્રસન્ન	
પરસ્પર થઈ પ્રીત અતીસે આજનો ધન્ય દિન	૧૪૨।
પ્રથમ દવે સોહતા જેહનું મળોદર ગામ	
આચાર્યજીએ અલૌકિક ધર્યું દુવે પુરુષોત્તમ નામ	૧૪૩।
વઢી સુશીલ બે સૌભાગી સેવક દુવે માધવ નામ	
નિઃસાધન જેહ ને નેહ નિરંતર દુવે છે જેરામ	૧૪૪।
દુવે રાજો અને માધુર ભક્ત બે અનુરક્ત	
પ્રતાપ બલે તેહોને કરાવ્યું નિવેદન અવ્યક્ત	૧૪૫।
રામ જીવો બે ભાઈ હતા તે અતિ ઘણાં ગુણવંત	
કૃપા રાજા દુવે કેરી થયા નેષ્ટા વંત	૧૪૬।
ઉત્તમ શ્લોકદાસ ઉત્તમ નાવે સમતા કોય	
ઠાકુરદ્વારના વૈષ્ણવ કેરી કરતા પોતે રસોઈ	૧૪૭।
સ્વતઃ પોતે ઘી અતિ પોતેસતા પરમાર્થ	
વૈષ્ણવ મહેતારી સર્વ કહેતા એહવા નિઃસ્વાર્થ	૧૪૮।
શ્રી ગુંસાઈજીએ કૃપા કરી કહ્યું માંગ કહ્યું તું આજ	
હું સદા પ્રસન્ન રહુ રાજ ઉપર એ આપીએ મહારાજ	૧૪૯।
એ મધ્યે ભાવ ઘણા છે તે કોઈ ન જાણે પાર	
પ્રસન્ન પોતે અતિ ઘણું થયા શ્રી ગુંસાઈજી તે વાર	૧૫૦।
મળોદર માંહે સાધુ સેવક અનુસાર મારગ બીજ	
દુવે ગોપાલ છે નામ તેહનું દુવે ગોવિંદનો ભત્રીજ	૧૫૧।
ગોવિંદ ભટ તે ગાન કરતાં હરિ રસ અનુભવ આસ	
લખી ટીપણી શ્રી વિઠલ આગલ સીદંપુર રાણો વ્યાસ	૧૫૨।

पद्युम्नभट ते भला ब्राह्मण गिरनार गिरिस्वर विद्वान	
जेने द्वारकामां कथानुं आचार्यजीअे कर्युं दान	१५३।
राजनगरे शंकरपूरमां रामदासभाइनो वास	
इंद्राणी नामे स्त्री तेहने पुत्र मुकुंददास	१५४।
राओल पदम स्व सुखार्थ जइ रह्या ते उज्जैन	
मालवा मध्ये वडोदीआनो वास मुक्यो तेण	१५५।
कनोज गामे दास दामोदर संभलवार क्षत्रीय	
भाव अेके त्रणे रहेता दासी पोते स्त्रीय	१५६।
द्वारकानाथनी करता प्रीते सेवा बहुअ प्रकार	
अति घणो अनुभव तेहने केम थाअे विस्तार	१५७।
द्वीज जाते कनोजीआ अेक पदमनाभ प्रसिद्ध	
उत्कर्षता वैष्णव तणी ते द्वारा करी ते निध	१५८।
श्री आचार्यजीअे आज्ञा आपी श्री गुंसाईजीने अेह	
पदमनाभने पूछजो मार्ग सिद्धांतनो संदेह	१५९।
भगवद भाव अति घणुं रहेता ते मनने रंग	
श्री गुंसाईजी घेर पधार्या चोरी सिद्ध कर्यो पलंग	१६०।
रात्र दिवस ते रस सहित करता प्रभु गुण गान	
श्री गुंसाईजीना नाम श्रवणथी न रहेतुं अनुसंधान	१६१।
पुत्री जेहने परम नेष्टिक तुलसा तेहनुं नाम	
नाती रघुनाथदास वहु पार्वती सुशील सुखनुं धाम	१६२।
वाराणसीमां शेठ चौपडा नाम पुरूषोत्तम दास	
विश्वेश्वरे प्रसाद मांगी लीधो जेनी पास	१६३।
भगवदी जाणी भावशुं करी सेवक थई संभाल	
जेहनी रक्षा अनुदिन करे पोते कालभैरव कोटवाल	१६४।
जेणे स्पर्श मणीनो स्पर्श न कर्यो भाव प्रबल प्रकाश	
तेहो घेर पुत्री रूक्षमणी ने पुत्र गोपालदास	१६५।
रामदास नामे सेवक सारस्वत भाव भीतर भव्य	
जगदीशे तेहनुं रूप धरी अने आप्यो करजनो द्रव्य	१६६।
अलौकिक भावे अेक सेवक अन्याश्रय नहीं अंश	
लौकिक कलेशनो लेश नहीं ते नाम पाठक हरिवंश	१६७।
हवे अडेलना अेक क्षत्री वैष्णव लख्या छे जे नाम	
पुनित अति नवनीत निर्मल आचार्य छे अभिराम	१६८।
तंबोली पदारथ अति गुणवंत बुद्धि सागर सार	
सेवा तत्पर नेष्ट्यवंत ने कोइ न पावे पार	१६९।
परमानंदजीना पद पाठे हता सहस्र ते वार	
श्रीजीअे श्रीमुखे कह्युं छे सभामां अे कइ वार	१७०।

અરધા પરધા પાંચસહશ્ર ને કંઠ પાઠે સાત	
એક લીલાએ ગાન કરતા પૂરણ જાતી રાત	૧૭૧।
વેળીદાસ ને દાસ માધવ ક્ષત્રી બેહું સમર્થ	
તે કાજ કરે કારણ સહિત જેમાં ભગવદ અર્થ	૧૭૨।
ભાગવત પોથી પ્રીત સાથે આળી આચાર્ય પાસ	
પ્રૌઢ અક્ષર ગૂઢ ભાવે સમર્પી જનાર્દન દાસ	૧૭૩।
ખેતો ક્ષત્રાળી સીરંદીએ જાળી તે પ્રેમની પેર	
શ્રી નાથજી પય પાન કરતા જઈને તેહને ઘેર	૧૭૪।
તેહના ઘરનો પ્રસાદ આચાર્યજીએ કર્યો અંગીકાર	
મહાત્તમ પ્રસાદ પ્રગટ કર્યો વલી ભાવ અનેક પ્રકાર	૧૭૫।
સીરંદી ક્ષત્રાળી રજો નામે સેવક સ્ત્રીની જાત	
આચાર્યજીને નિત્ય સામગ્રી સમર્પે તે રાત	૧૭૬।
શ્રી આચાર્યજીને વિનતી કરીને કર્યું તે સુંદર ધામ	
નિજ મંદિર શ્રીનાથજીનું જવલ પૂરણમલ્લ નામ	૧૭૭।
સંવત પંદર ઓગણસઠે શ્રાવણ વદી ત્રીજ	
શ્રીનાથજીના મંદિરની દીધી નીમ ધરીયું બીજ	૧૭૮।
પુરૂષોત્તમદાસ તે પ્રીત સાથે અનુસરે ભગવદ વાટ	
સ્ત્રી તેહને ઘણું સાત્ત્વિક ધામ છે રાજઘાટ	૧૭૯।
નવનીત પ્રીયજી સેવ્ય જેના ઘાવન ગજન નામ	
અર્ગલપૂર આવી વસ્યા તેનું આદે કાલપી ગ્રામ	૧૮૦।
એક સેવક સારસ્વત સિધોતરા દાસ ભગવાન	
પટણા તે સ્વસ્થલ ગામ તેહને પ્રીય ભગવદ ગુણગાન	૧૮૧।
ભગવદ ભજન સ્નેહ સાથે કરે તે એળી પેર	
શ્રી આચાર્યજીની પાદુકાની સેવા તેહને ઘેર	૧૮૨।
ભૂલો ઉપાધ્યો ખુટી કેરો ખીરડી સારસ્વત જેહ	
માર્ગ નૈષ્ઠિક અતિ ભલો આચાર્યજીસું નેહ	૧૮૩।
મૈયા ક્ષત્રાળી કડા કેરી જેહને બાલકૃષ્ણ ઉપાસ્ય	
સાનુભાવસું સેવા કરાવી પુત્રત્વે પૂરી આશ	૧૮૪।
સેવક બે સકસેના કાયસ્થ ભાગ્ય કેરી રાસ	
પ્રભુસું અતિ પ્રીત વાંછે દિનકર ને મુકુંદદાસ	૧૮૫।
વસાવણદાસ સીરંધમાં તે વૈશ્નવ સુખ સંપન્ન	
ભટ નાગર કાયસ્થ મધ્યે હતા માહા પ્રપન્ન	૧૮૬।
શેરગઢના સાહારીયા માથુર ત્રિપૂરદાસ	
પીઠ દેડ પ્રભુ દિસે ન બેસે મનવૃત્તી પ્રિય પાસ	૧૮૭।
ગ્વાલીયરમાં નિરબંધ હતા સુરતી કીધી રાત	
છોડાવ્યા શ્રીજીએ સ્વપ્ન દ્વારા પ્રસિધ્ધ છે એ વાત	૧૮૮।

संगी पुरुषोत्तमदास ओहना भगवदी पर भाव भार	
सहेज तेनु सर्वदा रहे मारगने अनुसार	१८९।
पुष्करणा जाते रामदास पाम्या मोटे संग	
नाथजी तणी सेवा करता सेवा भीतर अंग	१९०।
जगो स्वामी ठठानो अे रह्यो ते सोरठमांअे	
बादरायेण मोरबीनो अे सात्त्विक छे समुदाअे	१९१।
बडा रामदास हरीयाणीआना भाग्यनो नहीं अंत	
करी नाथजीनी सेवा भीतर अेकवीस वर्ष पर्यन्त	१९२।
नरहरदासनी सेवा सुंदर समारे नागरवेल सार	
गोद खेल्या श्री नाथजी तेहना भाग्यनो नहीं पार	१९३।
संतदास सेवा निपुण करता ते नित्य कुल	
माधवभट काशमेरी पर आचार्यजी अनुकूल	१९४।
नरोडाना वछाभटनुं धर्यु गोपालजी नाम	
चौखरा रस रीत कीधां सहित भाव सकाम	१९५।
आजोलना ते औदीच वैष्णव विष्णुदास नामे सोय	
भगवद धर्म प्रवर्त्या समता ते नावे कोय	१९६।
नारायणभट मेह राणाना भाव नहीं कांइ भिन्न	
जेना सेव्य स्वरूप श्री मदनमोहनजी बेठा वृंदावन	१९७।
नारायणदास ब्रह्मचारी रहेता महावन अति आनंद	
तेना सेव्य श्री रघुनाथजीने घेर श्री गोकुलचंद्र	१९८।
आंतरीमां शुक्ल सेवक सनौडीआ परसराम	
अेह ज्ञाते बली वैष्णव धर्मांगद छे नाम	१९९।
निरूपाध्य नरहर त्रवाडी डीसे रहेता तेह	
भावभर अहरनिस घणुं आचार्यजीसुं अति नेह	१९००।
प्रोहित जेरामदास तेनो वास छे चीतौड	
गोधरा पासे पेडादरे रहे राणोजी राठोड	१९१।
भगवद जस रस प्रगट कीधो सुर परमानंद	
गुण गान ध्यान रस पान तेहनुं भर्या रहे आनंद	१९२।
नरीयो भाटीयो लुहाणो जेहनो ठठामांहे अधिकार	
स्वप्न दारा नाम आपी कर्यो अंगीकार	१९३।
अलौकिक अनुभाव साथे स्थापित कीधुं नाम	
अभिधान नरहरदास कीधुं सर्या सघला काम	१९४।
सन्यासी सरस्वती माधव भगवद बले ते त्यां	
व्यास राणाने नाम आप्युं पूरी द्वारका मांहां	१९५।
भाइ बे मेवाती हता जादवेन्द्र कुम्भार	
नीम नवनीतप्रिय मंदिरनी करी रात्र मंझार	१९०६।

જલ કાજે સેવા નાથજીની આરંદ્ર ભાવ અનૂપ	
સ્વહસ્ત યોદી ચુણ્યો પોતે અતિ અનુપમ કૂપ	૧૦૭।
સેઘરીના ભોમીઆ તે સૂરજમલ ચૌહાણ	
ભગવદ રસસું પ્રેમ પામ્યા દેહ ન અનુસંધાન	૧૮।
કાન્હરદાસ બ્રાહ્મણ આન્યોરે વિરક્ત રહેતા ધર્મ	
એકાકી સ્વામીદાસ સેવક ભાટ હતા બ્રહ્મ	૧૯।
સાધુ રીતે રહેતા પોતે શ્રીનાથજીને દ્વાર	
અન્યને અનુસરે નહીં ને કરે દૂધનો આહાર	૧૦।
અહરનિસ અનુસરી રહેતા ભગવદ સંગી સંગ	
મૌન્ય રીતે ભીત પ્રીત્યે અન્ય વ્યાસંગ ન અગ	૧૧।
શ્રી ભટ સનોડીયા ગંગા તીરે રહિત અન્ય જંજાલ	
જેણે પ્રેમ ભાવે પદ કર્યા સંયુક્ત અતિ રસાલ	૧૨।
જાટ જ્ઞાતે લાલદાસ ને દેશ છે પંછાહ	
લહુઅડ સ્વામી સ્નેહ પૂર્વક રહે વૃંદાવન માંહ	૧૩।
સદુપાંડે આન્યોરનાસું સાનુભાવ શ્રીનાથ	
પય પાન કરતા પ્રીત સાથે પુત્રી કરે હાથ	૧૪।
નરો એહવું નામ તેહનું શુદ્ધ અંતઃકર્ણ	
શ્રીનાથજીએ જડ હાથ આપ્યો કટોરો સુવર્ણ	૧૫।
સવંત પંદર ચોરાણુ એ જેષ્ઠ વદી નવમી હવી પેર	
શ્રીનાથજીની કનક કટોરી રહી સદુને ઘેર	૧૬।
શ્વસુર શ્રી ગુંસાઈજી તણા ભટ વિશ્વનાથ તૈલંગ	
પુત્રી આપી તેણે અર્થ સેવા સુખ શ્રી અંગ	૧૭।
ભટ મલારી તૈલંગ જ્ઞાતે આચાર્યજીસું નેહ	
બહેન તે ઘેર અંકાજીની મોટી મોધમ એહ	૧૮।
ઘાંડેરાવ તે સેવક કહાવે કરે સ્વારથ કામ	
નિંદય પદારથ કૃપણ માટે નલેતું કોઈ નામ	૧૯।
એ સેવક સર્વે લખ્યા જે જેમ યથામતિ અનુકર્મ	
જેહોના ઉત્કર્ષ પ્રગટ પ્રસિધ્ધ છે જે ધર્મ	૨૦।
શ્રી આચાર્યજીના સેવક સઘલા માર્ગ અભિમત જેહ	
દિગ્વિજયસું સૃષ્ટી દૈવી પ્રગટ ભૂતલ તેહ	૨૧।
કરૂણા સિંધુ કૃપા કરી અને ધરીઅ મન વિચાર	
આગલથી ઉદ્યોત કરવા કર્યો કિરણ પ્રસાર	૨૨।
કિરણ રૂપ અનૂપ વાણી આધિદૈવિક આપ	
તિમિર અસુર તે દૂર કરી હર્યો સૃષ્ટિનો પરિતાપ	૨૩।
તે સૃષ્ટિ સઘલી દ્રષ્ટિએ પડી જે નિરૂપાધી કલેશ	
જે સાથ નાથે સંબંધ સાક્ષાત કરવા કર્યો ઉદેશ	૨૪।

કલી જીવ મધ્યે ક્રીડા કૌતિક ધરી મનસા મન	
પ્રમેય રૂપ સ્વરૂપ સુખ હિત અંગ અંગી અનન્ય	૧૨૫।
પ્રથમ પાત્ર તે રસ ભર્યા સહુ અંતરંગ સમાજ	
રહસ્ય રમણ આનંદ અવની પ્રગટ કરવા કાજ	૧૨૬।
આજ્ઞા તે શ્રીમુખે સર્વને લેઈ કૃપા આદિ નામ	
તમો વસો વસુધા વલી વૃજમા સહિત ગોકુલ ગામ	૧૨૭।
આધિ દૈવિક સ્વરૂપ સઘલા સદૈવ સેવા અર્થ	
પ્રતાપ બલે તે પ્રગટ કર્યા સહિત સકલ સામર્થ	૧૨૮।
પ્રભુતા વિભુતા અને ઇચ્છા અનુરાગીણી જે ભક્ત	
સર્વાત્મ ભાવે સ્વરૂપ સબંધી રસ સહિત પ્રેમ સંયુક્ત	૧૨૯।
તે પ્રિય સુખ હિત સાંચર્યા સહુ આવર્યા અનુરાગ	
મહી મંડલ મોદે ભર્યા પરવર્યા અધિક સોહાગ	૧૩૦।
જઈ સમારો સુખદ મારગ સંયુક્ત સુંદર ધામ	
સર્વોપર શ્રીંગાર ભૂષણ નિરહેતુક નિષ્કામ	૧૩૧।
સિદ્ધ સર્વ સાંપ્રત્ય કરાવ્યુ લીલા કેરે કાજ	
જ્યાંહાં ફલાત્મિક સૃષ્ટીસું પોતે પ્રગટશે મહારાજ	૧૩૨।
આજ્ઞા પ્રમાણે એમ સૃષ્ટી ઉધાર અંગીકાર	
બીજ રોપ્યું રમણ અર્થ આસ્ય રૂપે સાર	૧૩૩।
જ્યાંહાં ફલાત્મિક સૃષ્ટી સાથે રમણ કરવા કાજ	
વિસ્તાર અર્થે વિઠલ રૂપે સ્વારથી સૃષ્ટીનો સાજ	૧૩૪।
સ્થલ સ્થાણું રોપીઝું પોતે આચાર્યજી દ્વાર	
પ્રકારાંતર રસે સનમુખ ઇચ્છા ઉભય પ્રકાર	૧૩૫।
ઉતકંઠા ઉપજાવી ગુંસાઈજીને પ્રભુને સામર્થ	
તે ભોગ કરવા પોતે પ્રગટ્યા ફલ અનુભવને અર્થ	૧૩૬।
પ્રથમ છે તે સ્વકીયાના સદા નિત્ય અનૂપ	
રમણ અર્થે સૃષ્ટી નૌતન પરકીયા રસ રૂપ	૧૩૭।
પ્રકારાંતર સ્વાદ સુખભર વરણન કર્યું ન જાએ	
ભૂલામણી ભેદે કરી જાણે રસિક વર રાય	૧૩૮।
સિદ્ધ સહુ સાંપ્રત્ય કીધું કરાવ્યું જેહ દ્વાર	
રમણ અર્થે યોગ્યતા ભાવે ભર્યા નરનાર	૧૩૯।
જે સમય જેવી સૃષ્ટી જોઈએ તેવીનો પરિચાર	
રસ સમય રસભર થઈ વિચારી સેવા સુખદ પ્રકાર	૧૪૦।
માહાદેવજીએ આજ્ઞાથી આસુરી જે સહુ સૃષ્ટી	
ગ્રંથ પોતેથી કરી અને કર્યા સઘલા ભ્રષ્ટ	૧૪૧।
તે મલ્યાં ત્યાં જીવ દૈવી થયા સરખા એહ	
પ્રવર્ત મારગ મુક્ત કરી સનમુખે લીધા તેહ	૧૪૨।

श्री भागवत अभिमत प्रकारे इच्छा पूरक जेह	
भक्ति मारग प्रगट कीधो जगत वंदित तेह	११४३।
चरणाटयनो राजा निपुण ते शरण आव्यो त्यांह	
विनती करी पधरावीआ चरणाट निजपूर मांहे	१४४।
श्री आचार्यजी वैभव सहित निज संग लीधा दास	
चरणाट गढे पधारीआ अने कयों त्यां निवास	१४५।
पछी त्यांथी पधारे गोवर्धन चातुर मास	
श्री गोकुलमां रहे ज्यां चोतरो पीपर पास	१४६।
ते प्रेम पूर्वक पीपळने वृक्ष कारण माट	
स्वच्छ स्थल अति सुभग छाया समीप शोभित घाट	१४७।
त्यां यमुनाजी वहे निर्मल सुखद सुंदर धाम	
वैष्णव साथे स्नेहसुं त्यां बेसवानुं ठाम	१४८।
करूणा करी अने कथा कहे ज्यां होय रसनी वृष्टि	
दया दिन प्रती अति घणी उपर अलौकिक सृष्टि	१४९।
अेक सेवक सात्वीक भावनो ज्यां दक्षिणमां रंगनाथ	
कामना युक्ते कलेससुं मन वहयुं वैभव साथ	१५०।
अपराधथी ते अधम वर्णे करण भोग्य निमित्त	
लौकिक सुख आपवा जेमां नथी कोइ वित	१५१।
भोग योग आसुरी ते बाहाजय दीशे देह	
आभ्यंतर अति स्वच्छ कोमल प्रभु परायण तेह	१५२।
अन्याश्रय अंतराय थयो मर्याद मुक्त अवतार	
प्रभु पोते प्रताप बले त्यां करी तेहनी सार	१५३।
अधिकार आपी यहां राखीयो स्वच्छ स्थल महावन	
दिन भावे ते देह नींदे भाग्य माने धन्य	१५४।
आसुरी भाषामां तेहनुं अलीखान अभिधान	
आचार्यजीसुं प्रेम पूरण प्रिय भगवद गुणगान	१५५।
कथा सुणवा काज आवे श्री आचार्यजी पास	
हवे भोग मारो दूर थाशे निश्चे तेहवी आश	१५६।
श्री आचार्यजीने आज्ञा हवीअे श्रोता अति सावधान	
रहस्य मार्गनुं कही पछी कयुं ब्रजवर दान	१५७।
विश्वास पूर्वक व्हालसुं करे सकल ब्रजसुं हेत	
भाव तेहनो श्रीमुखे सहारायो संकेत	१५८।
वृक्षावल्ली गौ अगोचर रमण रमणीअ स्थान	
रक्षा हृदयारूढशुं करे सेवा सुख अनूपान	१५९।
अेक समय ते अश्व उपर आव्यो थई असवार	
घाट जशोदा वाट ठाडो चपळता नहीं पार	१६०।

स्नान करवा समय आव्या श्री आचार्यजी जमुना तीर	
अश्वने अति सराहयो देखी गुण गंभीर	१६१।
ते सांभळी मन मुदितसुं कहयुं राखीअे महाराज	
अश्वशाळा मोकलो यहां आवशे कांइ काज	१६२।
श्री आचार्यजीअे उतर कर्यो त्यां बोल्या अेम वचन	
तुम जानत हो हम परीग्रह कछु नाहीं करत अन्य	१६३।
ते अश्वनी विश्वास आणी आराध्य करे अपार	
महत्व माने अति घणुं नहीं थाअे को असवार	१६४।
पुत्री प्रवीण प्रपन्न तेहने पुष्टि रस आरूढ	
पाणी ग्रहण कारण न कीधुं भाव छे अति गूढ	१६५।
पिता पुत्री तणुं कारणश्रीमुख कह्युं छे कईवार	
श्री आचार्यजीसुं संबंध तेहनो कह्यो करी विस्तार	१६६।
नित प्रत्ये स्नेह रीते आवीने अेकांत	
दरशन करी पाछा वले अेहवो निपुण नेष्ट्यवंत	१६७।
अेवा प्रकार अनेक अेहना अलौकिकनी रीत	
आश्चर्य मोटुं असुर जाते प्रभुसुं घणी प्रीत	१६८।
वली कथा कहे आचार्यजी अति स्वतः थई प्रसन्न	
त्यां माधवभट कसमीरी आवे ते श्रोता अति वितपन	१६९।
माधवभटनो गुरू केशवभट ते आवे त्यांह	
रूची जोइ आचार्यजीनी आव्युं ते मनमांह	१७०।
वीनती कीधी अे शिष्यने हुं समर्पुं छुं आज	
अे रत्न मारे छे ते आवे सेवामां काज	१७१।
आचार्यजीअे कह्युं अे तुं समज्यो ते मननुं हेत	
अेहने तमो आपत नहीं तो अे हुं मागी लेत	१७२।
भाग्य अेहोनुं विस्तयुं आव्या प्रभुने शरण	
पुष्टी मारग अंगीकृत कीधो छे अेहनो वरण	१७३।
को दिवस रही घेर पधार्या चरणाट छे ज्यां धाम	
स्वजन ने निज भक्त तेहना पूरवा जे काम	१७४।
पछी टीकानो आरंभ कीधो सुबोधीनी तेहनुं नाम	
मुहुर्त वंत अर्थे आवीयुं उभा तेणे ठाम	१७५।
आपापणे अवसर समय कर जोडी नामी शीष	
सहस्र धारा पूर वाधे व्याख्याता जगदीश	१७६।
ते लखे माधवभट बेठा प्रष्ट भागे त्यांह	
ते लेखणी थांभे तेहने स्थल समजे नहीं ते त्यांह	१७७।
पोतेथी पूछे नहीं अेहवो निपुण नेष्ट्यवंत	
जेणे पग प्रभुनी द्रष्टि सनमुख कर्या नहीं आदी अंत	१७८।

એક સમય આચાર્યજીને કરી ત્યાં વિજ્ઞપ્તી	
એક વાત મારે મન વસી છે જો આવે તમારે ચિત	૧૭૯૧
જો મારગ પ્રગટ કર્યો તમો પધરાવો સેવા ઘેર	
તેહ જોઈ અને અનુસરે સહુ કરોએહવી પેર	૧૮૦૧
મેં આપથી કીયો નહીં પંથ ભક્ત હર સંતાપ	
કરવાયો હે જિન યહ મારગ સો પધારેંગે આપ	૧૮૧૧
શ્રી નાથજી ત્યાં ગોપ્ય રૂપે અતિને ઘેર સેવ્ય	
સેવા કાંઈ સમજે નહીં જાણે તે પ્રાકૃત દેવ	૧૮૨૧
મચીયોભટ મોહોલાઈ સસરે કરી વિનતી એહ	
અતિના ઠાકોર તણી સેવા કરો તમો તેહ	૧૮૩૧
એહોની સંપતિ તણો દોહીત્રને અધિકાર	
તેહ કરસે એહ સેવા કહયું તેણી વાર	૧૮૪૧
વિનતી બીજી વાર કીધી આનંદયા મન માંહ	
શ્રીનાથજી પધારીયા ઘેર હવા મંગલ ત્યાંહ	૧૮૫૧
ઇચ્છાને અભિમત પ્રકારે સેવા મારગ જેહ	
પ્રભુને ઉપયોગ રીતે પ્રગટ કીધો છે તેહ	૧૮૬૧
જાવદીક કૃત્ય જીવના એ થકી થયા કૃત્ય કૃત્ય	
સેવા મધ્યે ભાવ તે અનુસરે નહીં અન્યત્ર	૧૮૭૧
પ્રમાણ પ્રમેય સાધન સુખદ ફલદાનને ઉદ્દેશ	
સેવા સ્નેહ સંયુક્ત પ્રગટ કરી મહારાજશ્રી ગોકુલેશ	૧૮૮૧
આચાર્યજી ચરણાટ માંહેં રહે એણી રીત	
સ્વકીયને પોષણ કરે તે કરી અતિસય પ્રીત	૧૮૯૧
સવંત પંદર સિતેરે સુધી આશ્વીન દશમી દિન	
ગોપીનાથજી જનમ્યા પ્રથમ મન હવા સહુ પ્રસન્ન	૧૯૦૧
પછી વેદનું વ્યાખ્યાન દોહન કર્યું તે નિરધાર	
શ્રી ભાગવત વિવરણ કરી ત્યાં પ્રગટ કરે છે સાર	૧૯૧૧
સ્વકીયને હિત સ્વમારગના ગ્રંથ કીધા આપ	
નવરત્ન આદી અનેક તે ટઢવા જનના તાપ	૧૯૨૧
શ્રી આચાર્યજી વિણ મારગ એ પ્રગટ તે નવ થાય	
રસ પ્રાપ્તી શુદ્ધાચાર્ય ભજન વિના તે નહીં ઉપાય	૧૯૩૧
જે જન મારગ આચાર્ય તે એતન મારગી ફલદાય	
ભક્તિ પંથે સિદ્ધાંત વિના કારણ નહીં સમજાય	૧૯૪૧
તે માટે સર્વથા જાવું તે એહોને શરણ	
મારગનું ફલ દાન દઈ કરે ભક્તિ મારગે વરણ	૧૯૫૧
પ્રમાણે એમ કહયું છે અંશ છે જેહનો જેહ	
સ્વારથ મુકી સ્વતઃ કેવલ ભજે તેહને તેહ	૧૯૬૧

तेमज जे जन मारगी ते भावे प्रविष्ट थाय	
कृपा विना अे मारगनुं तत्त्वार्थ नहीं समजाय	११७।
जथार्थ स्वरूप श्री आचार्यजीनुं सार	
ईश्वर विना सामर्थ नहीं कोइ जाणवा निरधार	१८।
श्री आचार्यजी प्रणित मारग अतुल बल सामर्थ	
वृतांत प्रभुनुं हेत ते समजे नहीं कोइ अर्थ	१९।
कारण अनंत अनंत विधि ने इच्छा चरित्र अनंत	
ते विचारी निज रूप प्रागट्य श्री विठुल गुणवंत	२००।
जगत वंदन जगत हित प्रभु जगतना उपकार	
तैलंग मणी द्विज तिलक अे सहु जगतना उध्धार	१।
प्रेम लक्षण विमल जश पंथे भक्तनो विस्तार	
करवा ते द्रढ स्थिर स्थापवा आपवा भजन अपार	२।
चरण रेणुं प्रताप बल जे जगतमां विक्षात	
ब्रह्मादिक समजे नहीं छे वेदने अज्ञात	३।
सवंत १५७२ वदी पोष नवमी दिन	
वार शुक्र शुभ करण जोग नक्षत्र ते धन्य	४।
उदयात घडी अेकवीस पल पचीस उत्तम पेर	
नाथ श्री विठुल प्रगटीया श्री आचार्यजीने घेर	५।
अक्काजी जे महालक्ष्मी आनंद अंग न माय	
मोद मनमा अति घणो ते हैयामां न समाय	६।
दशो दिशा उद्योत थई ने हवो जय जय कार	
जात कर्म कर्या सहु आचार्यजीअे तेणी वार	७।
वाजिंत्र विविध प्रकार वाजीया आपीआ बहु दान	
बंदीजन पहेरावीआ ते करी अति सनमान	८।
बारणे तोरण चोक पूर्या मांगल्य कीधा साज	
आचार्यजी अति हरखशुं ते भाग्य माने आज	९।
श्री आचार्यजीनी उत्कर्ष कयां लगी ते कहेवाय	
जेहने पुत्र श्री गुंसाईजी कह्युं वचन अे समुदाय	१०।
जेहनी गोदे खेलीआ वर रसिक सुंदर बाल	
स्नेह रूपे परम पुरुषोत्तम श्री गोकुल पाल	११।
उतरोतर अधिक अधिक प्रकार प्रागट्य अेह	
न भूतो न भावी अेह सम ते आधुनिक छे जेह	१२।
पछे अन्न प्रासन्न करावी नित्य करे बहु वात्सल्य	
अलौकिक सामर्थ जे दिसे ते अति प्राबल्य	१३।
समय थये उपवित दीधुं धरी मन उत्साह	
सकल गुण पूरण प्रगट दीसे ते बालक माहां	१२४।

माधव सरस्वति वाराणसीमा भणवा मुक्या ज्यांह	
विद्या स्वतः स्वरूपे आवी आगल उभी त्यांह	१२१५।
श्री गुंसाईजीनी सेवा करवा विद्या सहुने कोड	
श्री आचार्यजीअे प्रगट दीठो होंडती संघोड	१२६।
श्री आचार्यजी कारण स्वरूप ते करे बहु सिद्धांत	
तत्व सहनुं सत्व आदि वेदने वेदांत	१२७।
श्री भागवत तत्त्वार्थनो कर्यो ग्रंथ निबंध	
निर्णय ते सघला शास्त्रनो परमारथनो सींधु	१२८।
टीका त्रण स्कंधनी कीधी भागवत सार	
पछी आज्ञा अेम हवी करो दसमनो विस्तार	१२९।
विलंब स्व निकटगमन जाणी थई आज्ञा अेह	
विरह असही लही प्रभुनो आरंभ कीधो तेह	१३०।
पछी चरणाटथी जइ अडेल कीधो वास	
त्यां गोपीनाथजीनो विवाह कीधो लग्न जोइ सुखरास	१३१।
श्री गुंसाईजीनो विवाह करवा कर्यो मनोरथ बहु	
उत्साह मन आनंदसुं त्यां तेडया स्वजन सह	१३२।
विश्वनाथ भट वागरोदी स्त्रीनुं भवानी नाम	
तेहो घेर कन्या श्री रूकमणीजी सुशील सुखनुं धाम	१३३।
आदर अति उत्साहसुं विवाह ते मल्यो सही	
वरस आठना रूप सुंदर शोभा न जाअे कही	१३४।
विवाह हवो आनंदसु ते हरखनो नहीं पार	
सौभाग्य अेह थकी हवा अति भाग्य सह विस्तार	१३५।
पछी यज्ञ कीधो सकल शास्त्रनी रीत रक्षक धर्म	
नियंता सकल ते धर्मना जेह अेहोना मर्म	१३६।
पछी श्री गोकुल पधारीया आव्या मधूपूरी मांह	
द्वितीय आज्ञा तेह समय प्रभुअे कीधी ते त्यांह	१३७।
तेह पण मानी नहीं अडेल आव्या फरी	
अेकादसनो आरंभ कीधो दशम पूरण करी	१३८।
विरह कलेशातुर थकी कृपा रोषपूरक जेह	
आज्ञा त्रीजी अेम हवी प्रभुनी ते निःसंदेह	१३९।
पछी आवश्यक मनमां विचार्युं पधारवुं निरधार	
विचार पूर्वक अंतःकरण प्रबोध कीधो सार	१४०।
स्वतः जे पूरण सकल पोता तणुं सामर्थ	
श्री गुंसाईजीने तेह सोप्युं विस्तार मारग अर्थ	१४१।
सन्यास लीधो लोक गोचर निर्णय कीधो आप	
प्रभु निकट जइ मल्या हर्यो विरह संताप	१४२।

सवंत पंदर सत्यासीअे असाड सुदी दिन त्रीज	
भूतलमाथी विजय कीधो धरी मनमां धीरज	। २३३।
वरस अठावन उपर सात दिन बे मास	
राज आज्ञा प्रमाणे निकट कीधो वास	। ३४।
पूछयुं मारग प्रगटनुं कारण करी विस्तार	
कीधुं तेह कहयुं सहु वली कयों वचन उच्चार	। ३५।
पूरण पुरूषोत्तम स्वतः प्रागद्य केरो अर्थ	
दान करवा जीवने नहीं अवर कोइ सामर्थ	। ३६।
सगमें भाव धरी मन करी इच्छा रमण अनूप	
सत्कार करी अेम आणीयुं मन वचन गोकुल भूप	। ३७।
आचार्यजीअे श्री गुंसाईजीने कहयुं करवुं जेह	
पृष्टि मारग रीत प्रीते प्रगट कीधुं तेह	। ३८।
प्रविष्ट कीधा जीव मारग पुष्टि केरी रीत	
सेवा सुखद प्रकार करी देखाडी सघळी नीत	। ३९।
वादार्थ जे आवीआ अहींया महा पंडित राज	
तेह जीत्या मारग बलथी सर्या तेहना काज	। ४०।
हरिवंशजी आदि देइ जेहवा अेहवा भक्त	
देखाडी पदकमल प्रेमे कर्या त्यां अनुरक्त	। ४१।
शुध्द मारग पुष्ट केरा प्रगट कीधा ग्रंथ	
स्व मारग हित स्वकीयने जे प्रेमनो छे पंथ	। ४२।
आर्या ने श्री गोकुलाष्टक भक्तिहंस जे सार	
विवेक जे मांहे कयों छे जे क्षीर नीर सविचार	। ४३।
भक्तिहेतु निर्णय विद्वनमंडण विहार रस उल्लास	
वृत्तचर्या दानलीला रमण सुखनी रास	। ४४।
गुप्तरस जे आचार्यने विचित्रतर जे गान	
त्रिभंग ललित उदबोध जे श्रींगार रसनं नहीं मान	। ४५।
स्वामिनिस्तोत्र ने स्वामिन्याष्टक कृष्णप्रेमामृत	
श्री वल्लभाष्टक सर्वोत्तम भाव जनित विनती सत्य	। ४६।
टीपणी भाव सुबोधीनी ने प्रेमामृत विवर्ण	
ग्रंथ त्रण आचार्य कृतनुं विवरण आरत हरण	। ४७।
गीता तात्पर्य ग्रंथ ने मुक्ति जे तारतम्य	
अेतनमारगी हित कर्युं अहीं अन्यनो नहीं गम्य	। ४८।
षटपदीअ प्रबोध अेणीपेरे ग्रंथ कीधा बहु	
तात्पर्य केवल भक्त अर्थे अनुसरे जेम सहु	। ४९।
चरणाट मध्ये यज्ञ कीधो राखवा मर्याद	
जे सहेज कारज अे करे त्यांहां धर्मनो आस्वाद	। ५०।

जेम मद गलित हस्ती जे मारगे थई पलाय	
प्रबलथी अेम चालता त्यां सहेज मारग थाय	१२५१।
जेणे श्री गुंसाईजी जाण्या तेहना भाग्य तणो नहीं पार	
कृपा साधन रूप ने फलदाननुं अे द्वार	१५२।
वार खट गुजरात जइ खट रस कयों संपन्न	
जेहना श्री प्रभुजी विषे थया हाव भाव सर्वे अनन्य	१५३।
पधारे जे जे स्थले तेहना भाग्य पूरण थाय	
कारण सहु पोते लहे पण प्रगट केम कहेवाय	१५४।
ब्रह्मांड पुराणे अठोतरमें अध्याये कह्युं अेह	
अेह प्रागट्ये जीव बत्रीस लक्ष उधार करशे तेह	१५५।
जे समय थई अे वारता श्री प्रभुजी आगल	
श्रीमुखे कह्युं प्रत्यक्ष त्यां प्रमाण अति निर्बल	१५६।
और यहु तो मिथ्या है जिन लिख्यो अेसो भ्रांत	
अे प्रागट्य पूरणमां नहीं लिख्यो आदी अरू अंत	१५७।
अलेखक प्रागट्य ताकुं लिखे लेखन कोन	
वेदादिक अज्ञात इन अब भक्ति हित कीयो गोन	१५८।
महातम श्री गुंसाईजीनुं छे ते अनेक प्रकार	
शास्त्र वचने करी ते पामे नहीं को पार	१५९।
महातम अपरमित पार नहीं केम होये जीव अग्र	
रताइ ठाकोर कृत श्लोक श्रीमुखे कह्यो कारण समुग्र	१६०।
श्री विठ्ठलना पद कमल बिराजे महीतल मांह	
वैकुंठ लोक उत्कंठा घणी जे जइ जोइअे त्यांह	१६१।
सभा मध्ये प्रसंग प्रभुअे कहयो श्रीमुख मुसकाय	
ते सभा समय प्रसंगभक्त भाग्य कह्युं नव जाय	१६२।
प्रभुजीअे प्रकाश कयों मुशकनी मधुरे बोल	
रताइ ठाकोर कृत श्लोक श्रोता कोण करूं समतोल	१६३।
पंचोली सावधान श्रोता मुदित मन महाराज	
आगल अेहने प्रगट स्थलनुं कह्युं कारण काज	१६४।
सभा मध्ये श्रीमुखे कह्युं छे कइ वार	
द्रष्टांत कारण लख्युं छे अे वचनने अनुसार	१६५।
वली प्रकार बीजो प्रिछवो जे अेवडो उतकर्ष	
स्वरूप अनुभव अति घणो प्रेमे मुदित मन हर्ष	१६६।
प्रमाण कारण संदेह निवारण गोकुलेश अष्टक जेह	
प्रीय वस्तु पोता तणी श्री गुंसाईजीअे लखी तेह	१६७।
अेहनो ते आसय समजवाने नहीं अवर उपाय	
अे प्रभु कृपाअे भगवदी जो कहे तो समजाय	१२६८।

અનન્ય ભક્તસું ધર્મ સંગમ સહેજનું સામર્થ	
અનુસરે અનુભવ વસ્તુ વૈભવ સરે સઘઢા અર્થ	૧૨૬૧।
એહેવું શ્રી ગોકુલેશ સ્વરૂપ નહીં ઉપમાને અનુસાર	
મૂલભુત પ્રકાર પૂરણ ઓલખ્યું અગ્નિકુમાર	૧૭૦।
મહા રસાત્મિક રસિકવર રસનાયક રસનિધી રૂપ	
રોમ પ્રતિ રસ કોટિ ધારા એહેવું સહેજ સ્વરૂપ	૧૭૧।
શ્રીંગાર રસનો સાર ઉદધી મધ્યે દધી અમૃત રૂપ	
ત્યાં મથી માખન કાઢીયું કૃત્ય નીત્ય નવલ અનૂપ	૧૭૨।
અષ્ટકમાં ઉભય આત્મિક કીધું સ્વરૂપ સૂચન સિધ્ધ	
શ્રી વિઠ્ઠલભવને સુખ સદને વદને શ્રી ગોકુલપતિ મહા નિધ્ય	૧૭૩।
પ્રભુજીએ પોતે પ્રમાણ કર્યું આનંદ વદન પ્રસન્ન	
ભગવત સ્વરૂપ ભગવદૈ રેવ જ્ઞાપ્યતે બોલ્યા એમ વચન	૧૭૪।
ત્યાં આશંકા ઉપજશે એળીપેર પુરૂષોત્તમ એક પ્રકાર	
તે સંદેહના સમાધાન અર્થે કહું છું કરી વિસ્તાર	૧૭૫।
અનેક પ્રાગદ્ય હવા પહેલાં લૌકિકમાં મહાતમ	
અતુલ પ્રાગદ્ય શ્રી ગોકુલપતિનું વેદ વચને અગમ્ય	૧૭૬।
પરમપુરૂષોત્તમોત્તમ તે લોકોતરને ન્યાય	
ન ભૂતો ન ભાવી હશે એહેવું પ્રાગદ્ય શ્રી ગોકુલરાય	૧૭૭।
વાગધીશપતિ પ્રથમ પ્રાગદ્યા રાખવા વેદ મર્યાદ	
કર્મ કલેશનો લેશ ટાલી વાદી મેટ્યા વાદ	૧૭૮।
તેહો ઘેર પ્રાગદ્યા પુરૂષોત્તમ તે પૂરણ પરમાનંદ	
ત્યાં વેદની નગમ્ય અગમ્ય વાળી એહવા પ્રગટ શ્રી ગોકુલચંદ્ર	૧૭૯।
અગમ્ય કહ્યું જે વેદને તેહનો ટાલવા સંદેહ	
પ્રમાણ અર્થ વચન કીધું શ્રીમુખે કહ્યું છે તેહ	૧૮૦।
શ્રીજી આગલ એક સમય સુતીયો નારાયણદાસ	
ક્ષત્રી જાતે મહેદ રૂપે આવીઆ પ્રભુ પાસ	૧૮૧।
કહ્યું કવિત કારણ ઘણું જાળી આનંદ ડર ન સમાત	
મન મુદિત થઈ એમ બોલ્યો એક વેદકી એ વાત	૧૮૨।
તે સાંભળી શ્રીમુખે બોલ્યા મોદ જુત સંકુચાત	
પ્રેમ પુલકિત પ્રસન્ન વદને એ વદે ન જાણે વાત	૧૮૩।
વેદ તો પ્રાચીન છે પ્રાચીન એહેને જ્ઞાત	
આધુનિક પ્રાગદ્ય અભિનવું એની શું જાણે એ વાત	૧૮૪।
અનાદ્ય પુરૂષોત્તમ એહવા અનન્ય જન આરાધ્ય	
લોકોતર લીલા કરણ નહીં શાસ્ત્ર સંમત સાધ્ય	૧૮૫।
પ્રાગદ્ય સ્થલ તે પ્રબલ કરી અને વસ્તુત્વ નીરદૃષ્ટ	
તે પુરૂષોત્તમ ઘેર પ્રગટીયા જે સાર પુષ્ટનું પુષ્ટ	૧૨૮૬।

પ્રાગદ્ય અપરમિત અવિધિ જેહની ન જાણે સ્વતઃ સુજાણ	
કૃપા વૃષ્ટીસું દ્રષ્ટિ સંપત્તિ અનુભવ એહ પ્રમાણ	૧૨૮૭।
સ્વકીય સૃષ્ટિ સંતોષ પોષણ ભાગ્ય અર્થ ઉચ્ચાર	
સહેજમાં સિધ્ધાંત કરી કહ્યું પ્રમેય પ્રબલ પ્રકાર	૧૮૮।
અવતારથી અતિરિક્ત એહવા પરમ પુરુષોત્તમ સોય	
તે પુરુષોત્તમ વિણ અતુલ પ્રાગદ્ય અન્ય સ્થલ કેમ હોય	૧૮૯।
પિતા પ્રપિતા પિતામહ તે નિરાસક્ત નિરદોષ	
સામર્થથી સામર્થ અધિક જ્યાંહાં પ્રભુ પ્રબલ રસ કોષ	૧૯૦।
એકથી એક અધિક પ્રતાપી કોટિક કારણ કુલ ધર્મ	
આદ્યથી લેઈ અવિધિ સુધી સાંભલો અનુકર્મ	૧૯૧।
લક્ષ્મણભટ અતિ સુંદર નિગમ કલા અવતાર	
ત્યાં અલૌકિક ફલ અગ્ની રૂપે કોમલ ક્રાંતી અપાર	૧૯૨।
મહા પરાક્રમી મધ્ય રસ તે શ્રી વિઠ્ઠલનાથ સ્વરૂપ	
માધુર્ય તે મહા સ્વાદ પોતે શ્રી વલ્લભ ગોકુલભૂપ	૧૯૩।
વઢી વિશેષ વિસદ લખ્યું જે લોકમાં મહિમાય	
દ્રષ્ટાંત વિણ તે વસ્તુ વેહેરો ઓલખ્યું નવ એ જાય	૧૯૪।
મલીઆચલ તે અચલવાળી આચાર્ય અદભુત દેહ	
વૃક્ષ ચંદન જગત વંદન નાથ વિઠ્ઠલ જેહ	૧૯૫।
સુવાસ સહિત જે ચંદન તરૂ તે સકલ આવે કાજ	
સૌરભ સકલ મધ્યે અકલ એહવા શ્રી ગોકુલપતિ મહારાજ	૧૯૬।
ઉદયાચલ આચાર્ય અવની હવો ન એહવો કોય	
શ્રી ગુંસાઈજી સુખનિધી સૂરજ પોતે પ્રગટીયા ત્યાં સોય	૧૯૭।
તે કાંતિ કારણ કરૂણામય શ્રી વલ્લભ સુખની રાસ	
એહવો મારતંડ મહી તલે પ્રભુ કોટિ કિરણ પ્રકાસ	૧૯૮।
પ્રકાસ પાંખે સૂર્ય શોભા કેમ હોય સંપન્ન	
ઉદય હવો જેમ અમ્ર છાહ્યા જામીની તેમાં દિન	૧૯૯।
ઉતરોતર ઉત્કર્ષ એળીપેરે પ્રગટ અનુભવ એહ	
પ્રમાણ અર્થ કહું વલી સર્વે સુખ્યું છે તેહ	૨૦૦।
યદિવિંશે ખિલવંશ એહવા ગુણ સાગરે કહ્યું અતિ હર્ષ	
ગંગાધર સોમયાગીથી ઉતરોતર ઉત્કર્ષ	૨૦૧।
ઉત્કર્ષનું આશ્ચર્ય શું પળ મોટું આશ્ચર્ય એહ	
ભૂતલ રહસ્ય પ્રાગદ્ય પ્રગટ કર્યું ભૂતો ન ભાવી એહ	૨૦૨।
વલી સાયા ગઢવીનું કવિત જે વલ્લભ લીધા અવતાર	
એ પ્રકાર ઉપર પ્રભુ પ્રસન્ન તે સુખ્યું સહુ બહુવાર	૨૦૩।
લિખિત પૂર્વજ કીર્તિ યાતાયાત ગુણ આધિક્ય	
એ શ્લોક શ્રીમુખે કહ્યો સર્વે સુખ્યો છે તે વ્યક્ત	૨૦૪।

अेम आचार्यजी घेर श्री गुंसाईजी विराजे अेणीरीत
 हवे कह्युं प्रागद्य हशे जे सर्वोपर अति प्रीत्य ।३०५।
 श्री गुंसाईजी घेर गोप्य लीला प्रगट कारण काज
 अंतरंग रस वस थई करी गर्भ स्थिति महाराज ।६।
 श्री गुंसाईजी तणुं अेक रसना वरणन कर्युं नव जाय
 ज्यां कोटि काम संपूर्ण पोते प्रगद्या श्री गोकुलराय ।७।
 श्री रूक्षमणीजी गर्भ भूषित कर्या श्री महाराज
 आगल तेह विसद करुं सांभलो रसिक समाज ।३०८।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अद्भुत
 विचित्ररस व्याखाना गोपालदास
 विरंचित प्रागद्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम
 प्रथम तरंगे मांगल्य - ४ चोथुं
 संपूरणम् ।। समाप्तम् ।।

માંગલ્ય - ૫ - પાંચમું

શ્રી શ્રી શ્રી ગોકુલેશો જય જયતિ

શ્રી પ્રાગદ્ય સિદ્ધાંતનું માંગલ્ય પાંચમું લખીએ છીએ।

રાગ જૈત શ્રી : “પુષ્ટીમારગી જે ભગવદી વલ્લભના અનુરાગ્યાજી” બીજી જાત
“આજ સખી શ્રી ગોકુલપતિ આવ્યા કીજે મનના ભાવ્યાજી” એવી જાતે ગવાશે

- શ્રી ગુંસાઈજી ઘેર શ્રી રૂક્ષ્મણી સૌભાગ્ય તણી એ રાસજી
શીલ સુભાવ સુકોમલ મન અતિ કૃપા તણો તે નિવાસજી ૧૧।
સુંદરતા અંગ અંગ ભરી અતિ રૂપ તણો નહીં પારજી
લોચન પ્રેમ રસાલા કોઈ નહીં એ તણી અનુહારજી ૧૨।
લક્ષણ પૂરણ પ્રેમ સહિત એ સકલ ગુણ સંપન્નજી
અતિ ગંભીર ભાવ પૂરણ મન પરસ્પરે અનન્યજી ૧૩।
પુત્ર ત્રણ જે પ્રથમ હવા જે ઘટ ગુણને અનુકર્ણજી
આપાપણે ગુણ અનુસરી કર્યો તેહ આચર્ણજી ૧૪।
પણ તેથી તૃપ્તી હોએ નહીં અભિલાષા અતિશેથાયજી
પ્રાગદ્ય પરમ અલૌકિક મનોરથ તેણે મન અકુલાયજી ૧૫।
શ્રી ગુંસાઈજીનો ભાવ ગૂઢ તે લહેવા ન કોઈ સામર્થજી
આતુર અભિલાષિત છે જેહને તેહ તણો મનોરથજી ૧૬।
અચિંત્યાનંત શક્તિ વંત ને મહામહિમા છે જેહજી
અતિ અધીર ભક્ત તણે વસ રહે ન અણુ વિણ તેહજી ૧૭।
માધુર્યતા સંયુક્ત અને વલી પરમ અગણિતાનંદજી
તાપ હારક સર્વાંગ તણો જે પરમ રસિક સુખ કંદજી ૧૮।
લીલા રસ રસાત્મિક પૂરણ પુરુષોત્તમ નિધી જેહજી
આશ એ પ્રાગદ્ય તણી મન અધિક અધિક છે એહજી ૧૯।
પોતે પ્રગટ કરે નહીં એ કારણ એક અનંતજી
રૂઢે પ્રેમ પુરિત ન સમાએ ગુણે ગુંફીત ગુણવંતજી ૨૦।
રસ સહિત આવેસે રૂક્ષ્મણીજી આગલ કહીય પ્રકાસજી
એ ભાગ્યરાસ સુખરાસ રસ પુત્ર તણી છે આસજી ૨૧।
એ અભીષ્ટ ક્યારે હોસે ગર્ભા સ્થિતે શોભા અંગજી
નેત્ર શીતલ ત્યારે થાશે દેખીસ એ બાલ ઉછંગજી ૨૨।
તેહ સુણી રૂક્ષ્મણીજી બોલ્યા હું કહી ન શકું સંકેતજી
ભાગ્ય થકી એ પ્રગટ કર્યું તમો મારા મનનો હેતજી ૨૩।
સાંભલતા પરસ્પર મનને વાધી અતિશે ફૂલજી
ભાવ એક એકે બેહુ થયા રસાવેસ અનુકૂલજી ૨૪।

स्नेह परस्पर अधिक उपज्यो आरत अंतःकरणजी	
अति प्रिय प्रेमे अभिलाष्या महा सकोमल चरणजी	। १५।
भाव जुजुअे प्रेमे कीधा प्रेम तणो अभिलाषजी	
हृदया रूढ स्वरूप थयुं छे तेहज अेहनी साक्षजी	। १६।
साधन अंग अंगनी आरत मन वांछित फल जेहजी	
अंतर आत्मिक अनुपम भावे प्रगट थयुं छे तेहजी	। १७।
उपज्यो अधिक प्रेम पुलकित तन न्यारी न्यारी रीतजी	
लहे न कोइ पोते पोतेथी आंतरिक जे प्रीतजी	। १८।
भाव तणुं जे स्वरूप आधिदैविक लोभात्मीक रूपजी	
तेणे लोभे लोभात्मीक कर्या अे केवल लोभी स्वरूपजी	। १९।
स्वरूप आत्मिक सर्व अंगने प्रगट अेहवुं ध्यानजी	
कारुणिक मनोरथ तणे रहयुं न बीजु ज्ञानजी	। २०।
परम प्रिय दीनत्व रूप जे प्रगट थयुं त्याहां आवीजी	
आगम अंकुर मांगल्यार्थे जे होअे सहेज सुभावीजी	। २१।
गदगद कंठे कहे रूक्षमणीजी मारे मन अेम भासेजी	
मारी तो योग्यता नथी पण भाग्य तमारे थासेजी	। २२।
इच्छा सामर्थथी आव्युं अेहवुं अेहोने मनजी	
परस्पर अे सहेज सूचवे हशे काज संपन्नजी	। २३।
मास सुदिन ते घडी सफल जे समय थयो अे प्रसंगजी	
श्री गुंसाईजी पूरण गुण सुणी ते वाध्यो मनमां रंगजी	। २४।
अेह मनोरथ मनतणो अव्यक्त अलौकिक जेहजी	
ते सघलो श्री प्राणपतिअे सम्यक जाण्यो तेहजी	। २५।
सत्य भाव सत्य संकल्प सद्य ते अंगी कीधोजी	
लीला रस विस्तार रमण अर्थे ते सिद्ध करी लीधोजी	। २६।
अंतरंग अंगवद भक्त जे हवा प्रभु उपयोगीजी	
अंकित लही समय जोइने मल्यो अेह संयोगजी	। २७।
हे प्राण प्रिय परम पुरुषोत्तम करूणा सिंधु अपारजी	
में प्रथम विनती करी हती ते राजे करी उधारजी	। २८।
अेह मनोरथ मारो पूरण कीधो सकल सोहाग समेतजी	
कारण अलौकिकने वली जे माहां जगत तणुं छे हेतजी	। २९।
प्रभुनी रूचीथी प्रागद्य अेहनुं कारण अे माहां जाणीजी	
रसावेस प्रसन्न प्राणपति देखी मन अेम आणीजी	। ३०।
इच्छाथी प्रगद्या श्री गुंसाईजी कलीमांह मारग काजजी	
ईच्छाथी उछाह तेहोने सुणीअे श्री महाराजजी	। ३१।
करी दंडवत कृपानिधिशुं कृपा शक्ति कह्युं अेहजी	
जगत उद्धरण उद्धार करेवा करू वीनती तेहजी	। ३२।

મારગ સિધ્ધ સિધ્ધ સામગ્રી થઈ પ્રભુને સામર્થજી	
કૃપા સકલ પૂરિત રસ પૂરણ તેહ તણો છે અર્થજી	૧૩૩।
અતિ પરિતાપ તાપ પરિપૂરણ પ્રગદ્યા એહોને આજજી	
આપું પ્રગટવું સીંચન કરવા કહેતાં આવે લાજજી	૧૩૪।
મહેદ ભક્ત કૃષ્ણદાસી આદિ જે રસ ઉપયોગી જેહજી	
ઇચ્છાથી આગલ પ્રગદ્યા અભિલાષ કરે છે તેહજી	૧૩૫।
પરમ રસિકવર ગોકુલપતિ અતિ વલ્લભ મન માંહજી	
તાપ જનિત આતુરતાએ આરતિ લાગી મન માંહાંજી	૧૩૬।
એ અનુદિન ચિંતન ચિતમાં તે પડે નહીં ચિત ચેનજી	
ચિતવે ચતુર શિરોમણી જોવા લોભી એહોના નયનજી	૧૩૭।
વ્યાકુલતા એ ભાવ તણી તે શાંતા ક્યેમે ન થાયજી	
પ્રીટ સુંદરવર તમ સાથે તે એણી પેરે અકુલાએજી	૧૩૮।
સમજે નહીં પોતે થકી પોતાના જે છે ભાવજી	
પ્રગદ્યો સહેજે એહ તમારા આગમનો અનુભાવજી	૧૩૯।
એહ વચન સુણી કૃપા શક્તિનો કીધો બહુ સતકારજી	
નિજ ઇચ્છાતે કરી વિનતી પ્રસન્નતા નહીં પારજી	૧૪૦।
અંગ અંગ ભાવ પૂરિત થયા મન માંહે એહ વિચારજી	
લીલા નિત્યથી કરવી જે લીલાનો વિસ્તારજી	૧૪૧।
અતિ પ્રમોદ ફૂલેસુંદરતા પ્રગટ થઈ જે અંગજી	
અનુભવી જોઈ મોહિત થયા જે અનુભવે અનુદિન સંગેજી	૧૪૨।
આ લીલા વૈષ્ણવ સાથે સામગ્રી સર્વ સમેતજી	
તેહ ભાગ્ય સરાયે તેહ તણાં જ્યાં પ્રગદ્યાનું હેતજી	૧૪૩।
વિલંબ નહીં આતુરતાને જે ઇચ્છા તેહ પ્રમાણજી	
કરવા દાન સહિત એણી પેરે એહવા પરમ સુજાણજી	૧૪૪।
સ્વતઃ જગત મંગલ હિત અર્થે નિઃસાધન ફલ રૂપજી	
મૂલભુત શુધ્ધ પુરુષોત્તમ ઉત્તમ એહ સ્વરૂપજી	૧૪૫।
ગર્ભ સ્થિતિ ન્યાંએ રૂક્ષમણી કર્યા પરમ સૌભાગ્યજી	
જાણ્યું ન જાએ સમજ ન પડે જે અદ્ભુત કોણ એ ભાગ્યજી	૧૪૬।
સૌભાગ્ય તણું સૌભાગ્ય અને મહાભાગ્ય તણુ ફલ જેહજી	
તે સ્થાપિત કીધું શ્રી માત ચરણે જશ વિસ્તાર્યો એહજી	૧૪૭।
માઘ માસ પ્રફુલ્લિત હવો ને શુક્લ પક્ષ સુભ વંતજી	
પ્રગટ થયા રસના અંકુર આગમ થકી એ વસંતજી	૧૪૮।
ખટ રૂતુમા જેષ્ઠ શિરોમણી કારણ રસનું જેહજી	
તે માટે એ માસે સ્થિત કરવું કારજ રસ તેહજી	૧૪૯।
શ્રી ગુંસાઈજીના ભાવ વિવસથી પ્રવિષ્ટ થયા જેમ જોતજી	
શ્રી રૂક્ષમણી ગર્ભમાં મળી ભૂષણ અતિ પ્રગદ્યો ઉદ્યોતજી	૧૫૦।

तेणे विद्युलता कोटि प्रकाश रूप श्री रूक्ष्मणीजी सोहेजी	
परम अगणितानंद स्वरूपे स्थिति कीधे सहु मोहेजी	१५१।
ते दिवसथी जगतमां प्रसर्यो सौभाग्य जनित आनंदजी	
सकल मोदे फूले प्रफुलित थया हवो ते सुखनो कंदजी	१५२।
आनंदने आनंद वधाइ मोदने मोद अपारजी	
सुखने सुख उपज्युं घणुं कांइ शोभानो नहीं पारजी	१५३।
कामे कठिण कमान कसी मन पामीने अति खेदजी	
रति सु रति करसे अे प्रभ मनमां जाण्यो अे भेदजी	१५४।
तेह दिवसथी प्रीय आतुरने खेदे मारे बाणजी	
व्याकुल करे विरह उपजावे केहेनी करे न काणजी	१५५।
अज्ञान अधमता प्रबल हता ते थया आप गति मंदजी	
जीव जाचना टली जगतनी मेटयो सकल दुःख द्वंदजी	१५६।
तिमिर दंभ ने दोष दूराग्रह अहंकार पाखंडजी	
कपट कुटिलता अे कलीयुगनी टली सकल ब्रह्मांडजी	१५७।
सुर नर मुनि सकल देवना पति ज्यां त्यां जैजैकारजी	
सहेज मोद सहुने प्रगट्यो पण समजे नहीं प्रकारजी	१५८।
प्रगट हशे जेहने हित अर्थे तेहने मोद न मायजी	
आगम ने आगमन सूचवे अतिशे आतुर थायजी	१५९।
नव अंकुर प्रगटित रसावेली नवदल नवली प्रीतजी	
फेली पोहोंची प्रेम भर पूरित आशा रसनी रीतजी	१६०।
सामग्री लीला उपयोगी सहित सकल रस साजजी	
सिध्द थई अने आगलथी पहेली जे प्रभुना हित काजजी	१६१।
ते सहु भगवदिने दिन प्रतिक्षणुं वाधे नवली भांत्यजी	
अंतर स्थिति श्री रूक्ष्मणीजी ओपे अनुपम कान्तजी	१६२।
अंतरथी आभा झलके सर्वांगे जोती अपारजी	
अंतर द्रष्टे करी अंतर गति निरखे वारंवारजी	१६३।
अेवा अनुभवथी श्री रूक्ष्मणीजी हरखे हरख अपारजी	
मनोरथ अंत थकीअे अधिक ते कीधुं तेणी वारजी	१६४।
मनोरथ हेत सत्य सहु करवुं अेहवा आरति हरणजी	
श्रीमात चरणने अंगे प्रगट्या गर्भ तणा अनुकर्णजी	१६५।
पांडु वरण प्रगट्यो अंगे ते लौकिक भासे भांतजी	
रसिक राय तणो जस प्रगट्यो उज्ज्वल तेहनी कांतजी	१६६।
सौभाग्य भरे गर्वे गौरवथी चाली सके न व्यर्थजी	
सोच्या मांहां श्रमित थई आवे नहीं वचन सामर्थजी	१६७।
अेह स्वरूप रसे रूची वाधी बीजुं कांइ न भावेजी	
मन वांछित मनमा इच्छेथी भोजन अरूच जणावेजी	१६८।

बल सूचे अंतर अतुल बल तेथी निर्बल अंगजी	
प्रभुथी मन अलगुं नव थाअे थई ते मनसा पंगजी	१६९।
भक्ताभरण गर्भ तेणेथी रूची नहीं आभरणजी	
अंग तणी संभाल नहीं अेहवा प्रगट्या आचर्णजी	१७०।
जेम जेम सौभाग्य कला वाधे तेम तेम थाअे कृश गात्रजी	
विधि विधि वात्सल्य विवेक करे त्यां सघला गुणीजन मात्रजी	१७१।
सहीयर समाणी सहु मली आवे बोलावे लेइ नामजी	
वात करे वल्लभनी अेहने अेह थयुं अभिरामजी	१७२।
आप सुशील सुभाव थकी ते वचन दूरावी बोलेजी	
सहेज वचन रस भरथी प्रगटे जेम रसना पट खोलेजी	१७३।
मंगल सकल मातु पदकमले लपटाणा रहे संगजी	
प्रभुता भावे वचन नव बोले समजावे भुअ भ्रंगजी	१७४।
स्तन उपर श्यामता तेहनी शोभा प्रगटी आपजी	
दुग्ध पात्र अेक चक्रवर्तीना उपर कीधी छापजी	१७५।
अेह स्वरूप प्रगट जोयानी सादर उपजी मनजी	
बीजुं कांइ रूचे नहीं अेहोने मन लाग्युं निशदिनजी	१७६।
क्यारे प्रगट हशे अे परम धन देखीश मारे नयणजी	
क्यारे उछंग लेइ सुनीअे माधुर्य मधुरा वेणजी	१७७।
क्यारे हुं मारा वल्लभने करावुं स्तन पानजी	
क्यारे अेहोनी पदरज मुने करशे अेहवुं दानजी	१७८।
क्यारे बेहु करसुं लेइ उरसुं चांपी चुंबन देसुंजी	
कोडे करी अेहोने बोलाववा शा शा नाम धरसुंजी	१७९।
क्यारे अवनी पर उर धसता मारे सनमुख आवेजी	
चूटकी देइ साने बोलावुं अे कौतिक मन भावेजी	१८०।
क्यारे उवटणे नवरावुं केशर कुमकुम रोलजी	
उपर जल वारी नाखुं काजलबिन्दु करुं कपोलजी	१८१।
गुथुं चोटी अंजन नयणे भूषणनो नहीं पारजी	
कटि पायल घुंघर घमघमती नेपूरनो झमकारजी	१८२।
क्यारे खेलवणा कोयल फीरकी कंदुकनी जोडजी	
खेलावुं सनमुख बेसादिने पोहोंचे मारा कोडजी	१८३।
क्यारे आवी उरसुं लागे कंठ मांह बांहय घालीजी	
मुख चुंबुं उरसुं चांपीने शीतल थाअे छातीजी	१८४।
अेणी पेरे आशा रूपी सागर उरमां न समायजी	
उपजे तरंग मनोरथना ते रोक्या क्येमे न जायजी	१८५।
रूचिर चित्र जुअे उर अंतर अेहोने सादर अेहजी	
क्षणुं क्षणुं प्रति करे नौतम पेरे अनुसंधान न देहजी	१८६।

ભાવાત્મિક નેત્રે અવિલોકે સાંપ્રત્યની અનુહારજી	
લોચન પ્રેમ સ્નિગ્ધતા પૂરીટ શોભા પરમ સુચારજી	૧૮૭।
માસ માસે રસ પૂરિત હોય શોભા પ્રગટી અંગજી	
મન આનંદ કોઢ પૂરણનો વાધે પ્રતિદિન રંગજી	૧૮૮।
એવું મુખ શ્રી રૂક્ષ્મણીજીનું સગર્ભ સુંદર જોડજી	
શ્રી ગુંસાઈજી કારણ સમજ્યા ને જોતા તૃપ્તી ન હોયજી	૧૮૯।
ગર્ભ સૌભાગ્ય પ્રગટ હવા કાંઈ તેહ તણુ નહીં માનજી	
ભક્ત તણા અખિલ સૌભાગ્ય તણુ છે એહ નિદાનજી	૧૯૦।
હોશે પુત્ર મહાગુણ મંડિત વિચાર્યું મન એમજી	
સ્વતંત્ર પધાર્યા પોતે જ્યાંહાં મનોરથ નહીં ગમ્યજી	૧૯૧।
આનંદયા અતિશે મનમાંહાં રૂક્ષ્મણીજીસું એમ બોલ્યાજી	
કારણ રૂપ પ્રગટ હોશે નહીં કો એહને સમતોલજી	૧૯૨।
રસભાવે સંપન્ન રૂક્ષ્મણીજી બોલ્યા મુસકાયજી	
સત્ય એહ જે તમે કહો છો આગમ એવો જણાયજી	૧૯૩।
પરસ્પરે હરખ્યા બેહુને મોદ તણો નહીં પારજી	
સનમુખ મુખ જોડ રહ્યા લોચન ચાલી જલ ધારજી	૧૯૪।
શ્રી ગુંસાઈજી આનંદ વિવસથી ઝરમાંહ ન સમાયજી	
પ્રસન્નતા અંતર ગત્યની કહેવા અતિશે અકુલાયજી	૧૯૫।
મારગ પ્રગટ કરણ હિત ને જે સ્વરૂપ ગોપનઅર્થજી	
એવા નાથજીસું હિત અતિ મલવાનો કર્યો મનોરથજી	૧૯૬।
પ્રગટ્યો મોદ રહ્યું નવ જાએ કહ્યું વેગે ત્યાંહા જડએજી	
આનંદે એકાંતે જડ અને એહ વધાઈ કહીએજી	૧૯૭।
શોભા રૂપ પરમ શોભાજી તેડયા તેણી વારજી	
કહ્યું એહ પ્રાગટ હશે તે સાર તણુ છે સારજી	૧૯૮।
લોકોતર અનિરવચનીય જેહનો પાર ન લહીયેજી	
પ્રાદુર્ભૂત હશે અહીંઆ તે માટે તમને કહીએજી	૧૯૯।
સાજ સહુ સૌભાગ્ય તણા લેઈ રહેજો તતપરતાએજી	
જે જ્યાં જોડએ તે ત્યાં કરજો સમજી સત્વરતાએજી	૧૦૦।
તેહ સમય તમથી થઈ આવે મનોરથ મનમા જેહજી	
અલૌકિક અભિલાષે કરજો ઉપજે તમને તેહજી	૧૦૧।
પરમોત્કર્ષ સ્વરૂપ પ્રગટશે સાર તણુ જે સારજી	
મંગલ આરતી જગ મંગલને કરજો તેણી વારજી	૧૦૨।
સુણી વચન શ્રી ગુંસાઈજીના શોભાજી એમ બોલ્યાજી	
તમથી ભાગ્ય અમારા ફલશે એહ વચન કહી ફૂલ્યાજી	૧૦૩।
શ્રી ગુંસાઈજી રથ ઉત્સવ કરીને પધારે ગોવર્ધનજી	
શોભાજીશું શિક્ષા દેઈ અને કરયું ગમનજી	૧૦૪।

તેહ દિવસથી શોભાજી કરે ત્યાં અનેક પ્રકારજી	
રૂક્ષમણીજીને પૂછી પૂછી રૂચતું કરે તેણી વારજી	૧૦૫।
સ્વરૂપ તણા અભિલાષી જે છે તેહને કહયું વૃતાતજી	
પ્રથમ આગમન ને વલી એ સુણી થયા મનોરથ અંતજી	૧૬।
મંગલ સકલ હવા મન માંહાં કરે તે મંગલ કાજજી	
મંગલ નિધી આગમન થકી સહુહોએ મંગલ સાજજી	૧૭।
ચોક સાથીઆ વિવિધી પ્રકારે ફરી કરી રાખે છે તેહજી	
ચિત્ર કરે નૌતન પેરના ત્યાંહા ભર્યા રંગસું તેહજી	૧૮।
બહુ વિધિ રચ્યું સેન મંદિર તે સકલ સુખ તણું નિધાનજી	
ઠાડી છાત વિચિત્ર સમારી ઉપમાને નહીં આનજી	૧૯।
આરતી પૂરે અતિ આરતશું ભરે તે થાલ મોતીજી	
સહુ કો મલી આનંદ મંગલ ગાએ પરમ પનોતીજી	૧૦૦।
મંદિરમાં દીપ અજવાળે ઉઘેવે અગરના ધૂપજી	
મનોરથ અનેક કરે મન ગમતા ધરી તે ભાવ અનૂપજી	૧૧૧।
જોયાની આરતુરતા ને આગમન તણો આનંદજી	
એ રસનો સ્વાદ અનુભવી જાણે કેમ કહીએ મતિ મંદજી	૧૧૨।
એહવે શ્રી ગુંસાઈજી જેણે દિવસે પહોંચ્યા શ્રી ગોવર્ધનજી	
શ્રી નાથજી સામા આવ્યા ને હરખ્યા અન્યો અન્યજી	૧૧૩।
હર્ષ ભરે મુખ વચન ન આવે જુએ સનમુખ ઉભાજી	
પ્રસન્નતા આનંદ પરસ્પર થઈ અપરમિત શોભાજી	૧૧૪।
એહવા પ્રસન્ન જોઈ એહોને શ્રી નાથજીએ એમ જાણ્યુંજી	
જગત તણું ભૂષણ પ્રગટ્યું એહો ઘેર એમ મનમાં આણ્યુંજી	૧૧૫।
ક્ષણું એક રહી વચન બોલીઆ એમ સુણીએ એહ વધાઈજી	
પૂર્ણ કામ પ્રગટ હવાં તે સુણી મન ફૂલ ન માયજી	૧૧૬।
પરસ્પરે સનમાન કરી ઉપકાર પરસ્પર જાણ્યોજી	
પરસ્પરે એમ પ્રેમ ભરેથી સ્નેહ ઉભયતા આણ્યોજી	૧૧૭।
દિન દિન પ્રતિ શોભા વાધે ને દિન દિન અધિક પ્રતાપજી	
આરત હરણે પ્રગટ આગમનથી મિટ્યા આધિ સંતાપજી	૧૧૮।
પ્રાગમાં પ્રાગટ્ય તણું જે કારણ એ જાણે છે આપજી	
ત્યાંહાં ન રહ્યા મનની ફૂલે આવ્યા હરવા સંતાપજી	૧૧૯।
શ્રી નાથજીશું નેહ નિરંર તેહમાંહા બહુ વિસ્તારજી	
મુક્ષ ગોપનાઅર્થ અવાંતર લીલા અનેક પ્રકારજી	૧૨૦।
નિત્ય નૌતન નાના વિધિના તે કરે પ્રકાર અનેકજી	
ભાવપૂર્વક મન આનંદે ભાંતિ ભલી એક એકજી	૧૨૧।
શ્રી ગુંસાઈજી શ્રીંગાર નૌતન નિત્ય કરે અપરમિત પ્રીતેજી	
સમજી ભાવ કરે અતિ આદર માની લે હિત રીતેજી	૧૨૨।

हवे करुं वर्णन ते स्थलनुं प्रभुना प्रागद्वय ज्यांहाजी	
अलौकिक सामग्री सर्वे प्रगट थई छे ज्यांहांजी	।१२३।
प्रागनगर महानगर निरूपम तीर्थ प्रयाग राजजी	
त्यां अति पावन वहे त्रीवेणी जगत तणे हित काजजी	।१२४।
नवल धाम सोहे अति सुंदर छजा अटली सारजी	
द्वारे जडित कनक मणी मुक्ता झुमकनो नहीं पारजी	।१२५।
कनक स्थंभ पांच पिरोजा जडया अपरमित सोहेजी	
मणीमय खचित तिबारी आंगण दीठे सज्जन मोहेजी	।१२६।
जाली गोख विचित्र नाना विधी शोभानुं नहीं मानजी	
सोहासणी सहुको मली मली करे ते बहुअ पकवानजी	।१२७।
जलेबी घेर घेर करी अने पागीआ मिसरी मांहेजी	
दलीआ बुंदी सेव तणा लाडु कीधां छे त्यांहांजी	।१२८।
चारोली पागी मिसरीअे तेहना लाडु कीधाजी	
बीज तणा लाडु बहु विधिना सुंदर सिद्ध करी लीधाजी	।१२९।
सेव सजोरो सुतर फेणी सीरा गुंझा सारजी	
वडा खीर दहीं माखणना मांहे स्वाद तणो नहीं पारजी	।१३०।
खाजा मठडी दाल पचाइ नाडी मनोहर भोगजी	
मगदल मालपुआ सुखपूरी करी प्रभुनेसुख उपयोगजी	।१३१।
डेहेरचडी दहींथरा खुहो लेहेचोइ कीधी सहुजी	
तिलसांकरी सकरपारा इंदरसा कर्या बहुजी	।१३२।
खांडपापडी पूरी धारी ने वेसण केरी सेवजी	
कपूरनाडी बावर ऐणीपेरे कर्या सर्व ततखेवजी	।१३३।
अेहवा भोग अनेक भांतना क्यांहां लगी कहीअे नामजी	
पछी मंदिर आगल साज ते कीधा अति अभिरामजी	।१३४।
पट वस्त्रे मंडप छाहया ने धजा पताका जोडजी	
कदली स्थंभ बारणे रोप्या सहुने उपजे कोडजी	।१३५।
आंगणमां साथीआ सुंदर तोरण बांध्या द्वारजी	
जलहलती झुमक दीवी अे दीपकनो नहीं पारजी	।१३६।
कुपवाटीका घर घर सोहे वृक्ष ते नाना भांतजी	
कुंडीओ जल केलि करयानी सहु आनंद उर न समातजी	।१३७।
नाना पक्षी शब्द सुशोभित करे ते मधुरूं गानजी	
ज्यांहा त्यांहा मोर कला करी नाचे संगीत गानजी	।१३८।
चंदन छोट शेरीअे छिरकी ज्यांहां त्यांहां अगरना धूपजी	
घेर घेर कनक कुंभ भरी राख्या रचना करी अनूपजी	।१३९।
सकल मंडल मंडित संपूर्ण बहु विधि भवन समार्याजी	
उपमाने समोवड को नहीं इंद्र सदन ओवार्याजी	।१४०।

પ્રભુને આગમને આનંદિત સહુને સહેજ ઉત્સાહજી	
દશો દિશા પ્રસન્ન થઈ અને પ્રગટ ઉદ્યોત ઉમાહજી	૧૪૧।
ગગન નક્ષત્ર સહિત નિરમલ થયો વાણી આપુ ગતિ ભૂલ્યાજી	
કમલચંદ્ર સૂર્યવંશી બેહુ એકે કાલે ફૂલ્યાજી	૧૪૨।
પૃથ્વી થકીઅ પ્રગટે માંગલ્ય શબ્દ ઉચ્ચારજી	
દેશ દેશ પૂર નગર જ્યાંહાં ત્યાંહાં આનંદિત નરનારજી	૧૪૩।
શીતલ મંદ સુગંધ સહિત ત્યાંહાં વહે તે ત્રિવિધ સમીરજી	
છાં રૂતુ એકી રીતે વિલશે બોલે કોકિલ કીરજી	૧૪૪।
ગુલ્મલતા દ્રુમવેલી નવદલ કુસુમિત ફલ સંયુક્તજી	
કુસુમ કુસુમ મકરંદે મધુકર ગુંજે અતિ ઉનમતજી	૧૪૫।
રસ સાગર ઉછલિત થઈ અને કીધી રસની વૃષ્ટિજી	
આનંદે રસપૂરિત રસભર સોંચન કીધી સૃષ્ટીજી	૧૪૬।
લૌકિક અલૌકિક બાહ્યાભ્યંતર પ્રગટ ભાવ તેહ વારજી	
સુંદરીએ બહુ વિધિ કીધા ત્યાંહાં પ્રાણ દેહ શ્રીંગારજી	૧૪૭।
એહ અલૌકિક ઉત્સાહ અપરમિત અલૌકિક સર્વ પ્રકારજી	
અલૌકિક દ્રષ્ટે લહીએ લૌકિક ન જાણે લગારજી	૧૪૮।
સદન સુતિકા સુંદર સુખ નિધિ શોભાનો નહીં પારજી	
ત્યાં પોઢયા શ્રી રૂક્ષ્મણીજી આશાભર જગત તણે ઉપકારજી	૧૪૯।
રતીને રતી ઉપજે ઘણી અનંગ ને અનંગ વિશેષજી	
રસને રસ અભિલાષા પ્રગટી આગમને ઉદેશજી	૧૫૦।
દશ માસ દશ વિધિ વનિતાનો વિપ્રયોગ રસ સ્વાદજી	
દ્રગ મન સંગ પરસ્પર જાગર કૃસતા રતિ ને ઉનમાદજી	૧૫૧।
લજ્યા ત્યાગ મુર્છા ઇત્યાદિક અનંગ દિશા જે નામજી	
એ રસનો અનુભવ કરાવ્યો ભક્તને પૂરવા કામજી	૧૫૨।
પ્રાગદ્યનો અંકુર પ્રગદ્યો લહી આતુરતા તે નિદાનજી	
પ્રગટ થઈ શ્રી રૂક્ષ્મણીજીને વ્યથા મધ્યાનજી	૧૫૩।
શોભાજી અતિ આતુર થઈ અને દાઝ વેગ તેડાવીજી	
મોદ ભરી સનમાન સહિત દુલ્લી ધગરણ ત્યાં આવીજી	૧૫૪।
પછી મહા મોદ ભર્યા જોશીને તેડાવ્યા તેણી વારજી	
સ્વચ્છ જલે કુંડી ભરી ગંગા આવી દે ધારજી	૧૫૫।
કરી પ્રતિષ્ઠા વેદ મંત્ર વિધિ સિધ્ધ કરી રાખી જી	
મંગલ સાજ કરી બેસાડયા વિનય વચન બહુ ભાંખીજી	૧૫૬।
સૌભાગ્ય સદનમાં એહ સુણી ત્યાં મલીયો સહુ પરિવારજી	
શોભા રૂપ પરમ શોભાજી કરે અનેક ઉપચારજી	૧૫૭।
પિત્રાણ બહેન લક્ષ્મીજી સત્યાજી મન હુલ્લાસજી	
મહા ભાગ્યરાસ કૃષ્ણદાસીજી ઉભા છે ત્યાંહાં પાસજી	૧૫૮।

ઉદર વ્યથા મધ્યાન થકી થઈ અધિક તેહ ન સહેવાયજી	
ઉપચાર કરે રૂક્ષ્મણીજીને પળ શાતા કેમેય ન થાયજી	૧૫૯।
જોતસીને પૂછે જઈ વ્યથા કેમ ભાંગે એહજી	
દૈવી ગ્રહ કાલ દરસી બોલ્યા ત્યાંહા પ્રશ્ન કરી અને તેહજી	૧૬૦।
મહા ભાગ્યવતી ઘટિકામાંહાં મંગલ તળોં શુભ કાલજી	
તેહ તેળો પેંડો જુએ છે સુખ થાશે તત્કાલજી	૧૬૧।
ભાવ જનિત વ્યથા તે ઉપચારે નહીં સાધ્યજી	
ઉપાય ન કોઈ લાગે એહોને ગોકુલપતિ છે આરાધ્યજી	૧૬૨।
એ સ્વરૂપ જોયાની આરતિ વિળ દીઠે ન રહેવાયજી	
વિલંબ થાએ વિલંબે નહીં મન તે આતુરતા ન સહેવાયજી	૧૬૩।
એ વ્યથા અંતરથી એહોને પ્રગટી તેળી વારજી	
ભાગ્યવાન અલૌકિક એહને શા કીજે ઉપચારજી	૧૬૪।
એમ કરતાં સંધ્યા આવી સૌભાગ્યવતી સાક્ષાતજી	
જોશીએ ત્યારે ઘટિકા મેલી ગત્ય જાણવા સત્યજી	૧૬૫।
નવલ નાયકા પ્રથમ ઘડી પૂરણ થાતા મન વાધ્યુંજી	
છપ્પન પલ અતિ મહા સકોમલ સૂક્ષ્મ માન તે સાધ્યુજી	૧૬૬।
ભક્ત મહાતમ પ્રગટ કરણ ને ભક્તાધીન જે નામજી	
ભક્ત તળે રસ વસ વ્હાલો તે ભક્ત તળો પ્રાણ અભિરામજી	૧૬૭।
ઉદર ઉપર કૃષ્ણદાસીએ હસ્ત ફેરવ્યો આપજી	
વ્યથા સદ્ય ભાંગી તતક્ષણ ને મિટ્યો સકલ પરિતાપજી	૧૬૮।
ભક્ત ભાગ્ય ફલ ઉદય તે પરમ ગૌરવનું મૂલજી	
આનંદ માત્ર કરપાદ મુખોદર સર્વ રસે અનુકૂલજી	૧૬૯।
પરમ અલૌકિક પરમ જ્યોત તે પુષ્ટ પુષ્ટ હિતાર્થજી	
વિરહ કલેશ નાશન ફલ દાયક શીઘ્ર સ્વરૂપ દાનાર્થજી	૧૭૦।
ભક્ત ભોગ્ય આરતી વિહવલ ને ભક્ત મંગલ અવતારજી	
શ્રી ગોકુલેશ રસાર્ણવ અભિનવ પુરુષોત્તમ જે સારજી	૧૭૧।
દીન જન નિસ્તારણ કુલ દીપક જે વંસજી	
શ્રી મદ વલ્લભ કુલ સરસીરૂહ પ્રકાશ કરણ કુલ હંસજી	૧૭૨।
શ્રી વિઠલ ઉદયાચલ રસ ઉદયો પ્રગટ જોત પ્રકાસજી	
શ્રી રૂક્ષ્મણીજી પ્રાચી દિશાથી પૂરણ કરવા આસજી	૧૭૩।
અનુરાગ સમુદ્ર ઉછલિલત કારણ જે ભક્ત કુમુદની વૃંદજી	
શ્રી વિઠુલપ્રિય આત્મજ અનુપમ સ્વતંત્ર આનંદ કંદજી	૧૭૪।
અંક ભૂષણ શ્રી રૂક્ષ્મણીજીનું શ્રી ગોકુલ સદ મળીયજી	
રસ દાયક નાયક લહી તે આરત ભક્ત મન તળીયજી	૧૭૫।
સિધ્ધ સામગ્રીનો રસ અનુભવ કરવા એ પ્રાગદ્ય જી	
આપ સ્વતઃ રસદાન કરવા પુષ્ટ પુષ્ટ તળું જે પુષ્ટજી	૧૭૬।

ગુણ ભૂષણ ભૂષણ નૂ ભૂષણ જેહ સ્વયં ભગવાનજી
 વલ્લભ દેવ જલહલતું બ્રહ્મ જે નહીં કો એ સમાનજી । ૧૭૭।
 એ પ્રાગદ્યનો સમય કહું સર્વોપર જીવન રૂપજી
 પરમ સૌભાગ્ય સર્વ ગુણે રસ રેડી કરયો અનૂપજી । ૭૮।
 બ્રાહ્મણ દ્વિતિય પાર્થ ને સ્વેત વારાહ એહ કલ્પજી
 વૈવસ્વત મનવંતરને મન સેવાનો છે જે જલ્પજી । ૭૯।
 અઠાવીસમેં કલીયુગમાં સક નૃપ વિક્રમાદિ રાજજી
 સવંત સોલસે અષ્ટમ વરસે દક્ષણાયન દિન ભ્રાજજી । ૮૦।
 હેમંત રૂતુને રતિ ઉપજિ મહા મંગલ પદની આશજી
 પરમ પવિત્ર પરમ ઉત્કર્ષ માગશીર જે માસજી । ૮૧।
 છય ધરમ ધરમી સંયુક્ત સપ્તમી ને શુક્રવારજી
 અમલ પક્ષ નક્ષત્ર પૂર્વ ભાદ્રપદે જે સારજી । ૮૨।
 સિદ્ધ યોગ વાણિજકરણને શુદ્ધ છે એ પંચાંગજી
 કુંભ રાસી સ્થિતે ચંદ્ર ત્યાંહાં પ્રગટ મોદ સર્વાંગજી । ૮૩।
 એ દિન રાત્ર પ્રથમ ગતઘટી એક ને પલ છપનજી
 મિથુન લગ્ન એ શુભ વેલાએ આનંદ ઉપજ્યો મનજી । ૮૪।
 લૌકિકમાં જેહવે સમય જન્મ હોએ તેહવી સિદ્ધીજી
 એહ સમય અલૌકિક રસ ઢલ્યો સર્વોપર કર્યો પ્રસિધ્ધજી । ૮૫।
 શ્રી વિઠ્ઠલ ગ્રહ પરમ સૌભાગ્યવતી શ્રી રૂક્ષ્મણીજી નામજી
 કર્તુમકર્તુમન્યથા કરણ તે પ્રગદ્યા પૂરણ કામજી । ૮૬।
 દુરાવી દુલ્લી દાઝે કહું બેટુઆ ભયોજી
 તેહ સુણી મુદિત થઈ કૃષ્ણદાસી બોલી મેરો ગોકુલનાથ આયોજી । ૮૭।
 ત્યારે શ્રી રૂક્ષ્મણીજી કહેરાજ કરો તેરો શ્રી ગોકુલનાથજી
 મેરે તો અબહી મંગલ ભયો આયો પ્રાણ અમારે હાથજી । ૮૮।
 એ વચને ઊલટથી હરખ્યા પરસ્પરે તેણી વારજી
 કષ્ટ મિટ્યું પહેલું સહુ પેરનું પ્રગદ્યું મહા સુખ સારજી । ૮૯।
 ભક્ત ભાગ્ય સંચિત ફળ્યા અતિ ઉદિત મુદિત સમુદાયજી
 તે વરણન ઇચ્છા કરું પળ વચને કેમ કહેવાયજી । ૯૦।
 આગલ કહું પ્રાગટ મહાઉત્સવ સર્વોપર જે સારજી
 બુધ્ધિ અનુસારે અનુસરીને કાંઈ એક કરું વિસ્તારજી । ૯૧।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महाअदभुत विचित्ररस
 व्याराना गोपालदास विरचित
 प्रागद्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम
 प्रथम तरंगे मांगल्य - ५ - पांचमं
 संपूरणम् ।। समाप्तम् ।।

માંગલ્ય - ૬ - છટું

શ્રી શ્રી ગોકુલેશો જયજયતિ : પ્રાગદ્ય સિદ્ધાંતનું માંગલ્ય છટું લખીએ છીએ।

રાગ : "કરૂણાતે કરીને પધાર્યાજી પોતે તે જલધરા માંહેજી"

જય જયકાર હવો તે સમય	પરમ પુરૂષોત્તમ આવ્યાજી	
મહા ભાગ્યરાસ કૃષ્ણદાસીએ	ગોકુલનાથ કહીને બોલાવ્યાજી	૧૧।
તતક્ષણ થાલી વજડાવી હર્ષશું	નાદ તે આનંદે વાધ્યોજી	
તે સમય જોતસીએ મહા મોદશું	શુભ મહા મંગલ કાલ સાધ્યોજી	૧૨।
શબ્દ વધાઈના સહજે હવા	દુંદુંભી બહુ વિધિના વાજેજી	
સ્વતઃ પ્રકાશે અતિ ઉદ્યોત થયો	શોભા અલૌકિક રાજેજી	૧૩।
શોભાનું રૂપ શોભાજીએ	કંચન થાલ કર લીધીજી	
મુક્તા ફલેરે વધાવીને	મંગલઆરતી કીધીજી	૧૪।
જે કોઈ ઇ છે રે એણે સમય	તેહના ભાગ્યનું શું કહીએજી	
સુંદરી જોઈને સનમુખ રહ્યા	આનંદ ડરમાંહાં ડમહીએજી	૧૫।
જેવું અતુલ પ્રાગદ્ય હવું	તેહવું દીઠું છે જથારથજી	
કોટિ કલાએ સંપૂર્ણ	સહિત અલૌકિક સામર્થજી	૧૬।
લીલાની સામગ્રી જે નિત્યની	સહિત થયું દરશનજી	
જોઈને ચકિત તે થઈ રહ્યા	રીઝ્યા તે અન્યો અન્યજી	૧૭।
ભાવ ન પહોંચેરે ભક્તના	જ્યાંહાં મનોરથ નહીં અન્યજી	
સ્વતઃ પ્રાગદ્ય રસદાનને	તેહ થયું એહોને સંપન્નજી	૧૮।
વિવસ થયા રે ત્યાંહાં તે સમય	અભીનવા કીધાં છે નૃત્યજી	
દેહની સુરતિ ભૂલે થકી	પ્રગટી અલૌકિક જે પ્રીતજી	૧૯।
આનંદ ભાવ જનિત ત્યાંહાં	આનંદ પ્રગટ્યો તે એહોના ડર માંહેજી	
આનંદાત્મિકનું શ્રીમુખ જોઈ	આનંદસાગરમાં અવગાહેજી	૨૦।
દંડવત કીધારે વલી વલી	દુઃખડા લેઈ લેઈ ઓવાર્યાજી	
દુઃસહ દુઃખરે વિયોગના	એ છબી જોઈને વિસાર્યાજી	૨૧।
ધન્ય ધન્ય માતા શ્રી રૂક્ષ્મણીજી	કૂંચ તમારી સોહાગજી	
અલૌકિક રત્ન પ્રગટ હવું	આજ તમારું મહા બડભાગજી	૨૨।
મિસરી મેલી રે મુખમાં ઘણી	ઘણી ઘણી કરી વિજ્ઞપ્તજી	
પરમ અજન્મ જનમ્યા તમો	મેટી અંતરની આરતજી	૨૩।
દંડવત કરી શ્રી રૂક્ષ્મણીજીને	ચરણે નમાવે શીષજી	
તમો દ્વારા એહ પ્રાગદ્ય હવું	એહવા અમારડા ઈશજી	૨૪।
સર્વસ વારું રે તમ ઉપર	મારા તે દેહને વલી પ્રાણજી	
અદ્ભુત દાન અમને કર્યું	એહનું નહીં નિરમાણજી	૨૫।
રૂક્ષ્મણીજી અતિ મોદ ભર્યા	આનંદ ડરમાં ન સમાયજી	
મનોરથ દાન તે મન લહે	વચને કેને ન કહેવાયજી	૨૬।

આડી દ્રષ્ટે શ્રીમુખ જુએ	કાંઈ એક ગુરુજનનો કરે સોચજી	
અંતરમાં આતુરતા ઘણી	મનમાં હરખ ને સંકોચજી	૧૧૭।
સૂતિકા સદન સોહામણું	શોભા તે લહેરડે જાયજી	
ચોંહો ખુણે દીપક જલહલે	મંગલ મંગલ મંગલ થાયજી	૧૧૮।
મોદ આનંદ ઉભા બારણે	હરખને હરખ ન માયજી	
સર્વસ્વ પોતાનું ઓવારીને	સકલ જગતમાં વહેંચાયજી	૧૧૯।
ઉલટ અતિશેરે ઉલટયો	અખિલ બ્રહ્માંડે ન સમાયજી	
ફૂલને ફૂલ પ્રફુલ્લિત થઈ	પ્રસરી તે સર્વને થાયજી	૧૨૦।
સુંગારાત્મિક નવરસ ત્યાંહાં	અષ્ટ તે ભાવે સંયુક્તજી	
રસની સામગ્રી બહુ ભાંતની	આવીને ઊભી અનુરક્તજી	૧૨૧।
અષ્ટમાહા સિદ્ધ નવનિધિ ત્યાંહાં	અલૌકિક પુરુષાર્થ છે જેહજી	
ભક્તિ તે નવધા પ્રકારની	દસમી તે પાગી છે નેહજી	૧૨૨।
સૌભાગ્ય સકલ શોભા ભર્યા	સામર્થ અનેક પ્રકારજી	
દાન તે વિવિધ બહુ ભાંતના	ગુણ સહુ ઊભા છે દ્વારજી	૧૨૩।
સકલ અલૌકિક આવર્યા	એહવી સામગ્રી ત્યાંહાં બહુઅજી	
ઊભી પ્રભુની ઓલગ કરે	તેહનો પાર ન લહુંઅજી	૧૨૪।
પોતે ભાગ્ય વિચારે તેહ તણા	ભાવ તે આળીને મનજી	
એહ સમય ઉપયોગ જે આવશે	તેહના ભાગ્ય છે ધન્યજી	૧૨૫।
સૌભાગ્ય સદનમાં ભીડ અતિ	ઘણી થઈ તે તેણીવારજી	
ઘોષ સુણી ત્યાંહાં આવીયા	મલીયો તે સહુ પરિવારજી	૧૨૬।
વદન નિહાલીને જોડ્યું	દીઠાં તે ત્રિભુવન ધણીજી	
એહવા જોડને હરખે ભર્યા	આશીષ દીધી તે ઘણીજી	૧૨૭।
વધાઈ વધાઈ થઈ રહી	જ્યાં ત્યાંહાં વધાઈ બોલેજી	
આનંદ સાગર ઉલટયો	નહીં કો એ સુખને સમતોલેજી	૧૨૮।
અતિ ઉદઘોષ પ્રગટ હવો	મલીઓ તે બહુ સમાજજી	
જે જ્યાંથી તે ત્યાંથી સહુ ચાલીયાં	મેલીને પોતાના ગ્રહ કાજજી	૧૨૯।
સહેજ શૃંગાર જે નિત્યના	તેહજ કીધાં છે તેણી વારજી	
સાડી સુરંગ બહુ ભાંતની	સુંદર ઝાસા ને જર તારીજી	૧૩૦।
ચોલી નૌતન નવ રંગની	કસી કસકસતી તેહજી	
અંગ આભૂષણ આનંદના	પ્રગટ્યો છે નૌતન નેહજી	૧૩૧।
કંચન કલસ સંપૂર્ણ	ઉપર શ્રીફલ સારજી	
પિત વસ્ત્ર પરવેષ્ટીત	કંઠમાં ફૂલના હારજી	૧૩૨।
આરતી કરે કારણે	મંગલ થાલ તે કીધીજી	
દધિ દુર્વા ગંધાક્ષત કુમ કુમ	ઈંડી પીંડી લીધીજી	૧૩૩।
મુક્તા ફલરે વધાવાને	પુષ્પ હેમ રજતના માંહેજી	
બીડા લીધારે સંયોગના	દીપક પ્રગટ્યા તે ત્યાંહેંજી	૧૩૪।

मंगल कलस लेई सोहासणी	को लेई चाल्या मंगल थालजी	
को सोंधा को उवटणां लेइ	अेहोना भाव रसालजी	।३५।
अरगजा केशर धोलीने	लीधा ते नवराववाना साजजी	
भाव जनित सामग्री अंगनी	लीधी ते व्हालाजीने काजजी	।३६।
पकवान अनेक प्रकारना	करी करी राख्या छे जेहजी	
उत्सव केरे कारणे	भरी भरी साथे लीधा तेहजी	।३७।
जूथ आपापणे मली अने	उलटे चाल्या ते सहजी	
कोइ कोइने रे पडखे नहीं	समृद्ध मलीय छे बहुजी	।३८।
आपापणे उत्साहे भर्या	करे मन गमतुं ते गानजी	
आनंद शब्द ते उचरे	जै जै मांगल्य थयुं ध्यानजी	।३९।
को अंतर गति सूचवे	वारुं हुं सर्वस्व आजजी	
को कहे आलिंघन देइश	मेटी ने गुरुजन केरी लाजजी	।४०।
को अंतरमा अनुभव करे	को आतुरता न सहेवायजी	
को कहेने मारग आवे नहीं	निमेष ते सतजुग थायजी	।४१।
कोअे मनोरथ मन धरे	जेह छे रसनी रीतजी	
को वात्सल्य मनमा करे	को मनगमती प्रीतजी	।४२।
आकर्ष्या गुणे गुणवंतने	ठेलाते अभिलाषे रसालजी	
केशथी कुसुम खसी पडे	अंचल पटनी नहीं संभालजी	।४३।
अेहवे अनेक भावे भर्या	अनेक भांतना जे भक्तजी	
श्री मुख जोवाने आतुर थई	आवे छे धसमसता उनमतजी	।४४।
को कर कंकण खलके उरमाहे	उर पर हार ते हिंदोलायजी	
कटि सुक्ष्मनो सोच करे नहीं	उर नितंब अति भारी थायजी	।४५।
नकवेसर मुकता ललके घणुं	करे अधर पर ते जाणे नृत्यजी	
घुघर धमके कटि मेखला	जाणे करे छे प्रभुनी कृत्यजी	।४६।
चरण अनुपम घुघरा विंछीया	ने पूरनो झणकारजी	
गोफणी घुंघरडी रे धमकती	तेहनो नाद अपारजी	।४७।
श्रमित थया रे श्रम जाणे नहीं	झलके ते आननकपोलजी	
नीची द्रष्टे रे जुवे नहीं	चढयुं मन मनोरथने हिंदोलेजी	।४८।
नेत्र तृषित ने हर्ष हर्षित	भावे आकर्षित छे अेहजी	
अनेक मनोरथे आवर्या विकल	संभाल नहीं ते देहजी	।४९।
अंगे अंगने आरती हवी	तेहनुं अंगज साक्षजी	
पृथक मनोरथ जेहना	रसभावेअलगा अभिलाखजी	।५०।
प्राण ते देहात्मिक थई रहयो	मनमा मनोरथ केरे काजजी	
स्वरस परस श्री अंगनो	अनुभव थाशे अमने आजजी	।५१।
परवत सृंगथी जल उत्तरे	तेहने रोकवा को सामर्थजी	
अेणी पेरे धाया रे आतुर थई	व्हालाने जोवानो छे अर्थजी	।५२।

अतिसे आरत भरसुं उलटया	मनमांहे पूरण हेजजी	
वाने वेगे ते आवीआ	जेम आवे अचानक तेजजी	१५३।
आनंद रूपीरे तरंगिणी	रस सागरअे राजद्वारजी	
अेणी रीते आवी मल्या	जोया ते प्राण आधारजी	१५४।
श्रीमुख कोमल सोहामणुं	रूप ते कोटि अनंगजी	
केश ते खीटलीआला मंजुल	भाल कपोल सुरंगजी	१५५।
भ्रकुटि कुटिल सोह्यामणी	जाणे कामिनी कामकमाणजी	
दीसे सूक्ष्म बल अति घणुं	नयणा नायकना लघु बाणजी	१५६।
नासिका नवल निरूपम	सूचन नाना सुगंधजी	
गल स्थल ते सुंदर धणुं	करण युवतिना जाणे फंदजी	१५७।
अधर अरूण अमृत रस भर्या	तेहनी उपमाने नहीं आनजी	
दीठेरति अभिलाषा उपजे रस	व्याकुलनुं जीवन दानजी	१५८।
ठोडी स्थल रे सोहामणा	रस संपूरण पूरण कामजी	
आवे ते त्रिषित रसपानने	तेहने अेहज छे विश्रामजी	१५९।
ग्रीवा गुण निधीनी गुण संपूर्ण	भुजवर दीर्घ रूदय विसालजी	
उदर नाभी कटि जंघ जुगल	त्यां प्रगटित नूतन अंग रसालजी	१६०।
चरण अरूण अति चंचल छबी	नखमणी नवल अंकुरजी	
ज्यां रे जोउं ते अंग रसे भर्या	रसनी खाण रसे भरपूरजी	१६१।
आराक्तता सर्वांगे अति घणी	दीसे परम शोभायजी	
श्री कर कमल मुद्रीत बेहुं	चलण वलण चंचलतायजी	१६२।
रसना भाव मुठीमां राख्या छे,	गुप्त प्रकारे तेहजी	
जेने कारणे पोते प्रगटीया	करमांहे लीधे प्रगट्या तेहजी	१६३।
विहंसीने आनंदे श्रीमुख थकी	प्रगटे छे लघु मधुरे स्वरे रावजी	
सत्कार करी सहु भक्तने	पूरण कीधा रसना भावजी	१६४।
रस रमणीय सकल अंग जोतां	ते अभिनव उद्योतजी	
दीपक अंतर पुर आछादीय	बाहेर प्रगटे ज्येम जोतजी	१६५।
स्वरूप रसात्मिक अति रस भर	दीसे बालकने अनुकर्णजी	
समय विरूद्ध ते समय भक्तने	कर्या ते समय रस पूर्णजी	१६६।
ते अभिलाषा जे छे अंगने	कर्या मनोरथ पूरण दानजी	
पुरुषोत्तमने अतुल सामर्थथी	दर्शन मात्रे कर्या सनमानजी	१६७।
को जोइने मोही रहया	केहेने देह न संभाळजी	
को दिगमूढ थकित थया	केहेना भाव रसालजी	१६८।
को अनुसंधान न देहनुं	को मूर्छित थयां गति पंगजी	
केहेने पोतानुं सुझे नहीं	को रोमांचित थयां अंग अंगजी	१६९।
को भामणा लेइ बेहु करे	व्हालोजी उछंगे लीधाजी	
स्वरस परस करी सुख हवुं	मनोरथ मन मानता कीधाजी	१७०।

केहेने हरख आंसु नयणे वहे
 उग्र मनोरथ तेह समय
 वाजिंत्र वाजे बहु भांतना
 सहु कोइ आव्युं रे उलटी
 ताल पखावज आवज वाजे
 पंचशब्द रे वाजे घणा
 स्वर शहेनाइना सोहयामणा
 वीणा वंस मधुर स्वर
 सारंगीना स्वर सोह्यामणा
 मानसुं गान करे गुणीजन बहु
 जंत्र रवावने झालरी
 अवाअनेक ते अभिनवा
 सकल नगर रे गाजी रहयुं
 ज्यां त्यां जैजैकार थई रहयो
 सकल जगत ब्रह्मांडे आवर्युं
 ज्यां जोडं त्यां आनंद घणो
 भक्त ते नाचे रे मोद भर्या
 उनमत थया रे माने नहीं
 हाथ जोडी अ जोडे थई
 नृत्य करे रे नवली पेरे
 गदगद कंठे रे बोले नहीं
 अक आलिंगन देइ रहे
 एकजूये एक जोटी लिये सनमुख
 आगल चाले हिंदोला देइ
 अकभुज भीडी उरसुं
 हर्ष आंसु रे नयणे वहे
 अक हमची खेले हरखे भर्या
 नृत्य करे नाना विधि नौतन
 अक बेलडीअे बेहु जन वलगे
 नर नारी सहु अकत्र थया
 अक प्रमुदित थई करताली देइ
 अक कहे भाग्य तुमारे अम हवुं
 अक कुमकुम लेइ मुखे मरदे
 अक ते मिसरीअे मुख भरी
 अक जलेबी लावे अति घणी
 आप संभाली कोइ नव सके

केणे दंडवत कीधा बहुयजी
 कहेतां पार न लहुंयजी १७१।
 श्री विठ्ठलजीने द्वारजी
 आंगणे भीडनो नहीं पारजी १७२।
 नगाराना निरघोषजी
 प्रगद्यो ते अतिसय उद्घोषजी १७३।
 झांझ नफेरीना नादजी
 ढोल ढोलकी वादो वादजी १७४।
 तंबुरे तानना तरंगजी
 स्वर संगीतना रागजी १७५।
 कडताल ने मुख चंगजी
 अतिशय वाध्यो छे रंगजी १७६।
 कान पडयुं न संभलायजी
 अे सुख कोटि ब्रह्मांडे न समायजी १७७।
 आनंद प्रसयो सर्वत्रजी
 नहीं को आनंदथी अन्यत्रजी १७८।
 अंग अंग प्रगद्यो छे नेहजी
 भूल्या ते देहने गेहजी १७९।
 अक अकने कंठ दे बाहेंजी
 गाअे ते मनगमतुं त्यांहेंजी १८०।
 लाग्या आनंदना उर बाणजी
 रहित देह अनुसंधानजी १८१।
 एकने कंठे देई हाथ
 वली फरी चांपे ते साथजी १८२।
 रहे पोते ते उर मांहेजी
 कंठथी छूटे नहि बांहजी १८३।
 अक भमरी दे भांत अमोलजी
 मुखमां भर्या छे तंबोलजी १८४।
 आणी न गुरुजन केरी शंकजी
 गिणे न राजा ने रंकजी १८५।
 हंसी हंसीचांपे उरशुं हाथजी
 अम कही चरणे नमावे माथजी १८६।
 अक ते छिरके रोरी रंगजी
 भुज भरी चांपे छे अंगजी १८७।
 मेले परस्पर मुख मांहेजी
 सहु मन मग्न थया सुख माहिजी १८८।

तेल फुलेल गुलाब चमेली	ढोले ते मस्तक मांहेजी	
चरणे थई अने चुइ पडे	कीच मची आंगण मांहेजी	१८९।
केसर चंदन छांटणा	अरगजा उतम अबीरजी	
सौरभ सकलना सिधुनुं	वही चाल्युं जाणे नीरजी	१९०।
अेक भामणा लेइ परस्परे	चरणे नमावे छे शीषजी	
अन्यत्र भाव केहेने नहीं	जाणीने गोकुलाधीशजी	१९१।
पोते पोतानुं भूली गया	अंग अंग प्रगट्यो छे नेहजी	
अलौकिक आनंद रसमां पागीने	आनंद आत्मिक थयो देहजी	१९२।
अेक भाग्य कहे पोतातणुं	धन्य अमारो अवतारजी	
जेने हेते प्रागय हवुं	माने छे तेहनो उपकारजी	१९३।
केहेनाअंचल पट छूटी गया	केहेनी त्रुटी मुकता मालजी	
कंचुकी कसण थोभे नहीं	आभूषणनी नहीं संभालजी	१९४।
अेक न्योछावरी करी प्रिय उपर	आपे परस्पर सर्वजी	
अंग आभूषण ने पटवस्त्र	जे मोती माणेक द्रव्यजी	१९५।
अेक सर्वस्व ओवारी आपणुं	मेलीने अंतरनी लाजजी	
पोते पोतानुं राखे नहीं	मारे मन वांछित थयुं आजजी	१९६।
को अेक आव्या रे मागवा	तेणे दीठो अेह प्रसंगजी	
सहु पोतानुं आपी रह्या	अेवो प्रगट्यो मनमां रंगजी	१९७।
मागण मनोरथ धरी जे आव्या	तेथी कोटि थयुं संपन्नजी	
तेना कुलमां कहेने मागवा	मनमां मनोरथ रह्यो न अन्यजी	१९८।
को आश्चर्ये रे मोही रह्या	को आनंदमां थया लग्नजी	
को कोलाहल जोइ रह्या	को भावे थया रसमां मग्नजी	१९९।
नगर सहुने उलट अति घणो	थई रहयो घेर घेर जैजै कारजी	
मंगल गाअे सोहामणी	कीधा ते मंगलआचारजी	१९००।
चोक पूर्या रे त्यां मोती तणा	साथीआ सुंदर सोहेजी	
उपर कुम कुम केरा छांटना	देखी सजनना मन मोहेजी	१९१।
कलदी स्थंभ सोह्यामणा	घेर घेर मंडप छाया बहुजी	
घेर घेर तोरण बांधे मालण	घेर घेर उत्सव करे सहुजी	१९२।
वाजिंत्र घेर घेर वाजे अति घणा	घेर घेर होय नवली रीतजी	
घेर घेर न्योछावरी करे नौतन	आपेने सजनने बहु प्रीतजी	१९३।
घेर घेर हाथा कुम कुमना देइ	घेर घेर छिरके रोरी रंगजी	
घेर घेर आनंद होय अभिनवो	घेर घेर वाजे ताल मृदंगजी	१९४।
घेर घेर दीसे अति रळीयामणुं	घेर घेर कीधां बहु शृंगारजी	
तेसमय मनोरथ अलौकिक मन तणा	तेह तणो नहीं पारजी	१९५।
देव दुंदुभी वजाडीया	कुसुमनी हवी बहु वृष्टीजी	
तेहने असंभवित आनंद हवो	पण देखे नहीं को द्रष्टीजी	१९०६।

सुर वधु सुख वांछे छे संसारनुं
अपसरा नाचे नाना भांतसुं
ब्रह्मा इंद्र महामुनी हरख्या अति
लोक लोकना पतीजे अध उरधना
सात द्वीप नव खंड जे मेदनी
चौद लोक ब्रह्मांड सकलमां
अगणित आनंद अमित समोहनुं
ते उच्छलीत थयो सर्वत्रमां
कारण प्रागट्यानुं को नव लहे
अेहने सहेज प्रागट हवुं
मागद बंदीजन सहु जस भणे
मोदसुं हुलसीने सहु आवीआ
विप्र ते आव्या रे हरखे भर्या
वेद विद्योगते बहु मंत्रसुं
ज्ञात वर्ग सहु कोइ आवीआ
नीछट नाल वधेरीने
उवटणा बहु अनुरागसुं
जै जै शब्द सहु उचरे
वाजिंत्र वाजे रे सोहयामणा
विप्र ते वेद धुनी करे
चरणामृत लेइ तेह समय
अंतर बाहेर शीतल करी
नवरावीने अंगुछो करी
परस करी अति सुख हवुं
महाभाग्यवान रूक्षमणीजी
प्रागट्य अतुल परम पुरुषोत्तम
आयुष जस बल वाधवा
वेदोक्त वात्सल्यताअे करे सहु
दुग्ध ते स्तन धोईने
अति किलकित मुख विकसित कर्युं
जमणी पाणे सुंदर शोभीअे
माताना मनोरथ पूरीया
अति पुलकित रोमांचित हर्षित
उरसुं चांपीने चुंबन देइ
सुंदरी सुवर्ण कटोरडे लाव्या छे
विनती करी रे रूक्षमणीजीने

गंधर्व गाअे गुण गानजी
मनमां मोदनो नहीं मानजी
हरख्या मनमां महादेवजी
ते सहु आनंदया ततखेवजी
दशो दीशा आनंद विनोदजी
सहेज प्रागट थओ अेहोने मोदजी
प्रागट प्रागट हवुं जे वारजी
अदभुत आनंदनो विस्तारजी
जाणे नहीं कोइ अेह स्वरूपजी
आनंद लक्षणनुं जेह स्वरूपजी
गंधर्व गाअे छे गीतजी
आशीष दे छे बहु प्रीतजी
कुमकुम अक्षत दुर्वा लइजी
आशीरवाद आशीष दइजी
मलीयो ते कुटुंब परिवारजी
कीधां बालकना आचारजी
अरगजा केशरे नवराव्याजी
स्नेह सहित मन भाव्याजी
बंदीजन जश बोले द्वारजी
मंगल गाअे सुंदर नारजी
छीरके छे पोतानो सर्वांगजी
मनमां अभिनवो रंगजी
आप्यां श्री रूक्षमणीजीने उछंगजी
फूल्या ते सर्वांगे अंग अंगजी
नहीं भाग्यने अेह समानजी
तेहने करावे छे स्तन पानजी
विश्व प्रकाश ग्रंथे कही विधिजी
कर्या प्रागट्या जाणीने महानिधीजी
जमणो मुक्यो श्रीमुख मांहजी
सेज्या पर पोदया छे त्यांहजी
हरखे करे छे स्तन पानजी
कीधुं मन वांछित ते दानजी
गदगद कंठे मनमा आणेजी
भाग्य पोतानुं वखाणेजी
पान संयोगनो रसजी
कहयुं लीजिये अे अवस्यजी

।१०७।

।८।

।९।

।१०।

।११।

।१२।

।१३।

।१४।

।१५।

।१६।

।१७।

।१८।

।१९।

।२०।

।२१।

।२२।

।२३।

।१२४।

बीजा प्रकार ते नित्यना	हर्षसुं सर्वे ते लेवराव्युंजी	
उठी ने लीधुं ते आदर करी	जे जे पोताने मन भाव्युंजी	।१२५।
बीडां बहु रे प्रकारना	उपचार सर्व ते कीधाजी	
आरति अतीसे मनमां	व्हालो ते उछंगे लीधाजी	।१२६।
अे समय उछंगे जोइ भक्त ने	उपज्यो सात्विक भावजी	
नमन कर्यामां प्रार्थना करे	आशीष दे छे मनने चावजी	।१२७।
जै जै प्राणपति गोकुल धणी	जै जै भक्त तणा आधारजी	
जै जै ताप हरण रस वृष्टी करण	जै जै वांछित दान उदारजी	।१२८।
जै जै प्रत्यंग सुख दाअेक	जै जै सर्व इंद्रिय आस्वादजी	
जै जै रस कलाअे शिरोमणी	जै श्रींगार रसे जे आदजी	।१२९।
जै जै सुख सागर सिंधु कृपाभर	वांछित कल्प तरू अे कामजी	
जै जै सर्व गुणार्णव पूरण	जै जै प्राण तणा अभिरामजी	।१३०।
जै जै स्वकीय भाव पूरक रस	जे भावार्थक रूदीया रूढजी	
विरह रसे भोगी द्विदलात्मक जे	गुण जाण निपुण रस गूढजी	।१३१।
जै जै नाथ सनाथ कर्या अमो	भावे पुष्ट थया अमो आजजी	
अदेय दान दाता तमे प्रगट्या	जै जै जै महाराजजी	।१३२।
जेम निरधनीया ने धन संपजे	निधी पामे फूले जेम रंकजी	
तेम अे भक्तने अे समे	श्री मुख जोइ थया निशंकजी	।१३३।
भक्तना भाव अंगी करी	प्रभुजीअे कीधुं सहु संपन्नजी	
प्रागट्य नौतन को नवि लहे	हुलसीने आनंदया ते मनजी	।१३४।
अेह परस्परनो रस ते समय	अनिरवचनीय तेहनो विस्तारजी	
नौतन रस अभिलाषा नौतन	वचने केम करीअे उच्चारजी	।१३५।
भीड ते भीतर तिबारी	आंगणमां अटाली भरीयजी	
चोकमां चहु ओर अति घणी	नहीं को सके ते हींडी फरीयजी	।१३६।
बहार आव्या रे शोभाजी	सहु कोना कर्या सनमानजी	
तिलक करया कुमकुम तणा	आप्या बीडां ने पकवानजी	।१३७।
चोळी चीर बहु भातना	आभूषण ने मुक्ता हारजी	
हलदी आपी रे अति हर्षसु	कीधी अति घणी मनुहारजी	।१३८।
विप्रने तेडिने आसन दइ	अरचीने दीधां बहु दानजी	
आशीर्वाद दे आनंदसु	कर्या बहु सनमानजी	।१३९।
अगणित गाय अपावी खरिकथी	वछ सहित दूधे संयुक्तजी	
सुवर्ण श्रृंग मढी रूपे खरी	तांबे पीठी विधोगती उक्तजी	।१४०।
घंटाभरण भूषित सोहामणी	कंठमां बांध्या छे पटवस्त्रजी	
अेवी अनेक बहु भांतनी गायो	आपी विप्रने विधी शास्त्रजी	।१४१।
आनंदे आशिष दे छे ते सहु	वेदने मंत्रे भावे युक्तजी	
जुग जुग राज करो अेह शिशु	धन्य धन्य भक्त संयुक्तजी	।१४२।

भंडार सकल श्री गुंसाईजीना	मेल्या उघाडा तेणी वारजी	
दान अवारीने आप्या सह	गणना अगणितनो नहीं पारजी	१४३।
प्रथमे पहेरावी वारेण युगया शिर	लखमणीया तेहनुं नामजी	
तेने वस्त्र भूषण मन भावता	उचित आपी पूरण कर्या कामजी	१४४।
मागद सूत बंदी जन सह	संतोष्या छे तेणी वारजी	
मांग्युं अण मांग्युं आप्युं बहु	कर्यो न पात्रापात्र विचारजी	१४५।
जे कोइ कुटुंब परिवारमां	आश्रीत पूरोहितना जे नेगजी	
तेने बहु प्रकारे आपी अे	न्योछावरी वधाइ वेगजी	१४६।
अे प्रागट्ये सह वैभव जुत	समृद्धवान थयुं छे सर्वजी	
दान अपेक्षा कहेने नव रही	भर्या अलौकिक पूरण गर्वजी	१४७।
जेहने जे भावे कामना	जेने जे मनोरथ अे पर्वजी	
तेहने दान योग्य आपीने	पूरण कीधुं सर्वजी	१४८।
प्रणपति कीधी आगल घणी	शोभाजीअे ते बहु पेरजी	
श्री गुंसाईजी पधारीअे	तमे आवजो वेगा थई अमारे घेरजी	१४९।
अति आनंदेरे प्रफुल्लित थई	मनमां मोद तणो नहीं पारजी	
अे उत्सव मारे नित्य नवो	नित्य तमो आवो अमारे द्वारजी	१५०।
अेह वचन सुणी शोभाजीनुं	सहु कोइ आनंदया अपारजी	
जुग जुग जीवो रे जगत प्रभु	सहुना जीवन प्राण आधारजी	१५१।
आशीष दीधी रे अति प्रेमसुं	प्रगट प्रकारे त्यांहां सहजी	
तेथी अभ्यंतरमां अति घणी	मन वांछित मनमां बहुजी	१५२।
अे आनंदना समोहनी को	कणिका नव जाणे अेहजी	
आनंद दातानुं मन लहे	के अनुभवी जाणे तेहजी	१५३।
अे रसनी योग्यता अेहने	अे रस भोक्ता अेह भक्तजी	
अे रसनो स्वाद ते अेह लहे	रहे सदा रससुं अनुरक्तजी	१५४।
जेने जणाव्युं रे पोते थकी	कृपा करी अे प्रागट्य सारजी	
धन्य सौभागी रे दासडा	अेहना भाग्य तणो नहीं पारजी	१५५।
धन्य उछव अनुदिन नित्य नवो	धन्य प्रागट्य परम उदारजी	
धन्य अे भक्त अपरमित रस भर्या	अेहना अनुभव पर बलीहारजी	१५६।
श्री गोकुल प्राण पति गुण पूरण	वल्लभ परम कृपालजी	
अंतर टाल्यानी आश धरी	चरणे लागे दास गोपालजी	१५७।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महाअदभुत विचित्ररस

व्याराना गोपालदास विरचित

प्रागट्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम

प्रथम तरंगे मांगल्य - ६ - छठुं

संपूरणम् ।। समाप्तम् ।।

માંગલ્ય - ૭ - સાતમું

શ્રી શ્રી ગોકુલેશો જયજયતિ

શ્રી પ્રાગદ્ય સિધ્ધાંતનું માંગલ્ય સાતમું લખીએ છીએ।

રાગ : કરૂણાતે કરીને પધાર્યાજી પોતે તે જલધરા માંહેજી

પ્રાગદ્ય ઉત્સવ પૂરણ કરીને	આગલ ધરિયો તે ઉદેશજી	
કૃપા પ્રભુની ને એ ભક્તની	બુધે આગલ કર્યો પ્રવેશજી	૧૧।
જે કહયો તે રસ અતિ અભિનવો	કહેશું તે વલી અતિશે સારજી	
એક તે એક તણુ મહા ભૂષણ	અનુભવે મન લહે વિચારજી	૧૨।
કુટુંબ સજન મલી હરખસું	એહવું ધરીયું તે મનજી	
વધાઇયો મોકલીએ શ્રી ગુંસાઈજીને	આનંદે સહુકો થયા પ્રસન્નજી	૧૩।
પત્ર વધાઇનું વેગે લખી	શ્રી ગુંસાઈજી છે જ્યાંહાંજી	
શુભ વેલા શુભ લગ્ન નક્ષત્ર શુભ	મન વાંછિત પ્રગદ્યા છે આંહજી	૧૪।
વાંચીને વેગે પધારશો	ક્ષણુ મલાશો અહીં અવારજી	
જોઈને નેત્ર સફલ કરીએ	પ્રગદ્યું છે સાર તણુ જે સારજી	૧૫।
કુમકુમ ચરચી અને જતન કરી	આપ્યું વધાઈયાને હાથજી	
તું જઈ વેગે વધાઈ માગજે	કહેજે પ્રગદ્યા શ્રી ગોકુલનાથજી	૧૬।
આજ મહાભાગ્ય ફલ્યું છે તારું	તું તો આજ થયો સનાથજી	
પરમાનંદ પત્રને લેઈ અને	વેગે ચાલ્યો નમાવી માથજી	૧૭।
દુલ્લી દાઈને વેગે કરી	કીધું અતિસે સનમાનજી	
ઉચ્ચિત આપ્યું બહુ ભાંતિસું	તેનું ક્યાં લગી કહીએ માનજી	૧૮।
પીતાંબર પહેરાવ્યું પ્રેમસું	લહેંગા ચોલી નૌતન સાજજી	
આભૂષણ આપ્યા અતિ મોદસું	પૂર્યા મન વાંછિત સહુ કાજજી	૧૯।
તિલક કર્યું સુંદર કુમકુમ કેરું	ચોખા ચોઢયા આદર કરીજી	
પાલખીએ બેસાડી ઘેર પહોંચાવીઆ	આશીષ દે જુએ ફરી ફરીજી	૨૦।
ત્રીજે દિવસે મોઢા લુઅનો	ઉત્સવ આવ્યો બહુ પેરજી	
ગોલ ચણાનો ભોગ સમર્પીને	વહેંચ્યો તે જ્ઞાતમાં સહુ ઘેરજી	૨૧।
એ બાલ ને શ્રી રૂક્ષમણીજીને	આનંદે આરતિ કીધીજી	
અક્ષત દુર્વાએ વધાવીને	હરખે તે આશીષ દીધીજી	૨૨।
જગત રક્ષકની રક્ષા કરવાને	વાત્સલ્યતા કીધી અતિ ઘણીજી	
કડીઓ સોના રૂપા ત્રાંબાની ને	કીધી છે લોઢા તણીજી	૨૩।
એળે દિવસે ગેવા સૂત્રસું પ્રોઈને	સિધ્ધ કરી છે ત્યાંહાંજી	
તેની કડધની કરી ઉત્સાહનું	બાંધી શ્રી પ્રભુની કટિ માંહેંજી	૨૪।

मल्लाह नावना लोहनी कडी	त्रांबानी घडी लाव्यो लुहारजी	
रक्षा अर्थे अे चरणे धरी	आपी न्योछावरी तेह वारजी	।१५।
मागशीर सुदी बुधवार बारस भली	रस भरी आवी छे ते धन्यजी	
मनमां मन वांछित दिन आव्यो	आव्यो ते छठीनो शुभ दिनजी	।१६।
हलदी अने चावल पीसीने	छठी ते लखी छे भींतेजी	
घीनी वसोधारा त्यां देइ अने	खडग मथनी राख्या नितेजी	।१७।
आगल दीपक अजवाळ्या अने	तेल पूरे छे त्यांहां सहुजी	
छठीने पीत वस्त्र ओढाडीने	कीधां प्रकार ते बहुजी	।१८।
वाजिंत्र वाजे द्वारे अति घणा	होअे ते नादना निरधोषजी	
ठाम ठाम दीपक झलहले	भीतर आंगण ने झरोखेजी	।१९।
ज्ञात वर्ग सहु को तेडया	आव्या छे नर ने बहु नारजी	
वस्त्र पहेर्या छे अनेक प्रकारना	कीधां भांति भांति श्रींगारजी	।२०।
पूजा ते करी रे विधोगते	शास्त्र रीते देश आचारजी	
प्रभुने तिलक कर्यु गोमय तणुं	आरती कीधी तेणी वारजी	।२१।
रक्षाने हेते सहु अे कर्यु	जे छे वात्सल्यना प्रकारजी	
ते जोइ सहु कोइ मोदे भर्या	हरख्या ते नर ने नारजी	।२२।
दूध पूरी फेणी भोग समप्यो	ने उत्स्व कीधो बहुजी	
ज्ञात वर्ग पोतानी तेडी छे	तेने लेवाडीयुं छे ते सहुजी	।२३।
राती जगो रात्र संपूरण	कीधो छे ते हरखे भरीयाजी	
मनोरथ अंते पोहोता अहीं	आगे ते अधिक वली करीयाजी	।२४।
त्यांहां सहु आव्या सोहामणी	थाले छठी आरती दीपक धरीजी	
तेहने तंबोल मेवा सहु थाल	ते आपी पूरण करीजी	।२५।
अेणी पेरे छठी सोहागरंग रतजगो	कीधो छे वाद्य ने गान संयुक्तजी	
जेथी दोष संचार करे नहीं	कह्युं छे भागवते अे उक्तजी	।२६।
बरहीनो दिवस महा मंगल रूप	पोष वदी २ ने सोमवारजी	
पहेले दिवसे स्नानारंभ करी	अेक लर धोइ राखी रविवारजी	।२७।
सोम ते नावाने विहित नथी	ते माटे साध्युं अे शुभ मुहुर्तजी	
प्रातःकाले नावाने समे कीधुं	मांगल्यनुं सहु कृत्यजी	।२८।
रूक्षमणीजीने नाहवाने समय	अभ्यंग उवटणा बहु कीधाजी	
केशर हलदी दूध ने गोमय मृत्तिका	गौमुत्र सिद्ध करी लीधाजी	।२९।
पत्र समालुना उकालीने	सिद्ध कर्यु जल नावाने अर्थजी	
स्नाननी विधी जेम होय अे समे	ते सहु कीधुं सुख अर्थजी	।३०।
अे सामग्री लेइ सोहामणी	नवरावे छे उत्साहे भरीजी	
गान करे छे चोंहो पासे रही	अति आनंद मनमां धरीजी	।३१।
सौभाग्य सदनमां चोको दइ अने	सेजया बिछावी ते बीजे पासजी	
चारे पाअे ने सेजया आगल	चोक पूर्या मन उल्लासजी	।३२।

ધૃતનો દીપક ચાર બાતીનો	કરી રાખ્યો તેણી વારજી	
અલવાતી નાહી અંગુછો કરી	મસ્તકે તેલ ભર્યા અતિ સારજી	૧૩૩।
સાડી હલદિની પીઅર તળી	ચુળી પહેરી છે તેણી વારજી	
કોરૂં કાજલ નયણે સારીને	તિલક કુમકુમનું કીધું સારજી	૧૩૪।
નાયણ આવી રે મહાવર લઈ	ચરણ તે શ્રી રૂક્ષ્મણીજીના રંગ્યાજી	
પ્રથમ શ્રી મહાપ્રભુના પદ કમલ	તે અલતે કરીને અભ્યંગજી	૧૩૫।
નાએળને ન્યોછાવરી આપીને	પધાર્યા તે મંદિર ભણીજી	
લોહ રક્ષા લીધી એક હાથમાં	એક હાથે લોટી દૂધ તળીજી	૧૩૬।
એક કોઈ લરિકાને હાથે ધરી	રીત જે માંગલ્યના આચારજી	
દેહરી પૂજીને શુભ સદનમાં	પધાર્યા છે તેણી વારજી	૧૩૭।
સિરાહણાની ભીંત ને વલી ખીતર	હલદિના હાથા કરીજી	
ચૌક ઉપર ચીચડી ઢેરી કરી	ધર્યા ટકો હલદી સોપારીજી	૧૩૮।
પિંડરૂ દેવને ચીચડી	સંકલ્પે તે ભલી રીતેજી	
ગોરણી સુભગાને શણગારીને	ભોજન કરવાવે બહુ પ્રીતેજી	૧૩૯।
પ્રથમ જે ભાગ્ય દિવસ આરંભીને	વાજિંત્ર વાજે છે તે નિત્યજી	
તે વાજિંત્ર સહુ વિદા કર્યા	ન્યોછાવરી આપી ઉચિતજી	૧૪૦।
બીજું જે બરહીનું કારજ સહુ	શ્રી ગુંસાઈજી પધારે તે કરસેજી	
જાત કર્મ તે વિધી સાથે કરી	નામ પ્રભુનું તે ધરસેજી	૧૪૧।
પહેલે માસ મધ્યે આવર્ણનું	મુહુર્ત આવ્યું છે શુભ દિનજી	
કાજ કરે છે મહા મોદે ભર્યા	અતિશય હરખ્યાં તે મનજી	૧૪૨।
ચોખા હલદીએ પીલી કરી	સાથીઆ પૂર્યા આંગણ માંહજી	
ઉપર કંકુના છડા કર્યા	સાંગામાચી માંડી ત્યાંહજી	૧૪૩।
ઉપર ગાદી મચ્છમલની ધરી	ત્યાં રૂક્ષ્મણીજી જઈ બેઠા મોદેજી	
સુંદર વસ્ત્રે આછાદન કરી	શ્રી મહાપ્રભુ પોઢાડયા ગોદેજી	૧૪૪।
કોરૂં કાજલ કરમાં લઈ અને	અંજન નિરંજનને કીધુંજી	
દ્રષ્ટ નિવારણ કારણ તેહ સમે	કાજલ બિંદુ શ્રુ ઉપર કીધુંજી	૧૪૫।
પ્રથમ આભૂષણ ધરાવાને	લાવ્યાની ફુડની છે રીતજી	
તેને ઠામે બહેન વડી તે	શોભાજી લાવ્યા બહુ પ્રીતજી	૧૪૬।
પ્રથમ કઠુલા બાંધે કંઠમા	રક્ષા અર્થે વાત્સલ્ય કરીજી	
શ્યામ શ્વેત મણીકામાં શોભીએ	પરવાલાની સાખા ધરીજી	૧૪૭।
કૌડી ચિત્ર તળું દર મઢીઅને	કઠુલા કીધો એહ પ્રકારજી	
કંઠે પહેરાવી શોભાજીએ	વધણું બાંધ્યું જડિત અપારજી	૧૪૮।
ચોકી સુંદર રત્ન જડાવની	માલા મુક્તા ફલની અમોલજી	
હાંસડી સાંકડી હેમ હમેલની	ધુકધુકી જડિત ને સમતોલજી	૧૪૯।
પોંચી શ્વેત મણીકામાં શોભીએ	બેરચી નવગ્રહી અનૂપજી	
ચૂડા પહોંચી ને હથ સાંકળા	વાંકડા રાજે ગોકુલ ભૂપજી	૧૫૦।

खेल मादलीआ कणदोरे भला
चरणे धराव्या नेपूर घुघरी ते
टोपी सुंदर वस्त्र सुशोभिती
मोतीना सुडा ने लर लटकती
मघे कुल्ले रत्न जडावनो
आगल भुअ कपोलने उपरे
पीत झगुली परम सोहामणी
आगल बांधी बहु फूलनी
अेवा आभूषण बहु भांतना
आणीने मुहुर्त कीधुं अेह समय
जे कोइ आवे आभूषण लेइ
ते श्रीमुखमां मेले प्रेमसुं
अेहवा वात्सल्य अनेक प्रकारना
अेकथी अेक अति रसात्मिक
मातु चरण सुत जोइने कोइ अेक
मनमां मनोरथ बहु विधी सूचवे
हवे वधाईयो जइ पहोंच्यो हशे
अेहवो विचार करे श्री रूक्ष्मणीजी
त्यां श्री गुंसाईजीने आतुरता घणी
रात दिवस क्षणुं क्षणुं अेम सोचता
वधाईयो पहोंच्यो रे मोदे भयों
मनमां मनोरथ अनेक विचारता
दूरथी दीठा रे श्री गुंसाईजीने
चातक मुख जेम बुंद श्वातिनुं
उरमां आनंद सागर उलटयो
उमंगीने हरख आंसु नयणे वहे
पत्र पछी लेइ आप्युं हाथमां
वांच्युं ते वदन प्रसन्नसुं
तेनुं मिसरीअे मुख भरी ने
आभूषण पट वस्त्र वधायाने
आनंदने मन अति चंचल थयुं
जोवाने मनोरथ प्रागद्वयो अति घणो
वेगा थई अने पधारीया
सुणी अने आनंदया घणुं
मन वांछित अे अमारा तणुं
मनोरथ मन तणां पूरण हशे

कटि पाछल घुघरडी फिरतीजी
धमधमती झमझम करतीजी १५१।
माणेक रत्न जडया बहु पेरजी
फीरती मोती केरी शेरजी १५२।
शिखरे नंग अनुपम जडीयाजी
चंदो ने लटकण टोपीअे मढीयाजी १५३।
अतलस अनुपम अभिनव रंगजी
सोहे छे श्री प्रभुने अंगजी १५४।
लाव्या कुटुंबने बहु भक्तजी
आगल पहेरशे अनुरक्तजी १५५।
लावे पान बुरू ने नवनीतजी
जेम कुल केरी अेहोने रीतजी १५६।
तेनां क्यां लगी कहीअे नामजी
सुखद सुभग अति पूरण कामजी १५७।
आनंद उर न समातजी
क्यारे आवी निरखे अेहोना तातजी १५८।
हरख भयों श्री गोवरधनजी
पोते पधारशे थोडे दिनजी १५९।
पुत्र वधाइ हुं पामीस ज्यारेजी
सर्वस्व आपीस तेने त्यारेजी १६०।
पेंडे न लागी ते वारजी
आव्यो ते ठाकोर द्वारजी १६१।
बोल्यो वधाई वधाई उच्चारजी
तेम सुख पामीआ तेणी वारजी १६२।
ते कांइ रोक्यो केमे न जायजी
आनंद अंग अंगमां न समायजी १६३।
जोइने उरसुं चांप्युं तेहजी
प्रागद्वयो छे अति घणो नेहजी १६४।
जीभ ते कंचननी आपीजी
आपी सकल संपदा स्थापीजी १६५।
अेक क्षणुं न रह्युं न जायजी
क्षणुं अेक जुग सम थायजी १६६।
उपर नाथजी पासजी
पोहोंची अमारा मननी आसजी १६७।
तेह प्रागट हवुं आजजी
मेटी अंतर गतिनी दाझजी १६८।

अेह परस्परनो रस प्रेमनो	ते अेहज जाणे वातजी	
आज्ञा मागी अे आतुर थई	फूल ते अंग न मातजी	१६९।
वेगे चाल्या अति उतावळा	क्षणुं न लेइ ते वारजी	
मार्गे मनोरथ बहु पेरे सोचता	आव्या ते प्राग मंझारजी	१७०।
जेणे दीठारे आवतां जे ज्याहां	मलीआ मारग मांहांजी	
तेणे जैजैकार शब्द कही	मागी वधाई ते त्यांहांजी	१७१।
वेगे वधाइ श्री गुंसाईजीनी पधार्यानी	आपी ते अेहोने घेरजी	
हुलसीने मोद भर्या सहु आविया	कीधी उत्सवनी बहु पेरजी	१७२।
सनमुख बालक बेटीने वहु	शोभांजी आव्या छे बहारजी	
दंडवत कीधारे श्री गुंसाईजीने	फूलसुं बोल्या तेणी वारजी	१७३।
आज वधाइनो दिन अभिनवो	आनंद मंगल मारे आजजी	
प्रागदय प्रभुनुं प्रेमे हवुं अने	वली पधार्या छे राजजी	१७४।
अति आतुर अभिलाखे अलजाया	आव्या ते मंदिर मांहेंजी	
अंतर ग्रह आनंदे आवयुं	पोढया छे प्रेमे प्रभुजी त्यांहजी	१७५।
जे आवर्ण रहित सामर्थ सहित	ज्यां अंशकला नहीं अंशजी	
छअे धर्म सहित चतुर्व्युह रहित	अे अनादि पुरुष अवतंशजी	१७६।
परम रसात्मिक महा रसमय	श्रींगार सर्वोपर रसकोसजी	
रमण रसे जे अति रस पूरित	दीठे नयण तणे संतोषजी	१७७।
अेहवा जोया रे नयणा भरी भरी	भरी आव्या छे ते नयणजी	
गद्गद कंठे अति हरखे भर्या	श्रीमुखथी न उचरे वेणजी	१७८।
नखशिख शिखनख निहाली जुअे	अंग अंग होय रसनी वृष्टीजी	
अंतर भाव त्रषित सींचन करी	लोचन शीतल कीधी शुभ द्रष्टीजी	१७९।
आतुरताअे उछंगे लेइ	चांपीने उरसुं लीधाजी	
स्वरस परसथी अति सुख हवुं	सकल पदारथ सीधाजी	१८०।
मुसक्ति विकसित मुख मृदु किल्कीने	अनिरवचनी वचने कांइ बोलेजी	
ते जोइ आनंद उपजे अभिनवो	नहीं को अे सुखने समतोलेजी	१८१।
जोइने अति पुलकित थया	रहित अनुसंधानजी	
देहनी सुरती भूली गई	उत्साहे कीधा समाधानजी	१८२।
ज्याहां रे जुअे छे जे अंगे थकी	द्रष्टी ते अलगी न थाअेजी	
रूप समोहमां पागीने	तेहज अंगमां लोभायजी	१८३।
क्यारेक भाग्य सराहे आपणुं	क्यारेक प्रभुनो उपकारजी	
क्यारेक आश्रय मोह पामीने	करे ते अनेक विचारजी	१८४।
आरत अंतरनी ततक्षण टली	अंग टळयो ते परितापजी	
शीतलता सर्वांग प्रगटी ने	टळया ते सकल संतापजी	१८५।
श्री रूक्षमणीजी अति आनंदे	मलवाने अति आतुर थायजी	
आपणुं मनगमतुं प्रभुअे कयुं	ते कहेवा अति अकुलायजी	१८६।

बहार आव्या रे श्री गुंसाईजी	आरंभ जात कर्मनो कीधोजी	
कुटुंब ज्ञात वर्ग सहुने तेडया ने	मनोरथ सहु कोइनो सीधोजी	१८७।
सहु कोइ आव्या उलटीने	आशीष देता तेणी वारजी	
हरखे वधाई मागे ते मोदसुं	श्री गुंसाईजी आनंदया तेणी वारजी	१८८।
आज अमारा भाग्य सफल हवा	सफल मनोरथ मारो आजजी	
चौद लोक उपर थई मेदनी	अेवुं बोले ते सकल समाजजी	१८९।
ब्राह्मण अति पवित्र वैदिक भला	आचारी वक्ता खट शास्त्रजी	
सोमो जोशीने साथ सहु आव्या	वेद तणा बहु पात्रजी	१९०।
जात कर्म उत्सव सुणी आव्या	भक्तना विविध समाजजी	
श्रींगार करीने सोहामणी	लाव्या ते मंगलना बहु साजजी	१९१।
सुंदरी सुंदर रूप सोहासणी	प्रेम अलंकृत भाव रसालजी	
श्री विठलजीने घेर लावीया	मंगल गाता मंगल थालजी	१९२।
तेणे भीतर जई दर्शन कर्या	दीठुं रसानन परम रसालजी	
दुःखडा लेइ दंडवत करी ते समे	बोले छे मुदित थका सहु बालजी	१९३।
धन्य अे भाग्यवती वसुधा भली	धन्य अे देश नगर ज्यां वासजी	
धन्य अे वंश जे कुल पावन कर्युं	धन्य अे जे भक्तनी पूरी आसजी	१९४।
धन्य अे माता पिता पूरण कर्या	धन्य अे प्रगट्या जेहने काजजी	
धन्य दिन धन्य घडी अमारडो	धन्य भाग्य अमारा आजजी	१९५।
गाअेण गंधर्व गुणीजन मागध	आव्या ते जश कहेता अेहो घेरजी	
वार्जित्र बहु विधिना वाजे अति घणा	उत्सव होअे छे बहु पेरजी	१९६।
दधी दुर्वा गंधाक्षत मधु घृत ने	वली मंगलना जे साजजी	
तोरण बांध्या रे बहु बारणे	चोक पूरे छे मंगल काजजी	१९७।
प्रथम श्री गुंसाईजी पधार्या नावाने	स्नान करी महा नांदी आव्याजी	
अति उत्साहे नांदी मुखकरी	अंतरना परिताप समाव्याजी	१९८।
बालकने दधी धृत मधु प्रासन्न	आरति अभिमंत्रे कीधीजी	
जै जै कार सहु केणे करी	आनंदे आशिष दीधीजी	१९९।
विधि पूर्वक विधोगतिसुं कर्युं	जात कर्म त्यां तेणी वारजी	
सकल मनोरथ सहु पूरण हवा	हरख्या सकल नर नारजी	१९००।
दान विधोगतिसुं सहु विप्रने	आप्या अंतरगतिनी फूलजी	
गठ बहु संयोगे विधी पूर्वक	रथघोडा आप्या, बहु मूलजी	१९१।
सुवर्णभार अनेक विधि भली	आभूषण बहु जडित्र अपारजी	
माणेक मोती आप्या अति घणा	तेहनो क्यां लगी कहीअे पारजी	१९२।
हार अमोलक मुक्ता फलना	मध्ये नीलमणी सोहायजी	
आप्या ज्ञात वर्गमां सहुने	तेनी गणना गणी न जायजी	१९३।
चीर ते नारी कुंजरना बहु जे	ज्यांहां जोअे तेहवा रंगजी	
आप्या ते सकल सोहासणी	जेने जेवा सोहे अंगजी	१९०४।

નાડ તે અક્ષત થાલીમાં ધરી	આરસી દુર્વા મેલી છે માંહેજી	
આવી વધાઈ કહી ડહો રહી	આપ્યું અપરમિત તેને ત્યાંહેજી	૧૧૦૫।
બીતર રૂક્ષ્મણીજી બહુ બેટીએ	આપ્યા ભૂષણ વસ્ત્ર અનેકજી	
તેહને સંગ્રહની સુધી વિસરી	તેહનો ક્યાં લગી કહું વિવેકજી	૧૬।
બ્રાહ્મણ ભિક્ષુકને જે માગદ	સ્વકીય જ્ઞાત વર્ગ નર નારજી	
જેણે જે માંગ્યું તે તેને તે સમય	આપ્યું તેણી વારજી	૧૭।
દાન સકલ શ્રી ગુંસાઈજી આગલે	ડહા છે ઇચ્છાએ કરજોડજી	
સંપતિ સકલ બ્રહ્માંડની ડહી છે	પૂરણ કરવા કોડજી	૧૮।
આજ લગી એહોના સહુકો મલી	આદર કરી કીધો સતકારજી	
સંગ્રહ કર્યો નહીં શ્રી ગુંસાઈજીએ	વહેંચી આપ્યા તેણી વારજી	૧૯।
તેથી સત ગણું થયા ભંડારમા	પ્રભુના સ્વરૂપનો એ પ્રકારજી	
તે જેમ મેહ સમુદ્રથી લેડને	કરે છે જગતનો ઉપકારજી	૧૨૦।
તે ફરી આવે સમુદ્રમાં	તેમ અહીંયા પૂરણતા નહીં પારજી	
એણી પેરે સર્વ તણું પોષણ કરે	તે અનિવાર અઘુટ ભંડારજી	૧૨૧।
અજન જન્મ પ્રભુ એહો ઘેર પ્રગટ્યા	ન ભાવી ન ભૂતો એ પ્રાગટ્ય સ્વરૂપજી	
જશ વૈભવ પ્રતાપ મહા ભાગ્યનું	ક્યાં લગી વર્ણન કરીએ એ રૂપજી	૧૨૨।
આશીર્વાદ દે અતિ મોદે ભર્યા	જુગ જુગ જીવો મહારાજજી	
રાજ કરો એ અખિલ બ્રહ્માંડનું	કરો તે ભક્તના શુભ કાજજી	૧૨૩।
બરહીને નામ કરણ એક દિને	મુહુર્ત આવ્યું છે શુભ દિનજી	
મંડપ છાયા બહુ રચના કરી	સહુકો ફૂલ્યા છે મનજી	૧૨૪।
ચોક પૂરી રે બહુ મંગલ કરી	વેદી વિચિત્ર રચી છે સારજી	
પાટ બિછાવ્યા પટ વસ્ત્રે ભલા	આળ્યા તે સકલ ઉપહારજી	૧૨૫।
પાટ બેસ્યારે શ્રી ગુંસાઈજી	મનમાં પ્રગટ્યો છે મોદજી	
શ્રી રૂક્ષ્મણીજી અતિ આનંદે ભર્યા	પુત્ર રત્ન લેડ બેઠા ગોદજી	૧૨૬।
એ સમે શ્રી ગુંસાઈજી આનંદ ભેર	અનેક અભિપ્રાય સું કરી પ્રીતેજી	
નિયંતા વૈષ્ણવ ધર્મની જે	સિધ્ધતાને અર્થ અને મારગ રીતેજી	૧૨૭।
માલાના અધિપતિ તે કેવલ એ છે	રક્ષક પક્ષક એક પ્રમાણીજી	
અતિ અતુલ બલ સામર્થવાન એ	એહવું સમ્યક મનમાં જાણીજી	૧૨૮।
પુત્રને તુલસી માલા ધરાવી જે	પોતે પ્રગટ કરાવી હિત કરીજી	
માટે પ્રસન્નતાસું નિજ ભક્તનું	રૂપ કરી અને એ કંઠે ધરીજી	૧૨૯।
પુન્યાહ વાચન પ્રથમ કરી અને	ઉતમ થાલ તે આણી ત્યાંહજી	
ઉજ્જવલ ચોખા સુંદર આણીને	પૂર્યા છે થાલજ માંહજી	૧૩૦।
શ્રી ગુંસાઈજી આનંદયા ડરમાં ઘણું	મનમાં ધરીયા અભિરામજી	
થાલમાં કંચનસું પોતે લખ્યું	શ્રી વલ્લભ એવું શુભ નામજી	૧૩૧।
પ્રથમ નામ કૃષ્ણદાસીજીએ ધર્યું	એ નામ સર્વોપર સોહાવ્યુંજી	
એવું કહી માની લઈ અને	શ્રી ગુંસાઈજીને મન ભાવ્યું જી	૧૩૨।

अे नाम सगर्भ भावे जुत
 अेना अक्षरनुं विवरण करी
 अेहवो कोण जे अे विसद करे
 अेना चरण कमल जुग स्पर्शने
 प्रथम आदी श्री कार सुशोभिती
 चरण तलासे छे अे प्रभु तणा
 श्री रिधीरूपा लक्ष्मी कहीअेजी
 अंश ते त्रिभुवनमां व्यापी रह्यो
 श्री अेवुं शोभाने कहीअे सदा
 शोभा सकल पूरी रहयो ते
 श्री अेहवुं स्त्री अवतारने कहीअे
 तेने भावे अे प्रभुने पामीअे
 श्री पारवतीने श्री प्रीतने
 तेनो आधार सर्वस स्थल जे
 श्री ते योगमायाने कहीअे
 रमण उपयोगी काज अे करे
 श्री ते मध्याने कहीअे जे
 मानवती ने अे सनमुख करे
 गो अक्षर सकल गणना पति
 ग्रहण उरगण सुरगण
 मनिस्य गणे पूरण अेम शोभीअे
 जे अवतार गणे सहुना पती जे
 गो परमानंदने सहु को कहे
 गो अेम गाय वृषभने कहीअे
 गो मरजादा रहित सुख
 गो ते ज्ञान भक्ति सरस्वतीने
 गो माधुर्य वचनने कहीअे छे
 गो अेवुं नाम ते कहीअे वेदने
 गो अेकादस इंद्रिने कहीअे
 गो ते नेत्रे रसो अनुभव मइ
 गो ते काम तणां पंच बाणने
 उचाटन उदवेगना भोगता
 वज्रने गो कहीअे जेणे आपथी
 ते ज अंकित चरणे सोहीअे
 सत्यने धर्मने दानने ज्ञानने
 चंद्रने रश्मीने जल पातालने

अेहनी उपमाने नहीं आनजी
 कांइ अेक कह्युं छे व्याख्यानजी ११२३।
 परम अगाध नहीं निर्माणजी
 कांइ अेक कह्युं छुं बुद्धि प्रमाणजी १२४।
 आदि लक्ष्मीजीनुं जे रूपजी
 ते माटे अे मुक्ष अनूपजी १२५।
 जेनो अंश छे महा सुख धामजी
 ते अहीं दिन थई करे कामजी १२६।
 अंश छे तेनो त्रिभुवन मांहेजी
 शोभा पामे छे अहींयाजी १२७।
 ने ते छे व्रज सीमंतिनी जेहजी
 ते माटे श्री पहेली अेहजी १२८।
 श्री रतीने कहीअे छे संगजी
 छे अे प्रभुनुं श्री अंगजी १२९।
 निकट सदा रहे प्रभु पासजी
 अनुदिन उपजावे सुखरासजी १३०।
 करे प्रभुने रस संपन्नजी
 अे उपर छे सदा प्रसन्नजी १३१।
 देव रूपीगण मुनीगण नामजी
 गुरुगण अेना पूरण प्रभु कामजी १३२।
 भूत सकल गुण मांहां जेम प्रवीणजी
 ते सहुअे प्रभुना आधीनजी १३३।
 ते परमानंद दाअेक अेहजी
 पंचामृत रस दायक अेहजी १३४।
 परमित नहीं ते रसनो भंडारजी
 कहीअे ते तणुं अे सारजी १३५।
 ते अति प्रीय छे अेह स्वरूपजी
 जेनुं श्री भागवत फल रूपजी १३६।
 तेनां पोषक पूरक आसजी
 गो ते तेज ने प्रकाशजी १३७।
 मोह शोक ने वली तापजी
 उदीपन सामयक छे आपजी १३८।
 भक्त विरुद्धीने दे छे दंडजी
 अतुल बल अेह पाखंडजी १३९।
 कर्मने स्वर्गनुं गो छे नामजी
 सर्व छे अेह छे पूरण कामजी १४०।

ક કહીએ છે શ્રીવ્રજ ભૂમીને	શ્રી પુરુષોત્તમનું જે ધામજી	
ચૌદ લોક ઉપર છે મેદની	તેના ઊર ઉપર વિશ્રામજી	૧૪૧૧
લ એવું ઇંદ્રીનું નામ નીરવલણ	તે અનંતનું નામ અપારજી	
બ્રહ્મ વાણીએ જે ગમ્ય નહીં	પામે નહીં કોઈ એનો પારજી	૧૪૨૧
લ કહીએ દાન પ્રકારને	એ છે મહા રસ દાન ઉદારજી	
લ અંતર જામીને કહીએ છે	ભક્ત તળા આધારજી	૧૪૩૧
કુલને દેશને વંશને જ્ઞાનને	દેહને ગેહને એ સહુ સાથજી	
સર્વના અંતર જામી તે પ્રભુ	માટે શ્રી ગોકુલનાથજી	૧૪૪૧
એનું કારણ કો કેમ કહી સકે	તે કેમ કરીએ વિસ્તારજી	
એહ માંહાં કારણ ભાવ અનેકના	એ માંહાં લીલા સિંધુ અપારજી	૧૪૫૧
એહના અર્થને કો સામર્થ છે	જે કરે એહ તળું વ્યાખ્યાનજી	
અક્ષર અક્ષર મનમાં ધરે	કરે એ જે રસનું રસપાનજી	૧૪૬૧
શ્રી ગોકુલનાથ એ નામ છે	ખટ રસભોગી અલૌકિક આપજી	
નિજજન મોહક રૂપ એ સર્વથા	આરત હરણ હરણ સંતાપજી	૧૪૭૧
આધિ દૈવિક અલૌકિક મહાવન	તેમાં મુક્ષ શ્રી ગોકુલ ગામજી	
સર્વ વૈકુંઠથી અધિકતર	વન વૈકુંઠ જેનું નામજી	૧૪૮૧
તે શ્રીગોકુલ સહસ્ત્રે દલે જુત	દીસે તે કમલ તળે આકારજી	
ભક્ત સુંદરી કેશર પાંખડી	મધ્યે બેઠા પ્રાણ આધારજી	૧૪૯૧
એવો આસય જોડ કૃષ્ણદાસીએ	નામ ધર્યું છે તેણી વારજી	
તે પ્રમાણ કર્યું શ્રી ગુંસાઈજીએ	નામ એ સાર તળું જે સારજી	૧૫૦૧
સૌભાગ્ય જોતસી વૃંદ શિરોમણી	કૃષ્ણદાસીએ ધર્યું જે નામજી	
સર્વથી અધિક સર્વોપર શોભિતું	મનોરથ દાયક સુખનું ધામજી	૧૫૧૧
નામ ધર્યું શ્રી ગુંસાઈજીએ આપથી	તેનું કોણ કરે વ્યાખ્યાનજી	
શ્રી વલ્લભ વલ્લભ સહુ જગતને	વલ્લભતાનું એહ નિદાનજી	૧૫૨૧
પશુ પક્ષી કીટ પતંગ ને દેવ	અસુર મુની નર નારજી	
એના વલ્લભ એ વલ્લભ ઘળું	એ જગજીવન જગત આધારજી	૧૫૩૧
શ્રી વલ્લભ અક્ષર ત્રણ નિરૂપમ	ત્રિવિધ નાયકાના સુંગારજી	
તામસ રાજસ સાત્ત્વિક સર્વનું	ભૂષણ પ્રાણ તળા આધારજી	૧૫૪૧
માસનું નામ ધર્યું શ્રી ગુંસાઈજી	કૃષ્ણ એ નામ ધર્યું સંપન્નજી	
પરમાનંદ સ્વરૂપે ભક્તના	સર્વ ગુણે આકર્ષ્યા મનજી	૧૫૫૧
કર્મ ચરિત્ર ગુણે બહુ નામ છે	તેનો પામે નહીં કોઈ પારજી	
એવો કોણ વિચિક્ષણ જે કરે	અગણિત નામ તળો વિસ્તારજી	૧૫૬૧
કો નક્ષત્ર ગણે કો રજ ગણે	મેઘ બૂંદની ગણના થાયજી	
પણ એ પ્રભુના નામ ચરિત્રનું	અગણિત ગણના ગણી ન જાયજી	૧૫૭૧
કલ્પી મહા દોષરૂપ અલંકારનો નામ	તિમિર હર જોતી પ્રકાસજી	
નામે સદગતી એ સંસારની	પાવન પતિત સકલ અઘ નાસજી	૧૫૮૧

नाम लीलात्मिक ने स्वरूपात्मिक	रूपात्मिक चरित्रे जे अनूपजी	
अे मांहे अेक प्रकारनो अक्षर	जीवने माहापुरुषार्थ रूपजी	।१५९।
अेक समय घनश्यामना नामनो	श्री गुंसाईजी करे छे विचारजी	
आ नाम धरीअे अेवुं महाप्रभु	बोल्या छे ते तेणी वारजी	।६०।
त्यारे श्री गुंसाईजीअे उतर अेम कहयो	नांही अे नाम तुमारो होयजी	
त्यारे महाप्रभु बोल्या प्रेमसुं	मेरो तो नाम धर्यो छे सोयजी	।६१।
त्यारे श्री गुंसाईजी बोल्या मोदसुं	अे दोउ नाम तुम उपयोगजी	
नाम अे ओरनकुं उचित नहीं	नहीं अे नामके जोगजी	।६२।
प्रथम बालकृष्ण जनम्या ते समय	नाम करनने बेठा अेहजी	
अेअेक बोल्यो जे बड्य श्री गुंसाईजीनुं	नाम धरो तमो अेहनुं तेहजी	।६३।
त्यारे श्री गुंसाईजी अति हरखे भर्या	मनमां आनंदनो अभिरामजी	
सगर्भ साभिप्राये तेने अेह कहयुं	आगे धरनो हे अे नामजी	।६४।
वचन अे श्रीमुखे श्री प्रभुअे कहया	रसावेस थई जेणी वारजी	
धन्य सौभागी जे अनुभव कर्या	सनमुखे उभा तेणी वारजी	।६५।
नाम मिषे श्री गुंसाईजीअे अेम कह्युं	आणीने मनमां अतिशे हर्षजी	
प्रागट्य करी देखाडयुं अेम	जणाव्युं सर्वोधिक उत्कर्षजी	।६६।
अेणी पेरे नामकरण करी अने	श्री गुंसाईजीने अति आनंदजी	
ने वली भक्तना भाग्य प्रगट कर्या	प्रगट्यो महा रसनो सुख कंदजी	।६७।
आगला जन्म पत्रनो आरंभ करुं	महारस सूचक केरे काजजी	
मारी बुद्धि प्रमाणे वर्णवुं	सुणजो महारस रसिक समाजजी	।१६८।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अद्भुत विचित्र रस

व्याराना गोपालदास विरचित

प्रागट्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम

प्रथम तरंगे मांगल्य - सातमुं - ७

संपूरणम् ।। समाप्तम् ।।

માંગલ્ય - ૮ - આઠમું

શ્રી શ્રી ગોકુલેશો જય જયતિ

રાગ : ભૂપાલ, બિહાવલ

જાત : આવો ગોરી આવો સામલી એથી કાંઈ એક ઉતાવળી ચાલે ગવાશે

નમન કરી નવકુંવર વિઠલ	સુત શ્રી ગોકુલાધીશજી	
એહના રસ અનુભવીને	ચરણે નમાવી શીષજી	૧૧।
મહેદ ચરણ રજ અનુસરી	કહું મારી બુધ્ધિને અનુસારજી	
અજન જન્મની જન્મપત્રી	તેહનો કરૂં વિસ્તારજી	૧૨।
જાત કર્મ નામકર્મ તે	કીધાં છે અતિ ઉત્સાહજી	
આનંદ સાગર ડલટયો	જગત બ્રહ્માંડે ન સમાયજી	૧૩।
સ્વરૂપે જેહવી તેહવી લીલાને	અનુસારે તે નામજી	
અલૌકિક સાધન ફલ રૂપ	રસરૂપ પૂરણ કામજી	૧૪।
એવા નામ શ્રી ગુંસાઈજીએ	પ્રગટ કર્યા છે જેહજી	
અનાદિ સિધ્ધિ અપાર	ગુણે સરવોપર તેહજી	૧૫।
શ્રી ગુંસાઈજીના મનમાં	આનંદ ડર ન સમાયજી	
જન્મ પત્ર ગ્રહ લગ્ન	સાંભળવાને મનોરથ થાયજી	૧૬।
બાલક વહુ બેટી સહુ	રૂક્ષમણીજી બેઠા છે પાસજી	
ભક્ત સહુ ટોલે મલ્યા	એહ સુણવાનો ડલ્લાસજી	૧૭।
જોતસી વરેન્દ્ર સોમો જોશી	પરમ પ્રવીણ નિપુણ ગુણ જાણજી	
સરસ્વતિ એહો સનમુખ	લહે ભૂત ભવિષ્ય અને વર્તમાનજી	૧૮।
મુદિત થઈ શ્રી ગુંસાઈજી	મતિ મંદ જોતસીને ત્યાંહાં પૂછે જી	
કોણ લગ્ન ગ્રહ કહેવા છે	તેનું કારણ કહો શું છે જી	૧૯।
એ સુણીને અતિ હરખીયો	ફૂલ્યો તે અંગને પ્રત્યંગજી	
ભાગ્ય ફલ્યું કહે મારૂં	મનમાં વાધ્યો છે અતિ રંગજી	૧૦।
દંડવત કરી મહાપ્રભુને	જન્મ પત્ર તે લીધું હાથજી	
અક્ષત દુર્વાએ પૂજીને	સહુ કોઈ નામે છે માથજી	૧૧।
અવિગ્ર આપ સદા લગે	સુખના સુખ દાયકનેજી	
મંગલને જે મંગલ કરે	ભક્તના ભાયકનેજી	૧૨।
પરિવાર સહિત શ્રી ગુંસાઈજી	ભક્ત તણો નહીં પારજી	
આશીશ દે મન ભાવતી	સહુ કોઈ તેણી વારજી	૧૩।
પ્રથમ શ્રી ગુંસાઈજી મોદસું	હુલસીને કહે એહજી	
જન્મ પત્રી તેહ તણી છે	તેની રક્ષા કરો સહુ તેહજી	૧૪।
એહ સ્વરૂપ અને એહ ગુણ	એહની લીલા ને એ ભક્તજી	
એહને એહ રક્ષા કરો	મુદિત થયા અનુરક્તજી	૧૫।

સહેજ સુભાવ ચરિત્ર અને	સીલ ક્ષમા દયા ને દાનજી	
એહ સહુ એહની રક્ષા કરો	એની સમતાને નહીં આનજી	૧૧૬।
એહનું શ્રી મુખચંદ્ર અને	નેત્રના તારા અતિ બલવાનજી	
એહની સત્ય રક્ષા કરો	સત્ય સંકલ્પ એ ભાગ્યવાનજી	૧૧૭।
સર્વોપર ભાગ્યરાસ છે	લીલા મધ્ય પાતી જે ભક્તજી	
તેહના ભાવ રક્ષા કરો	આશીષ દે છે અતિ અનુરક્તજી	૧૧૮।
જન્મ પત્રને આરંભ તે	જોતસી આશીર્વાદ દે છે જી	
સ્વસ્તિ શ્રી જ્યો મંગલ	અભ્યોદય શુભમસ્તુ કહે છેજી	૧૧૯।
ભક્ત ગણના અધિપતિ	મુક્તિવે અહીંયે છે એહજી	
ગોત્ર ગોવરધન સ્થલ સદા	ગુરુસ્થાની મધ્ય વરતી તેહજી	૧૨૦।
સૂર્ય આદિ ગ્રહ સર્વે	યોગ નક્ષત્ર ને જે રાસજી	
જન્મ પત્રિકા છે જેહની	તેહ સહુની પૂરો આશજી	૧૨૧।
એહવા અનેક પ્રકારશું	અનેક ભાંતની દે આશીષજી	
મન પૂર્વક મનોરથ	ચરણે નમાવે છે શિષજી	૧૨૨।
જોતસી અતિ મતિ મંદને	ઇચ્છાએ કીધું સનમાનજી	
તેથી પ્રભુના આગમ ગુણ	કહેવાનું પ્રગટ્યું છે જ્ઞાનજી	૧૨૩।
ગુણ ગુણવંતના અગણિત	ચિન્હ ચરિત્ર જે સારજી	
લક્ષણ પ્રકૃતિ વિસદ કરે	બુદ્ધિ તણે અનુસારજી	૧૨૪।
એ બાલક આવો હશે	ભક્ત જ્ઞાનાદિ સંતુષ્ટજી	
સ્વકીય ભાવ સહુ સમજે	વિવિધ વરણ કરતા રસપુષ્ટજી	૧૨૫।
ગુણીગણનો આધાર એ અખંડ	અલૌકિક જસ વિસ્તારજી	
ત્રિભુવન ભક્ત મુગટ મળી	કોટિક ચંદ્રનો પરિચારજી	૧૨૬।
ભૂ ભક્તનું અચલ સૌભાગ્ય ને	કોટિક કંદર્પ દેખી લાજેજી	
નાના વિધિ માહા ભોગી	ભોગાશક્તિ જિતેન્દ્રીય રાજેજી	૧૨૭।
સ્વ આચારજ દર્શીત	મારગના પ્રતિ પાલકજી	
પિતુ પિતામહ આદિ	સકલ કુલના અજુઆલજી	૧૨૮।
અંગીકૃત તણું આત્મા	સર્વનું જીવન દાનજી	
ભક્ત સકલ પ્રિય એહને	ભક્તનું એહ નિદાનજી	૧૨૯।
સર્વના સંશય નાસક	દિનતા મંત્રે સંતુષ્ટજી	
કરૂણા રસે ભર સાગર	ઉપમા ઉપમેય ઉતકૃષ્ટજી	૧૩૦।
સકલ ભુવનનું વિભૂષણ	ભૂષણ ભક્તનું જેહજી	
સર્વ માધુર્યના માધુર્ય	કૃતારથ સજનના એહજી	૧૩૧।
સર્વ અંતર ગતિ ભાવ નિપુણ	રસ જાણ પ્રવીણજી	
નૌતન રસ અભિલાષીત	પ્રતિક્ષણું આપ નવીનજી	૧૩૨।
સર્વ કલ્યાણનું મૂલ અને	કલ્યાણ કારક આપજી	
સ્વરૂપ સચ્ચિદાનંદ	ભક્ત આરત હર ને સંતાપજી	૧૩૩।

ભક્ત દ્રોહીના વિધ્વંસક	અતુલ પ્રતાપ પ્રચંડજી	
સ્વ મારગ અનુરૂક્તનું	કુ મારગ મત સત ખંડજી	૧૩૪।
એહ છે સત્ય પ્રત્યક્ષ	અચલ વચન એ બોલેજી	
વિહિત કર્મ કરે સદા	નહીં કો એહને સમતોલેજી	૧૩૫।
વક્તા તે સૃતિ સિધ્ધાંતના	રક્ષક મર્યાદા અવતંશજી	
રક્ષક વેદ પરાયણ	મિથ્યાવાદિના મુખ દ્વંશજી	૧૩૬।
મંત્ર ઉપાસન તંત્રાદિક	ભક્તના મોહ નિવારકજી	
સર્વ કરણ સામર્થ	ભક્ત મારગ ઉપદેશ કારકજી	૧૩૭।
સ્વકીયને તે દાન ભજનાનંદ	અન્યને દર્શન દુર્લભજી	
કર્મ જ્ઞાનાદિ અગોચર	સ્નેહ પંથે અતિ સુર્લભજી	૧૩૮।
જ્ઞાન વિજ્ઞાનને ઈશ્વર શાસ્ત્ર	સ્વ ધર્મના સંભાલકજી	
વેદ પંથ પ્રતિ પાદન	આશ્રિત દીનના પ્રતિ પાલકજી	૧૩૯।
વાંછિત કલ્પતરૂ પૂરણ	અપૂરણ પૂરણ કામજી	
દારિદ્ર દવના દાવાનલ	સુશીલતાનું એ ધામજી	૧૪૦।
ગુરૂ રત્નનો એ હિમગીરી	સામર્થ સકલનો સુમેરૂજી	
જશ તળો ક્ષીર સમુદ્ર એ	ધન વારૂ કોટિ કુબેરજી	૧૪૧।
સત સમુહનો આશ્રય	નિગ્રહ અનુગ્રહ સામર્થજી	
સર્વ જ્ઞાતા અને ભોક્તા	સર્વના પૂરક અર્થજી	૧૪૨।
અંગ સકલ રંગે ભર્યા	રસ ભર્યા રસદાતા રસ જાણજી	
મધુર વચન મુખ ઉચરે	રસજુત રસ એ જાણજી	૧૪૩।
પરમ દયાલ દયા ભર	જગત હિતારથ રૂપજી	
ભક્ત વિરહ કાતર	કરૂણામય કારણ અનૂપજી	૧૪૪।
થોડે કરે ઘણું માને ને	પોતાનું કીધું ન જાણેજી	
કોટિક અપરાધ જીવના	તે મનમાં નહીં આણેજી	૧૪૫।
જે આશ્યા જે કામના ધરી મન	આવશે એહ પાસજી	
તેથી અધિક પૂરણ કરી	તેહની પૂરસે એહ આસજી	૧૪૬।
ચાર વર્ણ ચાર આશ્રમ	ચાર સંપ્રદાયના જે ઇશજી	
તે આવીને એ આગલ	ચરણે નમાવે શીષજી	૧૪૭।
જગતના ઈશ જગતગુરૂ	જગત જીવન જગના આધારજી	
અદ્ભુત એ પ્રાગદ્ય હવું	એમાં કારણનો નહીં પારજી	૧૪૮।
ભક્તના સુખ દાયક બહુ	નાયક નવલી રીતજી	
એ રસે રસ અભિનવો	એહને વ્હાલી પ્રીતજી	૧૪૯।
એવા ગુણ અગણ અપારનો	પામે નહીં કોઈ પારજી	
શેષ તણું સામર્થ નહીં તો	હું કેમ કરું વિસ્તારજી	૧૫૦।
સ્વતઃ પ્રગટ પોતે હવા	દૈવી સૃષ્ટીને કાજજી	
વરણાવરણ સ્મરણ કરે	રક્ષા કરવા સર્વ સમાજજી	૧૫૧।

એણે પ્રકારે પ્રથમ ગુણ કહી અને	પ્રગદ્યાનો કહું સમયજી	
લોકોતર જે કાલ તે	દંડવત કરી કરી સહુ નમયજી	૧૫૨।
સંવતછરાદિ પંચાગ લગ્ન ગ્રહ	ષડ વર્ગે ગણ વર્ણજી	
આધિદૈવિક સ્વરૂપે સહુ કોઈ	આવ્યા પ્રભુને શરણજી	૧૫૩।
વિવિધ વિશે બહુ ભાવશું	સહિત પોતાનું સામર્થજી	
સામગ્રી સાથે લઈ હર્ષશું	સેવાનો છે હર્ષજી	૧૫૪।
ગ્રહે ગણ લગ્ન અનેક નક્ષત્ર	શુભ વેળાએ ને એ યોગજી	
કર જોદિને ઉભા રહ્યા	ધન્ય જે આવશે ઉપયોગજી	૧૫૫।
મહા રસરૂપ સ્વરૂપનો	ઉત્સવ જોવાને તેણી વારજી	
સત્કાર કરી મહા પ્રભુજીએ	સર્વનો કીધો અંગીકારજી	૧૫૬।
આગે જે બહુ પ્રાગદ્ય હવા	તેના કારણ પ્રગટ પ્રમાણજી	
ન્યામિક અક્ષરમાં લખ્યા	વેદ શાસ્ત્રને પૂરાણજી	૧૫૭।
એ પ્રાગદ્ય અતિ અભિનવું	કારણ રૂપ એ કોણ સંભાળેજી	
વેદ પૂરાણ તે શું લહે	જ્યાંહાં વાળી નહીં ચાલેજી	૧૫૮।
એહનું પ્રાગદ્ય કારણ	કો કેમ ઊરમાં આણેજી	
એહની કરૂણા કટાક્ષથી	એતનમાર્ગી કાંઈ જાણેજી	૧૫૯।
એવું કહી કહે જોતશી	એહોને ચરણે અનુસરીયેજી	
એથી પ્રાગદ્યનો સમય	કાંઈ એક સૂચન કરીયેજી	૧૬૦।
બ્રહ્માને બીજે પરાર્થ	સ્વેત વારાહ જે કલ્પજી	
વૈવસ્વત મનવંતરે કલી	અઠાવીસમો ગત અલ્પજી	૧૬૧।
નૃપ વિક્રમાદી રાજથી	સવંત સોલસે આઠજી	
શાક તે સાલી વાહન તણી	ચૌદસે તેરને સાઠજી	૧૬૨।
દક્ષણાયન સૂર્યે હેમંત ઋતુ	માંગલ્ય પ્રદની છે રાસજી	
પરમ પવિત્ર પરમ ઉત્કર્ષ	માગશીર માસજી	૧૬૩।
શુક્લ પક્ષે સુદી સપ્તમી	ભ્રગુ ઘડી બત્રીસ પલ બાવીસજી	
પૂર્વા ભાદ્રપદ ચોપન ઘડી	પલ છપ્પન એ ધરી શીશજી	૧૬૪।
એ જન્મ નક્ષત્ર સિધ્ધી યોગ	ઘટી ઓગણત્રીસ ને પલ એકજી	
જન્મ યોગને વાણિજ કરણે	એમ પંચાંગ શુદ્ધ વિશેષજી	૧૬૫।
ચંદ્ર તે કુંભ રાસે સ્થિતિ	રાસ નવાસે નવમે જેહજી	
ધન સંકાતે ગતિ દિન ચાર	ઘટી એકાવન તેહજી	૧૬૬।
ભોગ્ય છે દિન પચ્વીસ ઘટી નવ	છવીસનું દિન માનજી	
મિથુન લગ્ન લગ્નાધિપ બુધ	રસાધિપ શનીશ્વર જાણજી	૧૬૭।
ચંદ્ર હોએ ધિપ કહીએ કેન્દ્ર ને	કારણાધિપ શુક્ર નામજી	
સંસ્થાધીપો બુધ નવાશાધિપો	શનીનું ધામજી	૧૬૮।
દ્વાદશાધિપો જીવને જીવ	ત્રેતીશાધિપો કહીએજી	
તે દિને ઉધ્યાત ગત	ઘડી ૨૭ પલ ૫૬ લહીએજી	૧૬૯।

રાત્ર પ્રથમ ઘડી એક ને	પલ છપ્પનનો જે સમયજી	
એ મહા શુભ વેળા તે	સર્વના મનમાં ગમયજી	૧૭૦।
શ્રી વિઠલ ગ્રહમાં	ભાગ્યવતી રૂક્મણીજી	
પુત્ર રત્ન પ્રગટ્યા	મહાપ્રભુ અતિ પૂરણ કામજી	૧૭૧।
નક્ષત્ર નામ દામોદર	કહ્યું જોતસીએ તેણી વારજી	
માસ નામ શ્રી કૃષ્ણ તે	શ્રીમુખે કહ્યું છે બહુ વારજી	૧૭૨।
વેહેવાર નામ શ્રી વલ્લભ	ધર્યું શ્રી ગુંસાઈજીએ હાથજી	
ભક્તનું નામ ને રાસ	ગતે શ્રી ગોકુલનાથજી	૧૭૩।
એહના અનેક નામ	ચારો જુગ જુગ અવિચલ એહજી	
શેષને સહસ્ત્ર મુખે ગણના એ	ન આવે છેહજી	૧૭૪।
સિંધ જ્યોતની ને મનિષ્ય ગણે	શૂદ્ર વરણ ને નાગ વર્ગજી	
જીવ દસામા પ્રાગટ્ય તે	નવ જાણે જોશી ગર્ગજી	૧૭૫।
સ્કંધ તે સૂર્ય શોભિતો	નક્ષત્ર પુરુષ ને આકારજી	
કુંભ રાસે સ્થિતિ ચંદ્રમા	એહનું કારણ કરું છું વિસ્તારજી	૧૭૬।
પરમ રસિક પ્રગટ્યા રસભર	રસનો છે એ કોશજી	
તે રસ સૂચનને અર્થે	સમય કર્યો છે નિરદોષજી	૧૭૭।
બ્રહ્મા અનેક હવા છે	તે મધ્યે તપ કીધો છે જેણેજી	
વ્રજ સુંદરીના ચરણ રજની	પ્રાર્થના કીધી છે તેણેજી	૧૭૮।
તે બ્રહ્માનો બીજો પરાધ	પુષ્ટી રૂપ છે અતિ ઉદ્ભટજી	
તે માંહે અતિ કરૂણા કરી	કીધું છે પોતાનું પ્રાગટ્યજી	૧૭૯।
ત્રીસ કલ્પ છે તે માંહેનો	શ્વેતવારાહ કલ્પ જે નામજી	
તે ભૌમી સબંધી ભૂઅ ભક્ત છે	તે માટે કીધું સનમાનજી	૧૮૦।
ચૌદ મનવંતર માંહેનો	સાતમો વૈવસ્વત મનવંતરજી	
તેણે પૂર્વે ભગવદ સબંધ સુણ્યો છે	તે માટે કીધો છે આદરજી	૧૮૧।
એકોતર કલી માંહે	કલીયુગ અઠાવીસમો સારજી	
વૈષ્ણવ તેને જાણીને	પ્રભુજીએ કીધો અંગીકારજી	૧૮૨।
એ કલીયુગ માંહે	વિક્રમાજીતનો છે શકરાજજી	
સવંત સોલસે અઠોતરા	સર્વથી અધિક એ શુભકાજજી	૧૮૩।
વિક્રમ કહેતા વિશેષ કરી	મારગે ચરણ ધરે જેહજી	
મારગ તે સર્વોપર પ્રગટ કરી	પાયોધાર્યા એહજી	૧૮૪।
ત્યાંહાં સુખ સંયુક્ત	અલૌકિક સામગ્રી લાવ્યોજી	
મર્યાદા રહિત એણે સમય	અનંત ગુણે સંવહરા આવ્યોજી	૧૮૫।
સોલ શ્રીંગારના ભોક્તા આપ	કિશોર કિશોરી યુક્તજી	
સોલ કલાએ સંપૂર્ણ	પ્રાગટ્ય સહિત એ ભક્તજી	૧૮૬।
અષ્ટ વિધિ આલિંગન	આત્મિક સ્વરૂપ છે એહજી	
જેહના ભેદ આચાર્યજીએ	ગ્રંથમાં વિવરણ કીધા તેહજી	૧૮૭।

નાયકા અષ્ટ પ્રકારની રસભર	સર્વ સુખે સંયુક્તજી	
અષ્ટ માહા સિદ્ધ અલૌકિક	આગલ ડભી કારણ ભક્તજી	૧૮૮।
પ્રભુ રૂપી અલૌકિક ચંદ્ર	ડદય થયો સોલ કલા સંપૂર્ણજી	
નાયકા કુમુદ પ્રકાશિત કીધા	સરવાંગે ડુઃખ ચૂર્ણજી	૧૮૯।
સર્વાંગે રસરૂપી પીયૂષ	સીંચન કરે છે નિશદિનજી	
ભક્ત રૂદય ભાવ અંકુર	પ્રગટ કરે પ્રાણ જીવનજી	૧૯૦।
અષ્ટાધિક શત સોલ	શ્રી ગારાત્મિક ભક્તરૂપી માલજી	
તેહ તણા મધ્ય નાયક	પોતે શ્રી ગોકુલ પાલજી	૧૯૧।
સંવત સોલ અઠોતરણનો	જે કીધો અંગીકારજી	
તેહ વિસદ કરી કો સકે	ભાવ છે અનેક પ્રકારજી	૧૯૨।
એ સવંછર માંહે છે	શાક તે સાલી વાહનજી	
સાલી નાયકા ભાવે	ભૂષિત છે જેહનું વાહનજી	૧૯૩।
સાલી વિસાલ વાહન રતિ રણ	શાકે કર્યું મનનું ચીત્યુંજી	
પંચ દશ તિથી સ્પરસે ભર	કામ પ્રગટ કરી રણ જીત્યુંજી	૧૯૪।
તેથી કરી પણ અંગનો સ્પરસે	કામ ડદીપન થાએજી	
રસભોગ વર્ણ જીતીને	સર્વાંગે સુખ ડાયજી	૧૯૫।
ચૌદ ડપર તિહોતેરે	પંદર સતનો કર્યો સ્પર્સજી	
તેણે એ સૂચન કર્યું મનમાં	આણીને અતિ હર્ષજી	૧૯૬।
શાકે ચૌદસે તીહોતેરે	તેનો ભાવ પ્રગટ ધર્યો છે જી	
ચૌદ વિદ્યા ચોસઠ કલા	નવે રસનો સાકો કરવો છે જી	૧૯૭।
પૂરાણ ન્યાય મીમાંસા	ધર્મ શાસ્ત્ર ને ચારે વેદજી	
છય અંગ એ ચૌદ વિદ્યાના	અનેક છે ભેદજી	૧૯૮।
પૂરાણ ડપપૂરાણ ન્યાય	જે મધ્યે વિચારનો નિત્યજી	
મીમાંસા ને વેદાંત	સોલ અધ્યાય છે એણી રીતજી	૧૯૯।
તે મધ્યે અધ્યાય બારમાં	કર્મ માર્ગનો વિચારજી	
ચાર અધ્યાયનું શ્રી આચાર્યજી	શ્રી ગુંસાઈજીએ વિવરણ કીધું સારજી	૧૯૦૦।
ધર્મશાસ્ત્ર જે સ્મૃતી ડપસ્મૃતિ	વેદ ને ડપવેદજી	
વેદના અંગ શિક્ષાકલ્પ વ્યાકર્ણ	છંદ જ્યોતિષ ભેદજી	૧૯૧।
નિરૂક્ત છટ શાસ્ત્ર	અવાંતર શાસ્ત્ર છે તેહજી	
ડપ શાસ્ત્ર છંદ શાસ્ત્ર ને	વાછાયન શાસ્ત્ર છે એહજી	૧૯૨।
ભરથ શાસ્ત્ર જે શ્રીંગાર	પાંચમો ડપવેદ તે રાગજી	
સંગીત વાદ તાન તાલ	ભેદ સ્વરે અનુરાગજી	૧૯૩।
વિદ્યાના ભેદ અનેક અવાંતર	મુક્ષ તે એણે પ્રકારજી	
વલી ચૌદ વિદ્યાના ચૌદ અર્થ છે	બ્રહ્મ જ્ઞાન રસાયન સારજી	૧૯૪।
સ્વર ધ્વની જોતિશ વૈદિક	કોસાવા જીવ વાહન જેહજી	
હીણાક્ષર કથન નટ નૃત્ય	તે વ્યાકરણ છે તેહજી	૧૯૫।

જલ તરણ સંબોધન	ચાતુરી વિદ્યા જે ચાંપજી	
તેનું સારાંસ તત્વના	જ્ઞાતા ભોક્તા છે આપજી	૧૦૬।
ચોસઠ કલા ને સંયોગ વિપ્રયોગ	નવ રસ ધર્મને ટેકજી	
અનન્યતા દાન દયા ને સેવા	આવ્યા એહ અનેકજી	૧૭।
એ શાલી વાહન સકે અનુકર્ણ	કહ્યું છે અણું માત્રજી	
હવે દક્ષણાયન સૂર્ય તેહની	છે પુષ્ટી માર્ગી રાત્રજી	૧૮।
ફલ સૂચક રસ બોધક	દિન પ્રતિ વાધતી જાયજી	
દક્ષણ માર્ગ અનુગ્રહી	દક્ષણ નાયક એ સમુદાયજી	૧૯।
હેમંત રૂતુ અતિ વિલસિત	શીતલ સુખજન કહે છે એહજી	
મહા માંગલ્ય ફલ દાયક	વિરહના તાપ નાસક જેહજી	૨૦।
પુષ્ટિ ભક્તિવ્રત મહા સમુદ્રવત	દાન સંબંધ ફલ રૂપજી	
ફલ રૂપ ગુરૂ રૂપ સર્વેના	પોતે છે આધાર રૂપજી	૨૧।
માગશીર માસ તે	ભક્તિ મારગી સુખનું સારજી	
રસ સંબંધી સ્નેહ સુંગાર	સર્વોપર પ્રગટ પ્રકારજી	૨૨।
માર્ગ જે પૃષ્ઠિ માર્ગશીર	કહેતા સર્વોપર જેહજી	
ફલાત્મીક પ્રગટ કરી	પ્રાગટ્ય કીધું છે તેહજી	૨૩।
સર્વ માસમા માર્ગશીર	શ્રેષ્ઠ કર્યો છે એ માસજી	
સર્વ માસ ઉપર કરી	પ્રભુજીએ પૂરી એહોની આસજી	૨૪।
શુક્લ પક્ષ અતિ નિર્મલ અમલ	ઉભય આત્મિક પ્રાગટ્યજી	
ચંદ્ર પૂરણ કલા વાધતી	ભક્ત પક્ષ નિર્મલ ઉદભટજી	૨૫।
પોતાનો પક્ષ નિર્મલ કરી	અજ્ઞાન તમનો કર્યો નાસજી	
ઉતરોતર કલા વાધતી રસભર	ભક્તશું છે વિલાસજી	૨૬।
સપ્તમી તિથી અંગી કરી	ધર્મ ધર્મીને સંયુક્તજી	
કેવલ ધર્મી સ્વરૂપ બલે	અંગીકૃત કીધા છે ભક્તજી	૨૭।
દેવ રૂપી પિતુ યહલોક પરલોક	આત્મા ને આત્મીયજી	
એહ થકી અલગા કરી	યોજન કીધું રસ મારગીયજી	૨૮।
બાહુ પ્રસારણ પરીરંભણ આદી	છય છે જે રસ ધર્મજી	
તે રસે જે જને અધ્યન કરે	દાન દે એહને એ ચટ કર્મજી	૨૯।
અતિ પ્રવીણ મહા નાયક	ચટગુણ પૂરણ સુંદર વરજી	
ધર્મ ધીર જસ વેષ્ટિત	ઉજ્જવલ માર્ગ એ રસ ભરજી	૩૦।
શુક્ર તે વીર્ય પરાક્રમ	અંગ સુદેસ જસવંતજી	
સંજીવન વિદ્યા અલૌકિક સ્વરૂપ	હાવ ભાવાદિક અનંતજી	૩૧।
સંજીવન મંત્ર છે ને	સંજીવની મૂલી છે પાસજી	
વચન ને સ્વરૂપ જેહને	જીવન સંપન્ન સુખ રાસજી	૩૨।
કંદર્પ વર્ધત યાધિક કવિરાજ	સર્વ રૂપિ માંહે સારજી	
ભગવદ આત્મિક અતિ ભલો	તે માટે શુક્રનો કર્યો અંગીકારજી	૩૩।

નક્ષત્ર પૂર્વા ભદ્ર પદ	પૂર્વા નાયકા રૂપજી	
સનમુખ સિંઘાસન રૂપ	અન્ય પૂર્વા અનન્યપૂર્વા સ્વરૂપજી	૧૨૪।
ભાદ્રપદ કલ્યાણ કારક	દ્વિવિધી રસાત્મીક સુખ ધામજી	
સિધ યોગ સહિત રસ સિધી	સંયોગ અનુભવ સિધીએ નામજી	૧૨૫।
પૂર્વ ફલ ને પછી સાધન	વૃષ્ટી તે ભાદ્ર પદની પેરજી	
સુનક્ષત્ર અપૂર્વ રસમય યામીની	રતિ પતિ અનુભવ ભેરજી	૧૨૬।
ભગવદ સંયોગ સિધી યોગ	સાક્ષાત સબંધ રયણી રસેજી	
ભક્તને પુષ્ટિ ફલદાયક	સિદ્ધ છે વિલંબ ન નિસેજી	૧૨૭।
વાણિજ્ય વ્યાપાર કરણ તે	ભક્તનાં ઇંદ્રીયનો વ્યાપારજી	
જીવન સંપન્ન વાણિજ્ય	રસ રૂપી દ્રવ્ય છે સારજી	૧૨૮।
ક્રય વિક્રય રસ વાધતો	વાણિજ્ય ઉધાર પરમ વિશેષજી	
કરણ વાણિજ્ય શ્રદ્ધાવાનને	શ્રવણે સરૂઓ સદા વરેશજી	૧૨૯।
સદના પારખુ જાણ પ્રવીણ ને	અગણિત ગુણની વૃદ્ધ્યજી	
શ્રી ગોકુલેશ મહા રત્ન પ્રગટ હવા	એવમાદી પંચાંગ શુદ્ધજી	૧૩૦।
તેણે સમય ચંદ્રમા કુંભનો	કુંભ રાસ મહા સુખ રાસજી	
પ્રગટ્યા રસિકવર જાણીજી	કુંભમાં કીધો છે રસે નિવાસજી	૧૩૧।
તે સુખ ભરે રસને સમોહે	કરી અને સીંચન કરતો આવ્યોજી	
તે કુંભનો ચંદ્ર તે અમૃત	ચાંદલો ડગ્યો સર્વને ભાવ્યોજી	૧૩૨।
તે કુંભનો અધિપતિ શનિશ્ચર	તેણે કરી નાયક તે મહા ધીરજી	
દાતૃત્વ સૂચિત સનૈ રસ વાધે	ક્રમ ક્રમ અતિ મહાવીરજી	૧૩૩।
પોતે પુષ્ટી રસે પરિપૂર્ણ	મંગલ સુખની રાસજી	
તે માટે ચંદ્રમાની સ્થિતિ	કુંભ રાસે થઈ પ્રકાસજી	૧૩૪।
રાસ નવાંસે નવમે સંપૂર્ણ	સુખ રાસ સમોહેજી	
સર્વ પ્રકારે પૂરણ અથવા	નવાંસે નવમે સોહેજી	૧૩૫।
નવનિધી નાયકા એકાકી	ભાવાપન્ન સહિત રસ ભોગીજી	
નવાંશે નૌતન રસ	અનુભવ દાયક સંયોગીજી	૧૩૬।
ધન સંક્રાંતિ શુદ્ધ નાયકાતે	સંક્રાંતિ મિલણ સુખ સાથેજી	
કાંતી શોભા વૈભવ ધન	અંગીકાર કર્યો તે નાથેજી	૧૩૭।
ગતિ દિન ચારે તે મુક્તિ આદિદૈ	તુચ્છ પુરુષાર્થ ચારજી	
પસ્યાં તાપ ઘડી એકાવન	એક જે કેવલ પુષ્ટી અંગીકારજી	૧૩૮।
દિન પચ્વીસ ઘટી નવ	ચોવીસ તત્વાધિક સંજયોક્તાજી	
ગુણ ભેદ ત્રિગુણ આદી દેહ	નવ પ્રકારે પુરુષોત્તમ ભોક્તાજી	૧૩૯।
દિન માન ઘટે નિશી વાધતી	ક્રીડા પુષ્ટી રસે સૃંગારજી	
પૂરણ રસ અનુભવ કરવાને	વાધી રાત્ર અપારજી	૧૪૦।
મિથુન લગ્ન લગ્નાધિપો બુધ	તે માનિનીના મન હરણજી	
અતિ પ્રવીણ અંગ ભૂષણ	રસાધિપ શની સુખ સ્થિર કરણજી	૧૪૧।

रासार्ध होअे ते द्वितीय	होअे अे प्रागट्य अेहजी	
ते विप्रयोगात्मीक तेनो स्वामी	चंद्र शीध्र गामी जेहजी	१४२।
अमृत श्रावी स्वगुण ज्युत	भक्तनो असही परितापजी	
शीध्रगामी ते विप्रयोगने	टालीने संयोग करी आपजी	१४३।
रास त्रीभागोंद्रेकाण तेनो पति	शुक्र आदि मध्य परिवशानजी	
सर्वदा अेक रसे भर	अतिशे वीरज वानजी	१४४।
अ प्रसाधिप बुद्ध छे ते	पुष्टी मारगी कहेवायजी	
पुष्टी मारगीय कर्म ने	धर्मना धर्मी अे थाय जी	१४५।
नवासाधिप शनी ते नवांस	नौतन अंग विभागजी	
सर्वतोधिक लोकोतर स्थिर करे	अग्रभोगी अनुरागजी	१४६।
मुग्धा मध्या प्रगल्लभा जे	त्रिविधाना जे नौतन भोगजी	
द्वादशासो जीव तेहनो	कहीये छे संयोगजी	१४७।
भक्तना द्वादशे अंगना	जीवन संपादिक श्री अंगजी	
आनंद मात्र कर पाद मुखोदर	स्वरूप वर्धन अनंगजी	१४८।
सरवांगे सरवांगनो	मनोरथ पूरण करेजी	
त्रिशांसाधिपो जीव ते	स्वरूप संबंधे रस भरेजी	१४९।
ते दिन रात्र घटी अेक उपरांत	प्रगट्या छे सुख रासजी	
सर्व गुणे पूर्णोदय	महा महीमा पूरण करी आसजी	१५०।
तेना नाम ते भक्तने भावता	सुख दायक पूरण कामजी	
अेक अेक थकी अधिक रस	श्री मुखे कह्या अभिरामजी	१५१।
मास रासे वहेवार नक्षत्रनुं	नाम दामोदर धरीयुंजी	
भक्त नाम रास नाम	गोकुलनाथ महा रस भरीयुंजी	१५२।
भक्तना मनोरथ पूरवा	भक्त वशता सूचन कर्युंजी	
सुखरास संयोग समानता	रस वस मन हर्युंजी	१५३।
उभयता अेक स्वरूप	अे समय विशेष छे तारतम्यजी	
भक्तनुं नाम ते रास नाम	ते अेक धर्युं छे अेमजी	१५४।
मास नाम मूलनाम सदानंद	रसात्मिक मूल रूपजी	
वहेनार नाम श्री वल्लभ	भक्तने भाव्युं अे अनूपजी	१५५।
पोताने मन भावतुं नाम	कर्युं श्री गुंसाईजीअे जेहजी	
लख्युं जन्म पत्री मांहे	जोतसीअे वल्लभ अेहजी	१५६।
दामोदर दासीअे हुलामणुं	नाम धर्युं पटकोलजी	
पटकोल वस्त्र शिरोमणी	वस्त्र नहीं को अे समतोलजी	१५७।
श्रीमुखे कही छे अे वारता	मने पटकोल कही बोलावेजी	
मेरा पटकोल मेरा पटकोल	अेम करी हुलरावे जी	१५८।
हवे सिंध ज्योतनुं कारण कहुं	रसनायक जे विविधी सबंधजी	
उतान तीर्यक आ सीतक स्थिति	अनंत जे बंधानजी	१५९।

रमण रसे महा नायक चपल	अतिशे शुभ लक्षणजी	
पराक्रमे त्री लोक मांहे	सर्वना ओहज शिरोमणीजी	१६०।
मनुष्य गणे मनुष्य चरित्र	गण सील स्वरूप अनूपजी	
मनुष्य गण अगण समोहसुं	लीला करे ओ रस रूपजी	१६१।
शूद्र वरणे ते शुद्ध	भक्ति मारगे अंगीकारजी	
साक्षात चरणे सबंध करावे	शूद्र आदि नर नारजी	१६२।
नाग कहीओ केश पासने	वर्ग समूह ते सारजी	
तेणे रसाधिक समय ते	केश प्रसारण ग्रहण अपारजी	१६३।
परस्परे अशेष सुख सागर	सुदेश शोभा भर अतिजी	
समय नाग वर्ग ते	ते स्मर ने रतिजी	१६४।
उदीपन उदबोध कारक बांधे	उभय चरणे आवी नमयजी	
ओणे समय नाग वर्ग ते	शोभित सज्याओ ज्यारे रमयजी	१६५।
दीर्घ विसाल चमर रूप	गजमतिनी जे रीतजी	
गज गामिनी अति वल्लभ क्रीडा	ते शुं अति घणी प्रीतजी	१६६।
नाग कहे नाग वली	जीवनी महादशा जेणाओजी	
जीव महादशा प्रागट्य	दशावानना धणी गणाओजी	१६७।
वृहस्पति कहेता मोटी	क्रीडा कारण रस विशेषजी	
गुरु दशा गुरुनी शिक्षा दे	मोटे मने परम सुदेशजी	१६८।
रमण रसे हाव भावादिक मन	भक्त ते पुरुषाकारजी	
स्कंधे पुरुषाकार नक्षत्र ने	मति मंद धीर अपारजी	१६९।
अंग संगे सोहे महा बलवत	वधे रमण रस रंगेजी	
पुरुषाकार नक्षत्र ते विपरीत	शुद्ध कर्युं पंचांगजी	१७०।
ओणे प्रकारे षड वर्ग गण वर्ग	सहु आख्या सेवा काजजी	
सूर्य आदि देइ लगने ग्रह	उपजाव्यो शुभ योग राजजी	१७१।
आपापणे मंडले रही	जे जे छे प्रकारजी	
लग्न कुंडली लग्न ग्रहना	कहुं छुं करीने विस्तारजी	१७२।
भाव तेहोना जुजुषा	भावन मिश्रुने अनुसूतजी	१८०।
प्रथम तनु रूप लक्षण घेय वरणे	सर्व भाव ने भावपिनेजी	१७३।
तेहोना स्वामी बुद्ध ते	स्वरूप ते रस प्रकारजी	१८२।
नायक नायका जे उभय	चंद्र वंशी जे सारजी	१७४।
बुधीपति रस अनुभव निपुण	शांतिकादिक सहित उदयजी	१८४।
त्रीजी अंक ते त्रिविधी नायका	महादशसिद्धि रक्षा अंगजी	१७५।
स्वकीय परकीय मोक्षता	कन्या गान समी थरुं चरित्रजी	१८६।
ज्ञानात्मिक मित्र भवन अधिपति	आतिश जाणीने नखे शेषजी	१७६।
रस भावपिने सुर नायका	दर्शन अंगीकृत छे तेनेजी	१८८।
अ दर्शन नहीं थाओ कनेजी	सर्व तुच्छ थरुं शी करे न्योछावरी जोरे	१८९।

તન સ્ત્રિય લિંગનું કારણ	પ્રીય છે સ્ત્રીજન માત્રજી	
બુધ શત્રુ ભવન બેઠો	કરે રક્ષા ભક્ત રસ પાત્રજી	૧૧૭૭।
ત્રણ્ય ભવને ભોગવે	ત્રિવિધિ લીલા રસે સંયુક્તજી	
બાલ પૌગંડ રાજમિથુન	જ્યુગમ રૂપે અનુરક્તજી	૧૭૮।
તે તેનું સ્થાનક માટે	સુરતિ રસે સુખ ધરીજી	
જોડ જુગતે ભાવ ભક્તે	વિગતે રસ વિસ્તાર કરીજી	૧૭૯।
ભક્ત જ્ઞાન મિથુન ધ્યાને તે	અતિ સ્થિર થઈ સંતોષેજી	
તે રસ આત્મિક જ્યોગના	ભાવ ભક્તને જ્ઞાને પોષેજી	૧૮૦।
બીજે ધન મળી માણેક રત્ન	મુક્તા સુવર્ણ ધાતુજી	
કુટુંબ ભવન કર્ક લગ્ન	શશીપતિ લગ્ને સોહાતોજી	૧૮૧।
ગુણ સ્થિતિ તે ધન લગ્ને	ઉચ્ચનો છે તે દેવ ગુરુજી	
ક્રીડા અર્થ તે અજ્ઞાત યૌવના	મુગ્ધા રસ ભાવનો મેરુજી	૧૮૨।
ધન ભવને ઉચ્ચ ગુરુ	સ્ત્રી ભવને સતે રહ્યાં પ્રસન્નજી	
ધન લગ્નનો તે પતિ છે	તે માટે ભક્ત રૂપી ધનજી	૧૮૩।
ચંદ્રગ્રહે વિશે બેઠો તે પુષ્ટ	સ્થાની અમૃત વૃષ્ટીજી	
તે માટે સદા સર્વદા	એતદ ભાવાપન્ન સૃષ્ટીજી	૧૮૪।
ધન ભવનનો સ્વામી તે	નવ ધર્મે ભવન વિષે આવ્યોજી	
તેણે કરી એતનમાર્ગી	ધર્મ સહિત ભક્તને આવ્યોજી	૧૮૫।
જાયા પતિ ગુરુ માટે	એતનમાર્ગી ધર્મનો રક્ષકજી	
ધન ભવનનો પતિ ધર્મ ભુવને	તે માટે બહુ ધર્મનો પક્ષકજી	૧૮૬।
ચોથો આંક તે ભક્તના અલૌકિક	ચાર પુરુષાર્થ સિદ્ધ કરેજી	
કર્ક છે કાર્ય ભવન મધ્યેત્રીજું તે	રંગભોમી વિલાસ રસ ભરેજી	૧૮૭।
ત્રીજુ તે સહજ પરાક્રમ	ભગિની ભ્રાતૃભૃત્ય નિજદાસજી	
સહી લગ્નનો રવી પતિ	જેનો જાયા ભવને નિવાસજી	૧૮૮।
જાયાનો ને પોતાનો	જણાવે પ્રતાપજી	
સૂર્યના ત્રણ્ય ધર્મ જે	ઉદય પ્રતાપ ને સંતાપજી	૧૮૯।
તેહના સ્થલ સૂચિત કરું	ભક્તને આનંદનો હોએ ઉદયજી	
પ્રગટ પ્રતાપ જગત માંહે	ને શત્રુને સંતાપ રૂદયજી	૧૯૦।
ત્રીજું છે ભ્રાત ભવન ત્યાંહાં	બેઠો સૂર્યનોરિપુ રાહુજી	
વેર પ્રતાપે ઉપજે	પ્રતાપ તે પુન્યજ થાએજી	૧૯૧।
સીંઘ લગ્ને સહજ પરાક્રમ	સીંહ લક્ષણ થાયજી	
ભક્ત ભૃત્ય અને દાસનું	પરાક્રમ સહીઅ જણાયજી	૧૯૨।
ચોથે તે મિત્ર માતુ વાહન	સુખ વાટિકા નિધી ગેહજી	
કન્યા લગ્ને બુધપતિ	તે કન્યા લગ્ન એહજી	૧૯૩।
કન્યા લગ્ને બુધપતિ તે	સ્નેહ ભાગ્યવાન સહિત જેહજી	
સહેજ મુગ્ધા મન ઉપજે	મારે પરમ વલ્લભ એહજી	૧૯૪।

અને પ્રાગદ્ય લગ્નનો બુધપતિ	તે બુધ જ્ઞાનાત્મિક કરી કહીયેજી	
તેણે પ્રાગદ્યેથી સહેજે જ્ઞાન એ	સર્વદા સુંદર વરને સંગ રહીયેજી	૧૧૫।
છઠો આંક તે ઈશ્વર આદિ	છએ ધર્મ રસે ઉક્તજી	
મિત્ર ભવને કન્યા લગ્ન તે	નાયકા પ્રિય ઉભે રસ જુક્તજી	૧૧૬।
રતિ પતિ સંગે અનુભવે	હાવ ભાવે અતિ સુખજી	
સર્વથી અધિક પૂરણ સુખ	અગણિતાનંદ છે મુખ્યજી	૧૧૭।
કેન્દ્ર સ્થાનક છે ચાર	તેનો ભાવ જુજુવો કહીએજી	
એક તનું ચાર મિત્ર	સાત સ્ત્રી વૈભવ દસ એ લહીએજી	૧૧૮।
હોએ ચાર પદારથ અનુકૂલ	ત્યાંહાં પૂરણ સુખ મૂલજી	
વૈભવ આદી સકલ સામગ્રી	રસની અહીં અનુકૂલજી	૧૧૯।
તન મિથુન આનંદ મય	મીન તે કન્યા રસ ભરજી	
સ્ત્રીધન સ્વકીયા પરકીયા	સાનુકૂલ છે અતિ વરજી	૧૨૦૦।
કર્મ મીન કામનું વાહન	રસભાવ જનિત જે કર્મજી	
વૈભવ અતિ ઘણો હોય અને	અતિ ચંચલતા તેનો ધર્મજી	૧૨।
સુખ પતિ છટે આવ્યો તે	શત્રુ ભવને વેગે ભાવેજી	
તે શત્રુને માથે પગ દઈ	રસ મારગ પ્રગટાવેજી	૧૨।
પાંચમું વિદ્યા સંતાન ગર્ભ	બુદ્ધિ મંત્ર ઉપદેશજી	
તુલા લગ્નનો ભૃગુ પતિ	માટે સહુથી એહ સુદેશજી	૧૩।
વિદ્યા બુદ્ધિ મંત્ર ઉપદેશ શિક્ષા	એહની તુલના નહીં કોએજી	
અને ભૃગુપતિ માટે એ પદારથ	સર્વે જીવનરૂપ હોએજી	૧૪।
જે વિદ્યા ભવનેશ અમૃત	સંજીવન પતિ આવ્યોજી	
કવિ વિચિક્ષણ તે જીવ ભવને	સ્થિતિ અતિ વીર્યવાન ભાવ્યોજી	૧૫।
રસ ઉપયોગી વાછાયન ભૃત્ય	શાસ્ત્ર હાવભાવાદિક સુજાણજી	
અમૃત સંજીવને કરી	વિપ્રયોગીને જીવન દાનજી	૧૬।
એ છે શુક્ર અસુર ગુરુ	માટે અસુર ગુરુત્વે માનેજી	
અથવા કાવ્ય પ્રિય રસ એ	વિદ્યા ભવનેથી જાણેજી	૧૭।
ષષ્ટમ રિપુ સંગ્રામ ક્રૂર	કર્મ મય શંકા માતુલજી	
દશાદિક ભવને વ્રશ્ચિક લગ્ને	કુંજ પતિ છે અનુકૂલજી	૧૮।
તેથી ભક્તે રસે અતિરિક્ત	લૌકિક ખટરસ ને ખટકર્મજી	
ભયરિપુ સંગ્રામમાં રણ વતું	સૂચિત બુદ્ધ જુત જાણે મર્મજી	૧૯।
સત્ય ભુજા આ માર્ગમાં વાણિજ્ય	વહેવાર વિવાદ નીવ્રતજી	
ગમન ને આગમન ભવન ધન	લગ્ન ગુરુપતિ ત્યાં પ્રવર્તજી	૧૨૦।
અભિસાર ગમનનું ભવન ત્યાં	શુક્રને મહાનાયક વીર્યવાનજી	
રવિ જ્યુત મંગલ શોભિતો	મંગલકારી અતિ પ્રતાપવાનજી	૧૨૧।
ધન લગ્નમાં તે સ્ત્રી ધન	સ્ત્રી ભવનનો સ્વામી ગુરુ સારજી	
તે બીજે ધન ભવને ઉચ્ચતો	લીલા સામગ્રી ભંડારજી	૧૨૨।

લાભ ભવન જે અગ્યારમું	તેનો પતિ ભોમી સ્ત્રી ભવને સોહાવ્યોજી	
સ્ત્રી લાભશું ચિત અને તે ભોમ	શત્રુ ભવને આવ્યોજી	૧૨૧૩।
તેણે કરી શત્રુ વર્ગની	સામગ્રી રસની ઉપયોગીજી	
તેહનો ભોગ પોતે કરે	સમય સમય કરી વિનયોગજી	૧૨૪।
ભ્રાત ભવનાધિપ સાતમે રવિ	ભક્ત જે નિત્ય લાભ પ્રતાપજી	
એ પ્રતાપ ધન જોઈ ભ્રાતને	ઉપજે અધિક સંતાપજી	૧૨૫।
અષ્ટમે કેન્દ્ર સંકટ કષ્ટ	વ્યાધી રૂપી એ સંગ્રામજી	
અરિષ્ટ ભવન લગ્ન મકર	શનિપતિ મકર અતિ ચપલ કામજી	૧૨૬।
રસમય રણ સંગ્રામ મકર ધ્વજ	નાયકા રાગ તરંગજી	
મતી મંદ નાના ભાવ અનંત	તે મધ્યે પૂરણ રસ રંગજી	૧૨૭।
વિપ્રયોગ આદિ સંકટ ક્લેશ	અનેક ભાંતિ શૃંગાર વિચિત્રજી	
સહી ન સકે રસ સમય	રસમા તે અતિ રાચીજી	૧૨૮।
નવમે તે ધર્મભાગ્ય યાત્રામઠ	દેવ દીશા ભવનજી	
કુંભ લગ્ન પતિ શનિ માટે	ધર્મને ભોગા સ્થિર રહેવું લગ્નજી	૧૨૯।
ત્યાં કેત છે ધર્મ ભૂપ ધામ	ધ્વજા સકલ સુખ કારીજી	
જેય પ્રકાશ ભાગ્ય ધર્મની	ધસી રહ્યો ભારીજી	૧૩૦।
કુંભ લગ્ન મંગલ કરે પૂરણ	અમૃત રસ સંયુક્તજી	
શની સોમ યુક્ત ભાંતે	રસ ધર્મની પ્રભુતા અતિ ઉક્તજી	૧૩૧।
દશમું કર્મ વૈભવ વ્યાપાર	રાજમુદ્રા પ્રવીણ પિતુ ભવનજી	
મીન લગ્ને ગુરૂ પતિ તે	કર્મભવને મીન લગ્નજી	૧૩૨।
લીલા મહાજલ સિંધુ સુધામાં	મીનવત સુખદ સુખાઓજી	
અગાધી વૈભવ વ્યાપાર ક્રીડા	રાજમુદ્રા નાયક રાઓજી	૧૩૩।
પ્રવાસ પરમ લીલા સ્થલ	કરવાનો અભિસરણ સંકેતજી	
તેહના પરમ કલ્લોલસું	ચિત્ર રસ પૂરણ સમેતજી	૧૩૪।
ચાતુરી જ્યુક્ત ચપલ જેમ	જલ વિસે ગમ્ય છે મીનજી	
તેમજ લીલા સમુદ્ર માંહે	એહને એહજ જીવનજી	૧૩૫।
મીનનો સ્વામી જીવ તે	ધન ભવને ઉચ્ચનો છે મોહેજી	
લીલા જલને પરમ ધન	બીજું ન રૂચે તેહને સોહેજી	૧૩૬।
પિતા ભવને ગુરૂપતિ તે માટે	પિતાથી અધિક જે આપજી	
એ પ્રાગદ્યથી પિતાને ઉત્તમાદી	દિન દિન અધિક પ્રતાપજી	૧૩૭।
એકાદશ આયુષ લાભ અશ્વ	ગજ વસ્ત્રાભરણ ને અર્થજી	
મેષ લગ્ને ભોમ પતિ તે માટે	ગજ અશ્વ લાભ સામર્થજી	૧૩૮।
ત્યાંનું અધિપતિ ગુસુ સુત તે	મુક્તિ એહ વિશેષજી	
ભક્તનો લાભ અપરમિત પ્રતિ	સ્નેહ અધિક નિમેસ નિમેષજી	૧૩૯।
વાહના આગમનાધિક તીર્થક	બંધુ ભેદ સુખ જો હરતાજી	
મેષ લગ્નનો ભાવ	સર્વોધિક અનુભવ કરતાજી	૧૩૩૦।

દ્વાદશે ત્યાગ ભોગ દાન વિવાહ	વ્યય ઇષ્ટનું જે ભવનજી	
વૃષ લગ્ન શુક્રપતિ રસમય	સુચિત્ર રસ પાત્ર ગવનજી	૧૨૩૧।
વૃષ લગ્ન ધર્મ રૂપ તે	એતદ ધર્મ નેષ્ટાસું ચિતજી	
ઇતિ વય ભવન પ્રકાર કહયો	જે ગ્રહ લગને છે ડચિતજી	૧૩૨।
એળે પ્રકારે દ્વાદશ આત્મિક	લગ્ન ભાવ પ્રકાશજી	
ગ્રહ ગણ વર્ગ અનેકની	પ્રગટીને પૂરી પ્રભુજીએ આશજી	૧૩૩।
એ પ્રાગદ્યની પત્રી દ્વીજ	ગુણવંતે વાંચી ત્યાંહાંજી	
પરિવાર ભક્ત સહિત	શ્રી ગુંસાઈજી બેઠા છે જ્યાંહાંજી	૧૩૪।
વાંચીને બોલ્યા જોશી	અદ્ભુત પ્રાગદ્ય એહ સ્વરૂપજી	
પ્રતિક્ષણું લીલા વાધતી	અલૌકિક કારણ એ રસ રૂપજી	૧૩૫।
સુખ સીલ રૂપ નિધાન ને	પ્રતિક્ષણું લીલા વાધતી રંગ અનેકજી	
નેત્ર સુખે સન માનતું	ક્યાંહાં લગી કહું વિસેકજી	૧૩૬।
લખિત ગ્રંથમાં નથી	લખ્યું મારી બુધ્ધીને અનુસારજી	
અલેખક અગણિતાનંદ	અલૌકિક કેમ કરીએ વિસ્તારજી	૧૩૭।
એહવું કહી કરી દંડવત	આપ્યું શ્રી ગુંસાઈજીને હાથજી	
સનમુખ થઈ શ્રી ગુંસાઈજીએ	બેહુ કરમા લઈ નામ્યું માથજી	૧૩૮।
જૈજૈકાર કહી તેહ સમય	અક્ષત દુર્વાએ વધાવેજી	
આનંદ ઉપજ્યો અતિ ઘણો ને	વલી સહુને મન ભાવેજી	૧૩૯।
જોતશીને દાન દેઈ કયું	લૌકિક અલૌકિક દારિદ્ર ચુર્ણજી	
કામનાથી કોટિ ગણુ આપીને	મનોરથ કીધાં પૂર્ણજી	૧૪૦।
જોતશીએ કર જોદિને	ગુંસાઈજીસું વિનતી કીધીજી	
બાલકને શુભ અર્થ તે	પ્રેમે આશીષ દીધીજી	૧૪૧।
નિવ્યાધી નીશી રેણુ ને	મનસાશું નિરોધીના આરતજી	
પૂરણ અર્પીના આશાજીવ	શરદોશા રાતજી	૧૪૨।
જન્મ પત્રના ભાવને	સાંભલસે જેકો નરનારજી	
જન્મ સફલ તેનો હશે ને	રસ મારગે અંગીકારજી	૧૪૩।
સ્વસ્તિ શ્રી સુખદાઈની	નાના સંપન જે વિદ્યાતીજી	
મંગલ ઉત્સાહ કરણી	સંતુષ્ટને પુષ્ટ પ્રદાતીજી	૧૪૪।
ધન કુલ જશ ને આયુષ	વિવર્ધન વિવિધ પ્રકાર કરતીજી	
ગુણ ગણ વસતી નિરંતર	સર્વોપર આપ જન્મ પત્રીજી	૧૪૫।
આગલ તોક લીલા કહું	પ્રભુએ અંગી કરી જેહજી	
જે માંહેં વિસ્તાર છે	બાલ ચરિત્રનો એહજી	૧૨૪૬।

ઇતિ શ્રી ગોકુલેશ લીલા રસાબ્ધી ક્રીડા કલ્લોલ મહા અદ્ભુત વિચિત્ર રસ

વ્યારાના ગોપાલદાસ વિરચિત

પ્રાગદ્ય સિદ્ધાંત લીલા વર્ણનો નામ પ્રથમ તરંગે માંગલ્ય આઠમું - ૮

સંપૂર્ણમ્ ।। સમાપ્તમ્ ।।

માંગલ્ય - ૯ - નવમું

શ્રી શ્રી ગોકુલેશો જય જયતિ

રાગ : શ્રી ગોકુલ શોભા અતિ ઘણી આવ્યો રૂતુનો રાયજી "એમ ગવાશે"

જીરે દંડવત કરી મહા પ્રભુને	ચરણે નામી શીશજી	
જીરે પ્રેમે કરી હું પ્રારથું	શ્રી ગોકુલ કેરો ઈશજી	૧૧।
જીરે પરમ દયાલ દયા	રસભર રસિક સ્વરૂપજી	
જીરે ભૂતો ન ભાવી નહીં કો એ સમ	તે આધુનિક અનૂપજી	૧૨।
જીરે અજન અનંત સકલ અદ્ભુત	એ અમિત અતુલ સામર્થજી	
જીરે વિરૂદ્ધ ધર્માશ્રિત પુરૂષોત્તમ	પ્રાગટ ભક્તને અર્થજી	૧૩।
જીરે નિરંજન નિરલોભ નિરંકુશ	નિરાવરણ નિસકલંકજી	
જીરે નિઃસાધન ફલ ભૂતલમાં	લીલા કરે નિશંકજી	૧૪।
જીરે રસિક રાય રસજાણ રસાત્મિક	રસનો અનુભવ કરતાજી	
જીરે રસ દાયક રસ વાંછિત રસ ભર	રસિક તણા રસ ભરતાજી	૧૫।
જીરે વિઠલ ગ્રહ પ્રગટ પરમ ધન	ભક્ત તણો આધારજી	
જીરે સ્વતઃ સ્વતંત્ર જગત હિતારથ	કરી લીલા વિસ્તારજી	૧૬।
જીરે બાલ ચરિત્ર પવિત્ર પ્રેમભર	કાંઈ એક કરૂં પ્રકાશજી	
જીરે એહ મનોરથ પૂરણ કરવા	એહની મુને આશજી	૧૭।
જીરે જન્મ પત્રિકા સાંભલી	સહુ કોઈ મન આનંદયાજી	
જીરે દંડવત કરી બહુ ભાવસું	સહુએ એ પદ વંધ્યાજી	૧૮।
જીરે તેહ દિવસથી એહ સહુ	પોતાનું ભાગ્ય સરાહેજી	
જીરે ભક્ત તણે મન ભાવ તણા	અંકુર પ્રગટ્યા ડર માંહેજી	૧૯।
જીરે નિરખે એહ સ્વરૂપને	હરખે મન વારંવારજી	
જીરે આશ્ચર્ય થયું કહે જગતમાં	નહીં કો એ અનુહારજી	૧૦।
જીરે નિત્ય નૌતન નૌતન કરે	વાત્સલ્યની જે પેરજી	
જીરે હુલરાવે હરખે ભર્યા	આનંદે ડલટ ભેરજી	૧૧।
જીરે એક જોઈ મોહી રહે	એક જોવાને આવે ધાંતેજી	
જીરે એક કાંઈ મિસ મનમાં ધરી	નિરખે નવલી ધાંતેજી	૧૨।
જીરે એક જોઈ જાએ ફરી	એક ફરી અને રસ વેગાજી	
જીરે વાત કરે સહુ એહની	હીંડે રસ માંહે ભેગાજી	૧૩।
જીરે એળી પેરે સહુ ભક્ત	ને નગર માંહે નરનારજી	
જીરે શ્રી વિઠલજીને બારણે	ભક્ત તણો નહીં પારજી	૧૪।
જીરે એવા પ્રભુને જોઈને	શ્રી ગુંસાઈજી મન ફૂલેજી	
જીરે આપ પોતાના ભાગ્યને ગિણે	ન કો એ સમતોલેજી	૧૫।
જીરે મનમા જાણી રહે	પ્રગટ કરે નહીં કાંઈજી	
જીરે સ્વરૂપ યથારથ	એહોના ડરમા રહ્યું સમાયજી	૧૬।

जीरे सत्य संकल्प जाणीने	कल्प्युं ऐ अनुमानजी	
जीरे ऐ बाल लीला आदी देइने	सहुने सुखनुं करसे दानजी	११७।
जीरे ऐणी पेरे बहु भाव	उर धरे मनोरथ मनजी	
जीरे आनंद पामे अति घणो	जोइ पुत्रना चिन्हजी	११८।
जीरे रूक्षमणीजी हरखे भर्या	हरख तणुं नहीं मानजी	
जीरे कोण हेत प्रागद्य हवुं	कीधुं मुने दानजी	११९।
जीरे अति आनंदे आवर्या	फूल्या अंगो अंगजी	
जीरे वात्सल्यत ना भाव तणा	उपजे मन अनेक तरंगजी	१२०।
जीरे तेल फूलेल सुगंध सहु	ने उवटणाना साजजी	
जीरे सिद्ध करे सहु ते समय	प्रेमे प्रभुने काजजी	१२१।
जीरे उष्णोदक गगरा भरी राखे	ते सिद्ध करीजी	
जीरे उछंगे लेइ उवटणा	करे ते आनंदे अति भरीजी	१२२।
जीरे भक्त सहु रंगे भर्या	उभा रहे सहु संगजी	
जीरे रूप जुऐ मन भावसुं	रसदायक श्री अंगजी	१२३।
जीरे को जोइ मोही रहे	को करे ते मंगल गानजी	
जीरे को स्पर्श करे श्री अंगसुं	को करे रूप रस पानजी	१२४।
जीरे को रस भावे पुरित रहे	को हरख धरे मन मांहेजी	
जीरे को भावे अंतर रमे	को प्रगट अनुभवे त्यांहेजी	१२५।
जीरे को अंगुछो अंजन लेइ	को भूषण व्हाला काजजी	
जीरे को आनंदे उभा रहे	नवराववा लेइ साजजी	१२६।
जीरे अनेक भक्त ऐणी पेरे	अनेक भाव संयुक्तजी	
जीरे चोंहों पास वींटी रहे	स्नेह सहित अनुरक्तजी	१२७।
जीरे तेल उवटणां करी अने	नित्य नवरावे सुखदाइजी	
जीरे अंगुछो अंगेकरीयो	ओवारे लुण ने राइजी	१२८।
जीरे शेष जल लोटी भरी	वारी नाखे तत्कालजी	
जीरे त्यांथी मृतिका लेइ अने	करे बिन्दु शुभ भालजी	१२९।
जीरे भूषण अंग धरावीने	अंजन नयणे दीधुंजी	
जीरे भुअ पर मिस बिन्दुका	देइ रक्षा हित ऐ कीधुंजी	१३०।
जीरे रूक्षमणीजी श्रीमुख जोइ	ओवारणा लेइ हरखेजी	
जीरे ऐ समय सर्वस्व वारे	त्यां भक्त रह्या जे निरखेजी	१३१।
जीरे पलंगडी परम सोहामणी	जटीत रत्न बहु नंगजी	
जीरे पाटी अति कोमल भरी	पाट तणी पचरंगजी	१३२।
जीरे तलाइ नौतन धरी अने	चादर कोमल श्वेतजी	
जीरे सिराहाणुं गाल मसुरीया	धरीया छे बहु तेहजी	१३३।
जीरे सेज बंध फुदणां	ते छोटा छोटा फरकेजी	
जीरे ऐ जोइ त्यां भक्तने	काम व्यथा उर करखेजी	१३४।

જીરે પ્રથમ પલંગદિને કાજે	ધૂપ દીપ ત્યાં ધરીજી	
જીરે ભોગ સમર્પી ત્યાં આરતી	દ્રષ્ટિ નિવારણ કરીજી	૧૩૫।
જીરે એહ સમય સહુ એ કીધી	વાત્સલ્યની જે રીતેજી	
જીરે ત્યાં પ્રભુ પધરાવીને	પોઢાડે બહુ પ્રીતેજી	૧૩૬।
જીરે તેહ સમય શ્રી અંગથી	પ્રગટી છે કાંઈ જોતજી	
જીરે દીસે સકલ બ્રહ્માંડમાં	જે પ્રસર્યો છે ઉદ્યોતજી	૧૩૭।
જીરે જેમ ઘરમાં દીપક થકી	હોએ સકલ પ્રકાસજી	
જીરે બ્રહ્માંડ ભવનમાં દીપક	એ તેજ તળી છે રાસજી	૧૩૮।
જીરે સકે ન પાસું પલટી	સ્વ ઉથાન રહિતજી	
જીરે એ લીલા અંગી કરી	તોક તળી તે નિતજી	૧૩૯।
જીરે અવિલંબન એ ભક્તને	મન લાગું નિશદિનજી	
જીરે રૂપ જુએ રસ અનુભવે	રૂચે નહીં કાંઈ અન્યજી	૧૪૦।
જીરે એળી પેરે આશા ભરે	ભાવ ભર્યા સહુ હરખેજી	
જીરે અલગા કોઈ રહે નહીં	સુંદર શ્રી મુખ નિરખેજી	૧૪૧।
જીરે કો એક દિવસ એળી પેરે	અધિક કલા આવેસજી	
જીરે જોતી તે પ્રતીક્ષણું વાઘતી	નવ નવ નવલે વેશજી	૧૪૨।
જીરે કામ વ્યથા કામીઓની	હુંકારા દેઈ ધિકારેજી	
જીરે આતુરતા સંયોગની	એહ મિસ નિરધારેજી	૧૪૩।
જીરે કો એક સમય મહાપ્રભુને	ભક્ત અંચોલે ફેલેજી	
જીરે ભક્ત રસાત્મિક કર કમલે	મધૂપ અલૌકિક ખેલેજી	૧૪૪।
જીરે એકના કરમાંથી એક લે છે	એકના કરમાંથી એકજી	
જીરે કેહેને વાંટે આવે નહીં	કો મહેલે નહીં નિમેષજી	૧૪૫।
જીરે તૃપ્તી હોએ નહીં	એ લીધે એક લગારજી	
જીરે કો ઝરસું ચાંપી રહે	કોચુંબન દે ચુચકારીજી	૧૪૬।
જીરે કો પરસે પ્રેમે ભર્યા	કો સર્વસ્વ વારે નાખીજી	
જીરે અળ લીધે આરત ઘણી	વાઘે તેળી વારજી	૧૪૭।
જીરે ક્ષણું ક્ષણું પ્રતિ માતાજીને	દે છે મહા સુખદાનજી	
જીરે પરમ અંક ભૂષણ	પ્રેમે કરે છે સ્તન પાનજી	૧૪૮।
જીરે ઉછંગે આનંદ ભરે	ખેલે નવલી રીતજી	
જીરે એ લીલા રસ જોડે	વાધે અતિશે પ્રીતજી	૧૪૯।
જીરે શોભાજી આદી દેઈ	કુટુંબ જ્ઞાત સહુ આવેજી	
જીરે આનંદ ઉત્સાહ ભર્યા	સામગ્રી સહુ લાવેજી	૧૫૦।
જીરે સોહામણી સહુકો મલી	ઘેર ઘેરથી ચાલ્યા સાથજી	
જીરે મંગલ ગાન કરે સહુ	સામગ્રી લીધી હાથજી	૧૫૧।
જીરે દીવી પ્રગટી અતિ ઘણી	વાજિંત્રનો નહીં પારજી	
જીરે આનંદે ગાતાં આવ્યા	શ્રી વિઠલજીને દ્વારજી	૧૫૨।

जीरे श्री गुंसाईजी आप ज्यां	बेठा आनंद भर्याजी	
जीरे अणे समय त्यां आवीने	सहुअे दंडवत कर्याजी	१५३।
जीरे आंगणमां आवी	धरी सहुअे त्यां थालीजी	
जीरे मांहे सामग्री बहु भांतनी	सके न कोइ संभालीजी	१५४।
जीरे गुंजा लाडु ने मठडी	मेवानी सहु जातजी	
जीरे खेलवणा मिठाईना	भर्या छे बहु भांतजी	१५५।
जीरे अणीपेर अगणीत सामग्रीना	नाम क्यांहां लगी कहीअेजी	
जीरे चोक सहु थाले भर्या	तेहनो पार न लहीअेजी	१५६।
जीरे तिलक करी श्री गुंसाईजीने	आप्युं बीडुं श्रीफल हाथजी	
जीरे आरती करी सोहासणी	चरणे नामे माथजी	१५७।
जीरे श्री गुंसाईजीअे सत्कार करी	सहु अे मानी लीधुंजी	
जीरे जेहशुं जेवो संबंध छे	तेहने तेवुं द्रव्य दीधुंजी	१५८।
जीरे त्यांथी सहु कोइ आव्या	श्री रूक्षमणीजीने पासजी	
जीरे जोइ अने महाप्रभुने	पाम्या सुखनी रासजी	१५९।
जीरे बेठक मांहे हरखसुं	हलदिना हाथा दीधाजी	
जीरे मंगल गाअे मोदशुं	मंगल बहु विधी कीधाजी	१६०।
जीरे श्री रूक्षमणीजी सद पुत्रने	लेइ बेठा छे गोदेजी	
जीरे गात ओढी सोहामणी	बे आवी उभा मोदेजी	१६१।
जीरे तिलक करी बीडां आपी	ईंडी पींडी कीधीजी	
जीरे आरती करी आनंदे	प्रेमे आशीष दीधीजी	१६२।
जीरे नित्य प्रति अेह प्रकारना	आनंद मंगल होयजी	
जीरे वधावाने नौतन करी	लावे छे सहु कोयजी	१६३।
जीरे शुभ वेळा शुभ दिन जोइ	महुरत उत्तम लीधुंजी	
जीरे अति सुंदर सोहामणु	पालणुं सिद्ध कीधुंजी	१६४।
जीरे डांडी पाया कंचनना	त्यां जडीया ते माणेक नंगजी	
जीरे जाली रत्न जडावनी ते	झालके नव नव रंगजी	१६५।
जीरे पाटी पाट तणी सोहे	कोमल सुख कारीजी	
जीरे दोरी पचरंग रेशमनी	नौतन तेह समारीज	१६६।
जीरे अति विसाल तिवारीमां	घोडी रंगित धरीजी	
जीरे अति विचित्र नंगे जडी	दीसे शोभा भरीजी	१६७।
जीरे त्यां सुखदायक पालणुं	बांध्युं सुंदर सोहेजी	
जीरे ज्योत अपरमित जगमगे	जे देखे ते मोहेजी	१६८।
जीरे खेलवणा उपर धरीया	सुडा ने वली मोरजी	
जीरे घोडा पक्षी बहु विधीना	ते बांध्या चहुं ओरजी	१६९।
जीरे रत्न जडित बहु झुमखा	ने मोती झुमख राजेजी	
जीरे चित्र विचित्र बहु भांतना	ते देखी शोभा लाजेजी	१७०।

जीरे तुंबी रंगीन चित्रितने	आरसी उपर झलकेजी	
जीरे गुंजा कोदिना गोटा	दाडीम रंगीत ललकेजी	१७१।
जीरे कोमल मकमलनी तळाइ	भीतर तेह बीछावीजी	
जीरे वात्सल्यता सहु करी	जे जेहने मन भावीजी	१७२।
जीरे प्रथम पूजा श्री यमुनाजी	धूप दिप विधी करीजी	
जीरे भोग समर्पी भावसुं	रक्षा हेत मन धरीजी	१७३।
जीरे पछी पालणा ने अति हरखसुं	भोग आरती कीधीजी	
जीरे पलंगडीथी उंचे लइने	स्नेह भरी आशिष दीधीजी	१७४।
जीरे पोढाडया प्रेमे करी	परम रसिकवर रायजी	
जीरे ते जोइ सहु भक्तने	उलट अंग न मायजी	१७५।
जीरे सुंदरता सुंदर वरनी	कोटिक चंद्र प्रकाशजी	
जीरे फूल्या कमलनो मद हरे	अेहवा नेत्र आ सुखरासजी	१७६।
जीरे विकसित वदन सोहामणुं	परम मनोहर हास्यजी	
जीरे अधर अरूण अति शोभिता	पूरक भक्तनी आशजी	१७७।
जीरे भाल विशाल वंक भ्रकुटी	सुंदर ललित कपोलजी	
जीरे त्रण भुवनमां कोइ नहीं	उपमाने समतोलजी	१७८।
जीरे वक्षस्थल सोहामणुं ते	शोभा कही न जायजी	
जीरे ते जोइ रस अभिलाषीने	आलिंगन इच्छा थाय जी	१७९।
जीरे आरक्त हस्त चरण तल	ते नवली शोभा धरताजी	
जीरे ते कल्प वृक्षना नौतन	पल्लवनो मद हरताजी	१८०।
जीरे हस्त चरण चंचल पणे	अति उत्साहसुं खेलेजी	
जीरे रस अभिलाषी ते जोइ	लोचन भावे मेलेजी	१८१।
जीरे चाले नहीं कांइ बालनुं	यद्यपि बाल श्रीअंगजी	
जीरे अेहवा स्वरूप रसिकथी	उठे छे रसना तरंगजी	१८२।
जीरे अश्रुत अति लोकोतर	शोभा प्रगटे छे जेहजी	
जीरे अेहनी ताहां परमित नहीं	पण कांइ अेक कहुं छुं तेहजी	१८३।
जीरे परम रमणीय अे पारणुं	ते अलौकिक आल बालजी	
जीरे पोते सुंगार कल्प तरू	श्री हस्त चरण रस डालजी	१८४।
जीरे कर पद तल आरक्त	नौतन पल्लव मृदु सारजी	
जीरे हुल्लाश परम सामर्थथी	परमोत्कर्ष अपारजी	१८५।
जीरे अेह पवन चरणथी	ते मूल सहित हींदोलजी	
जीरे लहेरो डोली डोली करे	लथ लोथा झक झोलजी	१८६।
जीरे मध्य विराम करी कीलके	खेलवणा मन भावेजी	
जीरे सर्वोधिक फलने भारे	जेम लचकी लचकी आवेजी	१८७।
जीरे अर्ध उर्ध थाअे ते जोइने	माता पिता हर्ष न मायजी	
जीरे कृष्णदासी आदी सहु भक्तना	मन वांछित पूरण थायजी	१८८।

જીરે મહા અલૌકિક કલ્પતરૂ	તેનું સુખ એહજ જાણેજી	
જીરે અનુભવીઆ અનુભવ કરે	તે વાળી કેમ વચાણેજી	૧૮૯।
જીરે ભાગ્યવાનબીજાબાલક તે	આવી ઉભા પાસજી	
જીરે ચારે પાસ રહી અને	झुलावे सुख रासजी	૧૯૦।
જીરે તેહને આપ્યા તિલચાંવલ	मिसरी पकवान मिठाईजी	
જીરે તે અતિ હરખ્યા હરખસું	फूल न अंग समायजी	૧૯૧।
જીરે આસપાસ સ્ત્રી જન સહુ	ते उभा श्रीमुख जोइजी	
જીરે પરમ પ્રિય એહની લીલા	गाओ छे सहु कोइजी	૧૯૨।
જીરેવિચ વિચ આવી માતાજી	झुलावे मन हरखेजी	
જીરે અલગા ન રહે સ્નેહ ભરે	सुख पामे श्रीमुख निरखेजी	૧૯૩।
જીરે શ્રીકર શ્રીમુખમાં મેલી	करे अंगुष्ठनुं रस पानजी	
જીરે નખમણી ચલકે અતિ ઘણું	मुसकनीय करे दानजी	૧૯૪।
જીરે બેહુ ચરણનાઅંગૂઠા	बेहु करे साही मुख मेलेजी	
જીરે એ વલ્લભ જાણી ભક્તને	रसपान करे अतिखेलेजी	૧૯૫।
જીરે खेलवणा सामु जुअे	आरसीमां प्रतिबिंबजी	
જીરે રૂપ જુઅે પોતા તણું	अेह थयुं अविलंबजी	૧૯૬।
જીરે નિદ્રા કરે વલી જાગે	करे निद्रामां हास्यजी	
જીરે પરમ મધુર રૂદન કરે	वली क्षणुं ऐकमां हुल्लासजी	૧૯૭।
જીરે એહવા અનેક પ્રકારના	उठे अनेक तरंगजी	
જીરે તે જોઈ સહુ ભક્તને	उपजे अभिनव रंगजी	૧૯૮।
જીરે નિત્ય એહ પ્રકારના પ્રતિક્ષણું	लीला नौतन थायजी	
જીરે ભાગ્યવાન અનુભવ કરતા	ते केम करी न अघायजी	૧૯૯।
જીરે ભાગ્યવાન સુદી સપ્તમી	मास मास प्रति ऐहजी	
જીરે વરસગાંઠ થાતા લગી	करे ते उत्सव ऐहजी	૧૨૦૦।
જીરે પ્રથમ માસ સુદી સપ્તમી	आवी मंगल रूपजी	
જીરે સોહાસણી સહુકો આવી	करी शृंगार अनूपजी	૧૨૧।
જીરે ચોક સાથીઆ પૂરીને	तोरण बांध्या बारजी	
જીરે ચિત્ર કરે પ્રેમે ભર્યા	मंगल गाओ नारजी	૧૨૨।
જીરે દામોદરદાસી કરે સહુ	हरखे आनंद भर्याजी	
જીરે માંગલ્ય સાજ બહુ ત્યાંહાં	विधिशुं सिद्ध कर्याजी	૧૨૩।
જીરે પાલણેથી મહાપ્રભુજી	पधराव्या तेणी वारेजी	
જીરે જંધા ઉપર ઉતાના	पोढाड्या सुंदर नारेजी	૧૨૪।
જીરે તેલ લગાવી ઉવટણા	कीधां ते श्री अंगेजी	
જીરે અતિ આનંદે નવરાવ્યા	सोंधा केशर रंगेजी	૧૨૫।
જીરે વાજિંત્ર વાજે અભિનવા	पंच शब्दा बहु साजजी	
જીરે ગાન કરે મન ભાવતા	मलीओ बहु समाजजी	૧૨૦૬।

जीरे अंगुछो प्रेमे करी	वस्त्र अनुपम धराव्याजी	
जीरे अंग अंगे अति शोभिता	आभूषण पहेराव्याजी	११०७।
जीरे रूक्षमणीजी आनंद भर्या	लेइ बेठा उछंगजी	
जीरे स्पर्श करी सद पुत्रने	शीतल थाअे अंगजी	१८।
जीरे शोभाजीअे यमुनाजीअे	थाल ते करमां लीधीजी	
जीरे तिलक करी कुमकुम तणु	आरती प्रभुने कीधीजी	१९।
जीरे प्रतिमासे अेणी पेरे	नौतन नौतन पेरजी	
जीरे अेक वरस लगी अेम करे	उत्सव उलट भेरजी	११०।
जीरे प्रति मासे सहु ज्ञातने	तेडे उत्सव माटेजी	
जीरे मास मास प्रते जुजुवो	वाअेनो त्यांहां वांटेजी	१११।
जीरे पहेले मासे मालपुआनो	गोल गणी बहु भेलीजी	
जीरे बीजे चीला अडद तणा ने	सामग्री मांहे मेलीजी	११२।
जीरे त्रीजे वेसण सेव तणा	लाडु गोले बहु पाग्याजी	
जीरे चोथे मासे माट घणा घेर	पठव्या विण माग्याजी	११३।
जीरे पांचे महीने महा प्रभुअे	सुखसुं करवट फेरीजी	
जीरे गुंजा वांटया बहु करीने	मांहे सामग्री घणेरीजी	११४।
जीरे छठे मासे आप्या वडा	ते दहीमां सणीयजी	
जीरे सातमे मासे सुंदर करी	फेणी वहेंची अति घणीजी	११५।
जीरे आठमे मासे आपीया	बाबरनो नहीं पारजी	
जीरे नव मासे नौतन करी	आप्या इंदरसा अपारजी	११६।
जीरे दश मासे मठा बांध्या	तेमां सामग्री बहुजी	
जीरे अग्यारमे मासे खाजा	वहेंच्यानो पार न लहुंजी	११७।
जीरे मास मास महा उत्सव	थयो ते बारह मासजी	
जीरे वरस गांठनो दिन आव्यो	पाम्या सुखनी रासजी	११८।
जीरे गनोडाना लाडु सेवतणा	आप्या सहुने घेरजी	
जीरे अति उत्साह महा मोदसुं	कीधो उत्सव बहु पेरजी	११९।
जीरे अेणी पेरे पांच वरस सुधी	प्रति वरसे उत्सव थायजी	
जीरे न्यातमा सहुने घेर	गनोडा वहेंचाय जी	१२०।
जीरे पांच वरसथी उपरांत	महा उत्सव प्रति वर्षजी	
जीरे मारकंडे पूजा करी	ब्रह्म भोजन होय हरखजी	१२१।
जीरे प्रति वरसे बहु आनंद	होय उत्सव नित्यजी	
जीरे कला निरंतर वाधती	दिन दिन अधिक प्रीतजी	१२२।
जीरे आगमना उत्सव तणी	कही संक्षेपे अेह रीतजी	
जीरे अेणी पेरे लीला करता	थयो मास अेक व्यतीतजी	१२३।
जीरे अे उत्सव सहु भक्त करवा	तेनो आशय अति गूढजी	
जीरे अे उत्सवनी सुरते होय	स्वरूप ते रूदया रूढजी	१२४।

जीरे अे उत्सव समे समे तणा	करवा करी बहु साजजी	
जीरे आवश्यक अेतनमारगीने	समे सूचनने काजजी	।१२५।
जीरे समे समे माता हरखे	करावे स्तन पानजी	
जीरे शोभा अलौकिक प्रगट करी	करे अपरमित दानजी	।२६।
जीरे स्तनपान करे क्षणुं अेक	जुअे मातानुं मुखजी	
जीरे हुलसी मरकलडां करे	ते जोइ पामे सुखजी	।२७।
जीरे माता मुख साही करी	स्तनपान करावे वलीजी	
जीरे पोते स्तनपान करे नहीं	हुलसे छे मननी रलीजी	।२८।
जीरे अेवी लीला जोइने	मनमां हरखे मातजी	
जीरे चांपीने चुंबन देइ	उर मांहे न समातजी	।२९।
जीरे माने नहीं हठे चढया	रहे ते राठी लइजी	
जीरे ते जोइ माता मनमां	कपट रीस वस थईजी	।३०।
जीरे भोमी विचित्र कोमल रमणी	आधीदैविक छे ज्यांहांजी	
जीरे लपेटीआ भर प्रभुजीने	पोढाडया छे त्यांहांजी	।३१।
जीरे ते समय ते भूमीने	उपजे अतिशे रंगजी	
जीरे पुलकित थाय प्रेमे भरी	जेम जेम स्पर्शे श्री अंगजी	।३२।
जीरे हरख्यानो उद्यम करे	महाप्रभुजी तेणे समयजी	
जीरे श्री अंगने उठे बाल्यपणे	भोमी थकी ते क्यमयजी	।३३।
जीरे क्यारे क्रीडा करे ते भोमीशुं	दाबे श्री हस्ते करीजी	
जीरे उर स्पर्श करे रस मुखद्रवे	श्रीमुख अवनी अनुसरीजी	।३४।
जीरे कटि उर अध उरध करे	चरण फेरवे रीतेजी	
जीरेआसन भेदे अवनीनो	मनोरथ पूरे प्रीतेजी	।३५।
जीरे करसुं आस्फालन करे	रीष्यानी मनमां हामजी	
जीरे मातानी पासे जावा करे	हींसोरा सुख धामजी	।३६।
जीरे माता सामुं जोइ अने	हरखे छे आपजी	
जीरे धसीने आतुरताअे	लीधा हरवा संतापजी	।३७।
जीरे दंत अधर भीदिने	चुचुकारी चुंबन दीधुंजी	
जीरे गोद लइ उरशुंचांपीने	महा परम सुख लीधुंजी	।३८।
जीरे हैजे हैयडु भरी आवे	विलंब न सहे लगारजी	
जीरे प्रेम भरे पाहानो चढे	ते भीडे रूदीया वारजी	।३९।
जीरे मस्तक हेठल अेक कर धरे	बीजो फेरे श्री अंगजी	
जीरे अंग अंग निरखे हरखे	वाधे मनमां रंगजी	।४०।
जीरे पयपान करे प्रभु	बेहु स्तन उपर बेहु हाथजी	
जीरे क्यारे कंठ तणुं भूषण ग्रहे	क्यारे कर तणा ग्रहे नाथजी	।४१।
जीरे अंचल आछादन करी ने	स्तनपान करावे हरखेजी	
जीरे अंचल आनंदे भर्या मांअे नहीं	फरी फरी मुख निरखेजी	।४२।

जीरे निद्रा आवे पालणे	माता सुखशुं पोढाडेजी	
जीरे वात्सल्ये अति व्हालशुं करी	सुंदर वस्त्र ओढाडेजी	१४३।
जीरे वली जागे लइ खेलावे	पहोंचो मेले श्रीमुख मांहेजी	
जीरे करवट लेइ थई घुंटणीआ	खसी खसी आवे अति सुख मांहेजी	१४४।
जीरे अवनी उलटा करी	पोढाडया छे उलट भेरजी	
जीरे हस्त चरण नाखी रमे	तेहनी शोभा नौतन पेरजी	१४५।
जीरे अवनी सागर रस तणो	त्यांह मनोरथ रूपी तरंगजी	
जीरे जाणे तेमांहे पोते तरे	थई रसावेस रस रंगजी	१४६।
जीरे परम रसिक चंचल पणे	सर्व अंग पसराअेजी	
जीरे अति आनंद अवनीने	मनोरथ पूरण थायजी	१४७।
जीरे सहु मली बेसे शिखवा	स्वतः बेठा न रहेवायजी	
जीरे श्री अंग डोलतुं जोइने	हंसी हंसी धसीने साहेजी	१४८।
जीरे बेसाडे भींत तणे खुणे	गादी तकीआ त्यां धरीजी	
जीरे अेम करी शिखवे बेसवा	सौभागी आनंद भरीजी	१४९।
जीरे बाल लीलानुं सुख आपे	करीने बहु प्रकारजी	
जीरे माताअे अनुभव करे	अेना भाग्य तणो नहीं पारजी	१५०।
जीरे अन्न प्रासननो उत्सव	आव्यो बहु प्रकारजी	
जीरे सवंत सोल अष्टोतेर	सुदी जेष्ठ नोम शुभ वारजी	१५१।
जीरे लग्न चंद्र तारा बल	सर्वांगे सिद्ध योगजी	
जीरे आरंभ उत्साहे तेडया	कुटुंब ज्ञात सहु लोगजी	१५२।
जीरे बिछावणा बहु भांतना	कीधां सघले ठोरजी	
जीरे समीयाणा मखमल तणा	पीछवाडी चहुं ओरजी	१५३।
जीरे तोरण बांध्या बारणे	कीधा बहु विधी चित्रजी	
जीरे पूरे चोक सोहामणी	करी सुंगार विचित्रजी	१५४।
जीरे मंगल कलस समारीया	रोप्या कलदी स्थंभजी	
जीरे मांगल्य साज कर्या सहु	उत्सवने आरंभ जी	१५५।
जीरे नगारा छोटा मोटा	बाजे शहनाइ नफेरी जी	
जीरे ताल पखावज पंच शब्दा	गिणना नहीं ते केरी जी	१५६।
जीरे मांगद बंदी जन सहु	आव्या देतां आशीषजी	
जीरे कहे अे बालक आनंदे	चिरंजीवो कोड वरीसजी	१५७।
जीरे विद्योगतीसुं वेदी रची	मंत्रे बहु ब्राह्मण मलीजी	
जीरे गंधाक्षत दुर्वा आणी	उपहार कर्या मन रलीजी	१५८।
जीरे श्री गुंसाईजी श्री रूक्षमणीजी	बेहु आनंदया तेणी वारजी	
जीरे वस्त्र सुशोभित पहेरीने	आभूषण पहेर्या सारजी।	१५९।
जीरे परस्पर छेडा गांठी	पधार्या वेदी मांहेजी	
जीरे पीढा परम सुशोभित	आवी बेठा छे त्यांहेजी	१६०।

જીરે મહાભાગ્યવતી શ્રી રૂક્ષ્મણીજી	મનમાં માયે ન મોદજી	
જીરે પરમ અલૌકિક પુત્રને	લેઈ બેઠા છે ગોદજી	૧૬૧૧
જીરે પુન્યાહ વાંચન કરી	પ્રાસન્ન અન્ન કરાવેજી	
જીરે ત્યાં સામગ્રી બહુ ભાંતની	આંગણમાં ધરાવેજી	૧૬૨૧
જીરે ખીર સેવની ખાંડ ભરી ને	અલગી સેવ પસાઈજી	
જીરે કોમલ ભાત ને મુગ વલી	વલી ધૃતરોટી સુખદાઈજી	૧૬૩૧
જીરે ગોલ ચણાની દાલમાં	ગલેફી કીધી પૂરીજી	
જીરે ધારીને બાબર વલી	સુંદર કરી કઢોરીજી	૧૬૪૧
જીરે ત્રીનકુડા તિલવડી	ભલી વેસણની પકવડીજી	
જીરે ભીના વડા દહીં પાગ્યા	કરી રાખી સુંદર કઢીજી	૧૬૫૧
જીરે વેસણના શાક કર્યા બહુ	સુરણ ખરડા ખરોઈજી	
જીરે બીજા શાક અનેક પ્રકારના	જે સિધ્ધ થયા રસોઈજી	૧૬૬૧
જીરે આંબ અતિ સુંદર ઘણું	ને સંધાળા બહુ ભાંતજી	
જીરે સખડી એળી રીતની	આગલ રાખી કરી ધાંતજી	૧૬૭૧
જીરે પકવાન તે પાંચ પ્રકારના	ગુંઝા માંહે કીધાં ચિત્રજી	
જીરે ખાજા લાડુ સેવ તળા	ફીળી ને માંટ વીચિત્રજી	૧૬૮૧
જીરે મોટ ઠોર કરી અને	આળી રાખ્યા ત્યાંહજી	
જીરે બીજા નાના કરી અને	રાખ્યા છે થાલી માંહજી	૧૬૯૧
જીરે ગુંજા મારા હેમ તળી	માળેક મોતીની કરીજી	
જીરે તુલસની અતિ સુંદર	તિલરી તે આળીને ત્યાં ધરીજી	૧૭૦૧
જીરે પોથી શ્રી ભાગવત તળી	આળીને રાખી પાસજી	
જીરે સુંદરી પરમ સોહામળી	સનમુખ ડહી સુખ રાસજી	૧૭૧૧
જીરે ચૌરા ડપર કંસારનો	પીઢો આળી માંડયોજી	
જીરે ટેપી ઝગુલી આભરણ ઘળા	પહેરાવી લાલ બેસાડજી	૧૭૨૧
જીરે સ્નેહ સહિત મંત્રોગતે	વિધિશું ભોજન કરાવ્યુંજી	
જીરે બીડું ધાંડી રસ કરી	શ્રીમુખમાં લેવરાવ્યુંજી	૧૭૩૧
જીરે રસનો અનુભવ કરવાને	રસનું મુહુરત કીધુંજી	
જીરે અધર પાન દાન અર્થે	આનંદે બીડું દીધુંજી	૧૭૪૧
જીરે સનમુખ દેઢાડી આરસી	જોઈ મનમાં મલકેજી	
જીરે પ્રતિબિંબ જોઈ પ્રમુદિત	ઘણું કર નાખી કિલકેજી	૧૭૫૧
જીરે વિસ્મય થઈ કરસું ગ્રહે	મુકર માંહેનું રૂપજી	
જીરે ઇચ્છાએ મોહક થઈ રહે	એ ચરિત્ર અનૂપજી	૧૭૬૧
જીરે સુંદરી બે સોહાસળી	કરી આવી તે સુંગારજી	
જીરે આરતી કીધી આનંદસું	આરત હરને તેળી વારજી	૧૭૭૧
જીરે તાત્પર્ય એ બાલકનું	જોવાને વસ્તુ પ્રસારીજી	
જીરે કોળ વસ્તુ પહેલી ગ્રહે	એવું મનમાં વિચારીજી	૧૭૮૧

જીરે હારદ્ર બાલકના મનનું	કેમ કરી મનમાં આળેજી	
જીરે શ્રી ગોકુલેશ આસે	મહાગૂઢ તે કેમ જાળેજી	૧૭૯૧
જીરે પરમ અદ્ભુત પૂરણ સદા	એ ચૌદ લોકનું સારજી	
જીરે તાત્પર્ય એ બાલકનું	કોણ કરે નિરધારજી	૧૮૦૧
જીરે નિરૂપાધી સ્નેહ ભાવે	પધરાવ્યા છે ત્યાંહજી	
જીરે બેસાડયા મહા પ્રભુ	સહુ વસ્તુ પ્રસારી જ્યાંહજી	૧૮૧૧
જીરે પુત્ર રત્નને જોડને	ઝલટશું ઝરમાં પ્રહેશેજી	
જીરે જોવાને ઝભા રહયા	જે પહેલું પ્રભુ શું ગ્રહસેજી	૧૮૨૧
જીરે મનોરથ સહુના મન ધરીને	આનંદ સહુને ભરતાજી	
જીરે બેસાડયા છે ત્યાંહાં થકી	પધારી રીંચણ કરતાજી	૧૮૩૧
જીરે પહેલા સહુ સામું જોડ	સહુ કો સનમુખ કીધાજી	
જીરે નેત્ર વિશાલ કરીને	સહુ કેના મન હરી લીધાજી	૧૮૪૧
જીરે કો એક રસાત્મીક નાયકા	તેનું પિતાંબર ગ્રહી લીધુંજી	
જીરે રસભાવે બેહુ કપોલ ગ્રહી	તેને મુખમાં ચુંબન દીધુંજી	૧૮૫૧
જીરે પછી પોથી સાહી પ્રેમે કરીને	શ્રી ભાગવત તળીજી	
જીરે મારા તુલસીની લીધી	પધાર્યા મંદિર ભળીજી	૧૮૬૧
જીરે મારગ પ્રગટ કરાવ્યો	મન વાંછિત પોતેથીજી	
જીરે તે અનુકરણ જળાવીયો	એળી પેરે સૂચન કરીજી	૧૮૭૧
જીરે એ જોડ સહુ ભક્તને	મનમાં મોદ તળો નહીં પારજી	
જીરે પરસ્પર તે તાલી દેડ દેડ	અને હંસે તે વારંવારજી	૧૮૮૧
જીરે કો અંચલ પટ મુખ ઓટે દેડ	કો હંસે તે અંતર માંહેંજી	
જીરે આનંદ સાગર ઝલટયો	તે રસ રેલાળો ત્યાંહજી	૧૮૯૧
જીરે શ્રી ગુંસાઈજી શ્રી રૂક્ષમળીજીએ	દીઠો એહ પ્રકારજી	
જીરે અગણિત આનંદ ઝપજ્યો	મન મોદ તળો નહીં પારજી	૧૯૦૧
જીરે ચુંબન દેડ ઝરશું ચાંપી	વેગે ગોદે લીધાજી	
જીરે તે ક્ષણે શ્રી ગુંસાઈજીના	સકલ મનોરથ સીધાજી	૧૯૧૧
જીરે કહયું અલૌકિક એહ સ્વરૂપ છે	ને અલૌકિક એહનું કૃત્યજી	
જીરે પરમ રસિક રસ ભોક્તા	સ્નેહ રસે અનુરક્તજી	૧૯૨૧
જીરે પાખંડ વિહંડળ મૂલ થકી	એ ધર્મ સકલ પ્રતિ પાલજી	
જીરે એવું જાણ્યું શ્રી ગુંસાઈજીએ	અદ્ભુત પ્રગટ્યા બાલજી	૧૯૩૧
જીરે એળે સમય જે ત્યાં હતાં	બાલ વૃધ્ધ નર નારજી	
જીરે સભા સહિત સહુએ	કીધા દંડવત વારંવારજી	૧૯૪૧
જીરે આશિષ દીધી અભિનવી	જે જેહને મન ગમીજી	
જીરે ભાગ્ય સરાહે ભક્તનું	શ્રી મહાપ્રભુને નમી નમીજી	૧૯૫૧
જીરે શ્રી ગુંસાઈજી આનંદની	પરમિત કહીઅ ન જાયજી	
જીરે અગણિત અપરમિત સમોહની	ગિળના કેમ કરી થાયજી	૧૯૬૧

जीरे श्री गुंसाईजी ने ऐ बालकने	पेहेरामणी कीधी जोडजी	
जीरे श्री गुंसाईजीऐ सहुने	कीधी पेहेरामणी बहु कोडेजी	।१९७।
जीरे गंधाक्षत बीडा आपी	आप्या ते दक्षिणा दानजी	
जीरे सबंधी सहुने आप्या	वस्त्र बहु पकवानजी	।१८।
जीरे मोटा ठोर ने सादिनो	फोईनो छे नेगजी	
जीरे फोईने ठामे शोभाजीने	तेडीने आप्या वेगजी	।१९।
जीरे स्वकीय ज्ञात वर्ग सहु तेदिने	ब्रह्म भोजन कराव्युंजी	
जीरे आनंदे भोजन करवा	सहु कोइ त्यांहां आव्युंजी	।२००।
जीरे भोजन करी सहु उठया	आप्या बीडां सहित बरासजी	
जीरे आशिष देइ हरखे भर्या	पाम्या सुखनी रासजी	।१।
जीरे मंत्राक्षत सहुऐ आप्या	श्री गुंसाईजीने हाथजी	
जीरे ते उपरेणामां लेइ अने	मुके श्री प्रभुने माथजी	।२।
जीरे बंदीजन बहु भांतना	वाजिंत्री मागद सर्वजी	
जीरे उचित तेहने आपीने	संतोष्या ऐणे पर्वजी	।३।
जीरे ऐणी पेरे उत्साह हवा	कर्युं अन्न प्रासन्नजी	
जीरे वर्णन क्यां लगी करूं	नहीं चाले बुधी वचनजी	।४।
जीरे ऐणी पेर अनुदिन	वाधती लीला नौतन होयजी	
जीरे ते सबंधी सहु को लहे	बीजा नव जाणे कोयजी	।५।
जीरे ज्यार थकी प्रागट हवुं	शुभ दिनने सर्व उमाहेजी	
जीरे ते दिवसथी शुभ दिननो	मनोरथ पूरण थायजी	।६।
जीरे ऐ दिने शुभ वेला जोइ	मुहुरत उत्तम लीधुंजी	
जीरे कर्ण वेध उत्सव करवा	सहु ऐ तत्पर कीधुंजी	।७।
जीरे पकवान अनेक प्रकारना	ने मांगल्यनी जे रीतजी	
जीरे तेह समय उलट भरे	कीधुं सहु बहु प्रीतजी	।८।
जीरे महाप्रभुने पधरावीने	कीधा बहु सृंगारजी	
जीरे वात्सल्य अनेक प्रकारना	कीधां ते तेणी वारजी	।९।
जीरे स्वजन कुटुंब सहु ज्ञातने	बोलाव्या लेइ लेइ नामजी	
जीरे त्यां प्रभुने पधरावीया	ज्यां करण वेधने ठामजी	।१०।
जीरे वाजिंत्र बाजे अति घणा	कांइ तेनो पार न लहुंजी	
जीरे बंदीजन बहु जश भणे	मागद जन मलीया बहुजी	।११।
जीरे रूक्षमणीजी अति आनंदसुं	मनमां अभिनव रंगजी	
जीरे महा मनोहर बालकने	लेइ बैठ्ठां उछंगजी	।१२।
जीरे पांच शेर चोखा आप्या	ने पांच गोलनी भीलीजी	
जीरे जे ऐ सामग्री आणीने	महाप्रभु आगल मेलीजी	।१३।
जीरे छोटी भीली ने	सुहाली प्रभुना करमा आपीजी	
जीरे भीती सहित सहु भक्त	मनमां रह्या छे कांपीजी	।१४।

जीरे मातु चरणना उरमां	घुकघुकी धुणीने चावजी	
जीरे कान छेदन लालको	अे उपज्यो मनमां चावजी	१२५।
जीरे नाउ निकट तेडाव्यो	ते मनमां थयो प्रसन्नजी	
जीरे महावरसुं मन राखीने	बेहु कर्णे कर्या चिन्हजी	१२६।
जीरे भयपूर्वक सावधान थईने	सुइ दोरी लीधाजी	
जीरे चपलता लघु लाघवे	बेहु कर्ण त्यां वेंध्याजी	१२७।
जीरे नाउने गोल चावलने	आप्या द्रव्य अनेकजी	
जीरे न्योछावरी सहुअे आपी	तेनो केम करूं विवेकजी	१२८।
जीरे अेवे उत्सव उत्साहे भर्या	रूक्षमणीजी घेर पधार्याजी	
जीरे आरती कीधी पुत्रने	राइ लुण ओवार्याजी	१२९।
जीरे गुंसाईजीअे शणगार्यो	घोडो वसंतराय नामजी	
जीरे ते उपर महा उत्साहे	बेसाडया पूरण कामजी	१३०।
जीरे सुंदर वर घोडे बेठा	शणगार सहित अति सोहेजी	
जीरे किलकारी देइ देइने	श्री गुंसाईजी सामुं जोइजी	१३१।
जीरे श्री गुंसाईजी संगे चाले	निजकरसुं ग्रहे बांहजी	
जीरे मोद भर्या माये नहीं	आनंदया अति मन मांहजी	१३२।
जीरे अेणीपेरे सुखशुं आव्या	निज मंदिरमां फरीजी	
जीरे भक्त सहु निरखी रह्या	हरखे प्रेम रस भरीजी	१३३।
जीरे प्रेमे पतासा वहेंचीया	ज्ञात सहुमा ने सहुजी	
जीरे तेणे आनंद पाम्या अति	ने आशिष दीधी बहुजी	१३४।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अद्भुत विचित्र रस

व्याराना गोपालदास विरचित

प्रागट्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम

प्रथम तरंगे मांगल्य नवमुं - ९

संपूरणम् ॥ समाप्तम् ॥

मांगल्य - १०- दशमुं

श्री श्री गोकुलेशो जय जयति

राग : "आज सखी श्री गोकुलपति आव्या कीजे मनमां भाव्याजी' ऐम गवाशे।

श्री गोकुलपति गुणनिधी गुणपूरण	नागर नवले वेशजी	
शोभा सकल शिरोमणी सुंदर	अंग अंग परम सुदेशजी	।१।
लीला अमित अपार अपरमित	नहीं कांइ तेहनुं मानजी	
रसभर करूणा करी अने	जो करशो मुने दानजी	।२।
कहेवानो उद्यम करूं	जे लीला परम पवित्रजी	
श्री विठल ग्रह प्रगटीने	जे कीधुं बाल चरित्रजी	।३।
अन्न प्रासन्न उपरांतनी	जे लीला महा सुख कर्णजी	
कांइ ओक ते सूचन करूं	जे जगत तणा मन हरणजी	।४।
क्रम क्रम लीला अधिक वाधे	स्तनपान करावे मातजी	
हुलसे उछंगे उलटाशुं	स्वकीयना सुख दाताजी	।५।
नवराववाने नौतन पेर ते	कीधा ते बहु साजजी	
तेल उवटणा ततक्षण	आण्या व्हालाजीने काजजी	।६।
नहवरावी अंगवस्त्र करीने	बेसाडया लेइ गोदेजी	
खेलवणुं आपी आभूषण	पहेराव्यां छे मोदेजी	।७।
माला तुलसी गुंजानी	कंचन ने मुक्ता केरीजी	
सांकळी सोनानी दुलरी	जीणी मूल धणेरीजी	।८।
वधनख जडित्र प्रवाली शाखा	रक्षानो जे प्रकारजी	
हमेल हाटक मादलीआ	अवला सवला हारजी	।९।
मुक्ता मध्ये रत्न अमोलिक	तेह धराव्या कर्णजी	
सुवर्णना सुंदर सुख दायक	धर्या अलक आभर्णजी	।१०।
पोहोंचीने पहोंचीआ शुशोभित	रत्न जडया बहु मोलजी	
चूडा बाजुबंध बेहेरखी	नहीं को तेणे तोलजी	।११।
कटीमेखला खेल मादलीआ	साथा लागे सोहेजी	
द्रष्टी पडे सहु ओ उपर	जे देखे ते मोहेजी	।१२।
नेपूर जडित जडाव पेजनी	रह्या बहु अनुकूलजी	
घुघरडी धमधमती सोहे	त्यां फुंदणा मफतूलजी	।१३।
चित्र विचित्र जडित बहु विधिना	आभूषणनो नहीं पारजी	
सुशोभित सुक्ष्म सुखदायक	धराव्या तेणी वारजी	।१४।
भाल तिलक कीधुं मृगमदनुं	हरख्या गोकुल पालजी	
काजल लेइ अंजन कीधु	माताओ नयण विशालजी	।१५।
काजल बिन्दु कपोले कीधुं	रूप आछादन काजजी	
तेथी शोभा अधिक हवी	निरखे सर्वे समाजजी	।१६।

झगुली पीत अमोलिक पटनी
 काली चीप करी कमखानी
 टोपीअे टांक्या छे नंग जडाव
 कुंभे जडया पांच पीरोजा
 पहेरावी सनमुख बेसाडया
 उरसुं चांपी मुख चुंबन दइ
 महा अलौकिक अनिरवचनी
 ते लौकिक रीते लीलानो
 खेलवणा सुंदर विधि विधिना
 मरकलडे मुख विकसित कीधुं
 अेक साहे अेक पाछुं नाखे
 अेक चोले अेक भोंये अकोले
 मणीमय खचित तिबारीमां
 अति रमणीक स्वरूप जोइने
 ते साहवा जाअे हाथशुं चाले
 बाल लीला अधिक्यथी
 विकसित मुख करता दीसे छे
 श्वांति बुंदथी निरूपम मुक्ता
 श्री मस्तकना केश शोभित
 रसिक भक्त उभा छे सनमुख
 कंठ लगावे चुंबन देइ
 अंक भरे अंतरमां राखे
 अेक कर लइ उर उपर राखे
 लेइ हृदय उपर राखेथी
 विवश थई मुख मुखपर मेले
 पान करे ते प्रेमे प्रेमदा
 अेक उभा करे नचावाने
 नचाय नहीं ने बेसी जाय
 अेक खेलवणुं देखाडे आगल
 डगमगता थई डगला भरे
 अेक बेसाडी आंगणमां
 चकित थई चहुं ओर निहाळी
 डस डसता डसका भरे
 तेवे धाइ आवे माता जोवा
 माता उपर व्हाल घणेरूं
 साद ओलखे सुख पामे

सीवी ते बहु पेरजी
 मध्ये मोती सेरजी
 जडी बहु मोतीजी
 सहु भूषणमां सोहतीजी
 वात्सल्य अतिशे कर्याजी
 हरखे नयणा भर्याजी
 जेहनो नहीं लहीअे पारजी
 कीधो ते अंगीकारजी
 आगल मेल्या आणीजी
 सहीअे लीधा ताणीजी
 अेक लेइ मेले मुख मांहजी
 मग्न थया अे सुख मांहजी
 पोतानुं प्रतिबिंब निरखेजी
 मनमां अतिशे हरखेजी
 करमां कांइ न आवेजी
 अे कौतुक सहुने भावेजी
 दूध तणां बे दांतजी
 तेथी निर्मल कांतजी
 अलक वयारे फरकेजी
 फरी फरी ते निरखेजी
 चुंबन देइ कंठ लगावेजी
 केमे ते तृप्ती न पामेजी
 अेक कर मुखसुं चांपेजी
 अनंग व्यथा उर कांपेजी
 द्रवे अधर रस मुखथीजी
 पोताना मनने सुखथीजी
 ने छूटकी ताली वाअेजी
 सहुने हांसी न मायजी
 जोइने हाथ प्रसारेजी
 ते जोइ माता वारेजी
 पोते जोवा रहे छे ओटेजी
 रोष जणावे होष्टेजी
 पासे कोइ न देखेजी
 जन्म सफल करी लेखेजी
 दीठेजी पहेचानेजी
 मातानुं लीधुं जाणेजी

११७।

११८।

११९।

१२०।

१२१।

१२२।

१२३।

१२४।

१२५।

१२६।

१२७।

१२८।

१२९।

१३०।

१३१।

१३२।

१३३।

१३४।

खेल मांहे माताने देखे	मेली सनमुख जायजी	
घुंटीणीअे धमधम करता	मातानो पालव साहेजी	१३५।
जुगते मुख जुवे जननीनुं	उंची द्रष्टी करीजी	
अे सुख उपर सर्वस्व हुं वारूं	माता आनंद भरीजी	१३६।
रवकी रवकी मातानी गोदे	चढे ते धाइ धाइजी	
श्री करे मुख मातानुं साहे	महा सुखना सुखदाइजी	१३७।
माखणमां मिसरी साणी	अंगुली करी चटाडेजी	
आनो स्वाद जुओ सुंदर छे	अेम कही कही चटावेजी	१३८।
चाली जाअे चंचल पणे	पाछल माताजी आवेजी	
बांहीने साही मुख चुंबी	प्रेमे आरोगावेजी	१३९।
गोदे गोकुलपति बेसाडी	पाअे कटोरी करीजी	
पान तणो रसपान करावे	प्रेमदा प्रेमे भरीजी	१४०।
श्रीमुखथी रस द्रवित होय	ते शोभा कोण संभालेजी	
आगल अरूण अधर भर ने	वली अे रसथी चुइ चालेजी	१४१।
अे सुख केवल कृपा साध्य छे,	अनुभवी ते जाणेजी	
अति अगाधअगोचर अभिनव	को केम करी वखाणेजी	१४२।
माताजी पोढाडी पुत्रने	पालने झुलावेजी	
गाअे गुण विध विध वल्लभना	हरखे भर्या हुलरावेजी	१४३।
झोटा दे सुंदर ढोटा ते	सनमुख सांकळ साहीजी	
रोमांचित पुलकित प्रेमेभर	जुअे रूप उमाहीजी	१४४।
अभिलाखे आतुर अंतर गति	अति सुंदर सुखरासजी	
भर जोबन भाविक भक्त	त्यां उभा छे सहु पासजी	१४५।
निरखे रूप निरूपम नौतन	नवनव आनंद भेरजी	
परम रसिकनो अनुभव वांछे	रसभाव धरे बहु पेरजी	१४६।
अेक जमणा डबा अेक उभा	अेक सिराहाणे पांतेजी	
झुल्यामां अद्भुत रस प्रगटे	ते जुअे छे खांतेजी	१४७।
सनमुख आवे वली दूर पधारे	अेम होय रस भोगजी	
अे समे भक्त बेहु रस विलसे	विप्रयोग संयोगजी	१४८।
हालरडा गाअे हुलरावे	हरख हेजे भरीजी	
ते अनुकरण विसद करूं	कांइ अेक भाषा करीजी	१४९।
मेरे लाल ललैया ललना	सुखसुं झुलो सुंदर पलना	
मेरे लालके सुंदर नयना	चंचल अति अनुपम सुख वयना	१५०।
मेरे लालको सुंदर शीष	लाल चीरंजीवो क्रोड वरीश	१५१।
मेरे लालको भाल सुदेशजी	मिस बिंदुका अनुपम वेश	१५२।
मेरे लालकी आछी भोंहें	लालकी बहेन करेंगी सोहे	१५३।
ये है अति प्यारो वीर खेलाउं	अे विनुं ओर हाथ न लाउं	१५४।

मेरे लालके दीर्घ नयना	मानो मोती भरित मयना	१५५।
मेरे लालके सुंदर नयना	चंचल अति अनूप सुख देना	१५६।
मेरे लालके सुंदर नाक	शुक चांच नीके सो वांक	१५७।
शुआ मान परवत केरो	आयो अधर बिंब चाखनकुं तेरो	१५८।
मेरे लालको वदन सुचार	फूले कमलनकी अनुहार	१५९।
सुंदर अरूण लालके होष्ठ	खाये पान सुपारी मोट	१६०।
मोटी जीभ अमृत रस भरी	स्वकीयसुं पोषण हित करी	१६१।
मेरे लालके सुंदर दांत	दाडम कलिनकी सी पांत	१६२।
मेरे लालके मधुरे बोल	कोउ नहीं याही समतोल	१६३।
मेरे लालके सुंदर कान	शोभा नहीं को याही समान	१६४।
मेरे लालके बांहो विशाल	सुंदर कोमल मृदुल मृनाल	१६५।
मेरे लालकी सोहे अंगुरीया	राजे मुंगनकी सी फरीया	१६६।
मेरे लालको उदर अनूप	त्यां सुंदर नवल नाभीनो कूप	१६७।
मेरे लालकी कटि अति बनी	त्यां पहेरे सुंदर कणधनी	१६८।
मेरे लालकी सुंदर जांघ	मानो मठ देवरको खांभ	१६९।
सुंदर अरूण चरणकी पींडी	मानो जावक रसमो भीडी	१७०।
मेरे लालके सुंदर पाय	नखमणी शोभा कही न जाय	१७१।
मेरे लालकी पीठ प्रनाल	सोहे अनुपम अंग रसाल	१७२।
मेरे लालको वरण ऐसो	अरूण अनार कलीयन जेसो	१७३।
अंग अंगकी आभा झलके	देखी सखीयन को मन ढलके	१७४।
चालो सखी देखन जायरे पलना	ज्यां झूलत श्री रूक्षमणीजीको ललना	१७५।
तेरे पलने झूमर सोहे मोती	शोभा पावत हे अनहोती	१७६।
पलने झुमक नंग जडाओ	अब पलना देखन को धाओ	१७७।
पलने खेलवणा बहु भांत	उपर जडित रत्नकी पांत	१७८।
पलना जडित सुनार घडयो	कनक नंग कुंदनसुं मढीयो	१७९।
रंग महेलमों ललना मेरो	चालो सखी देखन जाये सवेरो	१८०।
वाके हाथ अरवेको खेलना	सिंघ द्वार बंधाउं पलना	१८१।
घोडी परम विचित्र बनी	जटित पांच पीरोजा मनी	१८२।
दोरी बांधी पाट पचरंग	उपर वारू कोटि अनंग	१८३।
तेरे पलना किन मोल मंगायो	परम अलौकिक किने बनायो	१८४।
झुलावही माता सुख भरी	माने धन्य दिवस ऐ धडी	१८५।
देखन जाऐ रूक्षमणीजी ढोटा	गुन बहु और देखत छोटा	१८६।
श्री विठलनाथको वल्लभ बाल	तातजीको प्यारो लाल	१८७।
मानवतीली तेरी मैया	तेरी लागो मोही बलैया	१८८।
माता धन जीने तुं जायो	सबहिनको कीनो मन भायो	१८९।
परम मतीली तेरी बहेना	तोही वधायो भयो सुख चेना	१९०।

खरी छबीली तेरी खवासनी	जिनेने तुं खेलायो अति सुखरासनी	१९१।
खरी सयानी तेरी चाची	जिने तुं नवायो मनमों राची	१९२।
तुम पर सर्वस्व वारूं मेरो	तुम चिरंजीवो कोटि घणैरो	१९३।
राखी राखी पलना झुलावुं	सब सखीयनकुं लाल दीखावुं	१९४।
तेरे हुंकारे है रसाल	वारी मेरेगल वलीअे लाल	१९५।
जा दिन ललना दे हे तारी	वारी वारी हुं देहुं सुहारी	१९६।
करवटके हुं गुंझा देहुं	वातन कीनो भात खवेहुं	१९७।
पावके देहुं चलि होचाल	फेनी पाग बंधावन रसाल	१९८।
तेरे पालनकुं माचन पूर लेहु	हाथिनकुं कजरावन देहुं	१९९।
तेरे खर्चनकुं हे अमित सोहाग	खेलनकुं नवलारस बाग	१२००।
तेरे मुख चुंबुं हुं ललैया	वारी वारी कर लेहुं बलैया	१२१।
तेरो मुख चंबुं अति गोरो	हलदी केरो कोन निहोरो	१२२।
तेरी चुंबुंगी चतुराइ	झगा पहेरी होके अेक ताइ	१२३।
तेरी चुंबुंगी जग वरनी	देखे अनख करेंगे तरूनी	१२४।
तेरो मुख चुंबुं पासरो	गोकुलमें तेरो सासरो	१२५।
चुंबुं तेरे रूपकी ज्योति	तेरे प्रगट भये उद्योती	१२६।
सुंदर तोही जीवा उदर हयो	तुं कर लाल हमारो कहयो	१२७।
तुं मेरे लाल कहंजी न जाय	नयनन आगल खेलो आय	१२८।
अेणी पेरे रूक्षमणीजीने वली	झुलावे रस नरनारजी	१२९।
आनंद अति तृप्ती न होय	जोतां प्राण आधारजी	१३०।
को अेक समय अलवे उठी	उभा रही डांडी वलगीजी	१३१।
चरण चलावे अंग हलावे	शोभा प्रगटी वलगीजी	१३२।
सांकलनी घुघरडी धमके	पालणडानो रावजी	१३३।
उपरनां खेलवणा ललके	प्रगटे नौतन भावजी	१३४।
बाहें पसारीने सनमुख	बोलावे माता सुखसुंजी	१३५।
धाइने कंठे लगावे चांपी	चुंबन दे मुखसुंजी	१३६।
भौम उपर उभा राखी	भामनडा ले कर वारीजी	१३७।
चलावे चाल चंचल	धरे भोम चरण अति भारीजी	१३८।
रमझमती घुघरडीमां	नेपूरणी झणकारजी	१३९।
ते जोइ माता सर्वस्व	ओवारे वारंवारजी	१४०।
रमझमता धमधमता चाले	जुअे छे श्री मुखनेजी	१४१।
जाणे आनंदने मंत्रे	अभिषेस करे माताना सुखनेजी	१४२।
आंगणामां खेले बोले	मधुर तोतडा वेणजी	१४३।
ते जोइ मनोरथ माताना	सफल करावे नयणजी	१४४।
माताजी सामुं जोइने	किलकी किलकी कांइ बोलेजी	१४५।
जीजी करी दुखडा ले	कोइअे सुखने नहीं तोलेजी	१४६।

પાછલ માતાજી ડોલે તે	જુએ ભક્ત સમાજજી	
સહુ કોઈ એ કૌતુકે મોહિયા	ભૂલ્યા ગ્રહનાં કાજજી	૧૧૮।
માતા સનમુખ આવીને	ચુચુકારી ચુંબન દે છેજી	
પોતાનું સર્વસ્વ ઓવારે	ચાંપી ઝરસું લે છે જી	૧૧૯।
એવા અનેક પ્રકાર અનેરા	નિત્યના નૌતન થાયજી	
એ સુખ જોઈ સર્વ લોકના	દુઃખ પરિતાપ નસાયજી	૧૨૦।
મંદ પરમ માધુર્ય હાસ્ય તે	ઝજ્જવલ તેહની કાંતિજી	
સ્નિગ્ધ મૃદુલ અતિ સકોમલ	અસિત દેખીએ પાંત્યજી	૧૨૧।
સુંદર અધર અધિક રસ તેહોની	અરૂણ અનુપમ શ્રેણીજી	
જાણે અનિરવચની રસ ભરની	પ્રગટી પ્રગટ ત્રિવેણીજી	૧૨૨।
ત્રીવેણી શોભા રૂપી	મહા આલૌકિક પ્રગટી ત્યાંહજી	
ભાવપૂર્વક સહુ કેહેના મન	મગ્ન થયા તે માંહજી	૧૨૩।
નખથી શિખ પર્યંત આભરણ	જટિત અનુપમ ધર્યાજી	
તે શ્રી અંગ તળી શોભા એ	સર્વ નિરૂતર કર્યાજી	૧૨૪।
પોતે સર્વ આભરણ ભર છે	ગો કુલેશ આભરણજી	
એ આભરણને સર્વ આભરણ	નમન કરે નિત્ય ચરણેજી	૧૨૫।
ગોકુલેશ રૂપી ભૂષણ	પુરુષોત્તમ રત્ને જડયુંજી	
પુષ્ટી પુષ્ટી રસવેષ્ટીત તે	જેમ કંચન કુંદન મઢયુંજી	૧૨૬।
તેહોની જ્યોતિ જગતમાં પ્રગટી	અખિલ ભુવન સૃંગારજી	
અમોલિક અતિ સુલ્લભ સ્નેહ	પંથ અન્ય ન જાણે પારજી	૧૨૭।
એવું મોટું અમિત આભરણ	એહ સ્વરૂપે પહેર્યુંજી	
અચિંતન અપરમિત અતિ	વિસ્તારણા શોભા ભરથી ગહેરુંજી	૧૨૮।
એ ગેહેરાઈ ગુણ ક્યાં લગી કહીએ	જે ચૌદ લોકમાં ચલકેજી	
તે સુંદરી સહુના સહેજ પહેરવા	મર્યાદા રહિત મન ઢલકેજી	૧૨૯।
તેહના ચરણ રેણુની કળીકામાં	દુર્લભ એક બિન્દુજી	
તેની સુંદરતા માધુર્યમાં	તે કોટિક રસ સિંધુજી	૧૩૦।
માધુર્યમાં કોટિ સુધા સિંધુ	સુંદર કોટિક કામજી	
ભક્ત રસાત્મિકના મન એ	સહુ મગ્ન થયા તેણે કામજી	૧૩૧।
એવું અનેક કોટિ બ્રહ્માંડ	તણું ભૂષણ શ્રી અંગજી	
તેનું ભૂષણ શ્રી મુખ સુંદર	પ્રતિક્ષણું નૌતન રંગજી	૧૩૨।
તેનું ભૂષણ નયન સુશોભિત	જગત તળા મન રંજેજી	
એવા નેત્ર મહાભાગવતી માતા	કાજલ કરી અંજેજી	૧૩૩।
એવી માતાનું મહાત્મ	કહેવા ન સામર્થ્ય કેહેનુંજી	
ત્રિભુવનમાં નહીં કો એ સમ	ભાગ્ય સરાહું હું જેહનુંજી	૧૩૪।
કપટ મધુરા વચન કહી	શીલતાનું કીધું દાનજી	
તે માતાના ભાગ્ય તણું	ક્યાં લગી કહીએ નિર્માણજી	૧૩૫।

अणे प्रकारे पुत्र रत्न	आभरण जनित सुख आपेजी	
वात्सल्य अंगीकार करी ने	हित आपे अण मापेजी	१३६।
कोइ अेक समय भक्त भावभर	खेलावे लेइ अलगाजी	
डगमगते डगले चाले	आवे आंगलीअे वलगाजी	१३७।
अति मोदे मुसकाता चाल्या	आवे अेहोने साथजी	
जाणे जगत तणुं आव्युं	धन निरधनने हाथजी	१३८।
अेक बेठा अेक सनमुख उभा	अेक श्रीअंग निहालेजी	
अेक मुख निरखे सुखरूप विचारे	द्रष्टी अलगी न चालेजी	१३९।
अेक भूषण अेक खेलवणा	अेक मेवा लीधा साथजी	
अेक मिसरी पकवान मीठाइ	लेइ उभा छे हाथजी	१४०।
जे सामुं जुअे सनमुख	ते धाइ पासे आवेजी	
जे मागे ते आपे करमां	जेम प्रभुने मन भावेजी	१४१।
सहु कोइ मनमां नचावानो	अभिलाष विचारे जी	
अेक नाची देखाडे प्रभुने	गति भेदे पगधारेजी	१४२।
रमझमती रामा नाचे ने	खलके भूषण हारजी	
जुडा बाजुबंध बेहेरखा	नेपूरना झमकारजी	१४३।
छुद्र घटिका झोफडणे	घुघरडी धमके वादेजी	
अेक वाजिंत्र अनुपम वाजे	न्यारे न्यारे नादेजी	१४४।
गान करे बहु तान बंधाने	तेह अनुपम सोहेजी	
ते जोइ प्रभना चरण चालवे	निज जनना मन मोहेजी	१४५।
प्रेम भर्या प्रभुना पदकमले	चुंबन दे मन रलीजी	
चरण उचलीने चुंबन	पोते करवा वलीजी	१४६।
अेक निज उर अंचल ढांकी	देखाडे छे अेहजी	
नाचो तो तमने आपुं	आमा राख्युं छे तेहजी	१४७।
अेक कहे अधर अमृत अति मीठुं	जेह थकी तमो राचोजी	
ते तमारा मुखमां आपुं	जो मारी आगल नाचोजी	१४८।
अे लोभे लोभ्या नाचे	लोभात्मिक रसना लोभीजी	
ते जोइ अलौकिक शोभा	कर जोडी आगल उभीजी	१४९।
रंग भूमी रमणीक रमण अे	ते सहुने देखाडोजी	
नायक ने नायका नचावे	अेणी पेरे रची अखाडोजी	१५०।
अेक छूटकी दे चुचुकारे ने	अेक ताली वाये छंदेजी	
अेक प्रेम सहित सहुको	अेणीपेरे पडया मोहक फंदेजी	१५१।
व्हालाने वनिता अेणीपेरे	नचावे छे मन रंगजी	
आतुर थई उरशुं चांपी	अेह मिस परसावे अंगजी	१५२।
अेक कहे भूषण अनुपम	आपुं हुं तमने आजजी	
ते कोइ न जाणे तेम	जतने करी राख्या छे तम काजजी	१५३।

ઉપયોગ ક્યારે આવે	એવી આરત મન ધરીજી	
વેગા મોટેરા થાઓ	એમ કહે આશીષ ભણીજી	૧૧૫૪।
આશાભર ભાવેભર ભામિની	મનોરથ કરે અનેકજી	
તે ગૂઢ ભાવગુણી જન લહે	તેહોના મન તળો વિવેકજી	૧૫૫।
એણી પેરે અનેક ભાવ ભાવે	કરી ભાવાત્મીક જે ભક્તજી	
કેહેનું કહેવા સામર્થ જગતમાં	લીલા અતિ અવ્યક્તજી	૧૫૬।
જૈજૈ કરે શબ્દ યુવતી જન	સહુને મોદ ન માયજી	
અનુભવીઆ તે સુખ જાણે પળ	વચને કેમ કહેવાયજી	૧૫૭।
એ નૃત્ય બ્રહ્માદિક સુર પતિ	વિસ્મય થયા જોઈએ	
અલૌકિક જ્ઞાને આનંદયા	પળ સ્વરૂપને ન જાણે કોઈજી	૧૫૮।
એવી લીલા અનેક ભાંતની	પ્રતિક્ષણું નૌતન થાયજી	
બાલ વિનોદ અગાધ અપરમિત	વચને કેમ કહેવાયજી	૧૫૯।
કોઈ એક દિવસ વીતે	રૂક્ષ્મણીજીએ ગર્ભ ધર્યો તે વારજી	
સર્વ મલીને સમંત કરી	એહ વિચાર્યું નિરધારજી	૧૬૦।
ગર્ભ સ્થિતિ દુગ્ધે બાલકને	હોય અતિ અપકારજી	
સર્વે કહ્યું ધાવ તેડાવો	કીધો એહ વિચારજી	૧૬૧।
પ્રથમ તોક અવસ્થાએ	તેડવા માંડી ધાવજી	
પળ રૂક્ષ્મણીજીનો આગ્રહ અતિ ઘણો	સ્નેહ તળો ભર ભાવજી	૧૬૨।
કહે એહને હું સ્તનપાન	કરાવીશ ડરૂં નહીં લગારજી	
અલૌકિક સામર્થ એ બાલક	પર એહવો ભાવજી	૧૬૩।
ગર્ભ ધરે અપકાર તળું	આવશ્યક મનમાં જાણીજી	
હિત અર્થે સ્તનપાન કરાવા	ધાવ તેડી આણીજી	૧૬૪।
હરખે ઝલટસું તેહ આવી	ધાવ વોહોરીયા નામજી	
પૂરણ આશા થાસે મારી	એ પરમ સૌભાગી ધામજી	૧૬૫।
બેસાડી સનમુખ તેહને	શિખામણ દીધી ઘણી ઘણીજી	
સહેજ સુભાવ કહયા સમજાવી	ગિણના જાએ ન ગણીજી	૧૬૬।
જતન કરી જાલવેજે ને	તું કરજે અતિ મનુહારજી	
તું મારે પાસે રહેજે	જેમ જોડું વારંવારજી	૧૬૭।
સર્વ થકી કાંઈ એક હું	અલગું આપીસ તને છાનુજી	
પળ કરજે જેમ એ સુખ પામે	હું એ ભલેરૂં માનુજી	૧૬૮।
ધવરાવા આપ્યા તેહને કહ્યું	રાજજે જતન કરીજી	
ગદગદ કંઠે થયા રૂક્ષ્મણીજી	આવ્યા લોચન જલ ભરીજી	૧૬૯।
ચતુરરાય ગુણજાણ નિપુણ	એહને રૂચીસું નહીં ધાવેજી	
માતાથી વિછુડયા તે એ સામું	જોઈ અરૂચ જણાવેજી	૧૭૦।
માતા મનમાં જાણે પળ	વાત કહે એ કેહનેજી	
નવરાવી પોતાના ભૂષણ	વસ્ત્ર ધરાવ્યા તેહનેજી	૧૭૧।

अेह प्रकार करी धावने	धवरावे छे माताजी	
सहुनुं सुख अे मांहे जाणी	स्तनपान करे सुखदाताजी	१७२।
अेक समय महाप्रभु बाललीला	रसवस थई बोलयाजी	
तेह समयनी वात प्रगट करी	गुंझा अंतरपट खोलयाजी	१७३।
कहयुं धाव हती हरामजादी	अपने लरिकाकुं प्यावेजी	
उनसुं हेत करे बोंहोतेरो	ओर मोकुं नाहीं धवरावेजी	१७४।
मोकुं दुर्बल देखी	बोहोत दुःख काकीके मन आवेजी	
मनमां जाणी रहे दुःख मेरो	मोहो कछुअ न जणावेजी	१७५।
काकी कहे अे प्रसव होय तो	तबही धावकुं देहुंजी	
याको दुःख में सहयो जात नांही	इनकुं मोपे लेउंजी	१७६।
तब पायाकी बहेन बोली	मेरी विनती चित धरीयेजी	
जब तुमकुं बेटा होवे	तब तिनकुं कहा करीयेजी	१७७।
तब काकीने उतर उनसुं	दिनो लज्या मेहेलेजी	
जो होइ सोइ धावकुं देहुं	बेटा होय केबेटीजी	१७८।
काकी मोहें बोहोत करी चितवे	वात्सल्य अरू हित भरीजी	
अे घणीवार श्री प्राण प्रभुअे	कहयुं छे श्रीमुख करीजी	१७९।
इच्छा सामर्थे कीधुं	श्री रूक्षमणीजीनुं मन भाव्युंजी	
मास आठमे नाम देवका	पुत्रीनुं फल आव्युंजी	१८०।
ते सांभळी श्री रूक्षमणीजीअे	आनंद मानी लीधोजी	
श्री महाप्रभुअे मारा मननो	मनोरथ पूरण कीधोजी	१८१।
अग्यारमें दिवसे नाहीने	धाव तेडावी वेगजी	
पुत्री तेहने धवरावा आपी	आप्या तेहना नेगजी	१८२।
वलता प्राणप्रीय बोलावी	लीधा उरसुं धरीजी	
महासुबुध रूक्षमणीजी ते	धवरावे आनंद भरीजी	१८३।
श्री गोकुलमां श्रीमुखे कहयुं	में काकीको धायो जबलोंजी	
रघुनाथको जन्म भयो	मेही धायो हुं तबलोंजी	१८४।
हम सब भाइनमों	इतने दिन कोउ न धायो अेसोजी	
अेवुं प्रगट कहयुं श्री मुखेथी	में धायो हुं जेसोजी	१८५।
ते रूक्षमणीजीनी महीमा	क्यां लगी कहीअे विस्तारजी	
तेनी चरण रेणुं महा दुर्लभ	पामे नहीं कोइ पारजी	१८६।
जेने गर्भ पोतेथी स्वतः	पधार्या आपजी	
स्तन पान करे खेले उछंगे	हरे सकल परीतापजी	१८७।
कोटि चंद्र कोटि सुंदरता	वारुं कोटिक मारजी	
अेवा मुख उपर माता	चुंबन दे वारंवारजी	१८८।
मातानी सनमुख हंसी हंसीने	बोले मधुरा बोलजी	
अेना भाग्य समान को नहीं	जगतमां समतोलजी	१८९।

धाव तणी कुटिलता जोइ	दुग्ध रूच्युं नहीं ज्यारेजी	
माताजीना दुग्ध पाननी	इच्छा कीधी त्यारेजी	११९०।
प्रभु परम संतुष्ट थई	स्तनपान करी सुख पामेजी	
अभिनव आनंद माताने	त्यां सहुको शिर नामेजी	११९१।
ऐम लीला करता सहु भक्त	तेणे मन आनंद घणोजी	
हवे कहुं छुं वरस गांठनो	आरंभ उत्सव तणोजी	११९२।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अद्भुत विचित्र रस

व्याराना गोपालदास विरचित

प्रागद्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम

प्रथम तरंगे मांगल्य - दसमुं - १०

संपूरणम् ।। समाप्तम् ।।

માંગલ્ય - ૧૧ - અગીયારમું

શ્રી શ્રી ગોકુલેશો જય જયતિ

રાગ : 'શ્રી મુખે આયુષ દીધું જી' એળી જાતે ગવાશે

શ્રીમદ વલ્લભ વદન પ્રસન્નજી	સહુનું ભૂષણ પ્રાણ જીવનજી	૧૧।
નિત નિત નૌતન રસ રંગજી	અંગ અંગ વારૂં કોટિ અનંગજી	૧૨।
મુસકની મૃદુલ મનોહર હાસ્યજી	વંક વિલોકિની નયણ વિલાસજી	૧૩।
અલૌકિક સુધા કોટિ હોએ વૃષ્ટીજી	તેળે સીંચન થાએ સૃષ્ટીજી	૧૪।
રસ અંગીકૃત ને ઉધારજી	તેહનો પામે નહીં કો પારજી	૧૫।
જાળે તે જે કરે એ દાનજી	કે જાળે કરે રસ પાનજી	૧૬।
લીલા દિન દિન અધિક પ્રકારજી	વાધે પ્રતિક્ષણું અતિ વિસ્તારજી	૧૭।
આગમ વરસ ગાંઠનો આવ્યોજી	તે સહુને મન અતિશે ભાવ્યોજી	૧૮।
શ્રી ગુંસાઈજીને મન મોદજી	શ્રી રૂક્ષ્મણીજી ભર્યા પ્રમોદજી	૧૯।
બાલક વહુ બેટીનો સંગજી	તેહના મનમાં પ્રગટ્યો રંગજી	૧૨૦।
દૈવી સૃષ્ટીને અલૌકિક ભક્તજી	જે જ્યાં તે ત્યાં થયા અનુરક્તજી	૧૨૧।
આનંદિત સુર મુનીને નરનારજી	વિસદ કરે થાએ વિસ્તારજી	૧૨૨।
સહેજ મોદ સહુના મન માંહેંજી	આગમ અલૌકિકને ઉત્સાહેજી	૧૨૩।
ચાંપોભાઈ ચાંચો હરિવંશજી	તેડયા આનંદનાં અવતંસજી	૧૨૪।
બોલ્યા મુસકિત વદન કરીજી	આનંદે આવ્યા રસ ભરીજી	૧૨૫।
વરસ ગાંઠના ઉત્સવ કાજજી	કરવો વેગે સઘલો સાજજી	૧૨૬।
અતિ ઉત્તમ સામગ્રી જેહજી	સહુ સિધ કરી રાખો તેહજી	૧૨૭।
આગમ ઉછવ કેરો જાણોજી	શ્રી ગુંસાઈજી બોલ્યા વાણીજી	૧૨૮।
કહ્યું તમે સાંભલજો દઈ ચિતજી	એ છે અલૌકિક મહા નિધ્ધજી	૧૨૯।
એનું કારણ કહ્યું ન જાયજી	અતિ અવ્યક્ત તે કેમ કહેવાયજી	૧૩૦।
એ ઓચ્છવ અલૌકિક મન ભાવ્યોજી	ભૂતલ ભક્તના ભાગ્યે આવ્યોજી	૧૩૧।
એ ઉત્સવ સમતોલ ન કોઈજી	કારજ કરજો એવું જોઈજી	૧૩૨।
આનંદયા એહ વચન સાંભલીજી	જેમ પયમાં મિશ્રી મલીજી	૧૩૩।
પ્રથમ મનોરથ કરતાં જેહજી	વિસદ કરી કહ્યું તમને તેહજી	૧૩૪।
એળે દંડવત કીધાં સુણીજી	આશ્ચર્ય થઈ રહ્યાં શીર ધુણીજી	૧૩૫।
અમે એ કારણ કાંઈ ન જાણ્યુંજી	સ્વરૂપ સુમેરને બુધ્ધે પ્રમાણજી	૧૩૬।
અમને કીધું અલૌકિક દાનજી	એ ફલ પ્રગટ્યું પરમ નિદાનજી	૧૩૭।
ઉલટ ભર્યા મહા ભાગ્યવાનજી	વેગા થયાં તે કાજ વિધાનજી	૧૩૮।
અનુદિન મનમાં એહ વિચારજી	અભિલાષિત ભાવે અનુસારજી	૧૩૯।
વૈશ્ણવ જે છે દેશ પરદેશજી	તેહને આગમનો ઉદેશજી	૧૪૦।
મનોરથ કરતાં એહ પ્રકારજી	પ્રમુદિત આનંદે નર નારજી	૧૪૧।
અતિ અભિલાખ કરે મન ભાવ્યાજી	શુભ વાંછિત દિન આગમ આવ્યાજી	૧૪૨।

नौतन मनोरथसुं सहु भर्याजी	पोते ग्रह कारज विसर्या जी	१३३।
आनंद उत्साह मनमां धर्याजी	साज ते सर्वे नौतन कर्याजी	१३४।
अति प्रफूलित थयो सर्वे समाजजी	को सिद्ध थाअे चालवा काजजी	१३५।
को पेंडे चाल्या सौभागीजी	को मारग मांहे अनुरागीजी	१३६।
वात विचारे मनमां घणीजी	शी शी करशुं पहेरामणीजी	१३७।
आभूषण ने वस्त्र अनैकजी	मेवा लीधा करी विवेकजी	१३८।
खेलवणा बहु खांते करी जी	ते लीधा अति उलट भरीजी	१३९।
ते साथे लीधा संयोगजी	जे प्रभुने आवे उपयोगजी	१४०।
अेणी पेरे आनंदया सहु भक्तजी	आनंद भावे अति उनमतजी	१४१।
श्री गुंसाईजी उलट भरीजी	सघले लखी ते कंकोत्रीजी	१४२।
मागसीर सुदी सातम शुभ नामजी	सहुको आवो मारे धामजी	१४३।
सुंदर नव वल्लभ छे बालजी	जेहनो उत्सव परम रसालजी	१४४।
ते उपर तमो आवो वेगजी	बालक वृद्ध कुटुंब थई भेगजी	१४५।
जे जेम आवे मारग मांहेजी	मले कंकोतरी तेने त्यांहेंजी	१४६।
दंडवत करी ले छे बेहु करमांजी	अति आनंदया महा सुखमांजी	१४७।
नेत्रे देइ देइ शीप चढावेजी	उर चांपी अंतर गति भावेजी	१४८।
वांचे कंकोतरी अति सुख थायजी	तेहने उलट अंग न मायजी	१४९।
प्रथम आनंदित अतिशे अेहजी	भावे पूरण थया वली तेहजी	१५०।
आरती वाधी गनमां घणीजी	सुंदर श्रीमुख जोवा तणीजी	१५१।
जे ज्यां ते त्यांथी सहु भक्तजी	चाल्या अति आतुर अनुरवतजी	१५२।
वाजिंत्र वाजे श्री गुंसाईजीने घेरजी	दूरथी सुणीया ते बहु पेरजी	१५३।
ते सुणी उलट अतिशे थायजी	आनंद रस उरमां न समायजी	१५४।
आव्या उच्छवने आगमजी	गुंसाईजीने सुख भवनजी	१५५।
श्री गुंसाईजी बेठक मांहेजी	बेठां आनंद भरसुं त्यांहेजी	१५६।
महाप्रभु बेठा सुखसुं गोदेजी	खेले नौतन पेर महा मोदेजी	१५७।
जोई जोई श्री गुंसाईजी रीझेजी	आनंद अंतर गतिमां भींजेजी	१५८।
अेवे आवी पहोंच्यो साथजी	श्री गुंसाईजीने नामे माथजी	१५९।
दीठा परमानंद समोहजी	अेहवा जोइने पाम्या मोहजी	१६०।
उछलित आनंद सागर उर मांहे	फूल समाअे नहीं तिहुंपूर मांहेजी	१६१।
हरखे हरख आंशु चुइ चालेजी	विवश थया नहीं आप संभालेजी	१६२।
अे समय अेना मनमां मोदजी	प्रगट अवस्था रस उदबोधजी	१६३।
नहीं कांई अे आनंदनुं मानजी	इच्छाअे कीधां ते समाधानजी	१६४।
दंडवत करे ते हरखे सहुजी	आशिष दे छे प्रेमे बहुजी	१६५।
श्री गुंसाईजी आनंद भेरजी	कीधां समाधान बहु पेरजी	१६६।
करूणा आणी मनमां धणीजी	वारता पूछी पेंडा तणीजी	१६७।
पूछ्युं सहुको नीका आव्याजी	कुटुंब सहु कोने साथे लाव्याजी	१६८।

दंडवत करी कहयुं महाराजजी	नीका घणुं अमो सहु आजजी	१६९।
मनोरथ धरतां मनमां जेहजी	राज थकी थयां पूरण तेहजी	१७०।
समाधान श्री गुंसाईजीअे कीधुं जी	हित करी सहुअे मानी लीधुंजी	१७१।
भक्त करे ते पहेरामणीजी	सामग्री आणी छे घणीजी	१७२।
प्रथम खेलवणानो जे साजजी	जे आण्या छे प्रभुने काजजी	१७३।
परम विचित्र ने बहु भांतेजी	सुरंग सुशोभित जे गज दांतेजी	१७४।
रंगित काष्ट ने मोटी तणाजी	धातु तणा सुंदर अति घणाजी	१७५।
घोडा हाथी गाय ने मोरजी	चकइ भमरडानो अति घोराजी	१७६।
मेढां मृग मेडक ने मल्लजी	सुआ सारो दीशे भल्लजी	१७७।
पुतली गुजरीने अनुकर्णजी	को मांहे तपसी केरे वर्णजी	१७८।
वाघ वाहेणी ने घोडवेलजी	दीसे अनुपम ने वात सहेलजी	१७९।
पालखी वृक्ष ने संखा गोलीजी	जोइ रीझे व्हालो मति भोलीजी	१८०।
रथघर बलद वेल चोगामजी	तेनां क्यां लगी कहीअे नामजी	१८१।
अेवा खेलवणाना नहीं पारजी	प्रभुजी करे छे अंगीकारजी	१८२।
श्री गुंसाईजी ले छे कर मांहेजी	जोइ प्रसन्न थया सुखभर मांहेजी	१८३।
राखे महाप्रभु आगल अेहजी	मरकलडा करी ले छे तेहजी	१८४।
श्री गुंसाईजीने गोदेथीखसीजी	सनमुख आवे छे हंसी हंसीजी	१८५।
पोते चौद भुवननो नाथजी	खेलवणाने ओटेरे हाथजी	१८६।
श्रीकर ले खेले अति रीझेजी	भक्तते आनंद रसमां भींजेजी	१८७।
अेक ले अेक मेले लइ मुखमांजी	अेक नाखे अेक साहे मुखमांजी	१८८।
भक्त खेलवणा आगल धरेजी	व्हालो लेवा हाथ प्रसारेजी	१८९।
बाल प्रभुने प्रसन्न करे छे जी	रीझावी रीझावी मन हरे छेजी	१९०।
अेणी रीते अति सुख दे छे जी	भक्त सहु अे मानी ले छेजी	१९१।
ब्रह्मादिकने दुर्लभ जेहजी	खेलवणे वस थाये तेहजी	१९२।
भक्तनां भाग्य तणुं शुं कहीअेजी	प्रभुना हेतनो पार न लहीअेजी	१९३।
भक्त करे छे पहेरामणीजी	श्री गुंसाईजी सहित घणी घणीजी	१९४।
देश देशनां वस्त्र अनेकजी	लाव्या छे जे करी विवेकजी	१९५।
शोभित नानारंग दुकूलजी	सुंदर जरतारी अमूलजी	१९६।
झगुली डगली ने वली टोपीजी	ते पहेरावे अतिशे ओपीजी	१९७।
ओढणी उपरेणाने ठामजी	तेमां छे बहु कसबी कामजी	१९८।
समर्प्या भूषणनो नहीं पारजी	तेनो केम थाअे विस्तारजी	१९९।
हेम जडाव जडया बहु नंगजी	जे ज्यां सोहे जेणे अंगजी	१९००।
सुंदर बाल प्रभु अति सोहेजी	जोइने जगत तणां मन मोहेजी	१९१।
भक्त रीझया पहेरामणी करीजी	सर्वस्व कीधुं न्योछावरीजी	१९२।
प्रभुजी लीधा पोते गोदेजी	हुलरावे चुचुकारी मोदेजी	१९३।
परस करी प्रेमे थया मग्नजी	अभिनव आनंद मनमां मन लग्नजी	१९०४।

ઘ્હાલો ભક્તની સાથે ખેલેજી	જે આપે તે મુખમાં મેલેજી	૧૧૦૫।
ભક્તની સાથે રહે રસ રાતાજી	અતિસે સુખ પામે સુખ દાતાજી	૧૬।
એમ ખેલાવે નિત્ય અનુરાગેજી	સાથે લીલા કરવા લાગેજી	૧૭।
જલ ઓવારીને કરે પાનજી	કૃતાર્થ કરી જાણે ભાગ્યવાનજી	૧૮।
પ્રતીક્ષણું ક્ષણું ભામનડા લે છેજી	અતિ આતુરસું ચુંબન દે છેજી	૧૯।
એમ નિત્ય હોય દર્શન દાનજી	ભક્ત કરે તે રૂપરસ પાનજી	૧૧૦।
એ રસ કળીકાનો જે અંશજી	ઈશ્વરેશ્વરને વલી વિદવંશજી	૧૧૧।
જાણે નહીં એ રસની ગંધજી	કેહેને નહીં એ રસસું સંબંધજી	૧૧૨।
એતન માર્ગના જે ભક્તજી	તે છે એ રસે અનુરક્તજી	૧૧૩।
સ્વતઃ કૃપાએ કીધું દાનજી	તે કરે એ રસનું પાનજી	૧૧૪।
પછી અતિ શુભ મુહુર્ત કઢાવીજી	વેગે કઢાઈ તેહ ચઢાવીજી	૧૧૫।
જે બહુ કરી જાણે પકવાનજી	તે સહુને તેડયા દેઈ માનજી	૧૧૬।
ઘૃત બુરૂ મિશ્રી મંડારજી	ચૂન અનેક તળા અપારજી	૧૧૭।
તે એહોને દેખાડયું સહુજી	અતિ અગણિત સામગ્રી બહુજી	૧૧૮।
કહ્યું તમો કરો સામગ્રી અનેકજી	જે કાંઈ તમથી થાએ વિવેકજી	૧૧૯।
એ સુળી આનંદયા સહુ ત્યાહાંજી	સહુ કોએ થયા તે કારજ માંહાંજી	૧૨૦।
પ્રથમ જલેબી કીધી ઘળીજી	મિશ્રીમાં પાઈ મહા અતિ સળીજી	૧૨૧।
લાડુ દલીઆ બુંદી સેવજી	ફીળી વેસળ મગ તતખેવજી	૧૨૨।
અડદ ચિરોંજી મીંજ અપારજી	માંહે બદામ મીઠાઈ સારજી	૧૨૩।
બુંકળી ગીરી બરાસ વિવેકજી	એવા કીધાં લાડુ ભાંતિ અનેકજી	૧૨૪।
છૂટી સેવ સંજારી સંગજી	સુતરફીળીમાં બહુ રંગજી	૧૨૫।
સીરો સુખડી લેહેચોઈજી	સહુ કોઈ રીઝે ઘેવર જોઈજી	૧૨૬।
ક્ષીરવડાં દહીં માખણ કેરાજી	મઠડી ગુંઝા કર્યા ઘળેરાજી	૧૨૭।
પેંડા ખુઓ બાસુંદી જી	એ કીધાં છે દૂધે રાંધીજી	૧૨૮।
ખાજા ખાંડપાપડી ખુરમાજી	એવો સ્વાદ નહીં તિહીં પુર માંહા	૧૨૯।
માલ પુઆ મનોહર ભોગજી	ભુરકી મગદલ માંહાં સંયોગજી	૧૩૦।
પૂરી ધારી દાલ પચાઈજી	બાવર ચંદ્રકલા સુખદાઈજી	૧૩૧।
તિલસાંકરી ને સકરપારાજી	ચિરોંજીના લાટા કીધા સારજી	૧૩૨।
કપૂરળાડી વેસળની સેવજી	બરફી જોઈ આશ્ચર્યા દેવજી	૧૩૩।
દેહેરડી દહીંવડા મેહેસુરજી	અંદરસા સમી નામ કેશુજી	૧૩૪।
એવા અતિ અગણિત પકવાનજી	ગિળના એ કેમ થાએ નામજી	૧૩૫।
કરી મીઠાઈનો નહીં પારજી	તેનો કોળ કરે વિસ્તારજી	૧૩૬।
એમ પકવાન મીઠાઈ કરીજી	તે સહુ રાખી છે ભરી ભરીજી	૧૩૭।
હવે મહા આનંદનો આરંભજી	દ્વારે રોપ્યા છે કદલી સ્થંભજી	૧૩૮।
વસ્ત્ર ભૂષણ ને બહુ સાજજી	તે કરી રાખ્યા છે ઉત્સવ કાજજી	૧૩૯।
મંડપ બહુ પટ વસ્ત્રએ છાયાજી	સ્થંભ વિચિત્ર પરમ સોહાયાજી	૧૪૦।

तोरण घेर घेर बांध्या सहुजी	चोक पूर्या प्रेमे करी बहुजी	१४१।
अति रस पात्र सोहागे पूरीजी	कंठ भूषण हाथे जुरीजी	१४२।
साथीआ पूरे ते रस भर्याजी	मनमां मनोरथ धर्याजी	१४३।
मंगल कलस कर्या संकेतजी	मंगल मंगल निधीने हेतजी	१४४।
मली मली गाओ सोहासणीजी	भीड थई मंदिरमां घणीजी	१४५।
कुमकुम हाथा दे द्वारजी	को करे तिलक सहु नर ने नारजी	१४६।
को करे धूप अगरना त्यांहांजी	बेठक मंदिर मंडप मांहांजी	१४७।
को रोरी छिरके रस भरीजी	आनंदे गति मति विसरीजी	१४८।
को भरे आरती थाल मोतीजी	रंग भरी छे परम पनोतीजी	१४९।
को करे मांगल्यना बहु साजजी	माने जन्म सफल दिन आजजी	१५०।
को हंसी हंसी परस्पर बोलेजी	को कहे भाग्य नहीं अम तोलेजी	१५१।
को आनंद जोइ मन रीझेजी	को भावे अंतर गति भींजेजी	१५२।
क्यांहुं गुण कहे छे बेठा गुणीजी	क्यांहुं होओ वेद तणी महाधुणीजी	१५३।
क्यांहुं मन इच्छीत मनमां राचेजी	क्यांहुं संगीत भेद करी नाचेजी	१५४।
क्यांहुं महा मोदे गाओ गानजी	क्यांहुं होओ सहज अवारी दानजी	१५५।
क्यांहुं पहेरामणीना बहु साजजी	करे मनगमता व्हालाने काजजी	१५६।
क्यांहुं बेठा छे महा बडभागीजी	श्री मुख जुओ अति रस पागीजी	१५७।
क्यांहुं बहु करे ते हास्य विनोदजी	सहुने ओक रस प्रगट्यो छे मोदजी	१५८।
ज्यां त्यां भक्त तेअति रस माताजी	दीसे नव पल्लव रंग राताजी	१५९।
ज्यां त्यां प्रेमदा प्रेमे भरीजी	पोते ग्रह कारज विसरीजी	१६०।
ज्यां त्यां दीसे अति अनुराग्याजी	हींडे आनंद रसमां पाग्याजी	१६१।
ज्यां त्यां रंग तणा होय रोलजी	ज्यां त्यां रसना झाकम झोलजी	१६२।
ज्यां त्यां वाजिंत्र जोओ कोइजी	आव्या उच्छव उत्साह जोइजी	१६३।
छोटा मोटा जेह नगाराजी	बाजे नर मादा सुर साराजी	१६४।
पंच शब्दा छे अति अनूपजी	तेहना न्यारा बाजे रूपजी	१६५।
वाजे अति गति भेद मृदंगजी	सहित संगीत तणा बहु रंगजी	१६६।
गोमुख ढोल ढोलकी बाजेजी	चंद्र मंडलीमां राजेजी	१६७।
आयुज अमृत कुंडली तालजी	झांझ झालरी परम रसालजी	१६८।
घंट कंठ ताले मन मोहेजी	स्वर शहेनाइना अति सोहेजी	१६९।
वंस वांसली नाना भांतजी	वाजे नफेरीनी बहु जातजी	१७०।
जंत्र किन्नर ने सारंगीजी	बोले आनंद रसमां रंगीजी	१७१।
बाजे महुवर ने मुखचंगजी	सुणी मन उलट थयो सर्वांगजी	१७२।
रवाव पित्रांक अने सुर विणाजी	सुण्युं भाग्यवान छे ते तेणेजी	१७३।
ओवा अनेक अभिनवा वाजेजी	नाम विसद करतां मन लाजेजी	१७४।
जेवा छे तेवा न कहेवायजी	ते माटे मन अति संकुचायजी	१७५।
वाजिंत्र वाजे त्रीजे खंडजी	नाद ते सुणीओ सहु ब्रह्मांडजी	१७६।

वाजे परम सुखद सुर सारजी	काने वरसे अमृत धारजी	११७७।
नगर सहुअे रहयुं त्यां गाजीजी	शोभा सकल रही छे लाजीजी	१७८।
वचन न सुनीअे काने कानजी	कहेवुं कही समजावे सानजी	१७९।
अेवा आनंदनो विस्तारजी	केम करी कहुं जेनो नहीं पारजी	१८०।
छठ शुभ दिन महा मंगल कारीजी	महा ओछव मन विचारीजी	१८१।
रूकमणीजी शोभाजी मोदेजी	बहु बेटी अति भर्या प्रमोदेजी	१८२।
प्रथम रात्रनां नाहीने त्यांहाजी	आव्या पाकनी शाला मांहांजी	१८३।
व्यंजन प्रथम कर्या करी खांतजी	क्यां लगी कहीअे नाना भांतजी	१८४।
भात ते सेत पीत शिखंडनोजी	खाटो भात कर्यो बहु मणनोजी	१८५।
ठाडा मूग दलियो बहु करीजी	कोक पहेतन को भर भरीजी	१८६।
खनमंडा ने तवानी पूरीजी	रोटी दुपडी चुपडी रूडीजी	१८७।
लीटीने मांडा मोरा मीठाजी	अेवा स्वादे एवा दीठाजी	१८८।
भीना वडा पकवडा बहुजी	कांजी दहींमा पाग्या सहुजी	१८९।
खीर ते कीधी खांते करीजी	मांहे बरास ने बुरो भरीजी	१९०।
सेव पसाइने कंसारजी	लापसी कीधी तेणी वारजी	१९१।
कढी ते सेत पीत ने मीठीजी	अेवी बीजे कहींअ न दीठीजी	१९२।
वडी जे बहु भांते रूडी लागीजी	सादी छोंकी ने शिखरण पागीजी	१९३।
खांडमी गुडवो ने तिनकुडाजी	मुख प्रीय ने स्वादे होय रूडाजी	१९४।
वेसण केरा शाक अनेकजी	बहु भांते करी कर्या विवेकजी	१९५।
को छोंक्या को दहींअे पाग्याजी	को राइ को मिरचे लाग्याजी	१९६।
हलदी हींग बुंकणी अेवीजी	ज्यांहां जेवी जोइअे तेवीजी	१९७।
अेह कर्या छे भीतर सखडीजी	बाहेर बहु कर्या अणसखडीजी	१९८।
धृत सोंघा ताव्या तत्कालजी	सहुना भाव ते परम रसालजी	१९९।
अे सामग्रीनो नहीं पारजी	तेहनो केम थाअे विस्तारजी	१२००।
रात ते वीती अेम अनुरागीजी	प्रातः प्रगट थयो परम सोहागीजी	१२१।
सप्तमी शुभ दिन थयो प्रकाशजी	पूरण करवा सहुनी आशजी	१२२।
अंग अंग फूल्या भक्त समाजजी	मंदिर जावानो करे साजजी	१२३।
घेर घेर सहुको मोद न मायजी	महा उत्सव जोवा सिद्ध थायजी	१२४।
उतम तेल सुगंध लगावीजी	करे बहु उवटणा मन भावीजी	१२५।
सहुको मोदे भर्या त्यां नाहेजी	अति आनंदे तेणे उत्साहेजी	१२६।
पहेर्या महा विचित्र दुकुलजी	लहेंगा भांती भांती पटकूलजी	१२७।
रंग रंग विविधी अनुपम चोलीजी	पहेरी महा सौरभमां बोळीजी	१२८।
नख शिख भूषण अनुपम धर्याजी	महा उनमत रसभावे भर्याजी	१२९।
वस्त्र आभूषणना नहीं पारजी	नाना विधी कीधां सृंगारजी	१३०।
अेकथी अेक अनेरा बहु जी	अति अनुराग भर्या ते सहुजी	१३१।
चाल्या जोवा प्राण आधारजी	कहेने पडखे नहीं लगारजी	१३२।

चोंप परस्परना मन मांहेंजी	प्रथम अमो पहोंचुं जई त्यांहाजी	१२१३।
अति आतुरताअे आवर्याजी	ग्रहेना काज सहु विसर्याजी	१२४।
अति आनंद करता गानजी	जोवा सुंदर रूप निधानजी	१२५।
चाल्या अति आतुर रस मतजी	रोके कोण महा उनमतजी	१२६।
आव्या निज मंदिरमां वेगजी	को आगल पाछल थई भेगजी	१२७।
कोटिक चंद्र ने कोटिक मारजी	मुख पर वारू वारंवारजी	१२८।
अेवुं श्रीमुख सुंदर जोयुंजी	भक्त सहुने मन अति मोह्युंजी	१२९।
श्री गुंसाईजीअे लीधा गोदेजी	दामोदर दासी संग मोदेजी	१३०।
चाचोजी चांपोभाई संगजी	कृष्णदासी भर्या महा रंगजी	१३१।
वेदी विचित्र रची छे ज्यांहांजी	महा प्रभुने पधराव्या त्यांहांजी	१३२।
चोकी जटित अनुपम धरीजी	त्यां बेसाडया उलट भरीजी	१३३।
भांत भांगना तेल अनेकजी	आण्या खांते करी विवेकजी	१३४।
परम सुवास अने सुखदाईजी	तेनी उपमा कहीअ न जाईजी	१३५।
भक्त भर्या छे अति रस रंगजी	करे ते श्रीअंगे अभ्यंगजी	१३६।
निरखे श्रीमुख स्पर्श अंगजी	रोमांचित थाअे सर्वांगजी	१३७।
रसभावे अंतरगति भींजेजी	अैना सकल मनोरथ सीजेजी	१३८।
प्रीयने जोई करवो स्पर्शजी	अलौकिक अभिनव अैनो हर्षजी	१३९।
तेनुं रूप कहयुं नव जायजी	अनिरवचन ते विसद न थायजी	१४०।
ते समजे अे रसनी रीतजी	जेने होय व्हालासुं प्रीतिजी	१४१।
केसर चंदन मांहे बरासजी	चुओ अंबरमां सुवासजी	१४२।
कस्तूरी संतौष जवादजी	गुलाब मीली हवो सौरभ स्वादजी	१४३।
अरगजा उत्तम वाना मात्रजी	घोलीने भरी भरी राख्या पात्रजी	१४४।
सिद्ध कर्यो नावानो साजजी	मल्यो भक्तनो बहु समाजजी	१४५।
कोअे निकट को आंगण ज्यांहांजी	को रहया चोक तिबारी मांहांजी	१४६।
को अटाली त्रीजे मालजी	छजा मुंडेरी भरी रसालजी	१४७।
जुअे नरनारी थई अेक रूपजी	प्रथक रहयां षण अेकस्वरूपजी	१४८।
जेवा भावे पूरित जेहजी	तेने तेहवा कहीअे देहजी	१४९।
गान करे आनंदे पाग्याजी	जोइ रूप रसे अनुराग्याजी	१५०।
जोतां द्रष्टी न अलगी खांचेजी	सहुको वल्यो अेके सांचेजी	१५१।
अेह समयनो रस जेहनेजी	ते कहेवा सामर्थ न केनेजी	१५२।
अनुभव करे ते जाणे अेहजी	के प्रभु स्वतः जणावे तेहजी	१५३।
वागे नगारानां निरघोजी	थई रह्यो नगारा सहित उदधोषजी	१५४।
सकल ब्रह्मांड रह्या त्यां गाजीजी	देव दुंदुभी राखी रहया लाजीजी	१५५।
अपसर शक्ति जोइ नृत्यजी	गंधर्व गान सुणी श्रयां चकितजी	१५६।
आश्चर्य सुर मुनी सुर ईशजी	कारण जाणीने नामे शीषजी	१५७।
अे दर्शन नहीं थाअे केनेजी	दर्शन अंगीकृत छे तेनेजी	१५८।

વેદ મંત્ર બ્રાહ્મણ ઉચર્યાં જી	આશીર્વાદ દે ઉલટ ભર્યાં જી	૧૨૪૯।
બંદી જને જસ બોલે બહુ જી	જ્યાં ત્યાંથી આશીષ દે એ સહુ જી	૧૨૫૦।
કેશર નાહી નવલુ કુમાર જી	દશો નદિશ હવો જૈ જૈ કાર જી	૧૨૫૧।
જ્યારે કોશર તે ઢોલે માથે જી	અતિને ઉક્તાઈને વલગે હાથે જી	૧૨૫૨।
ત્યાં વાત્સલ્ય કરે બહુ પેર જી	નહીં નહીં જી જી કહે હિત ભેર જી	૧૨૫૩।
હૈય ઢે હુલસીને ચુચુકારે જી	સર્વસ્વ પોતાનું ઓવારે જી	૧૨૫૪।
પ્રસર્યો સર્વાંગે અનુરાગ જી	જાણે ચુઈ ચાલ્યો ત્રિય સોહાગ જી	૧૨૫૫।
તેણે રસે રેલે સહુના મન જી	ભરી સોહાગ કરે સંપત્ર જી	૧૨૫૬।
પ્રભુને કરાવ્યું માંગલ્ય સ્નાન જી	ભક્ત કરે ચરણામૃત પાન જી	૧૨૫૭।
તેહ સમય ચરણામૃત હોએ દાન જી	અમિત અમીએ પોખ્યા કાન જી	૧૨૫૮।
માતા પિતા બહેન સમુદાય જી	તેના ડરમાં ફૂલ ન માય જી	૧૨૫૯।
ભીડ ભીતર ને ઠપર વ્યોમ જી	તિલ પડવા ધામે નહીં ભોમ જી	૧૨૬૦।
મલી અર્પિત અગણિત સૃષ્ટી જી	હવી અલૌકિક ત્યાં આનંદ વૃષ્ટી જી	૧૨૬૧।
અંગ વસ્ત્ર કરી ડછંગે લેઈ જી	પધરાવ્યા ભીતર આશીષ દેઈ જી	૧૨૬૨।
આશીષ દીએ છે સઘલો સાથ જી	મીઠડા લેઈ લેઈ નામે માથ જી	૧૨૬૩।
એ કહેવા મારું નહીં ગાત્ર જી	મેં કહ્યું છે સૂચનિકા માત્ર જી	૧૨૬૪।

તે દિન રાત્ર પટી એક ઉપરાંત પ્રગટયા છે સુખ રાસ જી

ઈતિ શ્રી ગોકુલેશ લીલા રસાબ્ધી ક્રીડા કલ્લોલ મહા અદ્ભુત વિચિત્ર રસ

વ્યારાના ગોપાલદાસ વિરચિત

પ્રાગટ્ય સિદ્ધાંત લીલા વર્ણનો નામ

પ્રથમ તરંગે માંગલ્ય - અગીયારમું - ૧૧ રીયું જી

ભક્ત નામ રાસ સંપૂર્ણમ્ ॥ સમાપ્તમ્ ॥ ૧૨૫૧

ભક્તના મનોરથ પૂરવા ભક્ત વશતા સૂચન કર્યું જી

સુખરાસ સંયોગ સમાનતા રસ વસ મન હર્યું જી

ઉભયતા એક સ્વરૂપ એ સમય વિશેષ છે તારતમ્ય જી

ભક્તનું નામ તે રાસ નામ તે એક ધર્મ છે એમ જી

તેહના સ્થલ સૂચિત કરે ભક્તના આનંદના હોએ ઉદય જી

પ્રગટ પ્રતાપ જગત વલ્મહે મેક સત્ત્વે સંતાપ રૂદય જી

ત્રીજું છે ભ્રાત ભવતું ત્યાંહાં બેટો શ્રી સૂર્યનો રિપુ એ સહુ જી

વેર્યું પ્રતાપે પત્રી ઝમજે પ્રત્નપ્રતે પુન્યજ થાએ જી

સીંઘ લગ્ને સહજ પરાક્રમ સીંહ લક્ષણ પટકાળ જી

ભક્ત ભૂત્ય અને દાસનું પરાક્રમ સહીઅ જણાય જી

ઓથે તે મિત્ર માતુ વાહન સુખ વાટિકા નિધી મેહ જી

કન્યા લગ્ને ભક્ષ્યપતિ તે કન્યા લગ્ન એહ જી

૧૨૫૨ ૧૨૫૩ ૧૨૫૪ ૧૨૫૫ ૧૨૫૬ ૧૨૫૭ ૧૨૫૮ ૧૨૫૯ ૧૨૬૦ ૧૨૬૧ ૧૨૬૨ ૧૨૬૩ ૧૨૬૪

मांगल्य - १२ - बारमुं

श्री श्री गोकुलेशो जय जयति

राग : " भले जनम्याजी श्री गोकुलनाथ जीरे " अेम गवाशे

भीतर निज मंदिरमां पधराव्या छे राज जीरे	
त्याहां आवी मलियो सर्व समाज जीरे	११।
रस भावे भर्या अे भक्त छे जेह जीरे	
व्हालाजीने सुंगार करावे छे तेह जीरे	१२।
केशर सोंघा जुत आणी ते पाग जीरे	
मस्तके बांधे भर्या अति अनुराग जीरे	१३।
पेच समारी दे छे थई अने प्रसन्न जीरे	
जाणे लपेटे छे पोतानुं मन जीरे	१४।
केशर भरी झगुली पहेरावे करी चाव जीरे	
अंतर माहां आलिंगन केरो छे भाव जीरे	१५।
तिलक कर्युं केशरनुं अेह विशेष जीरे	
सर्वस्व आपीने लखी आप्यो छे जाणे लेख जीरे	१६।
पटका साथे बांध्युं मन पोतानुं त्याहां जीरे	
नेपूर जटित धरावे पद कमल माहां जीरे	१७।
नखमणी माहां प्रतिबिंब पोतानुं मुख चंद्र जीरे	
रस विवसे जाणे को नायकाना वृंद जीरे	१८।
चुडो पहेरावे ने बाजुबंध जोड जीरे	
ओपे श्रीकरने अलिंगननी कोड जीरे	१९।
अलका भरण धराव्युं ते ज्योते जुत ललके जीरे	
अचानक अलक मेघमां जेम दामिनी चलके जीरे	१२०।
अे शोभा जोइ नाच्या मन रूपी आ मोर जीरे	
श्रीमुख चंद्रे हवा नेत्र चकोर जीरे	१२१।
सोहे करण धराव्या मुक्ता मणी लाल जीरे	
निरखे निकट रही जुवतिना जाणे भाव जीरे	१२२।
कंठे भूषण जटित अमोलकनो नहीं पार जीरे	
दीसे सकल शृंगार तणो अे सुंगार जीरे	१२३।
कटि मेखला धरावी भूषण सार जीरे	
रस अंगे परसे छे मली अने वारंवार जीरे	१२४।
पहोंची प्रेमे करी पहेरावी छे श्री कर माहां जीरे	
अंगूठी धरी धरावी अंगुली रसभर माहां जीरे	१२५।
शोभा अद्भुत प्रगटी प्रभुने अनुसरी जीरे	
सर्वे तुच्छ थयुं शी करे न्योछावरी जीरे	१२६।

મનોરથ ભક્ત તળા બ્રહ્માંડે ન સમાય જીરે	
નેત્રની કોર કટાક્ષે સંપૂર્ણ થાય જીરે	૧૧૭।
અતિ ઉત્તકર્ષ અપરમિત પરમાનંદ સ્વરૂપ જીરે	
શૃંગાર સારનું સર્વસ્વ ઁહવું છે ઁ રૂપ જીરે	૧૧૮।
પૂરણ અધિક થયા ઁ દરશન જોડ જીરે	
મનોરથ રંચ રહ્યો નહીં અનુભવ સહુ કોડ જીરે	૧૧૯।
સહુ કોડ ઉલટ ભર્યા બાલ લીલા ગાય જીરે	
સંપૂરણ શૃંગાર કરી હરખે ન માય જીરે	૧૨૦।
માતૃ ચરણ ઉછંગે લઈ બેઠા છે ગોદે જીરે	
બહેન આરતી કરવા ઉઠા છે પરમ પ્રમોદે જીરે	૧૨૧।
થાલ વિચિત્ર વધવાને મહેલ્યા માંહે મોતી જીરે	
મહા સૌભાગ્ય ભરી લેડ ઉઠી છે પરમ પનોતી જીરે	૧૨૨।
પ્રભુનું રૂપ જુઁ નેથાઁ શીતલ છાતી જીરે	
પ્રગટ કરી છે માંહે કપૂર તળી બાતી જીરે	૧૨૩।
તિલક કરીને બીડાં આપ્યા તે મનની ખાંતે જીરે	
ઈંડી પીંડી વારી નિરખે છે રસની ભાંતે જીરે	૧૨૪।
ત્યાંથી લેડ વધાવે મુક્તા ને કંચન ફૂલે જીરે	
તેહ સમયે કો નહીં ઁ ભાગ્યને સમતોલે જીરે	૧૨૫।
કરે નિરાંજન ઉલટ અંગ ન માઁ જીરે	
જૈ જૈ શબ્દ સુશોભિત સર્વત્ર તે થાઁ જીરે	૧૨૬।
દંડવત કર્યા પ્રભુને ચરણે નમી નમી નીચા જીરે	
કર્યા નમન ને થયાં સર્વોપર ઁંચા જીરે	૧૨૭।
ઁહ સમય ત્યાં કો રંક ઁને રાળા જીરે	
ભામનડા લેડ ઁવારે છે તન મન ધન પ્રાણ જીરે	૧૨૮।
અંતર ગતિ આનંદયા મનમાં ઁમ આળી જીરે	
ચીરંજીવો ચીરંજીવો ઁમ કહે સહુ વાળી જીરે	૧૨૯।
નમન કર્યા સહુઁ ઁને દંડવત કીધાં જીરે	
ગંધાક્ષત વિપ્રે લેડ આશીર્વાદ દીધાં જીરે	૧૩૦।
બહુ ભાંતે કરી ભેટ જે મનોરથ છે જેહને જીરે	
જેળે માંગ્યું જે આપ્યું છે તેહ તેહને જીરે	૧૩૧।
આનંદને ઉલટ ઉલટ ન આનંદ ન માયે જીરે	
તેહનું રૂપ વિસદ કરી કેળે ન કહેવાય જીરે	૧૩૨।
ઁહ પ્રભુ દીઁ અતિ પ્રગટ્યો સંતોષ જીરે	
તુચ્છ કરી જાળ્યો ઁહ લોક ને પરલોક જીરે	૧૩૩।
ઘેર ઘેર પ્રસર્યો નગર નગર ને તિંહોપૂર માંહા જીરે	
લોકલોકમાં પ્રસર્યો વિવસ થઈ નરસુર માંહાં જીરે	૧૩૪।

मनमां मोद तणुं कांइ रह्युं नहीं मान जीरे	
श्री गुंसाईजीअे कीधां बहु पेरे दान जीरे	१३५।
भीतर रूकमणीजी वहु बेटीनो जे साथ जीरे	
आपे न्योछावरी वारी प्रभुने माथ जीरे	१३६।
पंडित ब्राह्मण मागद आदि जे छे नाम जीरे	
मनोरथ थकी अे आपी अधिक कीधां पूरण काम जीरे	१३७।
कुटुंब वहु बेटीमां नेग तणी जेहने आश जीरे	
भूषण विविध वस्त्र आपी कीधां सुख रास जीरे	१३८।
श्री गुंसाईजी उलट भर वरस्या कंचन धार जीरे	
तृप्त कर्या मागद जन नर नै नार जीरे	१३९।
गनोडा सेव तणां लाडु वहेंच्या छे सर्वत्र जीरे	
आप्या नगरमां सहु जे कोइ छे प्राणी मात्र जीरे	१४०।
वैष्णव कुटुंब ज्ञात सहुनां कीधां सनमान जीरे	
श्री गुंसाईजीअे घेर तेडया देइ देइ मान जीरे	१४१।
बोल्या प्रफुलित मुख आदर ज्युत आनंद भेर जीरे	
प्रसाद लेवा सहु कोइ आवो मारे घेर जीरे	१४२।
अेह वचन आनंदभर सहु केहेने मन भाव्या जीरे	
हुलसीने उलटभर सहु त्यां आव्या जीरे	१४३।
समृद्ध बहु मली छे तेनो नहीं पार जीरे	
पतलीअे सहु बेठा आपापणी हार जीरे	१४४।
श्री गुंसाईजी आनंदे अति भर्या प्रमोद जीरे	
लेइ पधराव्या पुत्र रत्नने त्यां गोद जीरे	१४५।
ज्यां बेठा छे वैष्णव यूथ सहु मली जीरे	
त्यां फरे छे श्री गुंसाईजी ते मन रली जीरे	१४६।
गोदेथी महाप्रभुजी मरकलडा करी खेले जीरे	
निज करे कर ग्रही पोहोंचो मुखमां मेले जीरे	१४७।
चूसे अति आनंदे भक्तनां जाणे मन हरे	
तेणे स्वादे थाअे अतिशे प्रसन्न जीरे	१४८।
गोद थकी खसीने व्हालोजी नीचा आवे जीरे	
उंचा लेइ उर चांपे गुंसाईजीने मन भावे जीरे	१४९।
चुंबन देइ देइ कंठ लगावे छे आप जीरे	
श्रीमुख जोइ अंतरनां टले परीताप जीरे	१५०।
सघली पतली सहुअे प्रसादनी पूरी जीरे	
खीर जलेबी आदे प्रथम करी जे कचोरी जीरे	१५१।
व्यंजन भांति भांतिना सखडी कीधी जेह जीरे	
प्रथम सिद्ध करी राख्या सर्व परोस्या तेह जीरे	१५२।

દીઠો શ્રી મહા ઉત્સવ કેરો સહુનો મોદ જીરે	
તે જોઈ શ્રી ગુંસાઈજી ભર્યા છે પ્રમોદ જીરે	૧૫૩।
પોતે શ્રી મહાપ્રભુને લેઈ પધારાવ્યા થાલે જીરે	
લેવા આજ્ઞા કીધી સહુને વચને રસાલે જીરે	૧૫૪।
ભોજન શ્રી મહાપ્રભુજીને પોતે કરાવે પ્રીતે જીરે	
વાતો અતિ પ્રસન્ન થઈ કરે બહુ રીતે જીરે	૧૫૫।
ગુણ ચરિત્ર વિધિ વિધિના સહેજ ને જે સુભાવ જીરે	
તે કહે સહુ આગલ પોતાના મનને ચાવ જીરે	૧૫૬।
પુત્ર પરમ પ્રિય એની આકૃતી અલૌકિક ભરી જીરે	
એવું કહે છે શ્રી ગુંસાઈજી સહુને ફરી ફરી જીરે	૧૫૭।
રૂચતું જાણી મેહેલે વ્હાલો શ્રીમુખ માંહાં જીરે	
ભોજન કરાવી પોતે કીધું અતિ સુખ માંહાં જીરે	૧૫૮।
સહુ કોઈ લેઈ ઉઠયા છે મહા પ્રસાદ જીરે	
અચવી વેગા મંદિર આવ્યાં વાદો વાદ જીરે	૧૫૯।
ભીડ થઈ ત્યાં ભીતર આંગણમાં અટાલી જીરે	
કોઈ સંકે નહીં ત્યાં આપ સંભાલી જીરે	૧૬૦।
સહુ અભિલાષા ધરે ક્યારે વ્હાલો પધારે જીરે	
આતુરતા થઈ અનેક મનોરથ મન વિચારે જીરે	૧૬૧।
તેહવે શ્રી ગુંસાઈજીએ સહુકોના સોચ નિવાર્યા જીરે	
કોટિક કામ વિચિત્ર પ્રભુજીને લેઈ પધાર્યા જીરે	૧૬૨।
જૈ જૈ કાર હવો સહુ કોઈ દે છે આશીષ જીરે	
ચિરંજીવો ચિરંજીવો એ વ્હાલો ક્રોડ વરીસ જીરે	૧૬૩।
શ્રી ગુંસાઈજી ગાદીએ બેઠા લેઈ પ્રભુને ઉછંગ જીરે	
સહુ મોદભર્યા મન પ્રગટ્યો છે અભિનવ અંગ જીરે	૧૬૪।
ગુંસાઈજીનો મહીમા કહેવા સામર્થ નહીં શેષ જીરે	
જેની ગોદે ખેલે શ્રી મહાપ્રભુજી ગોકુલેશ જીરે	૧૬૫।
મનોરથ પૂરકને ત્યાં મનોરથ તે કીધો જીરે	
બ્રાહ્મણે અક્ષત લેઈ શુભ આશીર્વાદ દીધો જીરે	૧૬૬।
વૈષ્ણવ જ્ઞાત સહુ મલી અને ત્યાં આવ્યા જીરે	
કેસર સોંઘા ઘોલી આદરસું છિરકાવ્યા જીરે	૧૬૭।
મસ્તકે તેલ ભરી આપે બીડાં તંબોલ જીરે	
ગાન કરે અનુરાગ્યા હોએ રસના બહુ રોલ જીરે	૧૬૮।
ભેટ ભૂષણ પહેરામણી કરે છે સહુ કોઈ જીરે	
ખેલવણા સમર્પે છે રીંછે વ્હાલો જોઈ જીરે	૧૬૯।
મન ઇન્દ્રીય દેહનું કરે છે આકર્ષણ જીરે	
શ્રી અંગની શોભાના અલૌકિક જે ગણ જીરે	૧૭૦।

केहेनुं अलके केहेनुं वधने के हर्युं हारे जीरे	
केहेनुं चंचलताअे मरकलडे सुचारे जीरे	१७१।
अेणी पेरे सर्वना मन पेठा तेणी वार जीरे	
मोहे सकल जगतने प्राण तणा आधार जीरे	१७२।
स्वरूप धर्मथी मोहे सहु को नर नार जीरे	
स्वरूप लगी को पहोंची नव सके निरधार जीरे	१७३।
अेहेनुं साधन अेहनी करूणा जे रस रूप जीरे	
तेह थकी अनुभव होअे अेह स्वरूप जीरे	१७४।
दूर रही को करे छे अे रसनुं रस पान जीरे	
तेहेनुं कृपा कटाक्षे होअे छे सनमान जीरे	१७५।
तंबोले लपटाणुं श्रीमुखने अवगाहे जीरे	
सहु कोइ आपापणा भाग्यने सराहे जीरे	१७६।
स्तुती सर्वत्र करे छे ज्याहां त्याहां सहु कोइ जीरे	
आश्चर्ये मोहया सहु अे बालक जोइ जीरे	१७७।
को कहे बालक पण महा कारूणीक रूप जीरे	
अकल कलप्युं नव जाअे अेहेनुं अेह स्वरूप जीरे	१७८।
अंग अंगनी शोभा कहीअ न जाय जीरे	
को कहे शुं शुं कहीअे कहेवाने मन अकुलाय जीरे	१७९।
को कहे कठिन रखे होय मारी अे द्रष्टी जीरे	
हुं सादर निरखुं छुं अभिलाखे करी वृष्टी जीरे	१८०।
को कहे उठावी लीजे चांपीने चुंबन दीजे जीरे	
रूदीया उपर राखी मनोरथ बहु कीजे जीरे	१८१।
अेवा भाव भावता अेहोना मन मांहां जीरे	
अेम बहु भांति विचारे सहु कोइ उभा त्याहां जीरे	१८२।
वाजिंत्र वाजे छे त्यां अनेक प्रकार जीरे	
गायन गाअे छे, नाचे छे नितकार जीरे	१८३।
बंदीजन जश बोले तेहनो नहीं पार जीरे	
मन वांछित न्योछावरी आपे छे तेणी वार जीरे	१८४।
कोण संभाले भूषण वस्त्र ने द्रव्य अनेक जीरे	
रंक राय ते उभा केम कहीअे ते विवेक जीरे	१८५।
श्री गुंसाईजीअे कीधी महा दाननी वृष्टी जीरे	
तेह रसे रेलानी मागद सहु सृष्टि जीरे	१८६।
अेणी पेरे अनेक प्रकारे महा उत्सव थाय जीरे	
तेह विसद करी वचने केम करी कहेवाय जीरे	१८७।
अेहवे समय प्रभुजी नींदे भरी आव्या जीरे	
दामोदर दासीअे भीतर पधराव्या जीरे	१८८।

ત્યાંહ ઢાલી છે પરમ સકોમલ સુખ સેજ જીરે	
લેઈ પોઢાડયા વાત્સલ્ય બહુ પેરે કરી હેજ જીરે	૧૮૯।
ત્યાંહાં આશીષ દેઈ સહુ કોઈ પોતાને ઘેર આવ્યા જીરે	
ઝલટ ભેર આનંદયા રૂઢાં તે ભાવ્યા જીરે	૧૯૦।
ઘેર ઘેર ટોલે મલિયો સર્વ સમાજ જીરે	
મનોરથ સફલ થયા કહે અમ તણા સહુ આજ જીરે	૧૯૧।
નૃત્ય કરે છે સહુ કોઈ તાલ બંધાન જીરે	
વિવસ થયા છે તે રહિત અનુસંધાન જીરે	૧૯૨।
એક એકને કંઠે ઘાલે છે હાથ જીરે	
એક પરસ્પર મોદે ભીડે છે તે બાથ જીરે	૧૯૩।
એક એકના મુખમાં મહેલે છે મીઠાઈ જીરે	
કેહેતા સંકુચ ન માને કરે છે દિઠાઈ જીરે	૧૯૪।
કોઈ ચરણે લાગી ને રહે નામી માથ જીરે	
અતિ રસ મત થયો ભક્તનો સહુ સાથ જીરે	૧૯૫।
તંબોલે લપટણું દીટું છે શ્રી મુખ જીરે	
અંગ અંગમાં પ્રસર્યું છે તેહજ એને સુખ જીરે	૧૯૬।
જેવું જોઈ આવ્યા છે વ્હાલાજીનું જે રૂપ જીરે	
તેમાં મગ્ન થયા છે એ ભક્તના સ્વરૂપ જીરે	૧૯૭।
અલગા કોણ કરે અંતર ગતિના અનુભવ જીરે	
અનિરવચની ત્યાં વચન તણો નહીં સંભાવ જીરે	૧૯૮।
એહવા ઝનમત રસમા પાગ્યા છે એહ જીરે	
સર્વાંગ એહોના થયા ભાવાત્મિક દેહ જીરે	૧૯૯।
રસનો સિંધુ પ્રગટ થયો અમિત અથાહ જીરે	
પેસી કોણ સકે ત્યાં પામે નહીં થાહ જીરે	૧૯૦૦।
એ રસ કણિકાનો જાણે નહીં કોઈ પાર જીરે	
તે અનુભવે જેહનો એ રસે અંગીકાર જીરે	૧૯૧।
વિસદ કરે કેમ જ્યાંહાં વાણી નહીં ઝચાર જીરે	
કાંઈ એક કહું છું પ્રભુની કરૂણાને અનુસાર જીરે	૧૯૨।
ભેટ કરે છે સહુ કોઈ પોતાને મન ભાઈ જીરે	
આપાપણે રૂચે તે રાખ્યું નહીં કાંઈ જીરે	૧૯૩।
દાન અનેક કર્યા ત્યાં પોતાને સહુ ઘેર જીરે	
ભાવ અલૌકિક રીતે કીધી તે બહુ પેર જીરે	૧૯૪।
સમય થયો ને ત્યાંથી મંદિર સહુ આવે જીરે	
મોદેગાન કરતાં રૂઢા તે ભાવે જીરે	૧૯૫।
મહા શોભા મંડિત મંદિરે પધાર્યા જીરે	
ભક્ત ભાગ્ય ફલ ઝદય થયાં તેણે સંભાર્યા જીરે	૧૯૬।

બાલ પ્રભુ પોઢયાથી ઉઠયા છે તેણી વાર જીરે	
જંભા જુત વિકસિત મુખ શ્રીંગારનું સાર જીરે	૧૧૦૭।
નયણ અરૂણ અણીયાલા અલસાણા અતિ દીસે જીરે	
તે જોડ ભક્ત સહુના હૈયલડા અતિશે હીસે જીરે	૧૮।
દામોદર દાસીએ લીધા છે ઉછરંગે જીરે	
બેઠકમાં પધરાવ્યા વાધ્યો છે મનમાં રંગ જીરે	૧૯।
શ્રી ગુંસાઈજી બેઠા ભર્યા છે મહા મોદે જીરે	
ત્યાં લેડ અને પધરાવ્યા બેસાડયા ગોદે જીરે	૧૧૦।
સર્વ ઝલટ ભર્યા કીધાં તે જયજયકાર જીરે	
ભામણા લે છે સહુ આનંદે વારંવાર જીરે	૧૧૧।
એણે રૂપે અટક્યા સહુ કેહેના ત્યાં મન જીરે	
સુન્ય થઈ રહ્યાં છે ચિત્રની પેરે તન જીરે	૧૧૨।
એક ટક લાગી રહ્યા છે મટકે નહીં નયણ જીરે	
શિથિલ થયા સર્વાંગે બોલે નહીં વયણ જીરે	૧૧૩।
પ્રાણ મન ઇન્દ્રી સહુએ મેલી છે દેહની આશ જીરે	
રૂપ વ્હાલાજીનામાં કીધો છે નિવાસ જીરે	૧૧૪।
એણી રીતે કરે એ રસનું રસ પાન જીરે	
જેહને સ્વતઃ સુખારથ કર્યું છે રસ દાન જીરે	૧૧૫।
કો લેડ ઝભા છે ત્યાં મિસરી ને બહુ મેવા જીરે	
તે જોડ વ્હાલોજી હાથ પ્રસારે તેહને લેવા જીરે	૧૧૬।
લેડ શ્રીમુખમાં મેલે છે શ્રીકરે વ્હાલો આપ જીરે	
એહ મિસે સહુ કેહેનો હરે છે પરીતાપ જીરે	૧૧૭।
ભક્તે પ્રથમ સમર્પ્યા છે खेलवणा જેહ જીરે	
શ્રી ગુંસાઈજી આગલ રાખે છે લેડ તેહ જીરે	૧૧૮।
તે જોડ ઝલટસું લે છે તે વ્હાલો હાથ જીરે	
खेले અતિ આનંદે રીઝે છે મારો નાથ જીરે	૧૧૯।
કોડ એક કેવલ રસ ભાવાપન્ન છે ત્યાંહાં જીરે	
તેણે રસ ભાવે પ્રસન્ન કર્યાં રસમાંહાં જીરે	૧૨૦।
રસ વસ કરીઆકર્ષ્યું વ્હાલાજીનું મન જીરે	
એ છે પરમ ગૂઢ રસ જાણે નહીં અન્ય જીરે	૧૨૧।
એહનું સાધન ભાવ ને ફલ પળ ભાવ જીરે	
તેહનો અનુભવ સાચી અંતરનો અનુભાવ જીરે	૧૨૨।
એવા ભક્ત અપરમિત પરમિત નહીં લહીએ જીરે	
એહના ભાગ્ય તળો પાર ક્યાં લગી તે કહીએ જીરે	૧૨૩।
વાસર એમ વીત્યો હવે થઈ છે તે રાત્ર જીરે	
ઘેર જાવાને આતુર થયા છે પ્રાણી માત્ર જીરે	૧૨૪।

નયણ વિલુબ્ધા રૂપે અલગા નહીં થાય જીરે	
મન ત્યાં મેલીને સહુ પોતાને ઘેર જાય જીરે	૧૨૫।
સહુકો આપાપણે ભવને ભાવ અનુસાર જીરે	
સ્વરૂપ તણો અંતરગત કરે છે વિચાર જીરે	૧૨૬।
સુતા સ્વપ્નમાં એણી રીતે રયણી વિહાયે જીરે	
સાંપ્રત્ય સર્વ મનોરથ પૂરણ થાએ જીરે	૧૨૭।
વિરૂદ્ધ અવસ્થાએ મહા અલૌકિક સામર્થ જીરે	
તે માટે એ સ્વપ્ને પૂરણ કીધો છે અર્થ જીરે	૧૨૮।
કેહેને પલકના લાગે જાગે છે સુખ સોચે જીરે	
આતુરતા અંતરગતિ જોવાને લોચન લોચે જીરે	૧૨૯।
એવા અનેક ભાવના ભક્ત છે જે નામ જીરે	
તેહનાં એહ પ્રકારે કીધાં છે પૂરણ કામ જીરે	૧૩૦।
નિસા વીતે સહુ ચાલ્યા નિજ મંદિર ત્યાંહ જીરે	
અનુભવનો આશ્ચર્ય વિચારતા મન માંહ જીરે	૧૩૧।
મહાપ્રભુએ પોતે કરૂણા મનમાં આણી જીરે	
જાગ્યા આતુરતા સહુ ભક્તની જાણી જીરે	૧૩૨।
સુખ અનુભવ એણી પેરે કરે છે સહુ કોઈ જીરે	
તે જાણે જેહને એહ અનુભવ તે હોઈ જીરે	૧૩૩।
મહારાજ રાજેશ્વર સહુ કેહેના સુખકારી જીરે	
જેણે ભક્ત તણી સહુ આરત નિવારી જીરે	૧૩૪।
પ્રાગટ્ય એ તદ અર્થે સ્વકીયને સનમાન જીરે	
મહા રસ વૃષ્ટી કરે છે સ્વકીયને દેઈ દાન જીરે	૧૩૫।
શ્રી ગુંસાઈજીએ એણી પેરે મહા ઉત્સવ કીધો જીરે	
એહોની અંતર ગતિનો મનોરથ સહુ સીધો જીરે	૧૩૬।
એ મહા ઉત્સવ સદા સોહે છે પ્રતિ વર્ષ જીરે	
એ ક્યાં લગી કહીએ એનું મહાતમ ને ઉત્કર્ષજીરે	૧૩૭।
ઉતરોતર એહનો - અધિક પ્રતાપ જીરે	
અનુભવ સિદ્ધ એહોની અનુભવી જાણે વાત જીરે	૧૩૮।
એવું કો નહીં જેને પટંતર એહની દીજે જીરે	
તો કહો કેમ કરી એની સમોવડ કેને કીજે જીરે	૧૩૯।
જગત સકલનું સર્વસ્વ રસનું એ સાર જીરે	
અવતારા અવતારી પામે નહીં પાર જીરે	૧૪૦।
વૈકુંઠ આદિ અધિક જે તેહને નહીં ગમ્ય જીરે	
નામ વિસદ કેમ કરીએ સહુ કેહેને અગમ્ય જીરે	૧૪૧।
બીજા સાધન કેરું ફૂલનું જે ફલ સર્વ જીરે	
બીજા ઉચ્છવ કોટિકને વારૂ કોટિક પર્વ જીરે	૧૪૨।

सुखनो सागर ने वली आनंदनो आधार जीरे	
रसनो भर रस पूरण सप्तमी शुभ वार जीरे	१४३।
बीजा साधन रूपे वृत न्यामिक रूक्ष जीरे	
ऐ रस रूप रसात्मिक रसनो भर मुक्ष जीरे	१४४।
जगत ब्रह्मांडे ऐहोनी को नहीं अनुहार जीरे	
सर्व ओवारी नाखुं ऐह उपर वारंवार जीरे	१४५।
ऐह प्रमाण करवा वचन कहुं ऐक सार जीरे	
श्री महाप्रभुजी आगल कर्युं छे निरधार जीरे	१४६।
जन्माष्टमीने दिवसे गादी गूढे नाथ जीरे	
बेठा प्रहसित वदने उभो छे सहु साथ जीरे	१४७।
त्यां स्वरूप नेष्टिक महा गुणी अनूप जीरे	
परम अनन्य अपरमित तामसीनुं रूप जीरे	१४८।
ऐहनी समताने नहीं बीजो को भाग्यवान जीरे	
व्हालो रीझे ऐहोनी सारंगीने तान जीरे	१४९।
ऐहवा ध्यानदास त्यां उभा छे ते पास जीरे	
पोते भाग्य सराही बोल्या छे वचन विलास जीरे	१५०।
महाराज ऐ कहा ओच्छव जामो होये दुःख जीरे	
नाम कहावे उछव और मरना सब दिन भूख जीरे	१५१।
उत्सव महाराज राजेश्वर श्री गोकुलेशजीको जीरे	
भोग राग सुख दायक लेश नहीं दुःख को जीरे	१५२।
खान पान संपूर्ण सर्व इन्द्रिय रस भोगी जीरे	
ज्यां त्यां ले छे जलेबी आनंदमें सब लोग जीरे	१५३।
ऐह वचन सुणी प्रभुजी थया महाप्रसन्न जीरे	
मुख विकसित मुस्काया रीझया ते अतिशय मन जीरे	१५४।
अलौकिक उपपत्त कीधुं जेहनुं नहीं निर्माण जी रे	
ऐह द्वारा केवडावी दीधुं ते सर्व प्रमाण जीरे	१५५।
जे सर्वोधिक उत्सव अतिशे महा सार जीरे	
ऐहनी समताने नहीं बीजो को अनुहार जीरे	१५६।
ऐक वार श्री महाउत्सव केरो ते दिन जीरे	
श्री महाप्रभुजी पोते अतिशे परम प्रसन्न जीरे	१५७।
सहु को वैष्णवने त्यां पतली धराय जीरे	
भक्त अपरमित नित्य भीड भराय जीरे	१५८।
सुंदर अनुपम दीसे उपर अटारी जीरे	
त्यां व्हालोजी मोदे भर्या बेठा चटाइ जीरे	१५९।
केश निवारे श्री कर कमले करी आप जीरे	
तेणे लटके हरे भक्तना परिताप जीरे	१६०।

आसपास ने आगल पाछल सहु कोइ जीरे	
अंतरंग बेठा ते आनंदे श्रीमुख जोये जीरे	।१६१।
श्री मुखथी होअे वचनामृतनी वृष्टी जीरे	
तेथी सिंचन थाअे स्वकीय सहु सृष्टी जीरे	।६२।
ते आनंदे रीझे सहु केहेना अंग अंग जीरे	
पोते मोद भर्या करे वारता प्रसंग जीरे	।६३।
अे रस अनुभव करतां उलट न माय जीरे	
निज सोभाग्य मदे उरमां न समाय जीरे	।६४।
कृपापात्र बोल्या मन आनंदमां रेली जीरे	
सनमुख उभा रही त्यां मालजी पंचोली जीरे	।६५।
तमारा ठाकुरना उत्सवमां थाय सारूं जीरे	
ते वारूं के अमारा ठाकुरनो उत्सव वारूं जीरे	।६६।
ते सुणी मुसकाया महा प्रभुजी मनमांहां जीरे	
आनंद भर पण संकुच्या बोल्या नहीं त्यांहां जीरे	।६७।
पंचोली बोल्या वली महेली मन लाज जीरे	
सांचुं कहोनी कां जी बोल्या नहीं राज जीरे	।६८।
हां हां तमारा ठाकुरनो वारूं अेम बोल्या वाणी जीरे	
भक्त तणा सौभाग्य प्रगट कर्या मन जाणी जीरे	।६९।
अेहवा महा उत्सवनुं वरणन केम थाय जीरे	
वाणी बुद्धि न पहोंचे ते वचने केम कहेवाय जीरे	।७०।
अे महा ओच्छव केरी लीलाने जे कोइ गाय जीरे	
स्वरूप सहित संपूर्ण अनुभव तेहने थाय जीरे	।७१।
अे ओच्छव सांभलवा मन थासे जेनुं लग्न जीरे	
गोकुलेश रस रूप रसाब्धीमां थाशे मग्न जीरे	।७२।
अे ओच्छवनी श्रवणे सांभलशे जे कोइ वात जीरे	
तेह कृतार्थ थाशे जे कोइ जीव जात जीरे	।७३।
अे उत्सवनो जेणे अनुभव कीधो सार जीरे	
तेहनी करुणा द्रष्टे बीजानो अंगीकार जीरे	।७४।
अे ओच्छव अनुभवीयनो जेहोने होअे संग जीरे	
अंतराय कापे ने अलौकिक थाअे अंग जीरे	।७५।
अे ओच्छव पर जेहने उपजे विश्वास जीरे	
पुष्ट पुष्ट रसदाने पूरण थाअे आश जीरे	।७६।
अे ओच्छवनुं रूचीशुं करसे जे कोइ गान जीरे	
तेहने सद्य हशे अे मारगनुं फल दान जीरे	।७७।
अेवा कोटि कोटि फल कहां नव जाय जीरे	
अनिरवचनी ते वचने केम कहेवाय जीरे	।१७८।

દેશ દેશથી વૈશ્નવ આવ્યા છે મનોરથ કરીય જીરે	
તે રસે તૃપ્ત થઈને ચાલે છે ઘેર ફરીય જીરે	૧૭૯।
શ્રી ગુંસાઈજીએ તેહને દીધાં છે સનમાન જીરે	
પ્રસાદ વસ્ત્ર આપીને કીધાં છે તે સમાધાન જીરે	૧૮૦।
વેગા થઈને કહ્યું આવજો મારે ઘેર જીરે	
પ્રતિ વરસે નિત્ય ઓચ્છવ એહોનો ઝલટ ભેર જીરે	૧૮૧।
બાલ પ્રભુને સહુએ આશીષ બહુ દે છે જીરે	
ચરણે સ્પર્શીને ત્યાં ભામનડા સહુ લે છે જીરે	૧૮૨।
સહુએ નામ્યું શ્રી ગુંસાઈજીને વલી માથ જીરે	
વિદાય થઈ અને ચાલ્યો ભક્તનો તે સહુ સાથ જીરે	૧૮૩।
જેમ બહેરખને કોઈ લેઈ ચાલે આગલ જીરે	
તેમ વયારે ફરકે સનમુખે પાછલ જીરે	૧૮૪।
તેમ આગલ ચાલે પગ પોતાના દેશ ભણીય જીરે	
એમ પાછી ફરી ગતિ એહોના મન તળીય જીરે	૧૮૫।
ફિરી ફિરી જુએ ને વલી દંડવત કરે એહ જીરે	
અનુભવની સુરતે અનુસંધાન દેહ જીરે	૧૮૬।
એવો અનિરવચની ઉત્સવ કરો મહિમાય જીરે	
શેષ તળે સામર્થ્ય કહ્યો નહીં જાય જીરે	૧૮૭।
કદાચિત કો મુરખને ઉપજશે સંદેહ જીરે	
તેહને કાજ લખુ છું કરવાને નિઃસંદેહ જીરે	૧૮૮।
કો કહેશે શ્રી ગુંસાઈજીએ પોતાનાથી જેહ જીરે	
બીજા બાલકનાથી આદર વિશેષ કેમ એહ જીરે	૧૮૯।
ત્યાં કહું છું એહનું કરવાને પ્રમાણ જીરે	
શ્રી મુખે પ્રગટ કર્યું છે તે સુણ્યું રંક ને રાણ જીરે	૧૯૦।
એકવાર ઓચ્છવનો આગમ ઉદભવ જીરે	
તેહવે રૂકમા બેટીનો થયો અભાવ જીરે	૧૯૧।
તે અસૌકર્જ તે થઈ આવી એવી પેર જીરે	
પ્રસાદ લેવા વૈશ્નવ તેડયા નહીં ઘેર જીરે	૧૯૨।
તે માટે શ્રી મહાપ્રભુજી પામ્યા મન ખેદ જીરે	
મનમાં જાણી રહ્યા પળ ભાંજે નહીં ભેદ જીરે	૧૯૩।
ભીતર ભોગ સરાવી પધાર્યા આંગણ માંહાં જીરે	
ચટાઈ જ્યાં બિછાવી આવી બેઠા ત્યાંહાં જીરે	૧૯૪।
પોતે કેશ નિવારે શોભાનો નહીં પાર જીરે	
ભાગ્યવાન ત્યાં નર ને સહુ નાર જીરે	૧૯૫।
અતિ મહાભાગ્યવતી જે રસનું સુખ ધામ જીરે	
અમોલિક રત્ન રતનબાઈ ઉભા છે તેળે ઠામ જીરે	૧૯૬।

સહુ કોઈ વ્હાલાજીનું કરે છે દરશન જીરે	
મહા પ્રભુ પોતે જણાવે અપ્રસન્ન જીરે	૧૧૭૧
કેળે પૂછ્યું વૈશ્નવ તેડયા નથી કાં આજ જીરે	
ઉસાસો નાખીને બોલ્યા નહીં રાજ જીરે	૧૧૮૧
તે જોઈ અંતરંગને ઉપજ્યો મન તાપ જીરે	
વૈશ્નવ તેડયા નથી તે દુઃખ પામ્યા વ્હાલો આપ જીરે	૧૧૯૧
વ્હાલાને સ્વકીયનો એવડો પક્ષપાત જીરે	
વૈશ્નવના આવ્યા તેળે પામ્યા છે પરિતાપ જીરે	૧૨૦૦૧
કોણ ઉપાય કરૂં કહી ઉક્તાયે મન બાલ જીરે	
સહુને તેડે પળ થાએ ભોજનને અતિ કાલ જીરે	૧૨૧
અતિ ઉક્તાએ ઘણું પળ શો કરે ઉપાય જીરે	
મન મહેરામણ ઉલટે ફરી માંહેં ન સમાય જીરે	૧૨૨
એમ કહે ફરી ઓચ્છવ આવશે તે જ્યારે જીરે	
મારા મનનો મનોરથ પૂરણ થાશે ત્યારે જીરે	૧૨૩
એ આતુરતાસું મન પૂર્વક કરે એ ધ્યાન જીરે	
ક્યારે ઓચ્છવ આવે એમ કહે મહાભાગ્યવાન જીરે	૧૨૪
એમ કરતાં મહાઓચ્છવ આવ્યો બીજો આગે જીરે	
એ મહા અંતરંગના ભાગ્યને સોહાગે જીરે	૧૨૫
અધિકારીને તેડી એ ભક્તે કહ્યું એહ જીરે	
એક મારી વિનતી છે સાંભલો તમો તેહ જીરે	૧૨૬
મહાઓચ્છવે જે સામગ્રી જોઈએ સહુ જીરે	
તેહની આજ્ઞા દીજે મનોરથ મુને બહુ જીરે	૧૨૭
એહ મનોરથ મારો તમ થકી પૂરણ થાય જીરે	
કહેતાં સંકુચ આવે પળ વિણ કહે ન રહેવાય જીરે	૧૨૮
આનંદે આતુર થઈ કરે તે ઉચાર જીરે	
રૂપ તદાત્મિક દીસે એહનું તેણી વાર જીરે	૧૨૯
વૈશ્નવ સહુને તેડો મહેલી તમો મન જીરે	
જેમ વ્હાલોજી થાએ મનમાં પ્રસન્ન જીરે	૧૩૦
એહ સુણી રતનબાઈને ઉતર દીધો એહ જીરે	
પ્રભુને વિનતી કરૂં જે કહેશે કરશું તેહ જીરે	૧૩૧
આતુરતા એ ભક્તના મનની પ્રભુએ જાણી જીરે	
એ આતુરતા પ્રભુએ પોતાને મન આણી જીરે	૧૩૨
ભક્ત ને પ્રભુના મનનો સંમત મલીઓ એક જીરે	
તેળે જ્યાંહાંથી ત્યાંહાંથી ઉપજ્યા ભાવ અનેક જીરે	૧૩૩
તેહવે વહુ બેટીએ સંમત કીધો સર્વ જીરે	
વૈષ્ણવ સર્વ તેડવા આવે એળે પર્વ જીરે	૧૩૪

भंडारी तेडाव्यो वहु बेटी करी प्रीत जीरे	
सामग्री सिद्ध करजो जेह छे सदा रीत जीरे	। २१५।
वलता उत्सव केरा रह्या ते दिन दसबार जीरे	
अधिकारी प्रभु आगल बेठां छे तेणीवार जीरे	। १६।
व्हालो सुख सज्याअे बेठां छे मन हरण जीरे	
मुसकित वदने धरीया चोकी पर चरण जीरे	। १७।
समय थयो पोदयानो वलीयो ते सहु साथ जीरे	
श्रीमुख जोइ आशीष देइ नामी नामी माथ जीरे	। १८।
अति अेकांत हवुं त्यां उभा छे गोकुलभाई जीरे	
महा रस पात्र ओट देइ उभा छे रतनबाइ जीरे	। १९।
भाई रतनजीअे त्यां प्रभुजीने कही वात जीरे	
राज महा ओच्छव दिन रह्या छे आठ सात जीरे	। २०।
अे सुणी महाप्रभुजी मनमां अतिसे फूल्या जीरे	
हां हां अे रहे अेम कही श्रीमुखे बोल्या जीरे	। २१।
महाराज भीतरथी कहाव्युं छे अमने आज जीरे	
वैष्णव सर्वने तेडवा उच्छवनो करो साज जीरे	। २२।
अे सुणी प्रभुजी बोल्या माणसनं असौकर्य जीरे	
सखडी केम बनी आवे लागे छे आश्चर्य जीरे	। २३।
बाहेरथी पूरी ने व्यंजन करो बहु जीरे	
अणसखडी आपो तमो तेदिने वैष्णव सहु जीरे	। २४।
महाराज भीतरथी आग्रह छे अति घणो जीरे	
तेहोने मनोरथ बहु छे आप्यानो सखडी तणो जीरे	। २५।
अे संमंत सुणी प्रभुजी उलट न माय जीरे	
अेथी शुं भलुं जो अेणी पेरे सहु थाय जीरे	। २६।
वलती रतनबाइनी विनती करी विवेकजी जीरे	
राज कोइ भगवदिने मनोरथ छे अेक जीरे	। २७।
कहे छे महा ओच्छवनी सामग्री जे सहु जीरे	
आपुं ते सहु हुं विनती करी कहुं जीरे	। २८।
अे वचन सुणी बोल्यां महाराजाधिराज जीरे	
कबहुं भइ नहीं सों क्यों होय है अेसी आज जीरे	। २९।
अे उत्सव तो सदा हमकुं है करतव्य नित्य जीरे	
श्री गुंसाईजी करत आये है आद्यथे करी प्रीत जीरे	। ३०।
हम ओच्छवकु तबही उछव करी जाणे जीरे	
जब वैष्णव प्रसाद ले तबही सुख माने जीरे	। ३१।
विनुं वैश्नव कहा लागे सब रूक्ष जीरे	
उच्छव तबही कहीअे वैष्णव होअे मुक्ष जीरे	। ३२।

यह उच्छवकी आशा सब काहुकुं होवे जीरे	
बोले विनु बोले आवत है सब कोउ जीरे	। २३३।
ताते सब सामग्री हमारी होअे आज जीरे	
हमारे हे सो तो सब वैश्नवको हे साज जीरे	। ३४।
ताते याकी विनती नांहीना विगतव्य जीरे	
अे उत्सव सो सदां हमकुं हे करतव्य जीरे	। ३५।
अेम बोल्या महाप्रभुजी भक्तना प्राण आधार जीरे	
कृपा सिंधु दयाभर करुणानो नहीं पार जीरे	। ३६।
स्वकीयने संगे भोजन करवानो मनोरथ घणो जीरे	
स्वकीयने आगमने उत्साह ते मन तणो जीरे	। ३७।
खान पान अेकत्वे दीधा छे बहु दान जीरे	
भक्त अति आदरसुं कीधां ते सनमान जीरे	। ३८।
अेताद्रस अति आदर भक्तनां कर्या आप जीरे	
भक्तना भोजन करवावीने हर्या परीताप जीरे	। ३९।
अेहवा कोटि प्राण पति सकल गुण सार जीरे	
अंगीकार शिरोमणी महा सुखना भंडार जीरे	। ४०।
पूछुं श्री गुंसाईजी पोतानो अेणी रीते जीरे	
ओच्छव अेणी भांते करतां बहु प्रीते जीरे	। ४१।
बोल्या अेही भांतीसो उछवकरते अे मेरो जीरे	
आपुनो अेही विधी अेसो कबहुं ना करते न्यारो जीरे	। ४२।
ओर अन्य बालकको कीयो नाहीं कबही जीरे	
मेरो उछव करी माने ते सुख तबहीं जीरे	। ४३।
अेवा वचनामृत श्रीमुखथी बोल्या जीरे	
रसनी वृष्टी करी ने संदेह टाल्या जीरे	। ४४।
बाहाज्य जणाव्यो श्री गुंसाईजीनो बहु प्रेम जीरे	
आभ्यांतरनो कोण करी सके ते नेम जीरे	। ४५।
अे लीला भक्त अने वली प्रभुनो अे दिन जीरे	
अविचल राज करो अेहनी पटंतर नहीं अन्य जीरे	। ४६।
अेणे प्रकारे कह्यो स्वकीयनो उत्कर्ष जीरे	
अेम लीला करतां हवुं संपूर्ण वर्ष जीरे	। ४७।
अेणी पेरे वरस गांठनो उत्सव ते कीधो जीरे	
स्वकीय सहु तेनो मनोरथ ते सीधो जीरे	। ४८।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अदभुत विचित्र रस

व्याराना गोपालदास विरचित प्रागट्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम

प्रथम तरंगे मांगल्य - बारमुं - १२

संपूर्णम् ।। समाप्तम् ।।

मांगल्य - १३ - तेरमुं

श्री श्री गोकुलेशो जय जयति

'धन्य धन्य माता जसोमति हो धन्य श्री श्री गोकुल

धन्य कुमार दोउ लाडीलो वली मोहन जाको नाम' अेम गवाशे।

अति रस दायक अभिनवो	जो वेद न जाणे पार	
बाल्य विनोद करी रमे	श्री विठलराज कुमार	११।
सामग्री जे उपयोगनी	पहेली प्रगटी ज्याहां	
समय समय उपयोगने	ते आवे प्रभु छे ज्याहां	१२।
दामोदर दासीनो ते	उदयपूरमां वास	
अलौकिक कारण अेहनुं	अे भाग्य तणी छे रास	१३।
इच्छाने बले आवीया	श्री गोकुल निज धाम	
श्री गुंसाईजी त्यां हता	तेणे सर्या अेहोना काम	१४।
आगमनुं कारण लहीने	पठव्या प्रयाग मंझार	
पोहोंता प्रभु प्रागट्य समय	अेहोना भाग्य तणो नहीं पार	१५।
परम जुआ सुंदर घणुं	अति प्रेम गुणे संयुक्त	
महा चतुर समजे सहु	जे जे छे रसनी युक्त	१६।
हेत करे सहुको घणुं	अेहोने जाणी निजदास	
अे प्रभुनी पासे रहे	प्रभुजी रहे अेहोने पास	१७।
खेलावे प्रभुने घणुं	करी करी वात्सल्य धर्म	
बालकने खेल्या तणां	ते जाणे सघला मर्म	१८।
स्नेह पूर्वक सुखदसुं	सेवा करे भांति अनेक	
रीझवे बाल प्रभुने ते	अतिसय करी विवेक	१९।
चतुर रायने चालवा	शिखवे रहीने साथ	
पुरूं चरण धराये नहीं	अंगुली वलगाडे हाथ	१२०।
बेहु आंगलीअे प्रभुने	ते वलगाडे मन रंग	
सनमुख रही नीहोराइने	ते चाले छे संग संग	१२१।
मरकलडा देइ देइ अने	महा मोदसुं चाले आप	
शीतलता थई भूमीने	टलीया सहु परिताप	१२२।
को समय घुंटणीअे थई	वृषभ तेणे अनुकर्ण	
तेहज रीते श्री गुंसाईजी	चाले तेहवे वर्ण	१२३।
श्री गुंसाईजी अेम कहे	अे धर्म रूपनी चाल	
सभा तणे संकोचथी	अेम बोले वचन रसाल	१२४।
तेणे समय श्री गुंसाईजी	आनंद उर न समात	
जेम प्रभु तेम अनुकर्ण करे	ने ज्यां त्यां साथे साथ	१२५।

ऐणी पेरे ज्यारे चालवा	शीख्या प्राण आधार	
भक्त सह ते जोइने	ओवारे वारंवार	११६।
नाचे नाना भांतीशुं	आभरण करे नाद	
ताली देइ थेइ थेइ करे ने	नयणे लाग्यो वाद	११७।
किंकिणी नूपुर घुघरी	बोले महा सुख रास	
भक्त रसिक महा रस भर्या	ते उभा छे चहुं पास	११८।
हुलसीने महा मोदसुं	ते नृत्य करे सर्वांग	
शोभानी परमित नहीं ते	वाधे अधिक रंग	११९।
ज्यारे अति रस लहलह्यो	रसभर देखे त्यांहां	
प्रेमे आलिंगन देइ	चुंबन देइ सुख मांहां	१२०।
बेहु करमां कपोल ग्रही	दे छे चुंबन दान	
नृत्यमां जाणे छे कनत्रोडुं	साध्युं अदभुत तान	१२१।
भामणा ले बहु भांतीशुं	मनमां वाधे रंग	
हस्त चरण चंचल करी	प्रसरावे सर्वांग	१२२।
वदन निहाले प्रेमसुं	जोतां तृप्ती न थाय	
भाग्य सराहे भामिनी	आनंद उर न समाय	१२३।
दामोदर दासीसुं अ	उताना थई गमोद	
उर उपर बेसाडिने	त्यां करे ते बाल विनोद	१२४।
अलबल कलबल बोलनी	बोले मधुरा बोल	
सुणी सुख सागर उलटे	नहीं को अ रसने समतोल	१२५।
दामोदरदासी बोले	तेणी रीते साथ	
अलबल कलबल माधुरी	जेम बोले छे नाथ	१२६।
अर्ध अक्षर कही शिखवे	वली पूरो कही जाय	
ते कहेवा प्रभु उद्यम करे	पण वचने नहीं कहेवाय	१२७।
यद्यपि अतुल सामर्थ छे	सकल गुणे संपन्न	
बोली सके नहीं बाल पणे	पुरुं अेक वचन	१२८।
दामोदर दासीनुं	नाम नहीं कहेवाय	
बोदर दासी कही अने ते	बोलावे सुखदाय	१२९।
खंडित वचन मधुरडां	ते पूरण सुख दे दान	
बोले व्हालो रस भर्या	कांइ अे रसनुं नहीं मान	१३०।
ज्यारे प्रभु आगल थकी	स्वर काढे छे मन भाय	
छूटकी देइ आगल थकी	दामोदर दासी गाय	१३१।
ऐणे प्रकारे खेलता जोइ	माता पिता मन फूल	
साथ सर्व अे सुख जोइ	गणे जगत सकल त्रण तुल्य	१३२।
दामोदरदासी सुअे	पोढाडे प्रभुने पास	
नाना भांती भाव	संपूरण थाअे आस	१३३।

प्रभु सुख पामे अहथी	अहोनो गमे सुभाव	
स्पर्श करे उरशुं रमे	महा रसिक रस भाव	१३४।
उरशुं चांपी ने रहे	परसावे सर्वांग	
अेम करे निशी निगमे	वाघे मनमां रंग	१३५।
अेम अहरनिश अेहोने	होअे आनंदनी अति वृष्टी	
जाणे जे सुख अनुभवे	सुखदाता न जाणे सृष्टी	१३६।
ज्यारे प्रभुअे बोलवानी	इच्छा कीधी ज्यांह	
त्यारे शब्द सहु मलीने	आगल उभा त्यांह	१३७।
भाग्यवान सहु मांहे जे	तेनो कयो अंगीकार	
श्रीमुखे प्रथम प्रगट कह्यो	जे वचनामृत सार	१३८।
ते अक्षर पुलकित थयो	प्रसयो जगत प्रकाश	
बोल्या जे श्रीमुख थकी	महा मधुर रस रास	१३९।
अेवां कुंवरने जोइने	श्री गुंसाईजी मन मोद	
उलट भर अलवे करी	लीधा व्हालो गोद	१४०।
कनक कटोरी कर धरी	प्रेमे करी सनमान	
चुचुकारी चुंबन देइने	करावे प्रेमे पय पान	१४१।
पान करे प्रहसित मुखे	अलवे अलव आधार	
चपल नयन चहुं दिस जुअे	चंचलता नहीं पार	१४२।
अेम करतां श्रीमुख थकी	छींट उडी रस रंग	
उछल्लित थई आनंद भरे	लागी श्री गुंसाईजीने अंग	१४३।
खवास जल लाव्यो त्यां	धोवाने ते छींट	
त्यारे गुंसाईजीअे खीजीने	देखाडी तेहने मीट	१४४।
अति दुर्लभ अे छींट है	श्री गुंसाईजीअे कह्युं तेणी वार	
अनुग्रह विनु अे छींट को	नाहीं काहु अधिकार	१४५।
श्री गुंसाईजी गोरठीअे थईने	पोते घोडो थाय	
बेसाडे महाप्रभुने अने	उर आनंद न समाय	१४६।
स्पर्शी अंग प्रेमे भर्या	चलावे चंचल पाअे	
अे स्नेह तणी पराकाष्ठा ते	वचने केम कहेवाय	१४७।
क्यारे लाठी अनो करी	ते उपर थाअे सवार	
नाची नाची खेलवे अति	रसभर रसिक कुमार	१४८।
को अेक समय श्री महाप्रभु ते	करवा निकले खेल	
लरिका संग समान वय ते	आवे छे त्यांह वेल	१४९।
घमघम करती धुधरी	रणझण नेपूर राव	
चाल सोहावे अभिनवी	अंग अंग अनुपम भाव	१५०।
छडी अति विचित्र शोभीती	लीधी व्हाले हाथ	
दामोदर दासी छे त्यांह	सेवा मांहे साथ	१५१।

સુખ સમુદ્ર આનંદ ભરે એ	પધારે	જ્યાંહ	જ્યાંહ	
ગોવિંદ મામાને ઘેર તે	પ્રથમ	પધારે	ત્યાંહ	૧૫૨।
તેહને ઘેર ઉત્સવ હવો	આનંદે	મોદ	અપાર	
ખેલાવે સહુ કોઈ મલી	જીવન	પ્રાણ	આધાર	૧૫૩।
ખેલવળા આપે હાથમાં	કો કરી	દેખાડે	ખેલ	
કો મિઠાઈ આગલ ધરે	તે લે	છે મોહન	વેલ	૧૫૪।
કાંઈ મેલે શ્રીમુખ માંહ	કાંઈ વહેંચી	આપે નાથ		
ઝગરતું લેઈ આપીયું	દામોદર	દાસી	હાથ	૧૫૫।
ભક્ત સહુ ઉત્સાહસું	મન ધરે	તે મોદ	અપાર	
આપાપળે ઘેર તે	પધરાવે	રસિક	કુમાર	૧૫૬।
લોચે એહ મનોરથ	મન વાંછિત	કરવા	કાજ	
ઝલ્લાશે અતિ ઝલ્લશે	કહે ધન્ય	ભાગ્ય	છે આજ	૧૫૭।
આંતરિક નાં ભાવથી એમ	સહેજ	મિટ્યો	સંકોચ	
અંગ અંગ રસ પૂરીયા	અતિ હિતની	બાંધી	લોચ	૧૫૮।
મારગમાં પધારતા ને	કરે તે	બાલ	ચરિત્ર	
તેહ જોઈ સહુ ભક્તને	પ્રગટે	પ્રેમ	અવ્યક્ત	૧૫૯।
ક્ષણ ક્ષણું પ્રતિ ઝભા રહે ને	કરે તે	અધિક	વિનોદ	
અંક ભરે અતિ ઝલટે	મન કરે	તે લેવા	ગોદ	૧૬૦।
તેમ તેમ બાંહો મરોડતા રહે	અટકી	તેળે	ઠામ	
કહે એથી આગલ ખેલસે તે	અધિક	અધિક	અભીરામ	૧૬૧।
વછ ગાયને મારગે જાતાં	જોઈને		મલકાય	
તે સાહાવાને ઝદ્યમ કરે ને	પોતે	અતિ	કિલકાય	૧૬૨।
ઘેરી લાવે વછને	છે બાલક	સંગે	જેહ	
તેમ તેમ અતિ હરખે ઘણું	ગ્રહે પૂંછ	કરળ	કરી નેહ	૧૬૩।
ઝક્તાએ તે નાસવા ત્યારે	કોટે	ઘાલે	બાંહ્ય	
કર ફેરે સુખ ઝપરે	ચુચુકારી	રસ	માંહ	૧૬૪।
ગીત વાદ્ય કૌતુક સુળી	એ મુકીને	ત્યાં	જાય	
તે જોવા રસ અભિનવો	મનમાં	આનંદ	ન માય	૧૬૫।
બાલક સહુ સાથે રમે	જે કોઈ	છે ત્યાં	સાથ	
એક બાલકને ઘોડો કરી	તે ઝપર	બેસે	નાથ	૧૬૬।
તેહનાં કંઠની સાંકલી તે	સાહે નિજ	કર	માંહે	
ચરળ ઈસારેતે ચાલવે	શ્રી અંગ	હલાવે	ત્યાંહે	૧૬૭।
છડી હાથમાં લઈ અને	ચાબુકની	કરે તે	શેન	
એમ કરી ચલાવે તેને	ને બોલે	મધુરા	વેળ	૧૬૮।
લોચન પ્રહસિત અતિ ઘણું	ને હાસ્ત	રૂદે	ન સમાય	
એહ રસે પગી રહયા ને	મન	ચરિત્ર	મેં થાય	૧૬૯।

अभिलाषा धरी भावे करी	करे ते अति मनुहार	
आनंद अहेनां ते समय	कहेता न पामुं पार	१७०।
घेर पधारे भक्तने	तेने मन मोद न माय	
जे करे मनोरथ अभिनवा	तेना सहु संपूर्ण थाय	१७१।
हित जाणी अे भक्तनुं ते	आनंद उर न समाय	
मन इच्छीत मांगे त्यांह	ने रंच नहीं मन संकोचाय	१७२।
कांइ अेक मागे अभिनवुं जे	आप्युं नहीं अपाय	
ते लेवाने हठ करे ने	फरी फरी मचलाय	१७३।
वस्त्र भूषण उतारीने	नाखे छे तेणी वार	
अे ढोली घेर चालवा	राख्या न रहे लगार	१७४।
बाल लीला बहु विधि करे	पामे अति संतोष	
अलभ्य लाभ अंतर लहे	जाणे रसनो कोष	१७५।
अेणी पेरे आनंदमां थया	त्रण वरसना आप	
त्रण लोक विंदित सदा	हरण त्रिविध संताप	१७६।
को वाधे वरसे दिना	को मास ने को जाम	
अहरनिस प्रतिक्षणुं वाधता	ते दीसे पूरण काम	१७७।
परम विचित्र महाप्रभु	अद्भुत प्रागट्य अेह	
निमिष निमिष रस वाधतो	जेह मांहां नहीं संदेह	१७८।
अनिरवचनी लीला करे	पूरण पुरूषोत्तम	
बाल चरित्र करी रमे	ज्यां केहेनो नहि गम्य	१७९।
सवंत सोल दाहोतरे	शुभ मास कयों निरधार	
ग्रह समय ज्यांहां जोइअे	आव्या त्यां तेणी वार	१८०।
पछे मुंडन करण आरंभनुं	लीधुं ते मुहुरत सार	
शुभ दिन जोइ शुभ लग्ननो	जोशीशुं कयों विचार	१८१।
मुहुरत लेइ अने सिध्ध कयों	उत्साहे सघलो साज	
घेर तेडाव्यो ते सहु	पोतानो सर्व समाज	१८२।
मंगल साज कय्या सहु ने	बांध्या तोरण त्राट	
आंगणमां वेदी रची	उपर बिछाव्या पाट	१८३।
श्री रूकमणीजी आवी त्यां	लेइ बेठा उछंग	
फोइने नेगे त्यांहां	शोभाजी बेठा संग	१८४।
कर ऊपर पूरी धरी	कीधी जे कुलनी रीत	
उत्साहे मुंडण कयुं ते	वात्सल्यसुं करी प्रीत	१८५।
ते पूरी उपर लेइ धर्या	परम कोमल केश	
मुंडण कीधे शोभीअे	महा अनुपम वेश	१८६।
केश थकी ते चोगुणा	मोती आप्या तेणी वार	
अष्ट गणुं सुवर्ण अने	सोळ गणुं रूपु सार	१८७।

श्री गुंसाईजीअे नाउने	मन इच्छीत आप्युं अेह	
शीश नामे अति हरखसुं	आशीष दइ वलीयो तेह	१८८।
शोभाजीने नेगथी	माग्युं ते आप्युं त्यांह	
श्रीमुख जोइ ओवारणा लेइ	हरख्या अति मन मांह	१८९।
कुटुंब मांहें आपीयुं	पूरी ने बहु पकवान	
आदरसुं सहु कोइना ते	कीधां अति सनमान	१९०।
कारण मुंड करण तणुं	ते मांहें छे बहु मर्म	
दोष न अेको संचरे	अे रक्षक वात्सल्य धर्म	१९१।
नवराव्या अति हरखसुं ने	वाध्यो मन उत्साह	
अंगुछो अंगे करी	शोभा जोइ थयो उमाह	१९२।
केशर चंदन कुमकुमा	धसी ते लगाव्युं शीष	
जै जै बोले सर्व कोइने	रूचीसुं दे आशीष	१९३।
त्यां शोभा अेक प्रगट हवी	महा अलौकिक आनंद कंद	
सरसीरूह लावन्य सरमां	ते उपर बेठो चंद	१९४।
सौभाग्यवती शोभा भरी	बे आवी उभी पास	
करी आरती प्रेमसुं	आशीष दीधी बहु आस	१९५।
पछे अेक मास अंतर गअे	चोटी राखी जेम रीत	
मालपुआ वांटया घणां करी	ज्ञात मांहें बहु प्रीत	१९६।
कोटि कला क्षणु क्षणु प्रते	ते वाधे रसिक कुमार	
लीला बाल विनोदसुं	अेम थयां वरस ते चार	१९७।
श्री गुंसाईजी मारग प्रवर्तने	सेवा करे प्रमाण	
मर्यादा रहित मर्याद ते नहीं	विधिनुं अे निर्माण	१९८।
पोते रसभर खेलता	पधार्या व्हालो त्यांह	
सेवामां श्री गुंसाईजी ते	परम मग्न छे ज्यांह	१९९।
तेमां थकी निरोध ने	अेम करे प्रभु चरित्र	
अनुभाव प्रगट सूचन करे	जेम रहे न अलगी रीत	१९००।
ते समय कटोरी रजतनी	दीठी श्री गुंसाईजीने हाथ	
ते जोइ प्रहसित वदन करी	कहयुं आछी हे अेम नाथ	१९१।
अे वचन सुणी वात्सल्यना	उलटया समुद्र ते अंग	
सुरति रही न निज अंगनी	रंजित थयुं मन अे रंग	१९२।
ठोडी ग्रही चुंबन करी	बेहु करसुं ग्रहया कपोल	
हितसुं हित भेले थया	रस पूर्यो लोचन लोल	१९३।
श्री गुंसाईजी कहे बाबा	पीओ जो दूध कटोरी दोय	
तो कटोरी तुमकुं दीजीये	अेम कहेतां अति सुख होय	१९४।
कहे दोय कटोरी दूध तो	मोंपे पीयो न जाय	
तो कहयुं अेक भरी पीओ	अपनी रूचीसुं मन भाय	१९०५।

नीची द्रष्टे जोइ रह्या	महा सुंदरतानी लोच	
अदेय पदारथ आपवानो	मनमां अति संकोच	।१०६।
ठोडी ग्रही उंची करी	श्री गुंसाईजी श्रीमुख जोय	
शोभा देखी अभिनवी ते	मन वांछित सुख होय	।७।
श्री गुंसाईजी मुसकाया घणुं	मनमां जाणी उत्कर्ष	
अदेय पदारथ में ग्रह्यो	अेम आप्यो मनमां हर्ष	।८।
वचन माधुरीअे कह्युं जे	इतनो पीयो न जाय	
अे वचनामृत स्वादे करी	सकल रस पूरण थाय	।९।
दूध पीओ वात्सल्यसुं	कह्युं श्री गुंसाईजीअे अेह	
उतर मधुर रसे करी	रसपान कराव्युं तेह	।१०।
अेक पीअे इच्छा थकी	श्री गुंसाईजीनो अेह विचार	
बीजी पीसे वात्सल्यसुं	बाहीने करी मनुहार	।११।
वात्सल्य वत्सल प्रभुता बेहु	अलौकिक अेहनो मर्म	
परस्पर हित परमित नहीं	अनिरवचनी धर्म	।१२।
श्री मुख आगल मुख लावीने	श्री गुंसाईजी करे जे नेह	
शोभा ने आनंद बेहुनुं	रूप न लहे को तेह	।१३।
दुग्ध पानना स्वादनुं को	कही न सके जेम रूप	
तेम अे स्वरूप रस स्वादनुं	ते रूप अति अनूप	।१४।
आपापणे आनंदसुं थया	स्वरूपानंदे लग्न	
को केहेना आनंदने	समजे नहिं आनंद मग्न	।१५।
जन्म धन्य ते भक्तना	ते समय अनुभवी धन्य	
अे आनंद रसनी थई	लीला जेहने संपन्न	।१६।
वली अेक समय श्री गुंसाईजी	भोजन करी बेठा सेज	
बालक सहुने तंबोल ते	आपे पोते करी हेज	।१७।
रमझम करता मलकता	आव्या श्री वल्लभलाल	
वचन माधुरी वरसता ते	शोभा परम रसाल	।१८।
श्री गुंसाईजी विहवल थया ने	रही न अन्य द्रष्टी	
आवो आवो बाबा इहां	अेम वचन कह्युं अति मिष्ट	।१९।
सेज थकी नीहोर करी	करसुं कर ग्रह्या बेहु	
त्यारे श्री मुखथी कह्युं	तंबोल मोकुं देहु	।२०।
श्री गुंसाईजीअे कह्युं	में सबकुं दीओ तंबोल	
अब तो तुम दो मोहीकुं	हितसुं अेम बोल्या बोल	।२१।
श्री मुखसुं मुख जोडतां ते	वाध्यो रस कल्लोल	
अे शोभा अे सुख हरख ने	ते नहीं कोइ अे समतोल	।२२।
माग्याथी आप्युं घणुं ते	समजे अेहोनुं मन	
परम अलभ्य अव्यक्तने	को केम करी कहे वचन	।२२३।

શ્રી ગુંસાઈજી એક સમય
પાછલથી પ્રભુ આવીને
હલમલ કરી હલાવીઆ
સકલ અંગે ડલટ ઘણું
શ્રી ગુંસાઈજી અતિ ડલટ ભર્યા
શ્રી વલ્લભ છાતી ફૂલી કે
કોમલ પોંહોંચોં ગ્રહી અને
મહા પ્રેમ પુલકિત થયા
છાંડો છાંડો એમ કહી અને
ચાંપી ચુંબન દેઈ અને
સનમુખ મુખ નિરખી રહ્યાં
અનિરવચની રસ તેહ સમય
રૂપ સરાહું પ્રભુ તણું કે
નેત્ર સરાહું એહ સમય કે
કે લીલા રૂદયા રૂઢ ને
કે સરાહીએ તેહને
કેહેને કેહેને તે સમે
મન ફૂલે તે રૂપને પળ
એક સમય શ્રી ગુંસાઈજી
બાલ પ્રભુ સાથે લઈ
આગલથી ભોજન કરી
અચવીને પધાર્યા
ખવાસે કઠણાઈસું વચન
સેજયા શ્રી ગુંસાઈજીની
પ્રતીકૂલ અસુર આવેસથી
કારણ કાંઈ સમજ્યો નહીં
એહ વચન સુણી મહાપ્રભુ
શ્રી ગુંસાઈજી અચવીને
નિત્ય શ્રી ગુંસાઈજી
પુત્ર રત્નને જોઈ અને
શ્રી ગુંસાઈજી પાંઓ પસારીને
પ્રેમ પુલકિત થઈને પુત્રને
દેખે કોન આગેહુંતે
એહ સુણી આનંદ ભર
રોમ રોમ સીતલ કરે
પુલકિત રોમાંચીત થઈ

પોતે બેઠા છે જ્યાંહ
પીઠે વલગ્યા તે ત્યાંહ ૧૨૪૧
શ્રી ગુંસાઈજીને તેણી વાર
કાંઈ ફૂલ તણો નહીં પાર ૧૨૫૧
તે બોલ્યા વચન રસાલ
જાયજી પાતાલ ૧૨૬૧
ચુંબન કીધું કરી નેહ
કાંઈ સુરતિ રહી નહીં દેહ ૧૨૭૧
તે સનમુખ લીધા આપ
હર્યો નયણનો પરિતાપ ૧૨૮૧
નયણા અલગા ન થાય
તે વચને નહીં કહેવાય ૧૨૯૧
શ્રી ગુંસાઈજીનો નેહ
તે અનુભવીઅનો દેહ ૧૩૦૧
કે જેને એ રસનું દાન
એ લીલાનું કરે ગાન ૧૩૧૧
સરાહું તેણી વાર
થાએ નહીં નિરધાર ૧૩૨૧
ભોજને બેઠા જ્યાંહ
ભોજન કરવાવે ત્યાંહ ૧૩૩૧
ઘાલો ડઠયા મનને હેજ
જ્યાંહાં શ્રી ગુંસાઈજીની સેજ ૧૩૪૧
પ્રભુને કહ્યું એહ
ખુંદેથી બિગડે તેહ ૧૩૫૧
બોલ્યો એમ ખવાસ
આભરણ સેજ સુખરાસ ૧૩૬૧
ન્યારા ડઠા એક કોર
પધાર્યા તેણે ઠોર ૧૩૭૧
સેજયાએ બેસે આપ
તે હરે નેત્ર પરીતાપ ૧૩૮૧
જ્યારે બેસે સેજ
તે તેડે કરી હેજ ૧૩૯૧
મોંપે આવે ધાય
ધાઈ કંઠ જઈ લપટાય ૧૪૦૧
અંગ અંગની ટાલે આધ્ય
કાંઈ સુખની રહે ન સાધ્ય ૧૪૧૧

ऐ प्रभु भाजन प्रेमनुं	कोमल परम कृपाल	
वात्सल्ये वस प्रेमने	ऐहवा ऐह दयाल	१४२।
ते दिवसे ते नित्यनुं	सुख दीधुं नहीं लगार	
संकोची अलगा थई अने	उभा प्राण आधार	१४३।
आरत प्रगटावी गुंसाईजीने	जे करवुं छे महा दान	
आतुरता विनु होय नहीं	महा सुखनुं रस पान	१४४।
खवासनी दुष्टता टालवाने	दोष निवारण काज	
परम दयाल दया करी	ऐहवा श्री महाराज	१४५।
रोष मिसथी रूदन करे	डसडसते डुसके आप	
ते जोई श्री गुंसाईजीने	प्रगट्यो अति परिताप	१४६।
आतुर थई उठी अने	चांप्या रूदया वार	
चुंबन देइ चुचुकारी ने	त्यां करे ते अति मनुहार	१४७।
गोदे बेसाडी ने ते	फरी फरी पूछे वात	
ऐ कारण मोहेसुं कहो	तुम काहे ते रोत	१४८।
महा प्रभु बोले नहीं ते	श्री गुंसाईजी अति उक्ताय	
रोष भर्या ऐहोने जोइने	क्षणुअ न ऐ सहेवाय	१४९।
जेम जेम पूछे प्रेमसुं तेम	अधिक अधिक डुसकाय	
ते जोइ अति आतुर घणुं	पण कारण नहीं समजाय	१५०।
श्री गुंसाईजीऐ खीजीने	वैष्णवने पूछी वात	
क्योरे कोउं जानत नहीं ऐ	मोंपे सही न जात	१५१।
त्यारे तेणे ते कहयुं जे	खवासे कह्युं वचन	
तेह समयना महा प्रभुजी	थया अति अप्रसन्न	१५२।
ऐह सुणी श्री गुंसाईजीऐ	सेजया कीधी सतखंड	
दूर करी खवासने	दीधो ते अतिशे दंड	१५३।
श्री वल्लभने वल्लभ नहीं	जे ऐहोने नावे भोग	
ते मारे शा काजनी	जे ऐहोने नहीं उपयोग	१५४।
बीजी सेजया आणीने ते	त्यां बिछाइ पास	
कोमल मृदु मन भावती	जे सुंदर परम सुवास	१५५।
घणी घणी भांते स्नेहनी	ते परम काष्ठा जेह	
वात्सल्य अनेक प्रकारना	जे कीधां सर्वे तेह	१५६।
वाहीने ते बोल्यां	वचनामृत प्रगट्युं सार	
ते जोइ श्री गुंसाईजीने मन	मोद तणो नहीं पार	१५७।
अति प्रसन्न करी प्रेमसुं	लेइ पोढया ते पास	
संतुष्ट थया पोते घणुं ने	पाम्या सुखनी रास	१५८।
जेवुं प्रागट मूलथी	श्री गुंसाईजीनुं छे जेणी रीत	
तेणे रस आरत थई	खेलावे करी बहु प्रीत	१५९।

અંગ ભેદ અળ યોગ્યતા
 આધુનિક નિર્વાહ કરે પળ
 એળે પ્રકારે કો સમય
 કો સમય શ્રી ગુંસાઈજીસું
 જે વેઠા જેળે સમય
 તે તેળી વેઠા હઠ કરી ને
 એક લે એક ગમે નહીં
 એક ભાંજે એક જોડી દે
 એક આપે તે લે નહીં
 એક વહેંચી આપે સર્વને
 એમ ખેલવળે અતિ ધાંતસું
 કો માગે હાથ પસારીને
 ત્યારે ખેલવળા ઉક્તાઈને
 એવી ભાંતિ અનેક
 કુમાર લીલા કરતા માંહ
 રતી રસ રસ અંગે ભલ્યો
 નાગરતા લઘુ લાઘવે
 અંકુર માહા રસ સૂચવે
 લીલા પ્રથમ કુમારની જે
 જોબન રસ પ્રગટે થકી તે
 સ્વાભાવિક જોબન રસે
 વિજય કામ કોટિક કરે
 લોચન વચન વિલાસમાં
 સમજે નહીં પળ સંકુચે ઘણું
 એ દેખી મહા રસિકના તે
 જોવાનો મનોરથ કરે ને
 શાન કરી સહુ દેખતા
 બાલ તળાં ઓટે દેઈ ને
 નિજ સોહાગ સર્વજ્ઞથી
 દંત ક્ષત ઇચ્છા કરે
 ચુંબન દે મન ભાવતું ને
 રસ આતુર આરત ઘણી
 જેમ પર્વત દાવાનલ દહે તે
 તેમ પ્રબલ મનોરથ રસ તળા
 જેમ જેમ સ્પર્શે શ્રી અંગને
 અનુભવ વિનું આરત ઘણી

અનુભવ કેરો નહીં દાવ
 અંતર અનુપમ ભાવ ૧૬૦૧
 માતા સાથે કરે આઢ
 કરે તે હિતની રાઢ ૧૬૧
 મનમાં ઉપજે જેહ
 માગે વ્હાલો તેહ ૧૬૨
 એક નાખી દે તેળી વાર
 જેમ આવે મન વિચાર ૧૬૩
 એક માંગી લે સુખ માંહ
 એક લેતા ધીજે ત્યાંહ ૧૬૪
 જ્યારે ખેલે નવલકુમાર
 એક ચરિત્ર કરે તેહીં વાર ૧૬૫
 સંકેલે તેળી વાર
 તે લીલા કરે કુમાર ૧૬૬
 પ્રગટ્યો જોબન અંકુર
 કુમાર કરવા દૂર ૧૬૭
 તે છબીના હોય તરંગ
 રસ અંકિત થયા સર્વાંગ ૧૬૮
 કીધી છે મન ભાય
 કરતા અતિ સંકોચાય ૧૬૯
 અનેક ભાવ સંપન્ન
 એવો એ રસ અનિરવચન ૧૭૦
 પ્રગટ હોએ રસ રીત
 વ્હાલી હોએ પ્રીત ૧૭૧
 મન અતિસે લલચાય
 અલગા નહીં રહેવાય ૧૭૨
 તેડી લે નવલ કુમાર
 સંકોચે નહીં લગાર ૧૭૩
 ધાંપે ઝરસું કરી નેહ
 પ્રેમદા પ્રેમે ભર નેહ ૧૭૪
 લેઈ લેઈ કંઠ લગાએ
 તે શાંતા કેમે ન થાએ ૧૭૫
 ફૂકે સમે ન સોએ
 તે સ્પર્શે કેમ સુખ હોય ૧૭૬
 તેમ તેમ વાઘે પરીતાપ
 તે લહે અનુભવી આપ ૧૭૭

अेवी अनेक प्रकारनी ते लीला करे कुमार
 प्रतीक्षण रस वाधे घणो कांइ तेह तणो नहीं पार ।१७८।
 बुधि प्रमाणे सूचवी लीला महा रस परम सुदेश
 हवे कांइ अेक वर्णन करूं आगल पौंगड प्रवेश ।१७९।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अद्भुत विचित्र रस

व्याराना गोपालदास विरचित

प्रागद्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम

प्रथम तरंगे मांगल्य - तेरमुं - १३

संपूरणम् ।। समाप्तम् ।।

मांगल्य - १४ - चौदमुं

श्री श्री गोकुलेशो जय जयति
राग : "आवोजी अचल सोहासणी"

हवे चार वरस उपर थई	लीला कहुं तेह	
रमण रसे अंगी करी	श्री प्रमुअे जेह	११।
अेमां रस छे अति घणो	समजे नहीं कोय	
निर्भय थई सहु सुख तणो	ते अनुभव होय	१२।
बालक मांहे लहे नहीं	कोइ विज्ञान	
नौतन रूची स्वादे करी	होअे रसपान	१३।
नरनारी अेकत्र थई	खेले सहु संग	
निपट निशंक निडर थई	होअे रसरंग	१४।
वय क्रम ओटे थई	क्रम क्रम रस चाखे	
क्षण क्षण प्रति रस वाधतो	मन मांहे राखे	१५।
सामग्री उपयोगनी	सम रस छे सहु	
वय समान रस अभीनवो	अेहवी त्यां बहु	१६।
अेतदरस पर थई रमे	मन आनंद लग्न	
अन्य सुरति आवे नहीं	रसमां रस मग्न	१७।
कृष्णदासी बहु प्रेमसुं	राखे संबंध	
पोते घोडो थई अने	ते चढावे कंध	१८।
श्री हस्त मस्तके धरी	बेठा अति भावे	
जमणो कर पीठे धरे	डाबो लटकावे	१९।
पीठ उपर उलटा करी	पोढाडे अेह	
उर आगल बेहु कर ग्रही	चांपे करी नेह	१२०।
कंठ उपर बेसादिने	बेहु चरण भरावे	
चुंबन दे करसुं ग्रही	उरसुं परसावे	१२१।
लेइ बेसाडे प्रेमशुं	पोताने माथ	
पद लपके मुख उपरे	शाहे निज हाथ	१२२।
वली वलगाडे कंठसुं	कर कंठ वलगाय	
मुख चुंबे मुखसुं देइ	उरसुं लपटाय	१२३।
अेवा अनेक प्रकारनां	वात्सल्य अनेक	
भाग्यवान बहु पेरे करे	केम कहुं विवेक	१२४।
अलौकिक पेरे रही अे कयो	अनुभव रस सार	
अेहोनी करूणा द्रष्टीथी	कीधो विस्तार	१२५।
स्नेह कृष्णदासीनो	प्रेम लक्षणा कहीअे	
कारण को समजे नहीं	अनुभवे लहीअे	१२६।

जेहने रस उचित नहीं	तेहने नहीं दान	
रस जोइ रस अनुभवे	ऐवा ऐ भाग्यवान	।१७।
पांच वरस प्रवेशथी	हरख्या तेणी वार	
अक्षर देखाडया तणो	आव्यो उत्सव सार	।१८।
सवंत सोल बारोतरे	ऐम कारज सीधुं	
मागसीर सुदी शुभ दिन जोइ	मुहुं ते लीधुं	।१९।
आगम उत्साहसुं कया	ते बहु पकवान	
ज्ञात वरण सह कोइने	तेडया देइ मान	।२०।
मंगल साज सह कया	बांध्या तोरण बार	
चौक साथीआ पूया	कया मंगलाचार	।२१।
ध्वजा पताका बारणे	मंडप अति सोहे	
गान करे सोहासणी	सज्जन सह मोहे	।२२।
वाजिंत्र वाजे अभिनवा	तेहनो नहीं पार	
वेदीमां पधरावीआ	व्हालो तेणी वार	।२३।
पीढा उपर अति भला	बिछाव्या चीर	
त्यां आणी बेसाडया	शोभाजीनो वीर	।२४।
रूकमणीजी श्री गुंसाईजीऐ	बांध्या पालव ज्याहां	
श्रीजीने खोले लेइ	आवी बेठा त्याहां	।२५।
स्वस्ति वाचन करी अने	आणी कंचन थाल	
उज्जवल चोखा पूरीने	कया मांहे विशाल	।२६।
कंचन केरी मुद्रीका	श्री गुंसाईजीऐ लीधी	
शुभ अक्षर तेमां लख्या	बहु आशीष दीधी	।२७।
क ख ग घ ने आरंभीने	गिणना छे जेह	
गीता वेद राखी अने	देखाडया तेह	।२८।
त्रण वार फरी फरी अने	आरंभ कराव्यो	
तेह सुणी श्री गुंसाईजीने	मन मांहे भाव्यो	।२९।
अक्षर श्रीमुखे परसवानुं	करतां बहु कोड	
तेहना भाग्य फल्या त्यांह	उभा कर जोड	।३०।
अक्षर पर श्री हस्तसुं	कीधुं अनुकर्ण	
ते अक्षर जगमां थया	सहुनुं आभरण	।३१।
शोभाजी जमुनाजीऐ	आरती समारी	
आनंदे महा मोदसुं	प्रभु उपर वारी	।३२।
जै जै कही सह को त्यां	बहु आशिष दीधी	
बाल वृद्ध सहको मली	ऐहोनी स्तुति कीधी	।३३।
श्री रूकमणीजी आनंदसुं	सहु नर ने नार	
सेव तणा लाडु करी	आप्या चार चार	।३४।

ऐम अक्षर आरंभनो	उत्सव ते कीधो	
माता पिता सह कोइनो	मनोरथ ते सीद्यो	१३५।
महा मधैक निधी प्रभु	अति तीक्ष्ण बुद्धि	
चातुरी युक्त नित्य पढे	ते अक्षर शुद्ध	१३६।
बाल रामायण भणी अने	भण्या अमर कोष	
काव्य अनेक प्रकार	कीधां निरदोष	१३७।
बहु विद्या गुण चातुरी	ब्रह्मां निरमी	
ते प्रभुअे अंगी करी	आवी अहीं विरमी	१३८।
स्वकीयना जे मन ग्रहे	हेला मात्य जर्य	
ते प्रभु अक्षर ग्रहे	त्यां शुं आश्चर्य	१३९।
बीजा बालक साथना	ते भणता चुके	
तेहने पोते शिखवे	तेमां रस मुके	१४०।
ऐह समान कोइ भाग्यवान	नहीं बीजा कोइ	
प्रभुने जेहोना संगनी	इच्छा मन होइ	१४१।
अध्याखूं घेर ऐकठा	मली भणवा जाय	
भणतां भाव भूली गऐ	प्रभु प्रफुल्लीत थाय	१४२।
अज्ञाने ते आवर्या	नव जाणे कांई	
प्रगट संगनुं दान दे	मुसकाते मन भाई	१४३।
मोद भर्या मन हुलसीने	अक्षर शिखावे	
बालक बुद्ध प्रकाश होऐ	ते प्रभुने मन भावे	१४४।
अण आवडे सुख अति घणुं	स्मित करी जणावे	
ज्ञानी गुणवंत थई भणे	तेने स्वप्ने न आवे	१४५।
प्राबल्य प्रगट प्रेमनुं	जुऐ मन विचारी	
अज्ञानी अंगी कर्या	ऐवा उपकारी	१४६।
अज्ञाने जेने करे	पोते उपकार	
ज्ञान वान थई अने	थाऐ विद्या पार	१४७।
प्रभु पढता चुके नहीं	हरखे मन ऐह	
माता पिताने घेर जइ	संभलावे तेह	१४८।
ऐहोने उलट अति घणो	मन फूल न माय	
आश्चर्य मोही रहया	अति पुलकित थाय	१४९।
चुंबन दे वात्सल्यसुं	भामनडा ले छे	
उरसुं चांपीने वली	घणी आशीष दे छे	१५०।
परस्परे फूल ऐहने	तेहनो नहीं पार	
वचन मोद वात्सल्यनो	नहीं प्रति उपकार	१५१।
पांच वर्ष उपरांत ते	पौगंड प्रवेश	
ते लीधा कांई ऐक कहूं	महा परम सुदेश	१५२।

बालक सह साधे लइ	खेलवा पधारे	
ज्यां ज्यां चरण धरे	प्रभुने सर्वस्व वारे	१५३।
भाग्य प्रबल थयुं भुमीनुं	चरणांकित स्पर्श	
अति कोमल पुलकित थई	रस भावे वरसे	१५४।
खेलवणा बहु खेलना	सहु लीधां साथ	
गोली गेद चौगान ते	ग्रही लीधी हाथ	१५५।
कोअेल बंगी ने लटु	चकरीनो साज	
अेम बहु खेल लीधां खेलवा	व्हालाने काज	१५६।
रच्यो अखाडो खेलनो	कौतुक करे सह	
लरीका सह समानना	त्यां मल्या बहु	१५७।
अेक अनेक अभिनवो	त्यां खेले खेल	
सहु कोइ मोही रह्या	जोइ मोहन वेल	१५८।
प्रतिक्षण नौतन पेरे रमे	ते कहीअ न जाय	
जे को त्यां उभा रह्या	ते जोतां न अघाय	१५९।
भांति भांति लीला करे	उपजावे स्वाद	
को मंदिर जाअे नहीं	नयणे लागो वाद	१६०।
जेह समय जे रस तणो	कयो अंगीकार	
निःसंदेह थईने रमे	नवि ज्ञान विचार	१६१।
तनमयता तेमां थई	ते रसमां लीन	
सत्य संकल्प धुर थकी	अहेवा परम प्रवीण	१६२।
खेलवणा बहु भांति छे	तेणे तृप्ती न थाय	
कुंदेरो अेक त्यां रहे	तेने घेर जाय	१६३।
ते कारीगर अति भलो	मधुसुदन नाम	
खेले प्रभु अडेलमां	त्यां तेनुं धाम	१६४।
त्यां प्रभु जाअे रूची करी	खेलवणा काज	
खिलोना करी देउंगे	अेम कहे महाराज	१६५।
अेह वचन सुणी प्रभु तणुं	उलट मन आणी	
बली बली जाउं ओवारणे	अेम बोले वाणी	१६६।
नयन ही नयना मले	याते कहा चहीअे	
तुम मांगो ओर में देउं	अेसी क्यांहां पइअे	१६७।
पाछे जो हम मागीअे	सो वे करी देवे	
वांकुं हम कछु दीजीअे	सो कबहुं न लेवे	१६८।
हमकुं जब देखे तबे	बोहोत सुख पावे	
वैष्णव अरू नीको हतो	कहुं स्वतः सुभावे	१६९।
वात अे श्रीमुख थकी	कही प्रभुअे बहु वार	
भाग्यवान ते भगवदी	जे सांभली नर नार	१७०।

એવા અગણિત કૌતુક અભિનવા	હોએ પ્રતિક્ષણું બહુ	
એવો કોણ વિચિત્ર છે	જે વિસદ કરે સહુ	૧૭૧।
ખેલે આંખ મિચાવણી	તે અતિ રસ રૂપ	
મહા ગૂઢ રસ ગોપની	છે પરમ અનૂપ	૧૭૨।
લરિકા લરીકની મલી	ખેલે એકત્ર	
એતદરસ પર થઈ રમે	નહીં ભાવ અન્યત્ર	૧૭૩।
સ્ત્રી પુરુષના ભેદનું	વિજ્ઞાન ન હોય	
બાલ્ય તળી ઓટે થકી	સમજે નહીં કોય	૧૭૪।
વય સમાન રસ વાધતો	સહુને રસ ભાવ	
પરસ્પરે રસ ભર રમે	મનને અતિ ચાવ	૧૭૫।
કહ્યું અંધિયારી ને વલી	અજુઆલી રાત	
જ્યાં જે રીતે રસ પડે	ખેલે તે ભાંત	૧૭૬।
આંખ મિચાવા ઓશરો	એહોનો જ્યારે આવે	
ભાગ્યવાન નિર્ભેદસું	ત્યાં આંખ મિચાવે	૧૭૭।
આંખ મિચાવે એકને	બાલકમાં રમતા	
આપ ઓટ જઈ આવે	દૂર હોએ મન ગમતા	૧૭૮।
પૃષ્ઠ ભાગ ઝરસું દેઈ	સ્પર્શ સર્વાંગ	
બંધ વિશેષે ભાવસું	મન અતિ આનંદ	૧૭૯।
કો એક સમય કો એહો કને	મિંચાવે આંખી	
આંગલીમાં ઇશારતે	મીંચે છિદ્ર રાખી	૧૮૦।
તેળેથી જાણ્યું પડે	જે જ્યાં સંતાય	
મન અધિકતાનો खेलવા	પોતે ત્યાં જાય	૧૮૧।
ખોલી	ત્યાં અતિ એકાંત	
કોટિ કોટિ મન ભાવતા	હોએ મનોરથ પ્રાંત	૧૮૨।
એક खेल खेलે વઢી	ઘાલો તેળી વાર	
અનુભવ થાએ અતિ ઘણા	માંહે રસ વિસ્તાર	૧૮૩।
સનમુખ બેસે એકઠા	બેહુ જણ થઈ પાસ	
બાથો બાથ ભીડી ગ્રહે	મન અતિ ઉલ્લાસ	૧૮૪।
સુરતિ ભેદ રસ અનુભવે	નહીં કો એ તોલે	
એક એક ઉપર ઢલે	ઢીમરાડા ઢોલે	૧૮૫।
એક खेल વલી અભીનવો	સહુને કરે ગાય	
વૃષભ થઈ પોતે ત્યાં	ગોરઠીએ થાય	૧૮૬।
એમાં રસ હોયે અભિનવો	તેહનો નહીં પાર	
એવા खेल બહુ કરે	કેમ કરું વિસ્તાર	૧૮૭।
ઘાત પાત છલ બલ લહે	વલી કરી દૂરાવ	
ઓટ કરી રસ અનુભવે	ચૂકે નહીં દાવ	૧૮૮।

बालक मिसे रस वस रमे	होअे रसनी रास	
अन्य कोइ अे समजे नहीं	समजे निजदास	१८९।
यद्यपी अतुल सामर्थ छे	न्युन नहीं कांइ	
प्रगद्या अेह रस स्वादने	समजे नहीं अे कोइ	१९०।
निडर निशंक थई रमे	मननी संकोच	
आप प्रबल बल थकी	कहेनो नहीं सोच	१९१।
अे रस विसद कर्या तणुं	मुने बहु कोड	
लोक भीत गोपन कर्या	को दे नहीं खोड	१९२।
भांति भांति रस स्वादने	पोते अभिलाखे	
जावदिक रस वस्तुनो	प्रेमे रस चाखे	१९३।
अनादी सिद्ध आगे लहे	अे सदा संयोगी	
रसिक राय रस वस थई	अे सकल रसभोगी	१९४।
व्याह खेल खेले वळी	करी ते आचर्ण	
तेहज रीते तेम करी	तेणे अनुकर्ण	१९५।
खेले खोला ठीकरी	अेकत्र थई बहु	
चरण वचे खोली करी	गोपन करे सहु	१९६।
कांकरी जोवाने मिसे	मनमां अति हरखे	
आमां छे कहे सहुने	रस अंगे स्पर्श	१९७।
उदीपन रस ते समे	केम थाअे प्रमाण	
परस्परे रस अभिनवो	नहीं ते निर्माण	१९८।
हमची खेले हरखशुं	बेहु सनमुख रही	
वय समान अति प्रेमसुं	करसुं कर ग्रही	१९९।
भमरी भमर रसमां थकी	ज्यारे अतिशे थाअे	
त्यारे कर मेली अने	कंठ लपटाअे	१९००।
राज खेल कोइ अेक समे	खेले महाराज	
जोइअे जेह प्रकारनो	तेहनो करी साज	१९१।
मंत्री करे छे अेकने	मंत्री करी स्थापे	
केहेने पंडित करी अने	चातुराइ आपे	१९२।
पोते राज्यासन करी त्यां	बेठा भावे	
अेक ते छत्र धरी रहे	अेक चमर सोहावे	१९३।
अेकने सभा चातुर करी	सनमुख बेसाडे	
केहेने प्रेम करे घणो	केहेने त्यां ताडे	१९४।
को आवे पंडित थई	को गुणी कहावे	
को आवे मागध थई	भिक्षुक थई आवे	१९५।
कोइ कवित कहे नवा	को श्लोक उच्चार	
वादिने ततक्षण करे	निरउत्तर तेणी वार	१९०६।

मंगवावे सेवक कने	हाथी ने घोडा	
वस्त्र पात्र द्रव्य पामरी	कभायना जोडा	१०७।
आपे पंडित विप्रने	मागध ने गुणी	
ते चाले आशीष देइ	बीजा आवे सुणी	१८।
मधुर वचने सहसुं कहे	करे बहु मनुहार	
अेवी लीलामां करे	सहुनो उपकार	१९।
खेले चोपड चोरसा	पाशा ते डाले	
नरेन्द्र नरोतम आपथी	सहु दाव संभाले	१०।
गंजीफे गुणनिधी रमे	ने वली सेतरंजे	
दाव जीते नेमसुं	सहुना मन रंजे	११।
बीजा बहु प्रकारनां	जे खेल कहावे	
अेक वार द्रष्टे पडे	ते अेहोने आवे	१२।
घोडा उपर धुर थकी	अेहोने बहु प्रेम	
चतुरराय चोंपे चढे	अेहवो नित्य नेम	१३।
घोडा हाथी आदी जे	वाहनकुं मान	
स्वारी जाणे सर्वनी	मुक्षे भाग्यवान	१४।
खेल मांहेथी अेम कहे	श्री प्राणजीवन	
चलो चलो हम चलत है	श्री गोवरधन	१५।
घोडा और सिद्ध करो	चलवे को साज	
वेग लावो मोंहोंपे	जो पोहोंचे आज	१६।
वागा लाओ पहेरीअे	जो होअे सवार	
वेग चलाओ वाहेणी	मोकुं होअे अवार	१७।
वली कोइ समय हरणा घणां	मेढां ने बकरी	
गोण पहेले बेसी रमे	गेंदुक ने चकरी	१८।
अे लीलामां रहे	अे ताद्रश लग्न	
अनुसंधान केनु नहीं	अेहमां रस मग्न	१९।
माता भोजनने कहे	त्यां नहीं पधारे	
भूख नहीं आवत नहीं	अेम वचन उच्चारे	२०।
क्रीडा मांहे थकी लहे	मातानो नैह	
वेग पधारे ते समय	पोताने ग्रेह	२१।
धुशराग श्री अंगसुं	त्यां निकट पधारे	
माता उरसुं चांपीने	सर्वस्व ओवारे	२२।
मुख कमल चुंबन देइ	अंचलसुं पूछे	
रज निरवारे नेहसुं	अंग अंग अंगू छे	२३।
माताजी अे भूमीना	माने उपकार	
शोभा ने रक्षा बेहु	अे द्विविध प्रकार	२४।

मेदनीअे मनमां धर्युं	रमणीक स्वरूप	
द्रष्ट न लागे केहेनी	अे परम अनूप	१२५।
ते माटे रजसुं कर्युं	अंगे आवरण	
नहीं तो रज स्पर्शे नहीं	जगत आभरण	१२६।
जगत सकल मोही रहे	मोहक सुखदाता	
ते स्वरूप अनुभव करे	हितसुं अे माता	१२७।
नवरावे प्रेमे करी	भोजन करवावे	
पोढाडे उछंगे लेइ	भूषण पहेरावे	१२८।
चांपीने चुंबन दइ	परीताप नसावे	
वात्सल्य अनेक प्रकारना	करे जेम मन भावे	१२९।
कीये साधने महाप्रभु	उछंगे राजे	
अे साधन जे अे प्रभु	अेहो घेर बिराजै	१३०।
अेवी मोटी वस्तुनो	अनुभव करे नित्य	
स्वतः प्रभु जे पर ढले	त्यां सुं निमित्य	१३१।
पुत्रत्वे थईने जेहने	सुखपान करावे	
ते माताना भाग्यनो	कोइ पार न पावे	१३२।
श्रीजीअे श्रीमुख थकी	कही छे अे वात	
हमसुं हेत करे बहु	हमारी मात	१३३।
प्रेम सहित काकी करे	हमकुं सनमान	
सेज उपर सोवे त्यां	राखे पकवान	१३४।
उठत ही पकवानमां	अपनो कर मेले	
दातणहुं वाहीसुं करे	खाअे अरू खेले	१३५।
बाल्य अवस्था को कछु	अे भिन्न प्रकार	
अद्यायो जाने नहीं	लेइ वारंवार	१३६।
धान बहुत होवे ज्यां	मोशीको ग्राम	
करीके पठवे चीवडा	हमारे धाम	१३७।
तुरा समेत गगरी भरे	वेसे इंडा आवे	
कागदसों पतले भले	सबके मन भावे	१३८।
पैसा भर वे चीवडा	दूधमों भिंजैये	
फूल कटोरामों धरे	वाकुं हम लैये	१३९।
वाको स्वाद कहा कहुं	और ब्होत सुवास	
कोमल अति नवनीत ये	ले ते सुखरास	१४०।
काकीने कबहुं नाहीं	मोंहेंसुं रीस कीनी	
बोहोत हेत मोंहे पर करे	अरू रहे आधीन	१४१।
जब कबहुं हम लोंदुगी	लरीकामों करीअे	
आप परस्पर खेलमें	जबही हम लडीअे	१४२।

तब काकी पायासुं कहे	तुम मुखथे बोलो	
आंख तुमारी तीसरी	लरिका पर खोलो	।१४३।
काकी कछु बोले नाहीं	पाया ही खीजे	
जब हम जाओ भाजीके	काकी मन रीझे	।४४।
नित्य करे हम लोंदगी	प्रतीक्षणु बहुतेरी	
काकीने मोंहें उपरे	कबहुं दीठ न फेरी	।४५।
सुधा सिंधु श्रीमुख थकी	वचनामृत जेह	
वृष्टी हवी छे अती घणी	क्यां लगी कहुं तेह	।४६।
ऐम लीला पौगंडनी	करे बहु प्रकार	
प्रतीक्षणु नौतन वाधती	तेहनो नहीं पार	।४७।
पौगंड पूरण करी कहुं	लीला करी जेह	
उपवीतनो अनुग्रह कर्यो	आरंभ करूं तेह	।१४८।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अद्भुत विचित्र रस

व्याराना गोपालदास विरचित

प्रागट्य सिद्धांत लीला वर्णनो नाम

प्रथम तरंगे मांगल्य - चौदमुं - १४

संपूर्णम् ।। समाप्तम् ।।

मांगल्य - १५ - पंदरमुं

श्री श्री गोकुलेशो जय जयति

राग धनाश्री : जात लौकिक धोलनी "पंच वरणीने कल्याणी पंच देशथी तेजण आणी"
अेणी जाते गवाशे

वर्णाश्रम उपवित अनुकर्ण	तेहनुं कयुं प्रभुअे अनुकर्ण	११।
तेहनी लीला परम अगाध	अनुभवता रहे न आधध	१२।
कांइ अेक कहुं सूचन मात्र	सांभलजो सहु रस पात्र	१३।
लीला पौंगडने अनुसरता	थयां सात वरस अेम करता	१४।
महा अदभुत सुंदर रूप	चारु वरण प्रसन्न अनूप	१५।
अंग अंग अनंग रति वाधे	ते जोतां पार न लाधे	१६।
अति चतुर चतुर वर राय	ते कहेतां कह्युं न जाय	१७।
रस रूप सकल सर्वांग	वाधे प्रतिक्षणुं नौतन रंग	१८।
प्रगटे लीलानी लहेरी	दीसे सुक्ष्म ने गति गेहेरी	१९।
अंतर उनमत रस ते अखिल	बाहेर दीसे परम सुशील	११०।
वचनामृत मधुरा अे बोले	को नहीं अेहने समतोल	१११।
सुख सुधा सिंधु होय वृष्टी	तेणे सींचन थाअे सृष्टी	११२।
गुण निधी गुणनो नहीं पार	तेनो केम करीअे विस्तार	११३।
अेवी लीला अडेलमां राजे	देखी कोटिक मनमथ लाजे	११४।
जोइ परम प्रिय सुख रास	श्री गुंसाईजीने अति उल्लाश	११५।
दीठे द्रष्टी ते शीतल थाअे	तेनुं रूप कह्युं न जाय	११६।
जोइ अति महासुंदर सार	श्री गुंसाईजीअे कयौं विचार	११७।
समय उपवित केरो आव्यो	ते सहु केने मन भाव्यो	११८।
मुहुरत उपवितनुं लीजे	वेगे शुभ कारज कीजे	११९।
परिवार सहित हीत भेर	बेठा श्री गुंसाईजी घेर	१२०।
शुभ दिन जोइ तेडयो जोशी	आव्यो उलट भर संतोषी	१२१।
बेसाडयो देइ बहु पेरे मान	मन हरख्यो महा भाग्यवान	१२२।
पूछ्युं मुहुरत उत्तम दीजे	उपवित बालकनुं कीजे	१२३।
सुणी जोतशी मनमां हरखे	नयणे हरखांसुं वरखे	१२४।
करी दंडवत मुहुरत साध्युं	अति आनंदे मन वाध्युं	१२५।
संवत सोल पंदर महासार	चैत्र सुदी छठ शुक्रवार	१२६।
मुहुरत उपवितनुं लीधुं	त्यां सहनुं कारज सीधुं	१२७।
श्री गुंसाईजीअे उलट भर्या	मनोरथ बहु पेरना कर्या	१२८।
पूछ्युं श्रीगुंसाईजीअे घरमां	श्री रूकमणीजीने उलट भरमां	१२९।
कह्युं सामग्रीनो साज	शो शो अणावुं उपवित काज	१३०।

કહ્યું હલદી અણાવો બહુ	શુભ કારજ થાશે સહુ	૧૩૧।
સુણી વચન એ મંગલ કારી	શ્રી ગુંસાઈજીને ડલટ ભારી	૧૩૨।
હરીવંશજી ને ચાંપોભાઈ	અધિકારી વર સુખદાઈ	૧૩૩।
તેડયા અતિશે ડલટ ભેર	કહી ડત્સવની બહુ પેર	૧૩૪।
કહ્યું સામગ્રી સિધ્ધ કરજો	સહુ લેઈ ભંડારમાં ભરજો	૧૩૫।
ડતમ ડતમ જે સહુ રીત	સિધ્ધ કરજો કરી બહુ પ્રીત	૧૩૬।
હવે કાજ ને વિલંબ માલાઓ	તમો સહુ કોઈ વેગા થાઓ	૧૩૭।
સુણી વચન ત્યાં સિર નામી	થયા કારજ મહા સુખ પામી	૧૩૮।
વસ્ત્ર ભાંતી ભાંતીના જેહ	આળ્યા દેશ દેશથી તેહ	૧૩૯।
સાડી રંગ સુંદર અનેક	તેનો ક્યાં લગી કહું વિવેક	૧૪૦।
પામરી ચોરસા બહુ રંગ	જરતારી પાગ સુરંગ	૧૪૧।
સુંદર ડાસા મલમલ બહુ	પટ વસ્ત્રનો પાર ન લહું	૧૪૨।
રત્ન જડિત જડાવ અમોલ	નહીં કો એહની સમતોલ	૧૪૩।
એવા ભૂષણનો નહીં પાર	સિધ્ધ કરી રાખ્યા તેણીવાર	૧૪૪।
કાલપીની મિસરી જેહ	ઢાંડ અતિશે ડતમ તેહ	૧૪૫।
મેવા ભાંત ભાંતના બહુ	આળ્યા તતઢેવ તે સહુ	૧૪૬।
કળ સામગ્રી ધૃત સાર	તેના ભરી રાખ્યા ભંડાર	૧૪૭।
સોંધા મેદ જવાદ બરાસ	અંબર અરગજા પરમ સુવાસ	૧૪૮।
અતર કસ્તુરી ને સંતોષ	આળ્યા મહા સૌરભના કોષ	૧૪૯।
કેશર અરગજા ગુલાલ અબીર	જોઈ ન રહે કેહેને ધીર	૧૫૦।
મહા બાવના ચંદન લીધાં	ડત્સવ અર્થે સહુ સિધ્ધ કીધાં	૧૫૧।
કેવડેલ ચંપેલ ચમેલી	તેલ સુગંધ એ રાય વેલી	૧૫૨।
બહુ કુસુમે કરી જે વાસ્યા	એવા આળ્યા અનેક સુવાસ્યા	૧૫૩।
ડતમ શુભ મુહુરત જોઈ	જ્ઞાત કુટુંબ તેડયા સહુ કોઈ	૧૫૪।
કરે ગાન અનેક પ્રકારના	પ્રથમે કર્યા મંગલા ચાર	૧૫૫।
ત્યાં ચાર સોહાસણી આળી	સુંગાર કરાવ્યા જાળી	૧૫૬।
હલદી પીસી બહુ પ્રીત	પહેલા માંગલ્યની એ રીત	૧૫૭।
ઢોલક આળીને બેસાડયો	સોહાસણી એ પ્રથમ વજાડયો	૧૫૮।
મૃતિકા લેવાને જે કાજ	કર્યો અક્ષાણાનો સાજ	૧૫૯।
હલદી કુમકુમમાં મેલી	માંહે ગોલ તળી બે ભીલી	૧૬૦।
ગંધાક્ષત ઢુર્વા માંહાં	વાજિંત્ર સહિત ચાલ્યા ત્યાંહાં	૧૬૧।
તે સ્થલની પૂજા કીધી	પછે ત્યાંથી મૃતિકા લીધી	૧૬૨।
ગાન કરતા ડલટ ભેર	આવ્યા શ્રી ગુંસાઈજીને ઘેર	૧૬૩।
કુલદેવનું સ્થાપન જ્યાંહાં	મૃતિકા લેઈ રાખી ત્યાંહાં	૧૬૪।
પછે વેગે કઢાઈ ચઢાવી	ત્યાં ચાર સોહાસણી આવી	૧૬૫।
પહેલી કીધી ડતમ સેવ	ભુંજી લીધી તે તતઢેવ	૧૬૬।

अेणी रीते मुहुरत साध्युं	सहु केहेनुं मन अेथी वाध्युं	१६७।
वडी दे छे महा बडभागी	अति आनंदे अनुरागी	१६८।
तिल चांवली पतासां चार	गनोडा आप्या सहु नार	१६९।
वली भांत भांतना पकवान	तेनुं केम थाअे निर्माण	१७०।
जेने जोइने सर्व सराहे	तेनी उपमा कहीअ न जाय	१७१।
अेवा बहु विधीना कीधा	वेगा वेगा सिद्ध करी लीधा	१७२।
कर्या मांगल्यना बहु साज	महा मंगल निधीने काज	१७३।
कर्यो उत्सवनो आरंभ	द्वारे रोप्या कदली स्थंभ	१७४।
धोल्या धवल धाम ते विचित्र	बेठकमां कर्या बहु चित्र	१७५।
काढ्या हाथी घोडा ने मोर	सेन सभा रची चहुं ओर	१७६।
चौद भवन ब्रह्मा ने इंद्र	लख्या सूरज ने वली चंद्र	१७७।
अे लख्या सत लोक समेत	अे मांहे छे बहु हेत	१७८।
लखी अपसरा करती नृत्य	जाणे दीसे छे सांप्रत्य	१७९।
लख्या बाग विविध मांहे हरण	दीसे तेह शुद्ध अनुकर्ण	१८०।
त्यांहां वृक्षलता मन उक्त	कुसुमित बहु फल संयुक्त	१८१।
अेम चित्र कर्या बहु जात	क्यां लगी कहुं नाना भांत	१८२।
समियाना मखमल केरा	बहु भांति विचित्र घणेर	१८३।
ते बांध्या जे ज्यांहां सोहे	देखी सहु केहेना मन मोहे	१८४।
ठाडी बिछात समारी	त्यां भांति भांती कुंजर नारी	१८५।
जुलीचा बहु भांतना अमोल	बीजा नहीं कोइ अेहनी तोल	१८६।
जुलीचा बीछाव्या आंगणमां	जेवा ज्यां जोअे तेवा त्यांहां	१८७।
आण्या नौतन पत्र रसाल	बांध्या बारणे तोरण माल	१८८।
जे कोइ अे शोभाने देखे	कहे वैकुंठ क्यां लेखे	१८९।
जे कोइ वैष्णव देश परदेश	आव्या उत्सवने उदेश	१९०।
मित्र पंडित ने धनवान	तेना बहु कर्या सनमान	१९१।
कवि पूरोहित ब्राह्मण मात्र	आव्या दान तणा बहु पात्र	१९२।
मगद बंदीजन ने सूत	गायन गान करे अद्भुत	१९३।
वाजिंत्र अने नृत्यकारी	धर्मवान अने आचारी	१९४।
भिक्षुक गुणीजन नाम धराव्यां	सहु उलट भेर आव्या	१९५।
तेड्या वण तेड्या सहु कोइ	आव्या उपवित आनंद जोइ	१९६।
पोताना भाग्य सराहे	उलट उरमां न समाय	१९७।
भक्त जन्म धन्य करी जाणे	लौकिक अलौकिकने नहीं माने	१९८।
नेत्र सफल करी कहे धन्य	जाणे अम समान नहीं अन्य	१९९।
कोटि आवश्यक मुकीने आव्या	अनुरोध ते सहेजे नसाव्या	१९००।
वाहन विविध थई आरूढ	अभिप्राय सहित रस गूढ	१९१।
वैष्णव जन कुटुंब संयुक्त	भावे भूषित अति अनुरक्त	१९०२।

લીલા જોવાને અતિ અનુરાગી	એમ આવ્યા ભક્ત બડભાગી	૧૧૦૩।
વિરહા જ્વર જનિત જે તાપ	હરવાને સહુ સંતાપ	૧૪।
એવા મનોરથ બહુ ધરતા	આવ્યા અંગ અંગ આનંદ ભરતા	૧૫।
સર્વેએ આવી દંડવત કીધા	શ્રી ગુંસાઈજીએ માની લીધા	૧૬।
કર્યા સમાધાન બહુ પેર	અતિ પુલકિત ઝલટ ભેર	૧૭।
જોયા જીવન પ્રાણ આધાર	લીધા દુખડા વારંવાર	૧૮।
જે કો રસ સબંધી તેમાં	રસ દ્રષ્ટીએ સીંચન કર્યા ત્યાંહ	૧૯।
તેણે ભક્તના મનનો જેહ	રસ ગોપ્ય પ્રગટ કર્યો તેહ	૧૨૦।
એવું ઈક્ષણ અતિ રસ રીત	જ્યાં રસની નહીં પરમીત	૧૨૧।
દીઠે વિવશ થાએ તત્કાલ	રહી નહીં દેહ સંભાલ	૧૨૨।
નેત્ર સાયકનો જે ધર્મ	એહનો જાણે નહીં કોઈ મર્મ	૧૨૩।
એવા પ્રભુના ધર્મ સુદેશ	ધર્મીથી ધર્મ વિશેષ	૧૨૪।
જેનો સ્વરૂપથી પ્રબલ ધર્મ	જે સ્વરૂપનો કરે અતિક્રમ	૧૨૫।
એવા ધર્મ રૂપી એ રાજ	એ રસધર્મ ધર્મીમાં વિરાજે	૧૨૬।
હવે એક માસ આગમને	તે વરનાગી કરે સહુ ભવને	૧૨૭।
ત્યાં પ્રથમ મોદ મહા ભર્યા	શ્રી ગુંસાઈજી પોતે કર્યા	૧૨૮।
સ્વસ્તિ વાંચન કર્યું બહુ પ્રીત	કીધી લૌકિકની સહુ રીત	૧૨૯।
સહુ જ્ઞાત ને પંડિત બહુ	ઝલટ ભેર આવ્યા સહુ	૧૨૦।
તેડયા દેઈ દેઈ સહુને માન	બેસાડયા કરી કરી સનમાન	૧૨૧।
પૂર્યા ચોક ચૂનના ત્યાંહાં	ધરે કુલ્હડી ચિકુણ માંહ	૧૨૨।
સંકુ વીટી સુત્રે જલશું ભરી	તે માંહે હલદી ધરી	૧૨૩।
મધ્યે માંડી ચોક સાર	ત્યાં આવી સોહાસણી ચાર	૧૨૪।
અભ્યંગ કર્યા સુખકારી	ત્યાં ગાએ સોહાસણી નારી	૧૨૫।
નવરાવ્યા પ્રભુ કરી પ્રીત	જેમ એહોના ઘરની રીત	૧૨૬।
અંગુછો કરી પધરાવ્યા	આશીષ દે સહુને મન ભાવ્યા	૧૨૭।
શ્રીજીને શ્રીંગાર કરાવે	જરતારી પાગ ધરાવે	૧૨૮।
ઉપર તુરો ધર્યો બહુ મૂલ	કરી કનક કમલનું ફૂલ	૧૨૯।
શુભ તિલક કેસરનું કર્યું	ઉપર કનિક જટિતનો ધર્યું	૧૩૦।
ધોતી કેશરી સુંદર ધરી	અતિ ઉતમ સોંધે ભરી	૧૩૧।
કેસર અરગજે કરી અંગ રાગ	પહેર્યો ચોલણો અતિ અનુરાગ	૧૩૨।
સ્વેત મહેમુદી ને દુદામી	ફીરતી પહેરે સમે પામી	૧૩૩।
એ શ્રીમુખે કહ્યું મન રંગે	શ્રી ગોપાલનાં વિવાહ પ્રસંગે	૧૩૪।
શ્રી ગુંસાઈજીએ મેરે ઉપવિતકું	એસો વાગો ધરાયો હે નિતકું	૧૩૫।
એહ વિસદ કર્યું છે જેહ	તેણે અનુસારે લખ્યું એહ	૧૩૬।
પટકો કસબી કરી ધર્યો	છોગો મહેલી અંગી કર્યો	૧૩૭।
વેસો મેઝં કર્યો લરિકાકું	શ્રી ગુંસાઈજીએ સરાહયો જાકું	૧૩૮।

पछी आरोग्या तंबोल	तेणे रंगे रंग्या रंग रोल	१३९।
मुख सुवास सुवासित सर्व	सौरभ सकलनो टाल्यो गर्व	१४०।
कंठे तुलसी माल रसाल	मुक्तानी दुलरी माल	१४१।
रत्न जडित ने हेमनी न्यारी	शोभा प्रगटी तेहनी भारी	१४२।
चौकी पदक ने पुष्पनो हार	तेनी उपमानो नहीं पार	१४३।
उच्च हृदय विलासनी शोभा	जोइ सहु केहेना मन लोभ्या	१४४।
सोंधे चरचित परम सुवास	ऐवुं उर महासुखनी रास	१४५।
उपमा सम करवा जोइ	ऐनी पटंतर नावे कोइ	१४६।
ते उपमा केनी दीजे	सर्वस्व न्योछावर कीजे	१४७।
मोती हार हमेले सोहे	के उर किंकणीऐ मन मोहे	१४८।
रत्न जडित मुद्रीका सार	तेनी सुंदरता नहीं पार	१४९।
बाजुबंध बेहेरखी चूडा	अति अनुपम दीसे रूडा	१५०।
करणे मुक्ता फल राजे	जोइ शोभा अलौकिक लाजे	१५१।
कटिमेखला घुघरू धमके	त्यां नंग अपरमित चलके	१५२।
नेपूर पायलनो बहु राव	नयणे काजलमां रस भाव	१५३।
सुंदर सुभगाऐ रंज्या	ते नयन अनुपम अंजया	१५४।
तेथी रूप अपरमित वाध्युं	ते केणे जाणे न साध्युं	१५५।
शोभाजीऐ सत्वरताऐ	कीधो रक्षानो उपाय	१५६।
करमां काज्जल लीधुं	शोभा भर भ्रुअ उपर बिन्दु दीधुं	१५७।
ऐम भांति भांति सृंगार	नित नौतन बहु प्रकार	१५८।
महा मनोहर अति रमणीक	सर्वोपर सोहे अधिक	१५९।
सात वर्ष सुशोभित दीसे	जोइ जगतना मन हीसे	१६०।
अति सुंदर दीर्घ नयन	बोल मधुर अमृतथी वेण	१६१।
स्निग्ध कुचित कच अति भ्राजे	कला संपूर्ण मुख पर राजे	१६२।
सोहे अनुपम दीर्घ नासा	ऐने त्रीयामुख सौरभ आशा	१६३।
भृकुटी अति वंक सुठाणी	शोभा केम करी जाय वखाणी	१६४।
लागे ऐह सृंगारनुं रूप	वली कयों सृंगार अनूप	१६५।
तेनी शोभानुं शुं मान	जेको जुऐ ते महा भाग्यवान	१६६।
जे को ज्ञातने ब्राह्मणमां	आवी बेठा छे ते त्यांहां	१६७।
तेने बीडा दक्षिणा बहु	आपी संतुष्ट कीधा सहु	१६८।
शीषे सेहेरो मांडयो अति चलके	त्यां लर मोतीनी ललके	१६९।
त्यां सोहासणी बे आवी	थाले आरती पूरीने लावी	१७०।
करी तिलक बीडुं धर्युं हाथ	ईंडी पींडी ओवारे माथ	१७१।
करी आरती आरत हरने	निरखे छे सुंदर वरने	१७२।
सहु आशिष देइ मन हरखे	ऐवुं सुंदर श्रीमुख परखे	१७३।
गुरुजनने नामी शीष	विजय कीधो श्री गोकुलाधीश	१७४।

ચકડોલ સમારી આળ્યો	તે કેમ કરી જાય વઘાળ્યો	૧૧૭૫।
કુંદન નંગ જડયા બહુ મોતી	શોભા જ્યાં જોએ ત્યાં સોહતી	૧૭૬।
ફીરતી લર મોતીની લલકે	તેની આભા અનુપમ ચલકે	૧૭૭।
મખમલ જરતારી સાજ	જોઈ હરખે સર્વ સમાજ	૧૭૮।
ઉપર કલસ સોનેરી રાજે	ત્યાં ધ્વજા સુશોભિત ભ્રાજે	૧૭૯।
સાજ કીધો કરી બહુ પ્રીત	ધૂપ દીપ કર્યાં બહુ રીત	૧૮૦।
વલી ભોગ સમર્પ્યો ત્યાંહ	કરી આરતી આનંદ માંહ	૧૮૧।
કરી વાત્સલ્યના બહુ સાજ	બેસાડયા શ્રી મહારાજ	૧૮૨।
ન્યોછાવરી નાના ભાંતિ	કરી ઊરમાં ન સમાતી	૧૮૩।
કર્યો વિજય મહા સુખ રાસ	ઢાલે ચમર ત્યાં ચોહોં પાસ	૧૮૪।
ત્યાંહાં બાજે તાલ મૃદંગ	સંગીત તળા લેઈ અંગ	૧૮૫।
કરે ગાન તે વિવિધ પ્રકાર	ગાએ ગુણનિધીના ગુણ સાર	૧૮૬।
નગારાના ઘોર તે ધમકે	નાદેથી ધરણી ધમકે	૧૮૭।
ઉદઘોષ અતિ અભિરામ	કોલાહલ થાએ ઠામે ઠામ	૧૮૮।
દશો દિશ થયો જૈજૈકાર	તે આનંદ તળો નહીં પાર	૧૮૯।
શોભા જોઈ અને શોભા હારી	રહી પોતાનું સર્વસ્વ ઓવારી	૧૯૦।
જુએ જગત સોહાગ સોહાગી	રહ્યા આનંદ રસમાં પાગી	૧૯૧।
બાજે વાજિંત્રના નિરઘોષ	સાંભલતા હોએ સંતોષ	૧૯૨।
આગલ પાછલ ને આસપાસ	દીવી પ્રગટી જગત પ્રકાશ	૧૯૩।
ફૂલેલ તળી બહુ તેહ	અતિ અગણિત નાવે છેહ	૧૯૪।
ફાનુસ ચિરાગ મશાલ	ચાર સાઘા દુષાળ્યા હલાલ	૧૯૫।
એવી જ્યોત જગત ઉદ્યોત	રવિ રાજે જેમ યજ્ઞોત	૧૯૬।
આગલ હાથી મહા મદઝરતા	મદ જાતિકનો મદ હરતા	૧૯૭।
બહુ ચિત્ર કુંભ સ્થલે કર્યા	બેહુ પાસે ચમર લેઈ ધર્યા	૧૯૮।
દંત દીર્ઘ વંક બિરાજે	જડયા કુંડા અનુપમ રાજે	૧૯૯।
સુઢારડે નિજ ઊર છિરકે	ડગ ભરતા અવની ઢરકે	૧૨૦૦।
ઝંચા એવા પરમ અલોક	જાળે નભ મારગ રહ્યા રોકી	૧૨૧।
જેળે મારગે થઈ પલાએ	મદ ઝરતો કીચ મચાએ	૧૨૨।
પગે જડી એને મહા જંજીર	અતિ ઝનમતને શૂર ધીર	૧૨૩।
અટકે ત્યાંથી નહીં હાલે	ચરખે ગડદારે ચાલે	૧૨૪।
એવા હાથી મહા મત સાર	ચાલે કરતા બહુ ચિતકાર	૧૨૫।
તેની શોભા અપરમિત રાજે	જાળે મેઘ મહા ધુની ગાજે	૧૨૬।
પગે બાંધી છે મતવારી	સિદ્ધ રાખી છે અધીચારી	૧૨૭।
એવા ઝનમત રસ ભર્યા	કિરણી જૂથે પરવર્યા	૧૨૮।
કરતાં ચાલે બહુ રંગ	સુંઢે પરસે છે સર્વાંગ	૧૨૯।
બિછાવણા સુંદર અતી સાર	તેના રૂપ તળો નહીં પાર	૧૨૧૦।

उक्त कमल बहु मोल	नहीं कोई ऐनी समतोल	१२११।
घंटा अनेक तणा बहु नाद	बोले शब्द ते वादोवाद	१२२।
बेठा महावत थईने प्रसन्न	पोताने माने धन्य धन्य	१२३।
झालर मोतीनी फिरती	ते अनुपम शोभा धरती	१२४।
फरहरे छे ते बहु प्रकार	दीसे ध्वजा तणे आकार	१२५।
सुनेरी छापे जेह छाप्या	त्यां सूर्य चंद्र करी स्थाप्या	१२६।
ते डांडी उपर सोहे	दीठे सुंदर नारना मन मोहे	१२७।
ते उपर लेइ बेठा भोइ	तेनी उपमाने नहीं कोई	१२८।
केहेने अंबाडी अति सोहे	क्यांहुं वचे वचे मन मोहे	१२९।
केहेने मेघाडंबर छत्र	क्यांहुं सुरीया पान विचित्र	१३०।
क्यांहुं चमर ढले तेणीवार	क्यांहुं नाना विविध प्रकार	१३१।
लरिका सृंगार्या जेह	उपर बेसाडया छे तेह	१३२।
ऐनी शोभानो नहीं पार	ते केम थाऐ उच्चार	१३३।
ऐवा बारणे द्रुमित माता	चाले आगल परम सोहाता	१३४।
में सत्य लख्युं छे ऐह	ऐ मांहे नहीं संदेह	१३५।
ऐ अनुभव सिद्ध प्रमाण	तेना महेद भक्त छे जाण	१३६।
घोडारंग विरंग सुजाती	कीधा कोतल नाना भांति	१३७।
तोरंग वर बाजीराजी	सुंदर स्वरूप सुशोभित साज	१३८।
शुभ चाल सुखद शीघ्र गामी	वेगवंता ने बहु नामी	१३९।
नाचे कूदे फिरे बहु जातसुं	चंचल चमकणा म्रध्या गतिसुं	१४०।
रता मता तता महेमता	मजेली सरस सगुणवंता	१४१।
सुलक्षणा सुशील सुखदाइ	ऐनी उपमा कही न जाय	१४२।
ताजी तुरकी ने जेह बुखारी	ऐराकी अरबी तोखारी	१४३।
कच्छी वदक शानी सारांजी	केच मुकरान देशना ताजी	१४४।
गांधारी अने पंच वोडा	बाढे चिततारी घोडा	१४५।
दरीआइ अने असमानी	ऐने उपमा दीजे क्यांनी	१४६।
परवती उतर ने विलाती	काबीली छपरी बहु जाति	१४७।
ऐ वाद्यद्र नेढा गुण सार	दीसे छोटा ने गुण नहीं पार	१४८।
जेहरी मुंजनरा ने जे पटीना	दशो दिसना ने देवटीना	१४९।
शुद्ध नीला मेला नीला अंग	मढीआ जुजुआ रंग	१५०।
साहाक भेद कू मेद काजुरी	वो रस रंगतीतर रंगगारी	१५१।
स्थान कराने सुकोदर वरणां	मांकडा हांसला अने हरणा	१५२।
सादा नीला जरदा सारंगा	सोरंग बहु भवर बहु रंगा	१५३।
अबलख समद ने हरडा	कीरमजी मुसका ने करडा	१५४।
अबलख ने पंच कल्याण	जेना नरेन्द्र करे रे वखाण	१५५।
अबनुस अखना ने सुशीला	संजाब सुरस ने छबीला	१५६।

ऐवा अनेक जात बहु देशी	आण्या अनेक रंगना केशी	१२४७।
तेनो कोण करे विस्तार	जेनो जाणे नहीं को पार	१४८।
देशे जाते रंगे गुणे सार	तेना नाम अनेक प्रकार	१४९।
चाले कमला मगावे दुगामा	ऐवी आ करता सुखमां	१५०।
तुरकी पाणीपंथा रहेवाल	चाले चंचल चाल रसाल	१५१।
असवारी मांहेथी अंग न हाले	सीघ्र नाव तणी गति चाले	१५२।
सोहे शीर लगाम सुनेरी	पटा जटितनी भांति अनेरी	१५३।
कुंबा जटित फुंदण मफतूल	बेहु पासे करणा अनुकूल	१५४।
बहु जुगत जलेल नेन	कर ग्रहेता महा सुख देन	१५५।
मखमल खासा नीसारा	किरमजी रंग रंगना न्यारा	१५६।
जेना जीन जडाव अमोल	नहीं को तेनी समतोल	१५७।
हारने हाटिक जडीया नंग	तेनी प्रगटे जोती रंग	१५८।
बेहु पागडे पांच पिरोजा	उठे विविध रंग तणा मोजा	१५९।
पसबंध जेरबंध जुगता	टांक्या दुमनीऐ बहु भ्रगता	१६०।
सोहे सीकार बंध बहु रंग	सुंदर पाट तणा ताण्या तंग	१६१।
पर चमर अने गज गाव	चौरासी धमके बहु भाव	१६२।
गूंथी चोटी अने केसवाली	ते दीसे परम रसाली	१६३।
मुख नयन करण उर चरण	अंग अंग तणा आभरण	१६४।
दीसे सुंदर परम सुदेश	चित्रथी अनुपम वेश	१६५।
जे को ऐतद रसे पर भक्त	क्षिती तल प्रगट्या अनुरक्त	१६६।
ते मनोरथ करी अवतर्या	अलौकिक अभिलाखे भर्या	१६७।
प्रभु प्रागट्य समय विचारी	अवतर्या रस अधिकारी	१६८।
ज्यारे प्रभु थाऐ असवार	सर्वस्व वारे तेणी वार	१६९।
स्पर्शे प्रीयनुं ज्यारे अंग	प्रगटे अभिलाखा तरंग	१७०।
सवारीमां घुंघट केरे शीसे	बेठाथी स्वार न दीशे	१७१।
जेम मयूर कला करी नाचे	ऐणी भांते स्वारने सांचे	१७२।
पीठे भद्रासन सिद्ध कर्युं	शीर घुंघटनुं छत्र धर्युं	१७३।
पुंछे चमर करे चोंहोंपास	पूरे मनोरथ मननी आश	१७४।
रसभाव भर्या संजोग	आवे नित्य प्रभुने विनियोग	१७५।
सेवा योग्य अंग न विजाती	करे पूजा प्रेमे रस राती	१७६।
रस मुक्ष समंधी जेह	पूजा करी माने तेह	१७७।
जेओ ते सेवा हित अवतर्या	ते सेवाना मनोरथ कर्या	१७८।
कुंडे करता मंडल भाशे	खुरीऐ होऐ लीकनो आशे	१७९।
आसन मांहेथी अति थडके	रंच इशारते पवनने झडके	१८०।
अति बलवंत धीरजवान	जाणे मारगने करे थान	१८१।
खुरी डांड अचानक खरके	खुरघा तेघरा अति धरके	१८२।

धसता धरतीने पग झेले	हडीअे हाथीने ठेले	१२८३।
जे वयारने लागट ओजाडे	तेने चाबुक कोण देखाडे	१८४।
महा अति अमोल बहु ग्रथना	हय तुच्छ कर्या रवि रथना	१८५।
जेने नामे प्रभु प्रसन्न	अेवा भाग्यवान नहीं अन्य	१८६।
अेने करीअे को समतूले	जोइ अने नाम सुणे प्रभु फूले	१८७।
जेने नामे विवश व्हालो थाय	अति आतुर थई सराहे	१८८।
केने कहीअे अेनी समता	जे श्री गोकुलेश मन गमता	१८९।
अेवा कोतल कर्या अनेक	तेनो क्यां लगी कहुं विवेक	१९०।
पाछळ साबेला सहु सोहे	दीठे सहु केना मन मोहे	१९१।
लरिका सृंगार्या छे जेह	घोडे बेसाडया छे तेह	१९२।
नारी नरनो वेस धरावी	तेने अनेक शृंगार करावी	१९३।
पहेर्या वस्त्र विचित्र प्रकार	दीसे पुरुष तणो आकार	१९४।
तेनी शोभा अपरमित शोभे	जोतां धीरज केनु न थोभे	१९५।
पालखी सुखासन चकडोल	सुखपाल सुंदर बहु मोल	१९६।
अति नाना लरिका जेह	सणगारी बेसाडया तेह	१९७।
ते साबेला वीच सार	अेनी शोभानो नहीं पार	१९८।
सुखपाल सौभागी राजे	तेना भोइ जे अतिशे गाजे	१९९।
रूकमणीजी बेठा त्यांह	मध्ये चकडोल छे ज्यांह	१३००।
रत्नगर्भ रूकमणीजी प्रसन्न	पोताने माने धन्य धन्य	११।
जोवा सुर नर उमाह	शोभा जस वैभव करे छाहया	१२।
अेना भाग्यनो पार न लहीअे	ते विसद करी क्यां लगी कहीअे	१३।
रथ वाहेणी बहु जात	ते अलौकिक नाना भांत	१४।
अति रंगित ने बहु चित्र	कर जोतज तणी ते विचित्र	१५।
त्यां साज सुनेहरी कर्या	परदा मखमलना धर्या	१६।
फीरती जाली ने मफतूल	ललके लर मोतीनी अमूल	१७।
दीसे फरावेज त्यां फीरती	ते अलौकिक शोभा धरती	१८।
जोडया बळद करी बहु कोड	जोइ महा सुंदर जोड	१९।
डोलीआ मारवाडी नागोडी	डंडया तिलंगी धोरी	११०।
मालवी मेवाडया गुजराती	देसवाडी हेंडम मेवाती	१११।
कांकरेचिय अति बहु मोल	तेनी सम करवा न तोल	११२।
अेहवा अनेक देश बहु जाति	आण्या रंग रंग नाना भांती	११३।
मोहोरडा मखीआरडा अेहवा	जेवा जोइअे त्यां तेहवा	११४।
पग धमके घुघर माल	बांध्या पान त्रिकुणा भाल	११५।
अेवा साज अपरमित कर्या	जाणे व्योम मारग उतर्या	११६।
त्यां बेठी सोहासणी नार	तेणे कीधां बहु श्रींगार	११७।
देश देशना वस्त्र अमोल	चोली लेहेंगा ने पटकोल	१३१८।

अति सुंदर महा सुवेश	रसभाव जनित सुदेश	१३१९।
मुखमां भर्या तंबोल	अति अधर अरूण रंग रोल	१२०।
सुंदर सुभगा सुख रास	अंगे प्रगटे परम सुवास	१२१।
आनंदे अलिकुल लोभ्या	करे गुंजारव अति शोभ्या	१२२।
महागान करे गुण भरी	हृदय रूप अनुपम धरी	१२३।
बहु गुण चरित्र सुखकारी	ते गाअे अलौकिक नारी	१२४।
स्वर सुंदर परम सोहाअे	सुणी मधुर पीक संकुचाये	१२५।
अति पुलकित हरख न माय	रसावेसे रोमांचित थाय	१२६।
भावे भर्या अलौकिक रंग	चाले व्हालाने संग संग	१२७।
अेना मोद तणुं नहीं मान	बडभागी महा भाग्यवान	१२८।
रहे त्यां घुडवेहेल धमधमती	ते सहु केने मन गमती	१२९।
चाचा हरिवंशजीअे हित भरी	श्री गुंसाईजीने विनती करी	१३०।
राज घुडवेहेल बेसो आज	मारा मनोरथ केरे काज	१३१।
विनती अेहोनी उर आणी	कूल रीत न मनमां जाणी	१३२।
त्यां बेठा गुंसाईजी सोहे	अे उत्साहे मन मोहे	१३३।
हरखे अति हरख न माय	तेनुं रूप कह्युं नव जाय	१३४।
गिण वेहेल ने वेहेल पावे जाती	अेवी भांति भांति बहु जाती	१३५।
उंट मारवाडी ने बगदादी	तेणे आण्या नगरा लादी	१३६।
ते वाजे नगरा सुर धोर	दिश दिश सुणीअे चहुं ओर	१३७।
वाजिंत्री अनेक प्रकार	सहु घोडे थया असवार	१३८।
वाजे नोहोबत ने सहेदाना	ते जगमां प्रसिद्ध नहीं छाना	१३९।
क्यांहुं ताल पखावज बाजे	नृतकारी अनुपम राजे	१४०।
क्यांहुं नटुआ नवली पेर	नाचे छे ते उलट भेर	१४१।
क्यांहुं भेष धर्या बहु रूप	तेना कौतुक परम अनूप	१४२।
क्यांहुं ढोलक ने बहु नारी	दीसे अपसराने अनुहारी	१४३।
ते गान करे गुण भर्या	नाचे संगीतनी गति कर्या	१४४।
क्यांहुं भांति भांति होय नृत्य	सहु करे प्रभुनी कीर्ति	१४५।
क्यांहुं गुणीजन बहु जस गाअे	तेने हैये हरख न माये	१४६।
क्यांहुं पुतलीओ बहु वरण	वाजिंत्रना अनुकर्ण	१४७।
तेने शीष चढावी नाचे	ते जोइ जगत सहु राचे	१४८।
क्यांहुं कागलना कर्या वृक्ष	ते विचित्र नाना पक्ष	१४९।
कर्या रंग रंग अनेक प्रकारक	दीसे बाग तणा अनुहार	१५०।
बहु पत्र फूले संयुक्त	अे कीधां नौतन उक्त	१५१।
क्यांहुं फरे हैय बहु वरणा	उपर कलस धर्या सुवर्ण	१५२।
अेक फरहरता अेक फीरता	ते अनुपम शोभा धरता	१५३।
अेवा कौतुक ठामे ठाम	तेनां क्यां लगी कहीअे नाम	१३५४।

मध्ये महाप्रभुनो चकडोल	त्यां आनंद परम कलोल	१३५५।
आव्या अनेक भांति नरनार	जोवा जगत विमोहक प्रकार	१५६।
त्यां भक्त महारस माता	साथे चाल्या अति रंगराता	१५७।
प्रतिक्षणु आरती उतारे	व्हालाजी उपर वारे	१५८।
को सर्वस्व वारी नाखे	पोतानुं कांइ न राखे	१५९।
को निरखे नयणा भरी	तदपर रस भावे करी	१६०।
को रक्षा हिते रज ओवारे	को आशिष दे वारे वारे	१६१।
करी न्योछावर बहु प्रीते	अतिशे वात्सल्यनी रीते	१६२।
माला मुद्रिका भूषण सहु	करे भेट पहेरामणी बहु	१६३।
रस भरना भाव रसाल	तेनीकरे व्हालो संभाल	१६४।
अंगीकार करी दुःख चूरे	तेना मनना मनोरथ पूरे	१६५।
करे भाव तणुं सनमान	नेत्र प्रति करे बहु दान	१६६।
अेवी चितवनी जे भुभ्रंग	जीते अलौकिक अमीय तरंग	१६७।
मध्ये मुसकनी अति मन भावे	आनंद सागर उपजावे	१६८।
ते शोभानो नहीं पार	चौद लोक वारूं वारंवार	१६९।
केनुं रह्युं नहीं अनुसंधान	करी सके न देह प्रमाण	१७०।
ईक्षण सुख निध्धीमां मग्न	अेणी पेरे थया थया सहु लग्न	१७१।
अेक अेक अंगना जे रंग	जेना अदभुत प्रगट तरंग	१७२।
ते साध्या केमे न जाअे	अेक अेकमां मन लोभाअे	१७३।
अे स्वरूप अेवा अंगनुं आलय	तेने सनमुख कोण निहाले	१७४।
स्वरूपात्मिक हास्य प्रकाश	होअे महा सुखने सुखरास	१७५।
रूपामृत लावण्यामृत सोहे	तेणे भक्त तणा मन मोहे	१७६।
रूप सामगरी संजोग	ज्यारे भक्तने आवे भोग	१७७।
त्यारे प्रभु फलीतारथ आणे	निज धर्म सकल करी जाणे	१७८।
अेवा अनेक उभयना भाव	वचने नहीं थाय समाव	१७९।
रूप सुधा वृष्टि हो अे दान	अेवा भक्त महा भाग्यवान	१८०।
ते जाणे अे रस भोगी	के जाणे प्रभु भाव संजोगी	१८१।
अे महा दुर्लभ रस रम्य	अहीं बीजा केनुं नहीं गम्य	१८२।
आगल आतस बाजी अनेक	तेनो कांइ कहुं विवेक	१८३।
हतफूल हवाइ नै चरखी	फूलझडीअे रहया फूल वरखी	१८४।
भोम चंपा भोमीने महा स्पर्श	तेना फूल आकाशे परसे	१८५।
फरी आवे अति उत्कृष्ट	जाणे दीपकनी होय वृष्टि	१८६।
छूटे नाल अवाजने धरके	धमकती धरा अति थरके	१८७।
कोयल छछुंदर ने चंद्र ज्योति	तेनी शोभा होय अण होती	१८८।
चंद्रमा सूरज आकाश	जाणे ते अनुहार प्रकास	१८९।
कोक बाणने चंद्र बाण	ते गाजे जेम महेरामण	१३९०।

ગાગર માંહેં ભેર બહુ બાજી	તે છૂટે અનેક આવાજી	૧૩૯૧।
તેના કૌતુક અલગા શોભે	જોઈ હસતાં હાંસી ન થોભે	૧૯૨।
એક બતક કરે બહુ કલમાં	તે તરતી હીંડે જલમાં	૧૯૩।
તેમાં ગતિ થઈ અગ્નિ વરસે	પણ તેને જલ નહીં સ્પર્શે	૧૯૪।
ગુંજ માંહે હવાઈના ગુંજ	તેહ ઉડે છે બહુ પુંજ	૧૯૫।
તુંબડી અને વૃક્ષ ફટાકા	હોય નૌતન ભાંતિ છટાકા	૧૯૬।
ઠઠહી અને માંહેં મુનારા	તેના શબ્દ ઉઠે ન્યારા ન્યારા	૧૯૭।
કર્યા રાક્ષસ ને વલી જોગી	તે અનેક ભાંતિ સંજોગી	૧૯૮।
વલી હાથ હોએ હથિયાર	કો પાલા ને કો સવાર	૧૯૯।
સનમુખ રાખીને ઉડાડે	એળી ભાંતે કરી રમાડે	૧૪૦૦।
તેના કૌતુકનો નહીં પાર	તે જુએ પ્રાણ આધાર	૧૧।
હાથી હરણ રોઝ ને ઘોડા	મીઠા સજુ કર્યા બહુ જોડા	૧૨।
તે માંહોંમાંહ અકુલાય	સ્વર્ગ માર્ગે વેગ પલાય	૧૩।
વલી નીચે આવે ભોમ્ય	ગરજે મહીતલ અને વ્યોમ	૧૪।
દશ દિશ ઉધ્ધોષ ન માય	કેળે ડગ ભર્યું નવ જાય	૧૫।
જાણે પ્રલય વનાહક ગાજે	અહીંયા મહા સુખદ થઈ રાજે	૧૬।
એવા અનેક પ્રકાર અનેરા	ભાંતિ ભાંતિના કૌતુક કેરા	૧૭।
વચને કરી કહયા નવ જાએ	તેનું વર્ણન કેમ કરી થાય	૧૮।
લૌકિક માંહેં દીસે જેહ	વર્ણન ન કરી શકીએ તેહ	૧૯।
આતો અલૌકિકનું મહાસાર	તેનો કોણ કરે વિસ્તાર	૧૨૦।
એ ઉત્સાહે સુર મુની હરખ્યા	કૌતુક જોઈ કુસુમ વરખ્યા	૧૨૧।
વલી ભાગ્ય સરાહે જેહના	ક્ષિતી તલ પ્રગટ્યા છે તેહના	૧૨૨।
તેના અનુભવને કહે ધન્ય	એની સમતાને નહીં અન્ય	૧૨૩।
સુર વધુ સહિત એ વિચારે	એ ઉત્સાહ પર સર્વસ્વ વારે	૧૨૪।
એળી પેરે હોય વરણાગી	તે અનુભવ અતિ અનુરાગી	૧૨૫।
કોટિ પરાર્ધ જીવ જે જાત	કૃતાર્થ કર્યા નાના ભાંત	૧૨૬।
લક્ષણ લક્ષ શોભિત સાથે	દશો દિશનો વિજય કર્યો નાથે	૧૨૭।
સહુ કોઈ આનંદ ભરી	એળી પેરે પધાર્યા ફરી	૧૨૮।
માતા પિતા બહેન સમુદાઈ	એને મન ફૂલ ન માય	૧૨૯।
એના ભાગ્ય તણું શું કહીએ	તે જોતાં પાર ન લહીએ	૧૩૦।
હોએ જયજયકાર દશ દિશથી	દે છે આશીષ બહુ રસ વસથી	૧૨૧।
ભામનડા લેઈ કર ચટકે	રૂપ જોતા નયન ન મટકે	૧૨૨।
જોવા સુંદરી ચઢી અટાલી	જાણે રચી અનુપમ ચિત્રશાલી	૧૨૩।
સખી ગણ ઘેર ઘેરથી બહુ	મંગલ સાજ કરી લાવ્યા સહુ	૧૨૪।
લાવ્યા આરતી પૂરી મોતી થાલ	જાણે અલૌકિક થઈ દીપમાલ	૧૨૫।
કેના હરખ તણું નહીં માન	પ્રગટ્યો આનંદ નિદાન	૧૪૨૬।

तेह समयनुं वर्णन न थाय	बुद्धि वचने कहयुं न जाय	१४२७।
जेथी प्रगट थयो रस रम्य	तेने नहीं अेमां गम्य	१२८।
तो कोण करे विस्तार	अनुभवी अनुभवे सार	१२९।
वैभव विधि विधिनो नहीं पार	आव्या निजमंदिरने द्वार	१३०।
पधार्या अेणी रीते	महाभाग्य वाननी प्रीते	१३१।
आव्या रूकमणीजी अति हरख्या	अंग अंग आनंदे वरख्या	१३२।
द्वारे राख्या चकडोल	होअे रसना झाकम झोल	१३३।
त्यां रूक्षमणीजी पधार्या	वेगे राइ लुण उतार्या	१३४।
जोइ जोतां तृप्ती न पामे	मनमां प्रभुने शीर नामे	१३५।
श्री गुंसाईजी आव्या पास	पाम्या महा सुखनी रास	१३६।
बहु परिवारे परवर्या	अतिशे महा उलट भर्या	१३७।
जोइ रस भरी आव्या नयण	मुखथी नहीं बोले वयण	१३८।
पोताना भाग्य सराहे	अंग अंग उलट न समाये	१३९।
करी आरती वेगे लाव्या	त्यां मली सोहासणी आव्या	१४०।
बहु कनकफूल अने मोती	वधावे परम पनोती	१४१।
आरत जुत आरत हरने	वारे आरति सुंदर वरने	१४२।
वली न्योछावरी अनेक	बहु वात्सल्य कर्या विवेक	१४३।
जे को ब्राह्मण वैदिक ब्रह्मा	तेणे अक्षत लीधा करमां	१४४।
मंत्रोगति विधी परम सुदेश	सुणी सुणी कर्या अभिशेष	१४५।
अस्तु अस्तु सहु को कहे छे	भक्त भामनडां त्यां ले छे	१४६।
स्नेहजुत सहुने मन भाव्या	मंदिर भीतर लइ पधराव्या	१४७।
अे महा उत्सव रस रास	जोइ आनंद पाम्या दास	१४८।
अेणी पेरे वरणागी करीय	अतिशे महा उलट भरीय	१४९।
बीजे दिवसे बीजाने घेर	करे अधिक मनोरथ भेर	१५०।
ज्ञात कुटुंब वैश्नव श्रीमंत	करे अेक मास पर्यंत	१५१।
केहेने भाग दिवस नहीं आवे	मली अेकत्र थई चढावे	१५२।
अेम उत्सव सर्वे कीधां	सहु केहेना मनोरथ सीधां	१५३।
अेनुं वर्णन केम करी थाअे	अंजुलीमां उद्धी न माअे	१५४।
आगळ दिन मुहुरत साध्युं	वृद्ध करी कंकण बांध्युं	१५५।
नांदी मुख अंकुरार्पण सीधुं	कुल देवनुं स्थापन कीधुं	१५६।
शुभ कर्म आरंभ्या बहु	तेना मनोरथ पूर्या सहु	१५७।
उपवित दिन मंगल कारी	रूपवंत सोहासणी नारी	१५८।
पूर्या मंगल चोक विवेक	सोंहे साथीआ भांति अनेक	१५९।
महा मनोहर मंडप ज्यांहां	कर्या बिछाणा सहु त्यांहां	१६०।
ज्ञात वर्ग सगा सहु कोइ	उत्साहे रहया सहु को मोही	१६१।
तेहने गंधाक्षत कर्या	सहु बेठा उलट भर्या	१४६२।

बांध्या तोरण सघले द्वार	कर्या महा मंगल आचार	१४६३।
महा सुंदरी सहु घेर घेरथी	करी सुंगार उलट भरथी	१४४।
आव्या सुंदर करतां गान	भर्या उत्साहे भाग्यवान	१४५।
भावे पूरित परम रसाल	लेइ आव्या मंगल थाल	१४६।
वाजे वाजित्र अनेक प्रकार	तेनो कर्या लगी कहीअे पार	१४७।
मागद बंदीजन जश बोले	ते समयने नहीं को तोले	१४८।
केशर सोंधा तेल सुवास	व्हालो नवराव्या सुखरास	१४९।
सुंगार कर्यो बहु कोड	शीघे धर्यो कुसुमनो मोड	१५०।
तेणे आकर्ष्या मन सहुना	जे को जुअे छे ते बहुना	१५१।
आपी दंड मेखला हाथ	तेणे सोहे सुंदर नाथ	१५२।
पहेरी सुंदर पीत लंगोटी	दीसे धोती अति मोटी	१५३।
पधराव्या मंडप मांहे	कर्यु नमन गुंसाईजीने त्यांहे	१५४।
महा मंगल आसन सार	बेसाडया त्यां प्राण आधार	१५५।
पहेला पुन्याह वाचन कर्या	कर्यो होम ते आनंद भर्या	१५६।
तेडयो नापित देइ बहु मान	चौल कर्म करी कर्यु स्नान	१५७।
हलदी रंगी त्री सुत्रे	श्री गुंसाईजीअे वेद मंत्रे	१५८।
महा मुहुरत घटिका जोइ	महा प्रभुने दीधी जनोइ	१५९।
जै जै शब्द सहु केणे कर्या	विप्रवेद धुनी उचर्या	१६०।
जे को लरिका छे ब्रह्मचारी	ब्राह्मणनां शुद्ध आचारी	१६१।
सहु तेडया तेणी वारे	भोजनने लेइ पधारे	१६२।
पेली पतली अेहोने धरे	पछी पोते थाले पधारे	१६३।
माता सहित करे भोजन	पछी अचवे छे प्राण जीवन	१६४।
पिता मंत्रे करी चौल काज	अग्नी मुख खटपात्रना साज	१६५।
कदमन मुंजी धोती ने दंड	धरावी महा प्रभु प्रचंड	१६६।
कुश आसने बेठा सोहे	जोइ सहु केहेना मन मोहे	१६७।
श्री गुंसाईजीने मन रंग	लेइ बेसाडया उछरंग	१६८।
त्यां कर्यो मंत्र उपदेश	गायत्री करी सुदेश	१६९।
पुष्टी रूपा श्रुती जे सार	तेनो कर्यो अंगीकार	१७०।
अैसवीजर्य थई श्रीमुखथी	अति आनंदी अे सुखथी	१७१।
पछी उप नयना अंगभुत	कर्यो होम महा अदभुत	१७२।
कर्यो संध्यानो आरंभ	रक्षक मर्यादा स्थंभ	१७३।
सगा सहुको ननशाल आदि	करे पहेरामणी वादो वादे	१७४।
चुडा भूषण भांति अनेक	कीधा करी करी बहु विवेक	१७५।
श्री गुंसाईजीअे शिक्षा कीधी	जग शिक्षकने शीक्षा दीधी	१७६।
माताअे करवावी भीक्षा	नित विद्योगती केरी रक्षा	१७७।
लाडु चोखा सोनैयो आभर्ण	कर्यु भिक्षानु अनुकर्ण	१४९८।

બંધુ વરગ ને માતુલ પ્રીત	સહુએ કીધી એ રીત	૧૪૯૯।
પુષ્ટી રક્ષાને આવરણ	મરીયાદાનું અનુશરણ	૧૫૦૦।
સેવા સેવિતનો જે ધર્મ	લેઈ અને આપે એવો મર્મ	૧૧।
સહુ એ મહાપ્રભુએ કરવું	સહુના હિતનું અનુસરવું	૧૨।
સામગ્રી ભીક્ષાની જેહ	ઉપાધ્યાને આપી તેહ	૧૩।
આશીરવાદ દે મંત્રે કરી	વેદ વિધીસું મંગલ ભરી	૧૪।
પછે કીધી પહેરામણી	મહા સ્નેહ સહિત ઘણી	૧૫।
શોભાજી જમુનાજી આવ્યા	થાલ આરતી પૂરીને લાવ્યા	૧૬।
ઉતારે ઉલટે ભરી	દે છે આશિષ હિત મન ધરી	૧૭।
સહુ કુટુંબ વર્ગ સનમાન	ઘેર તેડયા દેઈ દેઈ માન	૧૮।
તેને ભૂષણ વસ્ત્ર અનેક	આપી કીધાં બહુ વિવેક	૧૯।
વલી કુટુંબ જ્ઞાત નર નાર	એમ ભોજન કર્યું દિન ચાર	૧૨૦।
બીડાં દક્ષીણા ને પકવાન	માગદ જનને બહુ દાન	૧૨૧।
શ્રી ગુંસાઈજી અતિ મન હરખ્યા	દાન મેઘ તળી પેરે વરખ્યા	૧૨૨।
સહુકો દે છે આશિષ	ચિરંજીવો કોડ વરીશ	૧૨૩।
એમ કહી સહુ કોઈ ઘેર વલીયા	ફરી ફરી જુએ મન રલીયા	૧૨૪।
થાઓ ઉત્સવ નિત એહો ઘેર	અમો આવીએ ઉલટ ભેર	૧૨૫।
એમ કહી કહી નામે શીષ	આશીષ દે કહે જગદીશ	૧૨૬।
જોઈ ભાવ સહુના વલીયા	શ્રી ગુંસાઈજીના મનોરથ ફલીયા	૧૨૭।
પછે પલાસ પૂજા હોમ કીધો	તે વેદ વિધે માની લીધો	૧૨૮।
એળી રીતે ઉપવિત કીધું	સહુ કેહેનું કારજ સીધું	૧૨૯।
ઉપ કર્મ કર્યાં ઉપરાંત	શુભ મુહુરત લીધું કરી ખાંત	૧૩૦।
કરી તિલક આરતી કરી	વેદારંભ કર્યો મન ધરી	૧૩૧।
કો પૂર્વ પક્ષ કરસે જેહ	તે અધિક વર્ણન કર્યું એહ	૧૩૨।
કરી સમાધાન તેહને કાજ	સુળજો સંદેહ સમાજ	૧૩૩।
એ તો મહા અતુલ પ્રાગદ્ય	રાજ રાજેશ્વર ઉદભટ	૧૩૪।
એના વૈભવનો જે અંશ	સહુ જગતમાં અવતંશ	૧૩૫।
જેની કણિકાનો વિસ્તાર	બ્રહ્માદિક નવ પામે પાર	૧૩૬।
ત્યાં મારૂં મન ગીધ્યું	સંક્ષેપે એ સૂચન કીધું	૧૩૭।
પછે રઘુનાથજીને મુહુરત ધરી	સમય જોઈને ઉપવિત કર્યું	૧૩૮।
આવ્યો જદુનાથનો ઉપવિત	શ્રી ગુંસાઈજીએ કીધી રીત	૧૩૯।
અભિપ્રાય સહિત મન વ્રત્ય	કર્યું શ્રી પ્રભુનું સમાવ્રત્ય	૧૪૦।
ત્રણ બ્રહ્મચારી એક ઘર નોહે	એવી રીત સહુને સોહે	૧૪૧।
સમાવર્તન રઘુનાથજીનું	ન કર્યું કર્યું પ્રભુજીનું	૧૪૨।
વિવાહ સમાવર્તન હોય	સમે કન્યા મિલી નહીં કોય	૧૪૩।
એક મિલી તેતો સુંદર નોતી	બીજી જોઈ તેની વરસે પોહોતી	૧૪૪।

वात श्रीमुखे करी छे अेह	पायाने गमी नहीं तेह	१५३५।
लरिका सकुमार अति वल्लभ	कन्याने शुं करे परगल्लभ	१३६।
याते विलंब भयो विवाह केरो	समावर्तन कीधो मेरो	१३७।
श्री गुंसाईजी प्रमेय रस जाण	केम करे मर्यादा प्रमाण	१३८।
ब्रह्मचर्य केम करी राखे	नित नौतन रस अभिलाखे	१३९।
महा रसिकराय रस भोगी	अे आध्य मध्य संजोगी	१४०।
अेवुं जाणे श्री गुंसाईजी आश्चर्य	वेगी दूर कर्युं ब्रह्मचर्य	१४१।
पछे देखाडी आदर्श	बीडुं लेइ अने पाम्या हर्ष	१४२।
महा सुंदर पहेरी धोती	जोइ हरख्या परम पनोती	१४३।
अेवा महा सुंदर प्रभु राजे	श्री गुंसाईजीने घेर बिराजे	१४४।
नित्य निरखे भाग्यवान	करे महा सुखनुं रसपान	१४५।
लीला नित नौतन बहु थाय	तेह वचने केम कहेवाय	१४६।
आगे वेदनो आरंभ कीधो	तेथी तेनो सकल अर्थ सीधो	१४७।
ते लीला कहुं सुदेश	महा रसिक ने परम वरेश	१५४८।

इति श्री गोकुलेश लीला रसाब्धी क्रीडा कल्लोल महा अदभुत विचित्र रस

व्याराना गोपालदास विरचित

॥ मांगल्य पंदरमुं समाप्तम् ॥